

ضوابط نیروی انتظامی برای واحد های صنفی

- ۱ - به استناد بند ۱۴ از ماده ۴ قانون ناجا مصوب مجلس شورای اسلامی و آئین نامه اماکن عمومی مصوب هیأت وزیران ، امر نظارت بر اماکن عمومی و صنوف به منظور پیشگیری از وقوع هرگونه تخلفات انتظامی و ایجاد امنیت اخلاقی در جامعه و در راستای تأمین حقوق شهروندی در اماکن مزبور به عهده نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و پلیس نظارت بر اماکن عمومی گذاسته شده است.
- ۲ - به استناد ماده ۱۷ ق.ن.ص افراد صنفی مکلف به اجرای قوانین و مقررات کشور از حمله ضوابط انتظامی بوده و به استناد بند ۵ ماده ۲۸ ق.ن.ص عدم اجرای تکالیف واحدهای صنفی از جمله ضوابط ابلاغی ناجا موجب تعطیلی موقت مکان و سایر مجازاتهای تعیین شده در قانون می گردد .

ضوابط انتظامی عمومی

- ۱ - نامگذاری واحدهای صنفی باید نام فارسی با مضماین موافق عفت عمومی انتخاب و مطابق با ضوابط تبلیغاتی کشور باشد
- ۲ - رعایت اصول حفاظت فیزیکی ، ایمنی و بهداشتی مکان مناسب با نوع فعالیت جهت پیشگیری از مخاطرات احتمالی (سرقت ، آتش سوزی و ...)
- ۳ - عدم ارتباط با منازل مسکونی و واحدهای صنفی و اماکن عمومی همچوar ، بطوریکه درب جداگانه و مستقل برای ورود و خروج داشته باشد
- ۴ - عدم مجاورت و اشرافیت بر مراکز حساس و دارای طبقه بندی
- ۵ - راههای ورودی و اماکن نفوذ از قبیل هواکش ، کانال کولر و ... دارای حفاظ و غیر قابل نفوذ باشد
- ۶ - داخل واحد صنفی از بیرون قابل رویت باشد به استثناء واحدهای صنفی مختص بانوان
- ۷ - وسائل مقدمات آتش نشانی باید مهیا باشد
- ۸ - نصب مجوز فعالیت و پروانه کسب و اطلاعات ابلاغی ناجا در محل مناسبی که در معرض دید عمومی باشد
- ۹ - عدم ایجاد مزاحمت برای همسایگان از جمله آلودگی صوتی ، سد معبر و ...
- ۱۰ - عدم استخدام و بکارگیری افراد فاقد صلاحیت و اتباع خارجه غیرمجاز
- ۱۱ - رعایت شئونات اسلامی به شرح ذیل توسط مدیر، متصدی و شاغلیت الزامی است - . رعایت اخلاق و حجاب بر اساس موازین اسلامی - عدم استفاده از کراوات، پاپیون توسط مدیر، متصدی و شاغلین - عدم استفاده از سی دی و نوارهای صوتی، تصویری غیر مجاز در امکنه عمومی و واحدهای صنفی - عدم تجمع افراد غیر مسئول در واحد صنفی و ایجاد پاتوق برای اراذل و اوباش - جلوگیری از تبادل مکان صنفی به محل برقراری ارتباط نامشروع - عدم استفاده از زیور آلات (طلایات و جواهرات) توسط مدیران و متصدیان و شاغلین (مرد) بطوریکه در معرض دید عمومباشد - عدم ارایش غلیظ و نامتعارف توسط شاغلین خانم و همچنین عدم آرایش مغایر با عفت عمومی توسط آقایان - مطابقت ضوابط امکنه عمومی با عرف جامعه اسلامی و عفت عمومی باشد - عدم نصب هرگونه عروسک، مجسمه و تصویر در امکنه عمومی و واحدهای صنفی) ثابت و سیار - (عدم ارائه خدمات به بانوان فاقد حجاب اسلامی
- ۱۲ - مسئولیت نظارت بر حسن فعالیت متصدیان و شاغلین در امکنه عمومی بر عهده مدیر واحد صنفی بوده و حضور او در تمامی ساعت فعالیت الزامی است
- ۱۳ - رعایت ساعت کار تعیین شده با در نظر گرفتن فصول سال
- ۱۴ - انجام فعالیت صرفاً در رسته مربوطه مندرج در مجوز صادره و عدم تداخل صنفی
- ۱۵ - رعایت ضوابط ابلاغی از سوی ناجا و همکاری مستمر با مأمورین نیروی انتظامی در جهت تأمین و حفظ نظم امنیت عمومی
- ۱۶ - ممنوعیت تهیه ، نگهداری ، حمل و نقل، عرضه و فروش کالای قاچاق و اقلام ممنوعه و مسروقه
- ۱۷ - ممنوعیت ورود حیوانات از قبیل سگ، میمون و امثالهای به امکنه عمومی و واحدهای صنفی توسط شاغلین و مراجعین
- ۱۸ - اخذ نمایندگی و تأسیس شعبه و ثبت شرکت مجوز فعالیت محسوب نگردیده و شرکت هایی که اقدام به انجام فعالیت صنفی می نمایند ملزم به اخذ قانونی از مبادی ذیربطر می باشد.

آئین نامه اماکن عمومی با اصلاحات بعدی

- ماده ۱ - نیروی انتظامی در اجرای وظایف انتظامی و کنترل ترافیک و سایر مسئولیتهای محوله بر امور اماکن عمومی طبق مقررات این آئین نامه نظارت و مطابق مقررات اقدام می نماید .

ماده ۲ - اماكن و مؤسسات موضوع اين آيین نامه بشرح زير مى باشد.

(۱) هتل ها ۲ - مسافرخانهها ۳ - رستورانها ۴ - پانسيونها و مهدکودکها ۵ - سلف سرويسها ۶ - قهوهخانهها ۷ - اغذيه فروشیها ۸ - چلوکبابی و چلوخورشتی و طباخیها ۹ - بوفه سینما و تاتر ۱۰ - کافه تریاها ۱۱ - کافه قنادیها ۱۲ - آرایشگاهها ۱۳ - آموزشگاههای رانندگی ۱۴ - فروشگاههای جراید و نشریات داخلی ۱۵ - مؤسسات بارکش شهری ۱۶ - تعمیرگاههای دوچرخه و موتورسیکلت ۱۷ - عکاسیها ۱۸ - فروشگاههای جراید و نشریات خارجی ۱۹ - سینماها و تماساخانهها ۲۰ - فروشگاههای اتومبیل ۲۱ - مؤسسات تبلیغاتی و تولید کننده فیلمهای تبلیغاتی ۲۲ - تعمیرگاههای اتوسرویسها و پارکینگها ۲۳ - مؤسسات توریستی و کرایه دهی اتومبیل ۲۴ - بنگاههای مسافربری ۲۵ - کتابفروشیها ۲۶ - بنگاههای معاملاتی ۲۷ - کارگاههای اوراق اتومبیل ۲۸ - کارگاههای تعویض روغن، پنچرگیری و لاستیکفروشی اتومبیل ۲۹ - مؤسسات تاکسی بار ۳۰ - کلیشه و گراورسازیها ۳۱ - فروشگاههای لوازم یدکی اتومبیل ۳۲ - کارگاههای نقاشی اتومبیل ۳۳ - چاپخانهها ۳۴ - سمساری و امانت فروشیها ۳۵ - مؤسسات باربری ۳۶ - استودیوها ۳۷ - طلا و جواهرفروشیها ۳۸ - مؤسسات نشر و طبع ۳۹ - آموزشگاههای خیاطی، ماشیننویسی و آرایشگری).

تبصره - هر نوع امکنه و مؤسسه مشابه دیگری در آینده، بنا به تشخیص و اعلام نیروی انتظامی مشمول مقررات این آیین نامه خواهد بود.

ماده ۳ - مراجع صدور پروانه واحدهای صنفی مذکور در ماده ۲ باید قبل از صدور و انتقال پروانه و همچنین انتقال محل واحد صنفی نسبت به موارد مذکور در ماده ۱ از نیروی انتظامی استعلام نظر بعمل آورند سپس صدور پروانه با رعایت ضوابط شهربانی مطابق ماده ۲۳ قانون نظام صنفی صورت خواهد گرفت.

تبصره - ضوابط مربوط به صلاحیت دایرکننده واحد صنفی از نقطه نظر وظایف نیروی انتظامی و نیز امور انتظامی و ترافیک و محل کسب با توجه به بند ۴ ماده ۳۹ قانون نظام صنفی، وسیله ادارات ذیربطری نیروی انتظامی تهیه و پس از تصویب فرماندهی نیروی انتظامی به مورد اجرا گذارده خواهد شد.

ماده ۴ - در خارج از حوزه استحفاظی شهری، پاسگاه انتظامی مناطق عهدهدار انجام وظایف مذکور در این آیین نامه می باشد.

ماده ۵ - متقاضیان صدور پروانه اماكن عمومی مندرج در ماده ۲ قبل از اخذ پروانه حق افتتاح اماكن خود را ندارند و در صورت تخلف مادامی که پروانه تحصیل نکرده باشند از افتتاح آن مکان تا صدور پروانه بوسیله نیروی انتظامی جلوگیری خواهد شد.

ماده ۶ - در صورتیکه هر يك از صاحبان يا مدیران اماكن عمومی مندرج در ماده ۲ آيین نامه در مدت اعتبار پروانه از ضوابط مقرر نیروی انتظامی عدول کنند مراتب به مراجع صدور پروانه اعلام خواهد شد تا مطابق مقررات اقدام نمایند.

ماده ۷ - چنانچه صاحبان اماكن مندرج در ماده ۲ بخواهند اداره امور داخلی خود را به دیگری واگذار نمایند بايستی مدیر داخلی از طریق مراجع صدور پروانه به نیروی انتظامی معرفی تا پس از بررسی های لازم و تأیید صلاحیت مدیر معرفی شده در پروانه صادره منظور گردد.

ماده ۸ - صاحبان اماكن عمومی مندرج در ماده ۲ از ردیف ۱ الی ۱۱ شامل (۱) هتلها ۲ - مسافرخانهها ۳ - رستورانها ۴ - پانسيونها و مهد کودکها ۵ - سلف سرويسها ۶ - قهوهخانهها ۷ - اغذيهفروشان ۸ - چلوکبابی و چلوخورشتیها و طباخیها ۹ - بوفههای سینما و تاتر ۱۰ - کافه قنادیها ۱۱ - کلیه کارکنان خود را (اعم از ایرانی و خارجی) به نیروی انتظامی معرفی تا نسبت به تعیین صلاحیت و صدور پروانه خدمتگزاری جهت آنان اقدام گردد و در صورت تغییر هر يك از آنان مراتب را ظرف مدت ۴۸ ساعت اعلام نمایند.

تبصره - مدت اعتبار پروانه خدمتگزاری یکسال می باشد و کارکنان اماكن عمومی مندرج در ماده ۸ موظفند همه ساله نسبت به تمدید پروانه خود اقدام نمایند.

ماده ۹ - کلیه مستخدمین و کارکنان اماكن عمومی مندرج در ماده ۸ بایستی دارای کارت بهداشت از مرجع مربوطه و پروانه کار از نیروی انتظامی باشند.

ماده ۱۰ - صاحبان کلیه اماكن عمومی مکلفند آن دسته از مواد آیین نامه و اعلامیه های نیروی انتظامی را که ارتباط با نوع کار آن مکان دارد در محل مناسبی که برای واردین قابل رویت باشد نصب نمایند.

ماده ۱۱ - صاحبان اماكن مسافری (هتل - مسافرخانه - پانسیون و سایر اماكن مشابه) موظفند در قبال اموالی که از طرف مسافرین يا واردین به مکان های مذبور به آنان سپرده می شود رسید کتبی بدهند.

ماده ۱۲ - در صورتیکه یکی از مسافرین در اماكن مسافری فوت نماید صاحب يا مدیر مؤسسه باید بلافاصله مراتب را کتاباً با ذکر مشخصات شخص متوفی و شماره اتاق به کلانتری محل اطلاع داده تا ورود نمایندگان نیروی انتظامی و دادسرا و پزشکی قانونی اتاق متوفی باید بسته شده و احدي داخل آنجا نشود.

ماده ۱۳ - صاحبان و مدیران کلیه اماكن عمومی موظفند هر موقع هر گونه توضیحاتی که مامورین نیروی انتظامی بخواهند (نسبت به وضعیت امکنه و مسافرین و مستخدمین) بلاتأمل در حدود اطلاعاتی که دارند با نهایت صحت به آنها بدهند.

ماده ۱۴ - در تمام ایامی که اماكن عمومی دائر هستند حضور متصدی يا مدیر امکنه در محل الزامي است.

ماده ۱۵ - در موقعي که یکی از مسافرین يا خدمه مظنون يا مبتلا به دارا بودن امراض واگیردار و عفونی از قبيل وبا - طاعون و امثالهم باشد صاحبان اماكن عمومی مکلفند مراتب را بلافاصله با ذکر مشخصات بیمار به بهداری و کلانتری اطلاع دهند.

ماده ۱۶ - صاحبان اماكن مسافری و پانسیون ها مکلفند تابلو شماره اتاق ها را در محل مناسبی در مدخل امکنه خود نصب نمایند.

ماده ۱۷ - صاحبان اماكن مسافری و پانسیون ها باید دفتری مطابق نمونه نیروی انتظامی برای ورود و خروج مسافرین تهیه و نام و نشان کامل آنها را در آن دفتر قيد نمایند.

ماده ۱۸ - صاحبان اماكن مسافری (هتل - مسافرخانه - پانسیون و امثال آنها) موظفند ضمن رویت شناسنامه يا هر گونه برگ شناسائی مشخصات و تاریخ وساعت ورود و خروج مسافرین و واردین به اماكن مذبور را مطابق نمونه اعلامیه های که از طرف نیروی انتظامی داده می شود تنظیم و اول وقت روز بعد به نیروی انتظامی محل تسليم نمایند.

ماده ۱۹ - صاحبان هتل ها و مسافرخانه ها و پانسیون ها موظفند در صورت مراجعت اطفال و اشخاصی که به سن قانونی نرسیده و بدون سرپرست هستند و قصد اقامت در امکنه مذبور را دارند بلافاصله مراتب را به نیروی انتظامی (کلانتری محل) اعلام دارند.

ماده ۲۰ - صدور مجوز اجرای برنامه های فرهنگی، هنری از جمله اجرای صحنه ای موسیقی و تئاتر به عهده وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است و از جهت بررسی انتظامی و ترافیکی به نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران اعلام و نیروی انتظامی موظف است ظرف ده روز نظر خود را ارایه و نظم و امنیت محل و مراسم را بدون دخالت در مجوز و محتوای برنامه و ویژگی مجریان تأمین نماید. متقاضیان برگزاری برنامه های مذبور موظفند حداقل (۴۸) ساعت قبل از اجرای برنامه، ساعت و روز تشکیل مراسم و صرفاً مشخصات پیشنهاد کننده مراسم را با ارایه دو عدد کارت ورود به محل برگزاری به مسئولان ذی ربط نیروی انتظامی اعلام نمایند.

تبصره ۱- صدور مجوز برگزاری جشنواره های فرهنگی، سنتی و هنری که براساس قوانین مربوط بر عهده سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری می باشد مشمول این ماده خواهد بود.

تبصره ۲- عدم ارایه پاسخ در مهلت ده روزه مقرر توسط نیروی انتظامی به منزله فقدان مشکل انتظامی و ترافیکی می باشد.

تبصره ۳- اماكن عمومی دارای مجوز برگزاری مجالس جشن، عروسی، میهمانی و شب نشینی نیازی به اخذ اجازه دیگری از نیروی انتظامی ندارند.(اصلاحی ۱۳۹۵/۴/۱۳)

ماده ۲۱ - پروانه متخلفین در موارد ذیل اخذ و به مراجع صدور پروانه ارسال که برابر با ماده ۳۹ قانون صنفی نسبت به ابطال آن اقدام گردد:

۱ - تسهیل یا فراهم نمودن وسیله عمل منافی عفت و شهوت رانی در امکنه مربوطه و یا استخدام و یا اجیر نمودن اشخاص برای منظور فوق.

۲ - تشکیل جلسات در محل امکنه عمومی برای مقاصد سوء و خلاف قانون علیه دولت و امنیت کشور.

۳ - تهیه موجبات تسهیل خرید و فروش مواد افیونی و جرس و بنگ و استعمال آنها و همچنین فروش و عرضه هر نوع مشروبات الکلی.

۴ - طرح‌بزی و توطئه برای انجام مقاصد سوء و خلاف قانون نظری سرقت، خرید و فروش و نگهداری اموال مسروقه وغیره.

۵ - هر گونه عمل شرط بندی و برد و باخت و قمار.

تبصره - ابطال پروانه مرتکبین تخلف از ماده ۲۱ مانع از اجرای سایر مجازات های شرعی و قانونی نخواهد شد.

ماده ۲۲ - سخنرانی و هر عمل دیگری که خلاف منظور از تشکیل مکان عمومی و مفاد پروانه صادره مربوط به آن باشد بدون اجازه مخصوص شهربانی ممنوع است.

ماده ۲۳ - قبول و اسکان اشخاص شرور و بد سابقه در محل امکنه عمومی ممنوع میباشد.

ماده ۲۴ - در اماكن عمومي ايجاد صداهای ناهنجار، ادای الفاظ رکیک و انجام حرکات زشت و اعمالی که موجب سلب آسايش دیگران یا ضرر به اموال عمومي می شود ممنوع است و صاحبان اماكن عمومي مکلفند مختلف را بمامورین انتظامي معرفی نمایند.

ماده ۲۵ - یک نفر نمی تواند بیش از یک مکان عمومی را اداره و پروانه آن را تحصیل نماید مگر اینکه برای اماكن دیگری که می خواهد تاسیس کند از طرف مرجع صدور پروانه مدیر یا مباشری که نیروی انتظامی صلاحیت او را گواهی نماید، استخدام کند که در این صورت مدیر مذبور مسئول اداره مکان مربوطه خواهد بود.

ماده ۲۶ - درجه بندی و تعريف هر یک از اماكن عمومي بوسيله کميسيوني مرکب از نمايندگان نيري انتظامي، شهداري، بهداري و سائر سازمان هاي ذيربط تعيين ميگردد. مسئوليت تشکیل کميسيون مذبور و اجرای تضميمات متخذه به عهده نيري انتظامي می باشد در مواردي که درجه بندی و تعريف برخی از اماكن عمومي به موجب قانون از وظایيف ارگان های ديگر باشد، همان ملاک عمل خواهد بود.

ماده ۲۷ - تخلف از مقررات اين آيین نامه برای بار اول به موجب اخطار كتبی و در صورت تكرار طبق ماده ۳۹ قانون نظام صنفی حسب مورد لغو موقت يا دائم پروانه کسب می گردد و اين امر در صورت لزوم مانع از اجرای سایر مجازات های شرعی و قانونی نخواهد شد.

ماده ۲۸ - برای امكان عمومي باید نام فارسي یا مضامين موافق عفت عمومي انتخاب و فقط به زبان فارسي هم روی تابلو نوشته شود.

تبصره - تأسیسات جهانگردی مشمول آیین نامه احداث، توسعه و تکمیل و تجهیز و بهره‌برداری تأسیسات جهانگردی مصوب ۱۳۶۱/۹/۲۲ هیئت وزیران می توانند نام و درجه خود را در تابلوئی به خط و زبان فارسی و خط یکی از زبان های جهانگردی بنویسند و برای اطلاع مراجعه‌کنندگان خارجی در محل مناسب نصب کنند.

ماده ۲۹ - در کلیه اماكن عمومي وسائل مق دماتی آتش‌نشانی طبق استاندارد سازمان آتش‌نشانی باید مهیا باشد تا موقع مورد بهره برداری قرار گيرد.

ماده ۳۰ - کلیه دعاوی مربوط به امور صنفی صاحبان اماکن عمومی نزد مقامات صالحه رسیدگی خواهد شد لیکن چنانچه اختلافی بین آن ها و نیز با مراجعین در رابطه با مقررات این آیین نامه پیش آید در صورتیکه موضوع در نیروی انتظامی مطرح و منجر به تحصیل رضایت نامه کتبی از طرفین نگردد نیروی انتظامی آن ها را به مراجع قانونی ذیربسط هدایت خواهد کرد.

ماده ۳۱ - از تاریخ تصویب این آیین نامه کلیه مقررات و ضوابطی که معایر با مفاد آیین نامه باشد ملغی است.

آیین نامه نحوه همکاری نیروی انتظامی با اتحادیه ها، اتاق های اصناف و اتاق اصناف ایران (موضوع ماده ۸۱ قانون نظام صنفی)

ماده ۱- تعاریف:

قانون: قانون نظام صنفی.

ناجا: نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (پلیس نظارت بر اماکن عمومی).

اتاق اصناف: اتاق اصناف شهرستان

اتحادیه: اتحادیه صنفی

سامانه اصناف: سامانه الکترونیکی صدور پروانه کسب (به نشانی iraniananasnaf.ir).

نحوه همکاری ناجا با اتحادیه ها و اتاق های اصناف

ماده ۲- نحوه همکاری نیروی انتظامی با اتحادیه ها در اجرای تبصره (۱) ماده (۱۷) قانون:

۱. رسته های مشمول تبصره (۱) ماده (۱۷) قانون بر اساس پیشنهاد اتاق اصناف ایران و تایید دبیرخانه هیات عالی تعیین می گردد.
 ۲. اتحادیه ها موظفند پس از مشخص شدن رسته های موضوع بند (۱) افراد معرفی شده توسط واحدهای صنفی ذی ربط را به ناجا معرفی نمایند.
 ۳. ناجا می بایست طرف مدت یک هفته نظر خود را جهت صدور کارت به اتحادیه اعلام نماید. عدم اعلام نظر در مهلت مقرر به منزله نظر مثبت تلقی می گردد.
- تبصره: اعلام نظر منفی از سوی ناجا درخصوص فرد معرفی شده می بایست به طور مستند و مستدل به اتحادیه اعلام گردد.

۴. اتحادیه موظف است پس از کسب نظر ناجا، طرف مدت یک هفته نسبت به صدور کارت شناسایی عکس دار متقاضی اقدام نماید.

ماده ۳- نحوه همکاری ناجا با اتحادیه ها درخصوص تعطیل و پلمب واحدهای صنفی بدون پروانه کسب (موضوع ماده (۲۷) قانون):

- ۱- شناسایی و معرفی واحد صنفی بدون پروانه کسب به اتاق اصناف توسعه اتحادیه.
- ۲- اتاق اصناف موظف است طرف مدت سه روز چنانچه واحد صنفی مورد نظر بدون پروانه کسب باشد مراتب را تایید و بلاfacله به ناجا اعلام نماید.

۳- اخطار پلمب به واحد صنفی مذکور حداقل طرف یک هفته از تاریخ اعلام اتاق اصناف توسعه ناجا با رعایت تبصره (۱) ماده (۲۷) قانون تبصره ۱- اخطاریه در دو نسخه تهیه، یک نسخه به متصرفی واحد بدون پروانه کسب ابلاغ و نسخه دوم با قید تاریخ به امضای متصرفی واحد فاقد پروانه و ابلاغ کننده رسیده و در پرونده مربوطه درج می شود. در صورت عدم حضور متصرفی واحد و یا امتناع از دریافت و امضای اخطاریه، نسخه اول در محل الصاق و مراتب با ذکر تاریخ در نسخه دوم قید و در پرونده وی درج می گردد. الگوی اخطاریه توسعه ناجا و با همکاری دبیرخانه هیأت عالی نظارت و اتاق اصناف ایران تهیه خواهد شد.

تبصره ۲- کلیه اطلاعات مربوط به شناسایی، معرفی و پلمب واحدهای صنفی بدون پروانه کسب باید توسعه اتحادیه یا اتاق اصناف (به تشخیص اتاق) در سامانه اصناف ثبت گردد. ناجا نیز می بایست تصویر اخطاریه پلمب و فک پلمب را جهت ثبت در پرونده صنفی و سامانه اصناف به اتحادیه و یا اتاق اصناف منعکس نماید.

۴- پلمب واحد بدون پروانه کسب توسعه ناجا طرف مدت ده تا بیست روز از زمان ابلاغ اخطار.

تبصره- کسانی که پلمب یا لاک و مهر محل‌های تعطیل شده در اجرای قانون را بشکنند و محل‌های مزبور را به نحوی از انحصار برای کسب مورد استفاده قرار دهنند، می‌باشد برای اعمال مجازات‌های مقرر در قانون مجازات اسلامی توسط ناجا به مراجع قضایی ذیربط معرفی شوند.

ماده ۴- در صورت عدم شناسایی یا عدم درخواست پلمب واحدهای صنفی مذکور از سوی اتحادیه، اتاق اصناف ذیربط و ناجا مکلفند واحدهای فاقد پروانه کسب را شناسایی و مطابق ضوابط ماده (۳) این آیین‌نامه پلمب نمایند. (موضوع تبصره (۴) ماده (۲۷) قانون).

ماده ۵- نحوه همکاری ناجا با اتحادیه‌ها درخصوص تعطیل موقعت واحدهای صنفی مختلف (موضوع ماده (۲۸) قانون) مطابق با آیین‌نامه اجرایی ماده (۲۸) قانون انجام می‌شود.

سایر مقررات

ماده ۶- ناجا مکلف است برای انجام تکالیف مقرر در مواد (۲۷) و (۲۸) قانون نسبت به تأمین مأمور مورد نیاز اقدام نماید.

ماده ۷- فک پلمب واحد صنفی با اعلام اتحادیه و توسط ناجا، مطابق ماده (۲۷) قانون صرفاً در موارد زیر امکان‌پذیر می‌باشد:

۱- ثبت درخواست متقاضی صدور پروانه کسب در سامانه اصناف و ارائه بخشی از مدارک شامل (سندهای مالکیت عین و منفعت و یا منافع، گواهی اداره امور مالیاتی) بدیهی است پس از فک پلمب باید سایر مدارک نیز مطابق مقررات ارائه و تکمیل گردد.

۲- اعلام انصراف دارنده واحد صنفی از ادامه فعالیت، برای یکبار و مشروط به اخذ تعهد کتبی مبنی بر عدم فعالیت مجدد در آن مکان تا اخذ پروانه کسب.

تبصره- در صورت ادامه فعالیت واحد صنفی فک پلمب شده، واحد مذکور مجدداً پلمب و فک پلمب دوباره آن صرفاً منوط به دریافت پروانه کسب خواهد بود.

ماده ۸- ناجا و دبیرخانه هیات عالی نظارت موظفند ضمن اتصال سامانه‌های اصناف و ناجا فرایند همکاری خود را تسهیل نمایند.

ماده ۹- این آیین‌نامه در اجرای ماده (۸۱) قانون نظام صنفی مشتمل بر (۹) ماده و (۵) تبصره توسط دبیرخانه هیات عالی نظارت با همکاری وزارت کشور و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی تهییه و در تاریخ ۱۳۹۵/۰۴/۰۵ به تصویب وزیر صنعت، معدن و تجارت رسیده است واز تاریخ تصویب آیین‌نامه قبلی لغو می‌گردد.

قانون نظام صنفی

فصل اول - تعاریف

ماده ۱ - نظام صنفی: قواعد و مقرراتی است که امور مربوط به سازمان، وظایف، اختیارات، حدود و حقوق افراد و واحدهای صنفی را طبق این قانون تعیین می‌کند.

ماده ۲ - فرد صنفی: هر شخص حقیقی یا حقوقی که در یکی از فعالیت‌های صنفی اعم از تولید، تبدیل، خرید، فروش، توزیع، خدمات و خدمات فنی سرمایه‌گذاری کند و به عنوان پیشه‌ور و صاحب حرفه و شغل آزاد، خواه به شخصه یا با مباشرت دیگران محل کسبی دایر یا وسیله کسبی فراهم آورد و تمام یا قسمتی از کالا، محصول یا خدمات خود را به طور مستقیم یا غیرمستقیم و به صورت کلی یا جزئی به مصرف کننده عرضه‌دارد، فرد صنفی شناخته می‌شود.

تبصره - صنوفی که قانون خاص دارند، از شمول این قانون مستثنی هستند.

ماده ۳ - واحد صنفی: هر واحد اقتصادی که فعالیت آن در محل ثابت یا وسیله‌سیار باشد و توسط فرد یا افراد صنفی با اخذ پروانه کسب دایر شده باشد، واحد صنفی شناخته می‌شود.

تبصره ۱ - فعالیت واحدهای صنفی سیار در محل ثابت با اخذ پروانه کسب برای همان محل، بلامانع است.

تبصره ۲ - اماکنی که طبق ضوابط مصوب کمیسیونهای نظارت واجد شروط لازم جهت استقرار چند واحد صنفی باشند، می‌توانند به عنوان محل ثابت کسب به وسیله‌یک یا چند فرد صنفی، پس از اخذ پروانه کسب از اتحادیه‌های ذیربطری، مورداستفاده قرار گیرند.

تبصره ۳ - دفاتری که خدماتی به واحدهای صنفی سیار می‌دهند، واحد صنفی محسوب می‌شوند.

ماده ۴ - صنف: آن گروه از افراد صنفی که طبیعت فعالیت آنان از یک نوع باشد، تشکیل یک صنف را می‌دهند. صنوف مشمول این قانون، با توجه به نوع فعالیت آن‌ها به چهار گروه تولیدی، خدمات فنی، توزیعی یا خدماتی تقسیم می‌شوند.

ماده ۵ - پروانه کسب: مجوزی است که طبق مقررات این قانون به منظور شروع وادامه کسب و کار یا حرفه به فرد یا افراد صنفی برای محل مشخص یا وسیله کسب معین داده می‌شود.

ماده ۶ - پروانه تخصصی و فنی: گواهینامه‌ای است که بر داشتن مهارت انجام دادن کارهای تخصصی یا فنی دلالت دارد و به وسیله مراجع ذیصلاح صادر می‌شود.

ماده ۷ - اتحادیه: شخصیت حقوقی است که از افراد یک یا چند صنف که دارای فعالیت یکسان یا مشابه‌اند، برای انجام دادن وظایف و مسؤولیت‌های مقرر در این قانون تشکیل می‌گردد.

ماده ۸ - مجمع امور صنفی: مجمعی است که از نمایندگان منتخب اعضای هیأت مدیره اتحادیه‌های صنفی هر شهرستان برای انجام دادن وظایف و مسؤولیت‌های مقرر در این قانون تشکیل می‌گردد.

ماده ۹ - شورای اصناف کشور: شورائی است که از نمایندگان هیأت رئیسه مجامع امور صنفی شهرستانهای کشور با هدف تقویت مبانی نظام صنفی در تهران تشکیل می‌گردد.

ماده ۱۰ - کمیسیون نظارت: کمیسیونی است که به منظور برقراری ارتباط و ایجاد هماهنگی بین اتحادیه‌ها و مجامع امور صنفی با سازمان‌ها و دستگاه‌های دولتی در راستای وظایف و اختیارات آن‌ها و همچنین نظارت بر اتحادیه‌ها و مجامع امور صنفی هر شهرستان تشکیل می‌شود.

ماده ۱۱ - هیأت عالی نظارت: هیأتی است که به منظور تعیین برنامه‌ریزی، هدایت، ایجاد هماهنگی و نظارت بر کلیه اتحادیه‌ها، مجامع امور صنفی، شورای اصناف کشور و کمیسیونهای نظارت تشکیل می‌گردد و بالاترین مرجع نظارت بر امور اصناف کشور است.

فصل دوم – فرد صنفی

ماده ۱۲ - افراد صنفی موظفند قبل از تأسیس هر نوع واحد صنفی یا اشتغال به کسب و حرفه، نسبت به اخذ پروانه کسب اقدام کنند. تبصره ۱ - آئین‌نامه صدور پروانه کسب طبق مفاد این قانون ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این قانون توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت با کسب نظر وزارت‌خانه‌های کشور، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و اداره کل نظارت بر اماکن عمومی ناجا و مجامع امور صنفی مراکز استان‌ها تهیه و به تصویب وزیر بازارگانی خواهد رسید.

تبصره ۲ - کلیه دستگاه‌هایی که اتحادیه‌ها برای صدور پروانه کسب از آن‌ها استعلام می‌کنند، موظفند ظرف مدت پانزده روز از تاریخ دریافت استعلام نظر قطعی و نهایی خود را اعلام دارند. عدم اعلام نظر در مهلت مقرر به منزله نظر مثبت است.

تبصره ۳ - صدور بیش از یک پروانه کسب برای هر فرد صنفی واجد شروط قانونی برای یک یا چند محل کسب بلامانع است.

تبصره ۴ - در صورتی که چند نفر، یک واحد صنفی را به صورت مشترک اداره کنند، به‌طور مشترک مسؤولیت امور واحد را عهده‌دار خواهند بود.

تبصره ۵ - تمدید اعتبار پروانه کسب هر ده سال یکبار الزامی است.

ماده ۱۳ - صدور پروانه کسب برای مشاغل تخصصی و فنی مستلزم اخذ پروانه تخصصی و فنی از مراجع ذیربط به وسیله متقاضی است. اگر متقاضی واجد شروط لازم برای اخذ پروانه تخصصی و فنی نباشد، حضور یک نفر شاغل دارنده پروانه تخصصی و فنی در واحد صنفی برای صدور پروانه کسب مشروط، به نام متقاضی کافی است.

تبصره - انواع مشاغل تخصصی و فنی به شرح آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت و با هماهنگی وزارت‌خانه‌ها و سازمانهای ذیربط و نظر خواهی از مجامع امور صنفی مراکز استان‌ها تهیه و به تصویب وزیر بازارگانی خواهد رسید.

ماده ۱۴ - افراد صنفی مکلفند در هر سال عوارض کسب و پیشه، حق عضویت اتحادیه (در صورت عضویت) و مالیات خود را بپردازنند.

ماده ۱۵ - افراد صنفی عرضه کننده کالاهای و خدمات مکلفند با الصاق برچسب روی کالا، یا نصب تابلو در محل کسب یا حرفه، قیمت واحد کالا یا دستمزد خدمت را به‌طور روشن و مکتوب و به‌گونه‌ای که برای همگان قابل رؤیت باشد، اعلام کنند.

تبصره ۱ - هر فرد صنفی در مقابل دریافت بها، اجرت یا دستمزد باید صورت حسابی شامل نام و نشانی واحد صنفی، تاریخ، مبلغ دریافتی و نوع و مشخصات کالاهای فروخته شده یا خدمات انجام شده را به مشتری تسلیم دارد.

تبصره ۲ - مجمع امور صنفی می‌تواند با تصویب کمیسیون نظارت مرکز استان، بعضی از صنوف یا مشاغل را تا مبلغی معین، یا برخی دیگر را که دادن صورتحساب برای آن‌ها مشکل است، از دادن صورتحساب معاف کند.

تبصره ۳ - افراد صنفی که کالاهای خود را به صورت کلی عرضه می‌دارند باید از صورتحسابهای چاپ شده استفاده کنند و مشخصات خریدار را نیز در آن بنویسند.

تبصره ۴ - فرد صنفی، مسؤول انطباق کیفیت و کمیت هر نوع کالای عرضه شده یا خدمت ارائه گردیده با وجهه یا اجرت دریافتی مندرج در صورتحساب است.

ماده ۱۶ - صاحبان اماکن عمومی به تشخیص مجمع امور صنفی و تصویب کمیسیون نظارت مکلفند:

الف - فهرست قیمت غذا و مواد غذائی را که برای مصرف مشتریان ارائه می‌شود در برگه‌های مخصوص تهیه و در دسترس مشتریان قرار دهند و بر مبنای آن صورتحساب به مشتری تسلیم دارند.

ب - نرخ اغذیه و مواد غذائی خود را در تابلو مخصوص در محل کسب به قسمی که در معرض دید همگان باشد نصب کنند.

ماده ۱۷ - افراد صنفی مکلفند قوانین و مقررات جاری کشور، از جمله قوانین و مقررات صنفی، انتظامی، بهداشتی، ایمنی، حفاظت فنی و زیباسازی محیط کار و دستورالعمل‌های مربوط به نرخ‌گذاری کالاهای خدمات را که از سوی مراجع قانونی ذی‌ربط ابلاغ می‌گردد، رعایت و اجرا کنند.

تبصره ۱ - افراد صنفی مکلفند پیش از به کارگیری کسانی که برای انجام دادن خدمات به منازل و اماکن مراجعه می‌کنند، مراتب را به اتحادیه اطلاع دهند تا اتحادیه پس از اخذ نظر نیروی انتظامی، نسبت به صدور کارت شناسائی عکس‌دار با درج تخصص اقدام لازم را به عمل آورد.

تبصره ۲ - افراد صنفی مجاز نیستند برای جلب مشتری درباره محصولات، کالاهای یا خدمات، برخلاف واقع تبلیغ کنند. در غیر این صورت طبق ماده (۶۸) این قانون با آنهارفار خواهد شد.

ماده ۱۸ - در صورتی که دارنده پروانه کسب بخواهد پروانه خود را به دیگری واگذار کند، باید درخواست کتبی خود را به اتحادیه تسلیم دارد. اتحادیه در صورت واحد شرط قانونی بودن فرد معرفی شده و با رعایت سایر مقررات، پروانه کسب متقاضی را باطل و پروانه جدیدی به نام فرد معرفی شده صادر می‌کند.

ماده ۱۹ - در صورتی که دارنده پروانه کسب محجور شود، قیم می‌تواند با رعایت غبطة محجور و طبق مقررات این قانون نسبت به اداره یا انتقال واحد صنفی اقدام کند.

ماده ۲۰ - در صورت فوت صاحب پروانه کسب، حقوق متعارف ناشی از واحد صنفی متعلق به ورثه است. چنانچه ورثه یا نماینده قانونی آن‌ها مایل باشند، در صورت دارابودن شرط فردی، می‌توانند ظرف مدت دو سال نسبت به اخذ پروانه کسب با رعایت مقررات اقدام کنند. پس از انقضای مهلت مقرر پروانه متوفی از درجه اعتبار ساقط است.

فصل سوم - اتحادیه‌ها

ماده ۲۱ - در هر شهرستان که واحدهای صنفی با فعالیت‌های شغلی مشابه یا همگن وجود داشته باشد، افراد صنفی با رعایت این قانون مبادرت به تشکیل اتحادیه می‌کنند.

تبصره ۱ - اتحادیه دارای شخصیت حقوقی و غیرانتفاعی است و پس از ثبت دروزارت صنعت معدن تجارت رسمیت می‌یابد.

تبصره ۲ - حد نصاب تعداد واحدهای صنفی برای تشکیل یک اتحادیه در کشور به شرح زیر است:
الف - در تهران، ۳۰۰ واحد.

ب - در شهرستانهای با بیش از دو میلیون نفر جمعیت، ۲۰۰ واحد.

ج - در شهرستانهای دارای بیش از یک میلیون نفر و کمتر از دو میلیون نفر جمعیت، ۱۵۰ واحد.

د - در شهرستانهای دارای بیش از پانصد هزار نفر و کمتر از یک میلیون نفر جمعیت، ۱۰۰ واحد.

ه - در شهرستانهای با کمتر از پانصد هزار نفر جمعیت، ۵۰ واحد.

تبصره ۳ - کمیسیون نظارت هر شهرستان موظف است ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این قانون نسبت به ادغام اتحادیه‌هایی که تعداد واحدهای صنفی تحت پوشش آن‌ها کمتر از نصابهای تعیین شده است، اقدام کند.

تبصره ۴ - اگر تشکیل اتحادیه واحد برای تمامی شهرها یا بخش‌های هر شهرستان به تشخیص کمیسیون نظارت مرکز استان ممکن نباشد، شیوه اداره امور واحدهای صنفی آن‌شهرها یا بخش‌ها تابع آئین‌نامه‌ای خواهد بود که به وسیله دبیرخانه هیأت عالی نظارت تهیه و به تصویب وزیر صنعت معدن تجارت خواهد رسید.

تبصره ۵ - اگر تشکیل اتحادیه‌ای از واحدهای صنفی یک شهرستان، که تعدادشان به نصاب مقرر جهت تشکیل اتحادیه نرسیده است، به تشخیص کمیسیون نظارت مرکز استان لازم باشد، درصورت تصویب هیأت عالی نظارت، اتحادیه‌ای با همان تعداد واحدهای موجود تشکیل خواهد شد.

تبصره ۶ - اگر تشکیل اتحادیه‌ای در مرکز استان از واحدهای صنفی موجود در شهرستانهای همان استان به تشخیص کمیسیون نظارت مرکز استان لازم باشد، درصورت تصویب هیأت عالی نظارت، اتحادیه‌ای در مرکز استان تشکیل خواهد شد. این اتحادیه‌های مانند سایر اتحادیه‌های موضوع این ماده تلقی خواهد شد.

تبصره ۷ - اگر تشکیل اتحادیه‌ای از واحدهای صنفی سراسر کشور لازم باشد، با تأیید وزیر بازرگانی، اتحادیه کشوری تشکیل خواهد شد. این اتحادیه نیز مانند دیگر اتحادیه‌های موضوع این ماده خواهد بود.

ماده ۲۲ - اتحادیه‌ها توسط هیأت مدیره منتخب اعضای اتحادیه اداره می‌شوند. تعداد اعضای این هیأت پنج نفر اصلی و دو نفر علی‌البدل برای اتحادیه‌های دارای کمتر از هزار واحد صنفی عضو و هفت نفر اصلی و سه نفر علی‌البدل برای اتحادیه‌های دارای بیش از هزار واحد صنفی عضو خواهد بود.

تبصره ۱ - مدت خدمت و مسؤولیت اعضای هیأت مدیره اتحادیه‌ها از تاریخ انتخاب، چهار سال تمام خواهد بود. اعضای هیأت مدیره با رأی مخفی و مستقیم اعضای اتحادیه انتخاب می‌شوند. انتخاب مجدد افراد عضو هیأت مدیره در ادور بعد بلامانع است.

تبصره ۲ - کمیسیون نظارت هر شهرستان موظف است شش ماه قبل از پایان هر دوره هیأت مدیره، مقدمات برگزاری انتخابات را فراهم آورد.

تبصره ۳ - انتخابات اتحادیه‌ها در دور اول با حضور حداقل یک سوم اعضاء و در دور دوم با حضور حداقل یک چهارم اعضاء رسمیت می‌یابد. درصورت برگزار نشدن انتخابات در دور دوم، تا انتخاب هیأت مدیره جدید، کمیسیون نظارت مکلف است با تشکیل هیأت سرپرستی از بین اعضای همان صنف، که توسط مجمع امور صنفی معرفی می‌گردد، افراد واجد شروط قانونی را برای اداره امور اتحادیه به طور موقت منصوب کند. آئین‌نامه انتخابات اتحادیه‌ها توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت با نظرخواهی از مجامع امور صنفی مرکز استان‌ها ظرف دو ماه از تاریخ تصویب این قانون تهیه و به تصویب وزیر بازرگانی خواهد رسید.

تبصره ۴ - درصورتی که بر اثر استعفاء، عزل، فوت، بیماری، حجر یا محرومیت از حقوق اجتماعی عضو یا اعضائی از هیأت مدیره، با وجود جایگزینی اعضای علی‌البدل، آن هیأت از نصاب این ماده خارج شود، کمیسیون نظارت مکلف است ظرف شش ماه نسبت به برگزاری انتخابات برای تعیین اعضای جایگزین اقدام کند. تا انجام انتخابات، افرادی از اعضای همان صنف که واجد شروط قانونی برای اداره امور اتحادیه باشند، توسط مجمع امور صنفی معرفی می‌گرددند تا پس از تصویب کمیسیون نظارت، به عنوان اعضای جایگزین به عضویت اصلی یا علی‌البدل هیأت مدیره منصوب شوند. اگر کمتر از دو سال از مدت مأموریت هیأت مدیره مانده باشد، مدت مأموریت اعضای جایگزین تا پایان مدت مأموریت هیأت مدیره ادامه خواهد یافت.

تبصره ۵ - افراد منصوب شده موضوع تبصره‌های (۳) و (۴) این ماده دارای کلیه اختیارات، حقوق و تکالیف هیأت مدیره، به استثنای عضویت در هیأت رئیسه مجمع امور صنفی خواهند بود.

ماده ۲۳ - هیأت مدیره اتحادیه‌ها از میان خود یک نفر را به عنوان رئیس، یک نفر را به عنوان بازرس، یک نفر را به عنوان خزانه‌دار و یک نفر را به عنوان دبیر انتخاب می‌کند. انتخاب مجدد این افراد بلامانع خواهد بود. رئیس هیأت مدیره علاوه بر دعوت از اعضاء، اداره جلسات و ابلاغ مصوبات، به عنوان نماینده اتحادیه در مجمع امور صنفی شهرستان نیز شناخته می‌شود. رئیس هیأت مدیره بالاترین مقام اجرایی اتحادیه محسوب می‌گردد. در غیاب رئیس، نایب رئیس وظایف اختیاراتی را بر عهده می‌گیرد. تبصره - در اتحادیه‌هایی که تعداد اعضای هیأت مدیره آن هفت نفر است، دونفر نایب رئیس و دونفر بازرس خواهند بود.

ماده ۲۴ - هیأت مدیره هر اتحادیه مکلف است از خدمات یک نفر، که دارای حداقل مدرک کارشناسی باشد، به صورت تمام وقت به عنوان مدیر اجرایی استفاده کند. در شهرستانهای دارای کمتر از یک میلیون نفر جمعیت، به کارگیری افراد دیپلمه به عنوان مدیر اجرایی، بلامانع است. مدیر اجرایی مجرى مصوبات هیأت مدیره و منتخب آن است و با جایگزین شدن هیأت مدیره جدید مستغفی تلقی می‌گردد. استفاده از خدمات همان مدیر در ادوار بعد بلامانع است.

ماده ۲۵ - در صورت نیاز، کمیسیون نظارت مرکز استان بنا به درخواست اکثریت نسبی اتحادیه‌های صنفی شهرستانهای همان استان، با نظر خواهی از مجمع امور صنفی مرکز استان، نسبت به تشکیل مجمع استانی برای اتحادیه‌های آن استان اقدام خواهد کرد. این مجمع مشکل از نماینده‌گان هیأت مدیره اتحادیه‌های شهرستان‌ها خواهد بود و به منظور تبادل نظر درخصوص مشکلات و امور صنفی، ارائه پیشنهاد و برقراری ارتباط وهمانگی‌های لازم با مراجع و مراکز ذی‌ربط تشکیل می‌شود. تبصره - تعداد نماینده‌گان هر شهرستان به ازای هر پنج اتحادیه یک نفر خواهد بود که با رأی رؤسای اتحادیه‌ها انتخاب خواهند شد. مدت مأموریت اعضای هیأت مدیره مجمع استانی دو سال است.

ماده ۲۶ - هرگاه شخصی بخواهد فعالیتی صنفی را آغاز کند، ابتدا باید به اتحادیه‌ذی‌ربط مراجعه و تقاضای کتبی خود را تسلیم و رسید دریافت دارد. اتحادیه مکلف است در چارچوب مقررات نظر خود را مبنی بر رد یا قبول تقاضاً حداکثر طرف پانزده روز بالحساب ایام غیر تعطیل رسمی به صورت کتبی به متقاضی اعلام کند. عدم اعلام نظر در مدت یاد شده به منزله پذیرش تقاضاً محسوب می‌گردد. در صورت قبول تقاضاً توسط اتحادیه، متقاضی باید از آن تاریخ طرف حداکثر سه ماه مدارک مورد نیاز اتحادیه را تکمیل کند و به اتحادیه تسلیم دارد. در غیر این صورت متقاضی جدید محسوب خواهد گردید.

اتحادیه موظف است پس از دریافت تمام مدارک لازم و با رعایت ضوابط، طرف پانزده روز نسبت به صدور پروانه کسب و تسلیم آن به متقاضی اقدام کند. همچنین متقاضی پروانه کسب موظف است از تاریخ دریافت پروانه کسب طرف شش ماه نسبت به افتتاح محل کسب اقدام کند.

تبصره ۱ - چنانچه اتحادیه درخواست متقاضی پروانه کسب را رد کند یا از صدور پروانه کسب استنکاف ورزد، باید مراتب را با ذکر دلایل مستند به طور کتبی به متقاضی اعلام کند. در صورتی که متقاضی به آن معرض باشد، می‌تواند اعتراض کتبی خود را طرف بیست روز از تاریخ دریافت پاسخ به مجمع امور صنفی ذی‌ربط تسلیم دارد. مجمع امور صنفی مکلف است طی پانزده روز به اعتراض متقاضی رسیدگی و نظرنهایی خود را برای اجرا به اتحادیه مربوط اعلام کند.

تبصره ۲ - در صورتی که اتحادیه یا متقاضی به نظر مجمع امور صنفی معارض باشند می‌توانند طرف بیست روز از زمان ابلاغ نظر مجمع امور صنفی اعتراض خود را نسبت به نظر مجمع مذکور به کمیسیون نظارت متعکس کنند. کمیسیون نظارت مکلف است طرف یک ماه نظر خود را اعلام دارد. نظر کمیسیون نظارت در این مورد معتبر و قابل اجرا است، مگر آنکه هیأت عالی نظارت نظر کمیسیون نظارت را طرف یک ماه پس از دریافت اعتراض، نقض کند. در این صورت نظر هیأت عالی نظارت قطعی و لازم‌الاجراء است. در صورت اعتراض هر یک از طرفین می‌توانند به مراجع ذی‌صلاح قضایی مراجعه کنند.

تبصره ۳ - برای صنوفی که تعداد آن‌ها به حد نصاب نرسیده است، یا فاقد اتحادیه‌هستند، پروانه کسب از طریق اتحادیه همگن، بنا به تشخیص کمیسیون نظارت صادر خواهد شد.

تبصره ۴ - واحدهای صنفی که به عنوان آلایinde یا مزاحم نقل مکان داده می‌شوند، همچنان عضو اتحادیه‌ای که بوده‌اند خواهند ماند، حتی اگر در محدوده جغرافیائی جدیدی قرار گیرند.

ماده ۲۷ - محل دایر شده به وسیله هر شخص حقیقی یا حقوقی که پروانه کسب دائم یا موقت برای آن صادر نشده باشد، با اعلام اتحادیه رأساً از طریق نیروی انتظامی پلمب می‌گردد.

تبصره ۱ - قبل از پلمب محل دایر شده، از ده تا بیست روز به دایرکننده مهلت داده‌می‌شود تا کالاهای موجود در محل را تخلیه کند.

تبصره ۲ - کسانی که پلمب یا لاک و مهر محل‌های تعطیل شده در اجرای این قانون را بشکنند و محل‌های مزبور را به نحوی از انحصار برای کسب مورد استفاده قرار دهند، به مجازات‌های مقرر در قانون مجازات اسلامی محکوم خواهند شد.

تبصره ۳ - پرداخت عوارض توسط اشخاص موضوع این ماده موجب احراز هیچ‌یک از حقوق صنفی نخواهد شد.

ماده ۲۸ - واحد صنفی تنها در موارد زیر پس از گذرانیدن مراحل مندرج در آئین نامه‌ای که به تصویب وزیر صنعت معدن تجارت خواهد رسید، به طور موقت از یک هفته تا شش ماه تعطیل می‌گردد:

الف - اشتغال به شغل یا مشاغل دیگر در محل کسب، غیر از آنچه در پروانه کسب‌قید گردیده یا کمیسیون نظارت مجاز شمرده است.

ب - تعطیل محل کسب بدون دلیل موجه حداقل به مدت پانزده روز برای آن دسته‌از صنوفی که به تشخیص هیأت عالی نظارت موجب عسر و حرج برای مصرف کننده‌می‌شود.

تبصره - تشخیص موجه بودن دلیل با مجمع امور صنفی است.

ج - عدم پرداخت حق عضویت به اتحادیه براساس ضوابطی که در آئین نامه مصوب کمیسیون نظارت تعیین شده است.

د - عدم اجرای مصوبات و دستورات قانونی هیأت عالی و کمیسیون نظارت که به وسیله اتحادیه‌ها به واحدهای صنفی ابلاغ شده است.

تبصره - تشخیص عدم اجرا بر عهده مجمع امور صنفی است.

ه - عدم اجرای تکالیف واحدهای صنفی به موجب این قانون.

تبصره ۱ - تعطیل موقت واحد صنفی با اعلام اتحادیه، رأساً از طریق نیروی انتظامی به عمل می‌آید.

تبصره ۲ - هر فرد صنفی که واحد کسب وی تعطیل می‌شود می‌تواند به کمیسیون نظارت شکایت کند. نظر کمیسیون نظارت که حداکثر ظرف دو هفته اعلام خواهد شد، لازم الاجراء است. در صورت اعتراض فرد صنفی می‌تواند به مراجع ذی صلاح قضایی مراجعه کند.

تبصره ۳ - جبران خسارات وارد شده به واحد صنفی در اثر تعطیل غیرموجه بامجوز اتحادیه یا مراجع دیگر، به استناد نظر کمیسیون نظارت، بر عهده دستور دهنده است.

ماده ۲۹ - اتحادیه‌ها می‌توانند وصول مالیات، عوارض و هزینه خدمات وزارت‌خانه‌ها، شهرداری‌ها و سازمانهای وابسته به دولت را طبق مقررات و قوانین جاری عهده‌دار شوند و مبالغ وصول شده بابت مالیات، عوارض یا هزینه خدمات را ظرف یک‌هفته به حساب قانونی دستگاه مربوطه واریز کنند. مبلغ کارمزد توافق شده از سوی طرف توافق به حساب اتحادیه‌ها واریز می‌گردد.

ماده ۳۰ - وظایف و اختیارات اتحادیه‌ها عبارت است از:

الف - ارائه پیشنهاد برای تهیه، تنظیم یا تغییر ضوابط صدور پروانه کسب و انواع پروانه‌های لازم برای مشاغل، به مجمع امور صنفی.

ب - اجرای مصوبات و بخشنامه‌های هیأت عالی نظارت و کمیسیون نظارت که در چارچوب این قانون به اتحادیه‌ها ابلاغ می‌گردد.

تبصره - مجمع امور صنفی موظف است مصوبات و بخشنامه‌های هیأت عالی نظارت و کمیسیون نظارت را ظرف پنج روز از تاریخ دریافت به اتحادیه‌ها ابلاغ کند. پس از انقضای این مهلت، دبیرخانه هیأت عالی نظارت و کمیسیون نظارت می‌توانند بی‌واسطه مصوبات و بخشنامه‌های خود را به اتحادیه‌ها برای اجرا ابلاغ کنند.

- ج - ارائه پیشنهاد درباره امور اصناف به مجمع امور صنفی.
- د - صدور پروانه کسب با دریافت تقاضا و مدارک متقاضیان با رعایت قوانین و مقررات مربوط.
- ه - ابطال پروانه کسب و تعطیل محل کسب طبق مقررات این قانون و اعلام آن به کمیسیون نظارت و جلوگیری از ادامه فعالیت واحدهای صنفی که بدون پروانه کسب دایر می‌شوند یا پروانه آن‌ها به علی‌باطل می‌گردد.
- و - تنظیم بودجه سال بعد و تسلیم آن تا آخر دی ماه هر سال به مجمع امور صنفی جهت رسیدگی و تصویب.
- ز - تنظیم ترازنامه سالانه و تسلیم آن تا پایان خرداد ماه هر سال به مجمع امور صنفی برای رسیدگی و تصویب.
- ح - ایجاد تسهیلات لازم برای آموزش‌های مورد نیاز افراد صنفی به طور مستقل یا با کمک سازمانهای دولتی یا غیردولتی.
- ط - تشکیل کمیسیونهای رسیدگی به شکایات، حل اختلاف، بازرگانی واحدهای صنفی، فنی و آموزشی و کمیسیونهای دیگر مصوب هیأت عالی نظارت.

تبصره ۱ - اعضای کمیسیونهای مذکور بین سه تا پنج نفرند که از میان اعضای دارای پروانه کسب به پیشنهاد اتحادیه و تصویب مجمع امور صنفی ذی‌ربط تعیین می‌شوند.

تبصره ۲ - آئین‌نامه اجرایی این بند توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت و مجامع امور صنفی مرکز استان‌ها تهیه و به تصویب وزیر بازرگانی خواهد رسید.

تبصره ۳ - در صورت بروز اختلاف صنفی بین افراد صنفی و اتحادیه، مراتب به مجمع امور صنفی جهت رسیدگی و صدور رأی ارجاع می‌شود. طرف معتبر نسبت به رأی صادر شده می‌تواند ظرف بیست روز اعتراض خود را به کمیسیون نظارت تسلیم‌دارد. نظر کمیسیون نظارت قطعی و لازم‌الاجراء خواهد بود. در صورت اعتراض هر یک از طرفین می‌توانند به مراجع ذی‌صلاح قضایی مراجعه کنند.

ی - وصول مالیات، عوارض و هزینه خدمات به نمایندگی از طرف وزارت‌خانه‌ها، شهرداری‌ها و سازمانهای وابسته به دولت.

ک - هماهنگی با شهرداری و شورای شهر به منظور ایجاد شهرکهای صنفی و تمرکز تدریجی کالاها و معاملات عمده فروشی در میادین و مرکز معین شهری متناسب با احتیاجات شهر طبق مقررات و ضوابطی که به تصویب کمیسیون نظارت برسد.

ل - ارائه پیشنهاد به منظور تعیین نرخ کالا و خدمات، حدود صنفی، تعداد واحدهای صنفی مورد نیاز در هر سال جهت صدور پروانه کسب به مجمع امور صنفی جهت رسیدگی و تصویب کمیسیون نظارت.

م - سایر مواردی که در این قانون پیش‌بینی شده است.

تبصره - در بخش‌ها و شهرهای تابعه مرکز شهرستان که بنا به اعلام اتحادیه‌ها و تصویب هیأت عالی نظارت انجام خدمات صنفی از طریق اتحادیه مقدور نمی‌باشد. ادارات دولتی، شهرداری‌ها، سازمانهای وابسته حسب مورد مجاز به انجام خدمات مذکور می‌باشند.

ماده ۳۱ - منابع مالی هر اتحادیه عبارتند از:

الف - حق عضویت افراد صنفی در اتحادیه.

ب - وجود دریافتی در ازای ارائه خدمات اعم از فنی و آموزشی به اعضای صنف.

ج - کمکهای دریافتی از اشخاص حقیقی یا حقوقی.

د - کارمزد وصول مالیات، عوارض و هزینه خدمات وزارت‌خانه‌ها، شهرداری‌ها و سازمانهای وابسته به دولت.

تبصره ۱ - میزان و نحوه وصول وجوه موضوع این ماده متناسب با وضعیت اتحادیه، نوع شغل و شهر، صرفاً و انحصاراً در چارچوب آئین‌نامه‌ای مجاز خواهد بود که به پیشنهاد مجامع امور صنفی مرکز استان‌ها به تصویب وزیر صنعت خواهد رسید.

تبصره ۲ - اتحادیه‌ها موظفند بیست درصد (۲۰٪) مبالغ دریافتی به موجب این‌ماده را به حساب مجمع امور صنفی واریز کنند.

فصل چهارم - مجمع امور صنفی

ماده ۳۲ - مجامع امور صنفی از نمایندگان اتحادیه‌ها با ترکیب زیر تشکیل می‌گردد:

الف - مجمع امور صنفی صنوف تولیدی - خدمات فنی.

ب - مجمع امور صنفی صنوف توزیعی - خدماتی. ج - مجمع امور صنفی مشترک صنوف تولیدی - خدمات فنی و توزیعی - خدماتی.

تبصره ۱ - مجمع امور صنفی دارای شخصیت حقوقی و غیرانتفاعی است و پس از ثبت در وزارت بازرگانی رسمیت می‌یابد.

تبصره ۲ - حداقل تعداد واحدهای صنفی دارای پروانه کسب در هر شهرستان برای تشکیل دو مجمع جدآگاه، بیست هزار واحد صنفی است. هیأت عالی نظارت می‌تواند بنا به پیشنهاد کمیسیون نظارت مراکز استان‌ها نصاب مذکور را جهت شهرستانهای تابعه آن استان تغییر دهد و نسبت به تشکیل، ادغام یا تفکیک مجمع یا مجامع امور صنفی اتخاذ تصمیم کند.

تبصره ۳ - در صورت ادغام مجامع امور صنفی، کلیه اموال، دارائی‌ها، حقوق و تعهدات مجامع قبلی بانظارت کمیسیون نظارت به مجمع امور صنفی مشترک منتقل می‌گردد.

تبصره ۴ - در صورت تفکیک مجمع امور صنفی مشترک، کلیه اموال، دارائی‌ها، حقوق و تعهدات آن به نسبت تعداد اعضاء با نظارت کمیسیون نظارت به مجمع جدید منتقل می‌گردد.

ماهه ۳۳ - تعداد اعضای هیأت رئیسه مجمع امور صنفی مشترک پنج نفر به شرح زیر است:

- الف - یک نفر رئیس.
- ب - دو نفر نایب رئیس.
- ج - یک نفر دبیر.

د - یک نفر خزانه‌دار. تعداد اعضای هیأت رئیسه به نسبت تعداد اتحادیه‌های مربوط به صنوف تولیدی-خدمات فنی و توزیعی - خدماتی تعیین خواهد شد.

تبصره - تعداد اعضای هیأت رئیسه مجمع امور صنفی تولیدی - خدمات فنی یا توزیعی - خدماتی هر کدام سه نفر مشتمل بر رئیس، نایب رئیس و دبیر است.

ماهه ۳۴ - جلسات مجامع امور صنفی با حضور حداقل دو سوم اعضاء تشکیل‌می‌شود و رسمیت می‌یابد و تصمیمات متخذه با اکثریت نصف به علاوه یک آراء حاضران در جلسه معتبر خواهد بود. تبصره - مدت مأموریت نماینده هر اتحادیه در مجمع امور صنفی ذی‌ربط تا پایان مدت مأموریت او در هیأت مدیره اتحادیه است. در صورت فوت، بیماری، محرومیت از حقوق اجتماعی، استعفاء، حجر یا عزل هر نماینده، اتحادیه وفق مواد (۲۲) و (۲۳) این قانون نسبت به معرفی نماینده دیگری برای مدت باقیمانده به مجمع امور صنفی اقدامی کند.

ماهه ۳۵ - مجمع امور صنفی در اولین جلسه هر دوره، هیأت رئیسه مجمع را برای مدت دو سال انتخاب می‌کند. انتخاب مجدد اعضای مذکور در ادوار بعدی بلامانع است.

ماهه ۳۶ - ترتیب انتخاب هیأت رئیسه مجمع امور صنفی، وظایف هیأت رئیسه، طرز تشکیل جلسات و تعداد کمیسیونهای آن و سایر مقررات مربوط به اداره مجمع و حق‌الزحمه خدمات آن‌ها طبق آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت با کسب نظر از مجمع امور صنفی مراکز استان‌ها تهیه و به تصویب وزیر بازرگانی خواهد رسید.

ماهه ۳۷ - وظایف و اختیارات مجمع امور صنفی به شرح زیر است:

- الف - ایجاد هماهنگی بین اتحادیه‌ها، نظارت بر عملکرد آن‌ها و راهنمایی صنوف.
- ب - تنظیم و تصویب آئین‌نامه‌های مالی، استخدامی، اداری، آموزشی و تشکیلاتی اتحادیه‌ها و تغییرات آن‌ها.
- ج - اظهارنظر در مورد ضوابط خاص داخلی اتحادیه‌های تحت پوشش برای صدور پروانه کسب جهت بررسی و تصویب کمیسیون نظارت.
- د - نظارت بر حسن اجرای اقدامات اتحادیه‌ها درخصوص صدور پروانه کسب از جهت تطبیق با مقررات این قانون و آئین‌نامه‌های آن.
- ه - تأیید، انتخاب و معرفی نماینده‌گان اتحادیه‌ها به اداره‌های امور مالیاتی، هیأتهای حل اختلاف مالیاتی و سایر مراجعی که به موجب قانون معرفی نماینده از طرف صنوف به عمل می‌آید.
- و - اجرای مصوبات هیأت عالی نظارت و کمیسیون نظارت.
- ز - نظارت بر اجرای مقررات فنی، بهداشتی، ایمنی، انتظامی، حفاظتی، بیمه‌گزاری، زیباسازی و سایر مقررات مربوط به واحدهای صنفی که از طرف مراجع ذی‌ربط وضع می‌شود. همچنین همکاری با مأموران انتظامی در اجرای مقررات.

تبصره - چنانچه افراد صنفی در انجام دادن ضوابط انتظامی که در موارد خاص تعیین و از طریق مجمع امور صنفی ابلاغ می‌گردد؛ و نیز در اجرای مقررات بهداشتی، اینمی‌یا زیباسازی با مخالفت مالک مواجه شوند، می‌توانند با جلب موافقت مجمع امور صنفی و با هزینه خود اقدام مقتضی را به عمل آورند.

ح - رسیدگی به اعتراض افراد صنفی نسبت به تصمیمات اتحادیه‌ها.

ط - انتخاب و معرفی یک نفر نماینده از بین اعضاء هیأت رئیسه به کمیسیون نظارت بر حسن اجرای انتخابات هیأت مدیره اتحادیه‌ها.

ی - پیشنهاد تشکیل اتحادیه جدید یا ادغام اتحادیه‌ها یا تقسیم یک اتحادیه به دو یا چند اتحادیه برای اتخاذ تصمیم به کمیسیون نظارت.

ک - تعیین نوع و نرخ کالاهای خدماتی که افراد هر صنف می‌توانند برای فروش، عرضه یا ارائه کنند و پیشنهاد آن برای اتخاذ تصمیم به کمیسیون نظارت و اعلام مصوبه کمیسیون به اتحادیه‌ها برای ابلاغ به افراد صنفی با هدف جلوگیری از تداخل صنفی.

ل - جمع‌آوری اطلاعات و آمار لازم با وسائل مقتضی برای تعیین حدود و تعداد احداثهای صنفی مناسب با جمعیت و نیازها و ارائه آن به کمیسیون نظارت جهت تصمیم‌گیری.

م - تنظیم ساعت کار و ایام تعطیل و احداثهای صنفی با توجه به طبیعت و نوع کارآنان و ارائه برنامه برای اتخاذ تصمیم به وسیله کمیسیون نظارت.

ن - همکاری و معاوضت با سایر مجتمع امور صنفی و اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و اتاق تعاون.

س - تصویب بودجه، ترازنامه و صورتهای مالی اتحادیه‌ها پس از رسیدگی به آن‌ها و نظارت بر عملیات مالی اتحادیه‌ها.

ع - درجه‌بندی و احداثهای صنفی، در موارد لزوم، طبق ضوابط و مقرراتی که توسط وزارت بازرگانی و با کسب نظر نیروی انتظامی و اتحادیه‌های ذیره‌بندی تهیه می‌شود و به تصویب کمیسیون نظارت می‌رسد.

ف - اجرای برنامه‌های علمی، آموزشی و پژوهشی مورد نیاز برای ارتقاء سطح آگاهی‌های هیأت مدیره اتحادیه‌ها با همکاری دستگاههای دولتی ذیره‌بندی در چارچوب مقررات.

ص - تنظیم ترازنامه و صورتهای مالی سالانه و تسلیم آن ظرف دو ماه بعد از پایان هر سال مالی به کمیسیون نظارت برای رسیدگی و تصویب.

تبصره - کمیسیون نظارت مکلف است ترازنامه و صورتهای مالی را ظرف یک ماه رسیدگی کند و نتیجه را به مجمع امور صنفی اعلام دارد. تأیید ترازنامه به منزله مفاصیح ساب دوره عملکرد مجمع امور صنفی خواهد بود.

ق - تنظیم بودجه سال بعد و تسلیم آن تا اول بهمن ماه هر سال به کمیسیون نظارت برای تصویب و نظارت بر اجرای آن. ر - سایر مواردی که در این قانون پیش‌بینی شده است.

تبصره ۱ - اداره امور مجتمع امور صنفی و همچنین پیگیری و اجرای مصوبات اجلاس مجتمع امور صنفی و نیز مسؤولیت پیگیری و اجرای بندهای (الف)، (د)، (ه)، (ز)، (ح)، (ط)، (ل)، (ن)، (ع) و (ف) این ماده، به هیأت رئیسه مجتمع امور صنفی و سایر وظایف و اختیارات محوله به اجلاس عمومی اعضای مجتمع امور صنفی واگذار می‌گردد.

تبصره ۲ - مجتمع امور صنفی با وزارت آموزش و پرورش در مردم آموزش مهارت‌های شاخه کار دانش همکاری لازم را به عمل خواهد آورد.

تبصره ۳ - مجتمع امور صنفی مجازند برای تشکیل بانک اصناف، مؤسسه اعتباری، صندوق قرض‌الحسنه، شرکت تعاضی اعتبار و دیگر مؤسسات پولی، بانکی، مالی و اعتباری، طبق قوانین و مقررات جاری کشور اقدام کنند.

ماده ۳۸ - در شهرستانهایی که برخی از اتحادیه‌ها به علت نداشتن امکانات و توانایی‌های لازم نتوانند صدور پروانه کسب را عهده‌دار شوند، به پیشنهاد آن اتحادیه و تصویب کمیسیون نظارت، مسؤولیت صدور پروانه کسب به طور موقت به مجتمع امور صنفی واگذار می‌گردد. در صورت رفع مشکل، بنا به پیشنهاد همان اتحادیه و تصویب کمیسیون نظارت، مسؤولیت صدور پروانه کسب بر عهده اتحادیه قرار خواهد گرفت.

ماده ۳۹ - وظایف کمیسیون بازرگانی مجتمع امور صنفی به قرار زیر است:

الف - بازرگانی امور مربوط به اتحادیه‌ها به منظور حصول اطمینان از رعایت ضوابط و مقررات صنفی و تنظیم گزارش‌های لازم. تبصره - کمیسیون موظف است نتیجه بررسی و گزارش‌های خود را از طریق هیأت رئیسه مجتمع امور صنفی جهت بررسی کمیسیون نظارت تسلیم دارد.

ب - بازرگانی و رسیدگی به شکایات و اعتراضاتی که به مجتمع امور صنفی می‌رسدو ارائه گزارش لازم به مجمع.

ماده ۴۰ - مسؤولان مجتمع امور صنفی و اتحادیه‌ها مکلفند تسهیلات لازم را برای انجام دادن وظایفی که طبق این قانون به کمیسیون بازرسی محول شده است، فراهم کنند.

فصل پنجم - شورای اصناف کشور

ماده ۴۱ - به منظور تقویت مبانی نظام صنفی، شورایی به نام شورای اصناف کشوربا هماهنگی دبیرخانه هیأت عالی نظارت در تهران تشکیل می‌گردد.

ماده ۴۲ - شورای اصناف کشور متشكل از نمایندگان هیأت رئیسه مجتمع امور صنفی شهرستانهای کشور است. نمایندگان به ترتیب زیر، با نظارت کمیسیون نظارت مرکزاستان و رأی مخفی اعضای هیأت رئیسه مجتمع امور صنفی آن استان انتخاب و بدبیرخانه هیأت عالی نظارت معروفی می‌گردد:

الف - استانهایی که جمعیت آن‌ها تا یک میلیون نفر باشد، تعداد دو نفر.

ب - استانهایی که جمعیت آن‌ها بیش از یک میلیون نفر و کمتر از دو میلیون نفر باشد، تعداد چهار نفر.

ج - استانهایی که جمعیت آن‌ها بیش از دو میلیون نفر و کمتر از سه میلیون نفر باشد، تعداد شش نفر.

د - استانهایی که جمعیت آن‌ها بیش از سه میلیون نفر باشد، تعداد هشت نفر.

ه - استان تهران، دوازده نفر.

تبصره ۱ - نیمی از نمایندگان در هر مورد همواره از صنوف تولیدی - خدمات فنی و نیم دیگر از صنوف توزیعی - خدماتی خواهد بود.

تبصره ۲ - اعضای شورای اصناف کشور به غیر از مبالغ دریافتی به شرح مندرج در آییننامه موضوع ماده (۴۶) این قانون، دریافتی دیگری خواهند داشت.

ماده ۴۳ - هیأت رئیسه شورای اصناف کشور مرکب از هفت نفر است که سه نفر از صنوف تولیدی - خدمات فنی و سه نفر از صنوف توزیعی - خدماتی هستند و با رأی مخفی اعضای شورای اصناف کشور انتخاب می‌شوند. یک نفر دیگر به پیشنهاد وزارت بازرگانی و با تصویب هیأت عالی نظارت از بین افراد صنفی متعهد و آگاه به مسائل صنفی حداکثر برای مدت دو سال تعیین می‌گردد.

تبصره ۱ - مدت مسؤولیت هیأت رئیسه شورای اصناف کشور نمی‌تواند بیش از مدت باقیمانده از عضویت آن‌ها در هیأت رئیسه مجتمع امور صنفی باشد. با پایان یافتن مدت مسؤولیت هر عضو، عضو دیگری با رعایت مفاد همین ماده جایگزین خواهد شد.

تبصره ۲ - نحوه بررسی صلاحیت و برگزاری انتخابات هیأت رئیسه شورای اصناف کشور به موجب آییننامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد مجتمع امور صنفی مراکزاستان‌ها تهیه و به تصویب وزیر صنعت معدن تجارت خواهد رسید.

ماده ۴۴ - پس از تعیین هیأت رئیسه شورای اصناف کشور، دبیرخانه هیأت عالی نظارت موظف است ظرف پانزده روز از هیأت رئیسه منتخب دعوت به عمل آورد تا در جلسه‌ای نسبت به انتخاب یک نفر رئیس، دو نفر نایب رئیس، یک نفر دبیر و یک نفرخزانه‌دار از بین خود اقدام کنند. تشکیل جلسه‌های ادواری شورای اصناف کشور در محل دبیرخانه هیأت عالی نظارت یا هر مکان دیگری خواهد بود که به وسیله دبیرخانه تعیین می‌شود.

ماده ۴۵ - وظایف و اختیارات شورای اصناف کشور، در محدوده این قانون، طبق آییننامه‌ای خواهد بود که حداکثر ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون به تصویب وزیر صنعت معدن تجارت خواهد رسید.

ماده ۴۶ - شیوه اداره، مصارف وجوه شورای اصناف کشور و بازپرداخت‌هزینه‌های قابل قبول ناشی از عضویت اعضاء در شورا، به موجب آییننامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت و با نظرخواهی از مجتمع امور صنفی مراکز استانها تهیه و به تصویب وزیر صنعت معدن تجارت خواهد رسید.

ماده ۴۷ - منابع مالی شورای اصناف کشور شامل حق عضویت و کمکهای دریافتی از مجتمع امور صنفی کشور و حق ارائه خدمات فنی و آموزشی، حسب آئین نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت و با نظرخواهی از مجتمع امور صنفی مراکز استان‌ها تهیه و به تصویب وزیر بازرگانی خواهد رسید.

فصل ششم - کمیسیون نظارت

ماده ۴۸ - کمیسیون نظارت در شهرستانهای مراکز استان‌ها و در سایر شهرستانهای هر استان با ترتیب زیر تشکیل می‌گردد:

الف - در شهرستانهای مراکز استان‌ها - مدیران کل یا رئاسای سازمانهای زیر: بازرگانی (رئیس کمیسیون)، امور اقتصادی و دارایی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دادگستری، نیروی انتظامی - رئیس شورای شهر، - شهردار، - رئیس مجتمع امور صنفی، - نماینده مطلع و تام‌الاختیار استانداری.

ب - در سایر شهرستانهای هر استان - رئاسای ادارات: بازرگانی (رئیس کمیسیون)، امور اقتصادی و دارایی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دادگستری، نیروی انتظامی، - رئیس شورای شهر، - شهردار، - رئیس مجتمع امور صنفی، - نماینده مطلع و تام‌الاختیار فرمانداری یا بخشداری.

تبصره ۱ - جلسات کمیسیونهای یادشده با حضور حداقل هفت نفر از اعضاء رسمیت می‌یابد و تصمیمات با اکثریت مطلق آراء حاضران معتبر خواهد بود.

تبصره ۲ - کمیسیون نظارت می‌تواند از افراد ذی صلاح و صاحب‌نظر و نیز نماینده‌های دولتی یا عمومی ذی مدخل بدون داشتن حق رأی برای حضور در جلسات دعوت به عمل آورد.

تبصره ۳ - در تهران، هیأت عالی نظارت وظایف کمیسیون نظارت را انجام خواهد داد و می‌تواند تمام یا قسمتی از وظایف مزبور را به کمیسیون یا کمیسیونهایی مرکب از نماینده‌گان خود اعم از اعضاء هیأت یا افراد دیگر واگذار کند.

ماده ۴۹ - وظایف و اختیارات کمیسیون نظارت به شرح زیر است:

الف - ادغام اتحادیه‌ها یا تقسیم یک اتحادیه به دو یا چند اتحادیه و موافقت با تشکیل اتحادیه جدید، تبصره - وضعیت اموال، دارایی‌ها، حقوق و تعهدات اتحادیه‌ای که به دو یا چند اتحادیه تقسیم می‌گردد به موجب آئین نامه‌ای تعیین می‌شود که توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت تهیه و به تصویب وزیر بازرگانی خواهد رسید.

ب - نظارت بر انتخابات اتحادیه‌ها و مجتمع امور صنفی.

ج - رسیدگی و بازرگانی عملکرد اتحادیه‌ها و مجتمع امور صنفی و تطبیق دادن اقدامات انجام شده آن‌ها با قوانین و مقررات.

د - رسیدگی به بودجه، ترازنامه و صورتهای مالی مجتمع امور صنفی و تصویب آن‌ها.

ه - سایر مواردی که در این قانون پیش‌بینی شده است.

تبصره ۱ - کمیسیون نظارت موظف به اجرای تصمیمات هیأت عالی نظارت در حدود وظایف و اختیارات قانونی است.

تبصره ۲ - کمیسیون نظارت هر شهرستان موظف است براساس امکانات و به منظور رعایت مصالح عمومی و حفظ حقوق دیگران در ابتدای هر سال براساس دستور العمل تعیین شده از سوی هیأت عالی نظارت تعداد واحدهای مورد نیاز هر صنفرا در هر شهرستان مشخص و جهت صدور پروانه کسب به اتحادیه‌های صنفی مربوط ابلاغ کند.

ماده ۵۰ - مسؤولیت ایجاد هماهنگی و همکاری‌های لازم بین کمیسیونهای نظارت، اتحادیه‌ها و مجتمع امور صنفی استان بر عهده رئیس کمیسیون نظارت شهرستان مرکز استان است. رئیس کمیسیون نظارت شهرستان مرکز استان موظف است با تشکیل جلسات و گردنهای ها و اتخاذ تدابیر لازم، زمینه انجام دادن امور را فراهم آورد.

ماده ۵۱ - کمیسیون نظارت مکلف است انواع کالاهای خدمت و خدمات و اینها از نظر کمیسیون ضرورت دارد، مشخص و نرخ آن‌ها را برای مدت معین تعیین کند و به مجمع امور صنفی ذی‌ربط اعلام دارد. نرخ کالاهای خدمتی که از طرف مجلس شورای اسلامی، دولت یا شورای اقتصاد تعیین می‌شود، برای کمیسیون لازم‌الرعايه است. مجمع امور صنفی مکلف است مراتب را از طریق

رسانه‌های گروهی برای اطلاع عموم آگهی و از طریق اتحادیه‌ها به افراد و واحدهای صنفی اعلام کند. کلیه افراد و واحدهای صنفی ملزم به رعایت نرخهای تعیین شده از طرف کمیسیون نظارت هستند.

ماده ۵۲ - کمیسیون نظارت برای نظارت بر نرخ‌گذاری کالاها و خدمات موظفاست ناظرانی از بین معتمدان خود و مصرف کنندگان انتخاب و معرفی کند. گزارش ناظران برای مراجع قانونی ذی‌صلاح موضوع ماده (۷۲) قابل پیگیری است. برای ناظران از سوی کمیسیون نظارت کارت شناسائی صادر می‌گردد. تبصره - کلیه امور ناظران اعم از عزل و نصب آن‌ها بر عهده وزارت صنعت معدن تجارت است.

فصل هفتم - هیأت عالی نظارت

ماده ۵۳ - هیأت عالی نظارت با ترکیب زیر تشکیل می‌شود:

الف - وزیر بازرگانی (رئیس هیأت)

ب - وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

ج - وزیر کشور

د - وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

ه - وزیر دادگستری

و - وزیر امور اقتصادی و دارائی

ز - وزیر صنایع و معادن

ح - فرماندهی نیروی انتظامی کشور

ط - شهردار تهران

ی - رئیس شورای اصناف کشور

ک - رئیسی مجتمع امور صنفی شهرستان تهران

تبصره ۱ - جلسات هیأت عالی نظارت با حضور اکثریت نسبی اعضاء رسمیت‌می‌یابد.

تبصره ۲ - وزیران دیگر، براساس دستور جلسه، با داشتن حق رأی در جلسات حضور خواهند یافت.

تبصره ۳ - هیأت عالی نظارت می‌تواند از افراد ذی‌صلاح و صاحب نظر برای حضور بدون داشتن حق رأی در جلسات خود دعوت به عمل آورد.

ماده ۵۴ - هیأت عالی نظارت دارای دبیرخانه‌ای است که در وزارت بازرگانی مستقر است. دبیرخانه، بازوی اجرایی هیأت عالی نظارت به شمار می‌آید و علاوه بر هماهنگ کردن امور، وظایف تهیه و تدوین مکتوبات مورد نیاز جهت تصویب هیأت و ارائه پیشنهاد را بر عهده دارد. تشکیلات اداری و امور مالی و نحوه دبیرخانه به موجب آئین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب وزیر صنعت معدن تجارت خواهد رسید.

ماده ۵۵ - وظایف و اختیارات هیأت عالی نظارت به شرح زیر است:

الف - تشخیص ضرورت برقراری حدود صنفی و تعیین سقف تعدادی برای صنوف و صدور دستورالعمل در این زمینه‌ها.

ب - ابطال انتخابات یا عزل هیأت رئیسه اتحادیه‌ها یا مجتمع امور صنفی شهرستان‌ها به پیشنهاد کمیسیون نظارت.

ج - ابطال انتخابات یا عزل هیأت رئیسه شورای اصناف کشور.

د - رسیدگی به اختلاف بین کمیسیون نظارت و مجتمع امور صنفی یا شورای اصناف کشور.

ه - تعیین دستورالعمل نظارت بر چگونگی صدور پروانه کسب در سطح کشور.

و - تعیین دستورالعمل نظارت بر حسن انجام وظایف قانونی و ایجاد هماهنگی بین کمیسیونهای نظارت، اتحادیه‌ها و مجتمع امور صنفی کشور و شورای اصناف کشور و نظارت بر فعالیت آن‌ها در حدود مفاد این قانون.

ز - ارائه راهکارهای اجرایی مناسب برای صدور کالاها و خدمات واحدهای صنفی با رعایت قوانین و مقررات جاری کشور.

ح - سایر مواردی که به موجب این قانون به هیأت عالی نظارت محول گردیده است.

ماده ۵۶ - هیأت عالی نظارت می‌تواند قسمتی از وظایف خود را به کمیسیون یا کمیسیونهای مرکب از نمایندگان خود تفویض کند.

فصل هشتم - تخلفات و جریمه‌ها

ماده ۵۷ - گرانفروشی: عبارت است از عرضه یا فروش کالا یا ارائه خدمت بهبهانی بیش از نرخ‌های تعیین شده به وسیله مراجع قانونی ذی‌ربط، عدم اجرای مقررات و ضوابط قیمت‌گذاری و انجام دادن هر نوع عملی که منجر به افزایش بهای کالا یا خدمت بهزیان خریدار گردد. جریمه گرانفروشی، با عنایت به دفعات تکرار در طول هر سال به شرح زیر است:

الف - جبران خسارت وارد شده به خریدار و جریمه نقدی معادل مبلغ گرانفروشی، درصورتی که جریمه نقدی کمتر از پنجاه هزار (۰۰۰۵۰) ریال باشد، جریمه نقدی معادل پنجاه هزار (۵۰۰۰۰) ریال خواهد بود.

ب - چنانچه کل مبلغ جریمه‌های نقدی پس از سومین مرتبه تخلف به بیش از دو میلیون (۲۰۰۰۰۰) ریال برسد، پارچه یا تابلو بر سردر محل کسب به عنوان متخلص صنفی به مدت ده روز نصب خواهد شد.

ج - درصورتی که کل مبلغ جریمه‌های نقدی پس از چهارمین مرتبه تخلف به بیش از بیست میلیون (۲۰۰۰۰۰) ریال برسد، پارچه یا تابلو بر سردر محل کسب به عنوان متخلص صنفی نصب و محل کسب به مدت سه ماه تعطیل خواهد شد.

ماده ۵۸ - کم فروشی: عبارت است از عرضه یا فروش کالا یا ارائه خدمت کمتر از میزان یا معیار مقرر شده. جریمه کم فروشی با عنایت به دفعات تکرار در طول هر سال به شرح زیر است:

الف - جبران خسارت وارد شده به خریدار و جریمه نقدی معادل دو برابر مبلغ کم فروشی. درصورتی که جریمه نقدی کمتر از مبلغ یکصد هزار (۱۰۰۰۰۰) ریال باشد، جریمه نقدی معادل یکصد هزار (۱۰۰۰۰۰) ریال خواهد بود.

ب - چنانچه کل مبلغ جریمه‌های نقدی پس از سومین مرتبه تخلف به بیش از دو میلیون (۲۰۰۰۰۰) ریال برسد، پارچه یا تابلو بر سردر محل کسب به عنوان متخلص صنفی به مدت ده روز نصب خواهد شد.

ج - درصورتی که کل مبلغ جریمه‌های نقدی پس از چهارمین مرتبه تخلف به بیش از بیست میلیون (۲۰۰۰۰۰) ریال برسد، پارچه یا تابلو بر سردر محل کسب به عنوان متخلص صنفی نصب و محل کسب به مدت چهار ماه تعطیل خواهد شد.

ماده ۵۹ - تقلب: عبارت است از عرضه یا فروش کالا یا ارائه خدمتی که از لحاظ کیفیت یا کمیت منطبق با مشخصات کالا یا خدمت ابرازی یا درخواستی نباشد. جریمه تقلب، با عنایت به دفعات تکرار در طول هر سال به شرح زیر است:

الف - مرتبه اول - جبران خسارت وارد شده به خریدار و جریمه نقدی معادل چهار برابر مابه التفاوت ارزش کالا یا خدمت ابرازی یا کالای عرضه یا فروخته شده یا خدمت ارائه داده شده، درصورتی که جریمه نقدی از مبلغ یکصد هزار (۱۰۰۰۰۰) ریال کمتر باشد، جریمه نقدی معادل یکصد هزار (۱۰۰۰۰۰) ریال خواهد بود.

ب - مرتبه دوم - جبران خسارت وارد شده به خریدار و جریمه نقدی به میزان هشت برابر مابه التفاوت ارزش کالا یا خدمت ابرازی یا درخواستی و کالای عرضه یا فروخته شده یا خدمت ارائه داده شده، درصورتی که جریمه نقدی از مبلغ دویست هزار (۲۰۰۰۰۰) ریال کمتر باشد، جریمه نقدی معادل دویست هزار (۲۰۰۰۰۰) ریال خواهد بود.

ج - مرتبه سوم - جبران خسارت وارد شده به خریدار، جریمه نقدی معادل دوازده برابر مابه التفاوت ارزش کالا یا خدمت ابرازی یا درخواستی و کالای عرضه یا فروخته شده یا خدمت ارائه داده شده و نصب پارچه یا تابلو بر سردر محل کسب به عنوان متخلص صنفی و تعطیل محل کسب به مدت شش ماه، درصورتی که جریمه نقدی از مبلغ یک میلیون (۱۰۰۰۰۰۰) ریال کمتر باشد، جریمه نقدی معادل یک میلیون (۱۰۰۰۰۰۰) ریال خواهد بود.

تبصره ۱ - درصورت تقاضای خریدار مبنی بر استرداد کالای مورد تقلب، فروشنده علاوه بر تحمل مجازاتهای مقرر، مکلف به قبول کالا و استرداد وجه دریافتی به خریدار خواهد بود.

تبصره ۲ - درصورتی که در قوانین دیگر برای عمل متقابلانه مجازات شدیدتری پیش‌بینی شده باشد، فرد متقلب به مجازات مجبور محکوم خواهد شد.

ماده ۶۰ - احتکار: عبارت است از نگهداری کالا به صورت عمدی با تشخیص مراجع ذی صلاح و امتناع از عرضه آن به قصد گران‌فروشی یا اضرار به جامعه پس از اعلام ضرورت عرضه از طرف وزارت صنعت معدن تجارت یا سایر مراجع قانونی ذی‌ربط. جرمیه احتکار، با عنایت به دفعات تکرار در طول هر سال به شرح زیر است:

الف - مرتبه اول - الزام محتکر به عرضه و فروش کل کالاهای احتکار شده و جرمیه نقدی معادل پنجاه درصد (۵۰٪) قیمت روز کالاهای احتکار شده.

ب - مرتبه دوم - الزام محتکر به عرضه و فروش کل کالاهای احتکار شده و جرمیه نقدی معادل دو برابر قیمت روز کالاهای احتکار شده و نصب پارچه یا تابلو بر سردر محل کسب به عنوان مختلف صنفی به مدت یک ماه.

ج - مرتبه سوم - الزام محتکر به عرضه و فروش کل کالاهای احتکار شده و جرمیه نقدی معادل پنج برابر قیمت روز کالاهای احتکار شده و نصب پارچه یا تابلو بر سردر محل کسب به عنوان مختلف صنفی و تعطیل محل کسب به مدت یک ماه.

ماده ۶۱ - عرضه خارج از شبکه: عبارت است از عرضه کالا یا ارائه خدمت برخلاف ضوابط و شبکه‌های تعیین شده از طرف وزارت صنعت معدن تجارت یا دستگاه اجرائی ذی‌ربط. جرمیه عرضه خارج از شبکه، با عنایت به دفعات تکرار در طول هر سال به شرح زیر است:

الف - مرتبه اول - الزام به عرضه کالا یا ارائه خدمت، در شبکه و جرمیه نقدی معادل دو برابر ارزش روز کالا یا خدمت خارج شده از شبکه در زمان تخلف.

ب - مرتبه دوم - الزام به عرضه کالا یا ارائه خدمت در شبکه و جرمیه نقدی معادل چهار برابر ارزش روز کالا یا خدمت خارج شده از شبکه در زمان تخلف.

ج - مرتبه سوم - الزام به عرضه کالا یا ارائه خدمت در شبکه و جرمیه نقدی معادل شش برابر ارزش روز کالا یا خدمت خارج شده از شبکه در زمان تخلف و نصب پارچه یا تابلو بر سردر محل کسب به عنوان مختلف صنفی به مدت یک ماه.

ماده ۶۲ - عرضه و فروش کالای قاچاق: حمل و نقل، نگهداری، عرضه و فروش کالای قاچاق توسط واحدهای صنفی ممنوع است و مختلف با عنایت به دفعات تکرار در طول هر سال به شرح زیر جرمیه می‌گردد:

الف - مرتبه اول - جرمیه نقدی معادل دو برابر قیمت روز کالای قاچاق و ضبط کالای قاچاق موجود به نفع دولت.

ب - مرتبه دوم - جرمیه نقدی معادل پنج برابر قیمت روز کالای قاچاق، ضبط کالای قاچاق موجود به نفع دولت و نصب پارچه یا تابلو بر سردر محل کسب به عنوان مختلف صنفی به مدت یک ماه.

ج - مرتبه سوم - جرمیه نقدی معادل ده برابر قیمت روز کالای قاچاق، ضبط کالای قاچاق موجود به نفع دولت و نصب پارچه یا تابلو بر سردر محل کسب به عنوان مختلف صنفی و تعطیل محل کسب به مدت شش ماه. د - چنانچه در قوانین دیگر برای عرضه و فروش کالای قاچاق مجازات شدیدتری پیش‌بینی شده باشد مختلف به مجازات مذبور محکوم خواهد شد.

ماده ۶۳ - عدم اجرای ضوابط قیمت‌گذاری و توزیع: عبارت است از عدم ارائه مدارک لازم جهت اجرای ضوابط قیمت‌گذاری و توزیع به مراجع قانونی بدون عذر موجه طرف سه ماه از تاریخ ترخیص کالا یا خدمت وارداتی یا در اختیار گرفتن تولید داخلی برای آن دسته از کالاهای خدماتی که توسط مراجع قانونی ذی‌ربط مشمول قیمت‌گذاری می‌گردد.

تبصره - تشخیص موجه بودن عذر با وزارت صنعت معدن تجارت است. جرمیه عدم اجرای ضوابط قیمت‌گذاری و توزیع، با عنایت به دفعات تکرار در طول هر سال تخلف، به شرح زیر است:

الف - مرتبه اول - جرمیه نقدی معادل نصف قیمت رسمی کالا یا خدمت.

ب - مرتبه دوم - جرمیه نقدی معادل دو برابر قیمت رسمی کالا یا خدمت.

ج - مرتبه سوم - جریمه نقدی معادل چهار برابر قیمت رسمی کالا یا خدمت و نصب پارچه یا تابلو برسردر محل کسب به عنوان مختلف صنفی و تعطیل محل کسب به مدت یک ماه.

ماده ۶۴ - فروش اجباری: عبارت است از فروش اجباری یک یا چند نوع کالا یا خدمت به همراه کالا یا خدمت دیگر. جریمه فروش اجباری به شرح زیر است:

الف - برای فروش اجباری کالا، الزام فروشنده به پس گرفتن کالا و جریمه نقدی معادل پنج برابر قیمت فروش کالای تحمیلی.

ب - برای فروش اجباری خدمت، جبران خسارت وارد شده به خریدار و جریمه نقدی معادل پنج برابر مبلغ خدمت اجباری.

ماده ۶۵ - عدم درج قیمت: عبارت است از نصب نکردن برچسب قیمت بر کالا، استفاده نکردن از تابلو نرخ دستمزد خدمت در محل کسب یا حرفه یا درج قیمت به نحوی که برای مراجعه کنندگان قابل رویت نباشد. جریمه عدم درج در هر بار تخلف دویست هزار (۲۰۰ ۰۰۰) ریال است.

ماده ۶۶ - عدم صدور صورتحساب: عبارت است از خودداری از صدور صورتحسابی که با ویژگی‌های مندرج در ماده (۱۵) این قانون منطبق باشد. جریمه عدم صدور صورتحساب در هر بار تخلف دویست هزار ریال (۲۰۰ ۰۰۰) ریال است.

ماده ۶۷ - چنانچه براثر وقوع تخلف‌های مندرج در این قانون، خسارتی به اشخاص ثالث وارد شود، به درخواست شخص خسارت دیده، فرد صنفی مختلف، علاوه بر جریمه‌های مقرر در این قانون، به جبران زیانهای وارد شده به خسارت دیده نیز محکوم خواهد شد.

ماده ۶۸ - عدم رعایت مفاد ماده (۱۶)، تبصره (۴) ماده (۱۷) و بندهای (ک) و (م) ماده (۳۷) و همچنین دستورالعمل‌های بهداشتی موضوع ماده (۱۷) این قانون از سوی فرد صنفی، تخلف محسوب می‌شود و مختلف باید جریمه نقدی از دویست هزار (۲۰۰ ۰۰۰) ریال تا پانصد هزار (۵۰۰ ۰۰۰) ریال را در هر بار تخلف بپردازد.

ماده ۶۹ - فروش کالا از طریق قرعه‌کشی ممنوع است. مرتکبین علاوه بر جبران خسارت وارد، به جریمه‌ای معادل سه برابر مبالغ دریافتی محکوم خواهند شد.

ماده ۷۰ - اگر اشخاص حقیقی یا حقوقی با فروش فوق العاده یا فروش اقساطی به اشخاص خسارت وارد آورند، علاوه بر جبران خسارت وارد شده به خریدار، به پرداخت جریمه نقدی معادل مبلغ دریافتی یا قیمت روز کالا یا خدمت عرضه شده ملزم خواهند شد.

تبصره - آئین‌نامه اجرایی موضوع این ماده ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون به وسیله دبیرخانه هیأت عالی نظارت تهیه و به تصویب وزیر صنعت معدن تجارت خواهد رسید.

ماده ۷۱ - به منظور تسهیل داد و ستد و ثبت و مستندسازی فعالیت‌های اقتصادی افراد صنفی عرضه کننده کالا و یا ارائه دهنده خدمت، مکلفند حداکثر ظرف مدت سه سال از تصویب این قانون در شهرستانهای بیش از سیصد هزار نفر جمعیت و ظرف مدت پنج سال در سایر شهرستان‌ها به تناسب از صندوق مکانیزه فروش (Posse) و یا دستگاه توزین دیجیتالی و یا هر دو برای فروش کالا یا ارائه خدمت خود با رعایت شرایط مندرج در تبصره (۱) ماده (۱۵) استفاده نمایند.

تبصره ۱ - تعیین صنوف مشمول این ماده و ضوابط نحوه استفاده و پلمب دستگاه توسط مراجعت ذی‌ربط تابع آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت ظرف مدت شش ماه تهیه و به تصویب وزیر ب صنعت معدن تجارت خواهد رسید.

تبصره ۲ - از تاریخ اتمام مهلت مقرر، در صورت عدم استفاده از صندوق مکانیزه فروش و یا دستگاه توزین دیجیتالی واحد صنفی مشمول این ماده برای هر ماه تأخیر معادل یک میلیون (۱۰۰۰۰۰) ریال جریمه خواهد شد.

ماده ۷۲ - خریداران و مصرف کنندگان می‌توانند شکایت خود را در مورد تخلفاتی موضوع این قانون به اتحادیه‌های ذیربط و یا ناظران و بازرسان موضوع ماده (۵۲) این قانون تسلیم، ارسال یا اعلام دارند. همچنین بازرسان و ناظران موضوع این قانون نیز گزارش تخلفات موضوع این قانون، یا شکایت دریافتی را حداکثر ظرف ده روز به هیأت رسیدگی بدوی و یا اتحادیه‌های ذیربط، تسلیم می‌دارند.

اتحادیه‌ها موظفند حداکثر ظرف مدت ده روز شکایت یا گزارش تخلف دریافتی را مورده بررسی قرار دهند و در صورت احراز عدم تخلف فرد صنفی، یا انصراف شاکی، با اعلام مراتب، پرونده را مختومه نمایند. در غیر این صورت و یا اعتراض شاکی، بازرس یاناظر ظرف مدت ده روز از تاریخ اعلام مختومه شدن، پرونده برای بررسی به هیأت رسیدگی بدوی ارسال خواهد گردید. هیأت یا هیأتهای رسیدگی بدوی در هر شهرستان مرکب از سه نفر نمایندگان اداره یاسازمان صنعت معدن تجارت، دادگستری با حکم رئیس قوه قضائیه و مجمع امور صنفی ذیربط است که ظرف دو هفته در جلسه‌ای با دعوت از طرفین یا نمایندگان آن‌ها به پرونده رسیدگی و طبق مفاد این قانون رأی صادر می‌کنند. عدم حضور هر یک از طرفین مانع از رسیدگی و اتخاذ تصمیم نخواهد بود. هر یک از طرفین می‌تواند در صورت معتبر بودن به رأی صادر، اعتراض کتبی خود را ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ رأی به هیأت تجدید نظر تسلیم دارد. هیأت یا هیأتهای تجدیدنظر در هر شهرستان مرکب از سه نفر، رئیس اداره یا سازمان صنعت معدن تجارت یا یکی از معاونان وی، رئیس دادگستری یا نماینده معرفی شده وی و رئیس یا یکی از اعضاء هیأت رئیسه مجمع امور صنفی ذیربط است که ظرف یک ماه به درخواست طرف معتبر می‌تواند با دعوت از طرفین یا نمایندگان آن‌ها رسیدگی و رأی صادر کند. این رأی قطعی و لازم‌الاجرا است. عدم حضور هر یک از طرفین مانع رسیدگی و اتخاذ تصمیم نخواهد بود. جلسه‌های هیأتهای رسیدگی بدوی و تجدیدنظر با حضور هر سه نفر اعضاء رسمی است و آراء صادره با دو رأی موافق معتبر و لازم‌الاجراء خواهد بود.

تبصره ۱ - در صورت عدم امکان تشکیل هیأت رسیدگی در هر شهرستان، یکی از هیأتهای رسیدگی شهرستان هم‌جوار استان یا مرکز استان وظایف مقرر شده را عهده‌دار خواهد شد.

تبصره ۲ - اداره امور مراجع رسیدگی بدوی و تجدیدنظر و مسؤولیت تشکیل جلسه‌های رسیدگی بر عهده اداره یا سازمان صنعت معدن تجارت شهرستان یا استان است. همچنین مسؤولیت هماهنگی و رسیدگی به تخلفات هیأتهای صدور رأی و ابلاغ آن و آموزش بازرسان و ناظران به عهده وزارت بازرگانی می‌باشد نحوه نظارت و بازرگانی، تهیه گزارش واجرای رأی، تجدیدنظر و رسیدگی به شکایات و تخلفات موضوع این قانون و دستورالعمل اجرایی و مالی آن به موجب این قانون خواهد بود.

تبصره ۳ - درآمدهای ناشی از جرم‌های دریافتی به حساب خزانه واریز خواهد گردید. معادل این مبلغ در بودجه‌های سنتی منظور خواهد شد تا توسط وزارت صنعت معدن تجارت برای اجرای این قانون به مصرف برسد.

تبصره ۴ - دادگستری و نیروی انتظامی، کلیه وزارت‌خانه‌ها و دستگاه‌های اجرایی، سازمان‌ها، شرکتهای دولتی، سایر دستگاه‌های دولتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است، مؤسسات عمومی غیردولتی و سازمان‌های تابعه سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و بانک‌ها موظفند نسبت به امور مربوط به رسیدگی و اجرای احکام تخلفات موضوع این قانون همکاری نمایند.

ماده ۷۳ - از زمان لازم‌الاجراء شدن این قانون، رسیدگی به تخلفات افراد صنفی و تعیین جرم‌های آن‌ها تنها به موجب احکام این قانون صورت خواهد پذیرفت. قوانین و مقررات مغایر با این قانون از جمله مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام درخصوص تعزیرات حکومتی مربوط به اصناف و واحدهای صنفی موضوع این قانون لغو می‌گردد.

ماده ۷۴ - میزان جرم‌های نقدی تعیین شده در این فصل، هر سه سال یک بار وبراساس نرخ تورم سالانه بنا به پیشنهاد وزارت صنعت معدن تجارت و تأیید هیأت وزیران قابل تعديل است.

فصل نهم - سایر مقررات

ماده ۷۵ - اتحادیه‌ها و مجامع امور صنفی می‌توانند برای خدمات اعضای هیأت مدیره یا هیأت رئیسه خود، بر حسب آئین‌نامه‌ای که توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت تهیه و به تصویب وزیر صنعت معدن تجارت خواهد رسید، مبالغی را از محل درآمدهای خود در بودجه سالانه خود

پیش‌بینی و پرداخت کنند. تبصره - اعضای موضوع این ماده، با توجه به ماهیت کار خود، بابت دریافتی‌های یاد شده مشمول قوانین و مقررات کار و تأمین اجتماعی نخواهند بود.

ماده ۷۶ - هر یک از اعضای هیأت مدیره اتحادیه‌ها و هیأت رئیسه مجتمع امور صنفی و شورای اصناف کشور نسبت به وجوده و اموال اتحادیه، مجمع امور صنفی و شورای اصناف کشور و وجوهی که در اجرای این قانون و سایر قوانین و مقررات در اختیار آنان قرار می‌گیرد، امین محسوب می‌شوند.

ماده ۷۷ - به منظور حمایت از با福德گان فرش دستباف به کمیسیونهای نظارت مراکز استان‌ها اجازه داده می‌شود، به تشخیص خود، در هر استان نسبت به تشکیل اتحادیه‌استانی، بدون رعایت مفاد ماده (۲۱) این قانون، جهت با福德گان مزبور اقدام کنند. این اتحادیه‌ها تحت نظارت کمیسیون نظارت مرکز استان خود خواهند بود.

ماده ۷۸ - به منظور تقویت صنوف تولیدی و توسعه صادرات غیرنفتی کشور، به پیشنهاد کمیسیون نظارت و تصویب هیأت عالی نظارت، اتحادیه‌های صادراتی در شهرهای مرکز استان یا تهران، به صورت استانی یا کشوری، تشکیل خواهد شد. فعالیت این اتحادیه‌ها تابع آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت تهیه و به تصویب وزیر صنعت معدن تجارت خواهد رسید.

ماده ۷۹ - وزارت صنعت معدن تجارت مکلف است بارعایت بند (ه) ماده (۵۵) این قانون نسبت به صدور پروانه کسب برای افرادی که نام برده می‌شوند، در صورتی که دارای محل کسب ملکی یا اجاره‌ای باشند، اقدام کند: الف - جانباز، همسر جانباز، یکی از فرزندان جانباز متوفی و یکی از فرزندان جانباز از کارافتاده. ب - آزاده، همسر آزاده، یکی از فرزندان آزاده متوفی و یکی از فرزندان آزاده از کارافتاده. ج - کلیه اعضای خانواده شهدا اعم از همسر، فرزند، والدین، خواهر و برادر. آئین‌نامه اجرایی این ماده به وسیله دبیرخانه هیأت عالی نظارت با همکاری بنیاد شهید، بنیاد جانبازان انقلاب اسلامی و ستاد آزادگان تهیه و به تصویب وزیر صنعت معدن تجارت خواهد رسید.

تبصره ۱ - صدور پروانه کسب پس از دریافت معرفی‌نامه از نهاد ذی‌ربط و احراز شروط لازم تنها برای یک بار خواهد بود.

تبصره ۲ - اتحادیه‌ها موظفند دارنده پروانه کسب را به عنوان فرد صنفی بپذیرند. همچنین کلیه سازمانهای ذی‌ربط موظفند نسبت به اعطای تسهیلات و امکانات همسان با سایر افراد صنفی عضو آن اتحادیه برای دارنده پروانه کسب اقدام کنند.

تبصره ۳ - افراد صنفی موضوع این ماده نمی‌توانند شغل دیگری داشته باشند، یا ازوپارتاخانه‌های دیگر موافقت اصولی یا پروانه تأسیس دریافت کرده باشند، مگر آنکه موضوع موافقت اصولی یا پروانه تأسیس مرتبط با موضوع فعالیتی باشد که برای آن درخواست پروانه کسب کرده‌اند.

تبصره ۴ - افراد صنفی موضوع این ماده می‌توانند در صورت منتقل شدن به شهرستان یا استان دیگر، به شرط ابطال پروانه کسب قبلی، در محل جدید با رعایت مفاد این ماده، پروانه کسب موضع دریافت دارند.

ماده ۸۰ - صدور پروانه کسب برای اماکن با کاربری اداری یا کارگاهی بلا مانع است.

ماده ۸۱ - نیروی انتظامی کشور موظف است در اجرای این قانون همکاری لازم را با اتحادیه‌ها، مجتمع امور صنفی و شورای اصناف کشور معمول دارد. نحوه همکاری به موجب آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت با همکاری وزارت کشور و نیروی انتظامی تهیه و به تصویب وزیر صنعت معدن تجارت خواهد رسید.

ماده ۸۲ - اگر یک فرد صنفی، به سبب تغییر الگوی مصرف یا نیازها، یا رویدادهای پیش‌بینی نشده تحمیلی، امکان ادامه فعالیت صنفی خود را از دست بدهد، می‌تواند با کسب نظر مالک و تأیید کمیسیون نظارت و با حفظ کاربری محل کسب به فعالیت صنفی دیگری در همان محل بپردازد.

ماده ۸۳ - شهرداری‌ها موظفند در صورت تخریب محله‌ای کسب، در اجرای طرحهای مصوب، از دریافت هزینه‌های مترتب بر صدور پروانه ساخت محل جدید‌خودداری ورزند. اگر موضعی از طرف شهرداری‌ها پیشنهاد شود، ارزش روز آن نباید از ارزش روز محل کسب تخریب شده کمتر باشد.

ماده ۸۴ - حراج‌های فردی یا جمعی فصلی یا غیرفصلی واحدها یا افراد صنفی طبق آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت تهیه و به تصویب وزیر صنعت معدن تجارت می‌رسد. برگزاری حراج بدون رعایت ضوابط مندرج در آن آئین‌نامه، واحد صنفی را مشمول مجازات مندرج در ماده (۶۸) این قانون خواهد کرد.

ماده ۸۵ - برگزاری روز بازارهای جمعی واحدها با افراد صنفی براساس آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت تهیه و به تصویب وزیر صنعت معدن تجارت خواهد رسید.

ماده ۸۶ - فعالیت فروشگاههای بزرگ، چندمنظوره یا زنجیره‌ای و نحوه نظارت بر آن‌ها، طبق آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت تهیه و به تصویب وزیر صنعت معدن تجارت خواهد رسید.

تبصره - مرجع صدور مجوز فعالیت فروشگاههای موضوع این ماده، وزارت صنعت معدن تجارت است.

ماده ۸۷ - افراد صنفی که در بازارهای مجازی فعالیت می‌کنند، ملزم به ارائه مدارک مورد استفاده در آن بازارها هستند.

ماده ۸۸ - دبیرخانه هیأت عالی نظارت مکلف است با همکاری دبیرخانه‌شورای عالی مناطق آزاد تجاری صنعتی، نسبت به تهیه آئین‌نامه اجرایی حاکم بر تشکیل و فعالیت تشكلهای صنفی در مناطق آزاد کشور اقدام کند تا پس از تصویب وزیر صنعت معدن تجارت به‌اجرا در آید.

ماده ۸۹ - کلیه واردکنندگان کالا که به صورت تجاری به واردات کالا اقدام می‌کنند و قصد توزیع یا فروش کالاهای وارداتی خود را دارند، در صورتی که به عرضه مستقیم کالاهای مصرف مبادرت ورزند، ملزم به اخذ پروانه کسب طبق مقررات این قانون خواهند بود.

ماده ۹۰ - وزارتخانه‌ها، مؤسسات، سازمان‌ها یا شرکتهای دولتی، سایر دستگاههای دولتی که شمول قانون بر آن‌ها مستلزم ذکر یا تصریح نام است و نهادهای عمومی غیردولتی، که طبق قوانین جاری ملزم یا مجاز به عرضه مستقیم کالاهای یا خدمات به‌صرف کنندگان هستند، اعم از اینکه از طریق اماکن و تأسیسات متعلق به خود یا دیگر اشخاص به این کار مبادرت ورزند، از شمول این قانون مستثنی هستند. اما رعایت سایر قوانین و مقررات جاری و نرخهای تعیین شده برای کالاهای و خدمات توسط مراجع قانونی‌ذیری‌بینه، الزامی است. دستگاه دولتی یا نهاد عمومی غیردولتی متبوع در حیطه وظایف واختیارات قانونی خود، مسؤولیت نظارت و کنترل و سایر امور مربوط به اداره اماکن را برعهده دارد. در صورتی که این قبیل فعالیت‌ها به اشخاص حقیقی یا حقوقی واگذار گردد یا نجات آن‌ها با مشارکت بخش خصوصی صورت پذیرد، مشمول قانون نظام صنفی و مقررات آن خواهد بود.

ماده ۹۱ - اشخاص حقیقی یا طبق قوانین جاری موظف به اخذ مجوز فعالیت یا پروانه تأسیس، بهره‌برداری یا اشتغال از وزارتخانه‌ها، مؤسسات، سازمان‌ها یا شرکتهای دولتی، سایر دستگاههای دولتی که شمول قانون بر آن‌ها مستلزم ذکر یا تصریح نام است یا نهادهای عمومی غیردولتی هستند، چنانچه به عرضه مستقیم کالاهای یا خدمات به‌صرف کنندگان مبادرت ورزند، مکلفند علاوه بر دریافت مجوز فعالیت یا پروانه، نسبت به اخذ پروانه کسب از اتحادیه مربوط اقدام کنند. اشخاص مذکور مشمول قانون نظام صنفی و مقررات آن خواهند بود. تبصره - اخذ پروانه کسب از اتحادیه، مانع اعمال نظارت مقرر در قوانین جاری ازسوی هر یک از دستگاههای دولتی یا نهادهای عمومی غیردولتی یاد شده بر آن‌ها نخواهد بود.

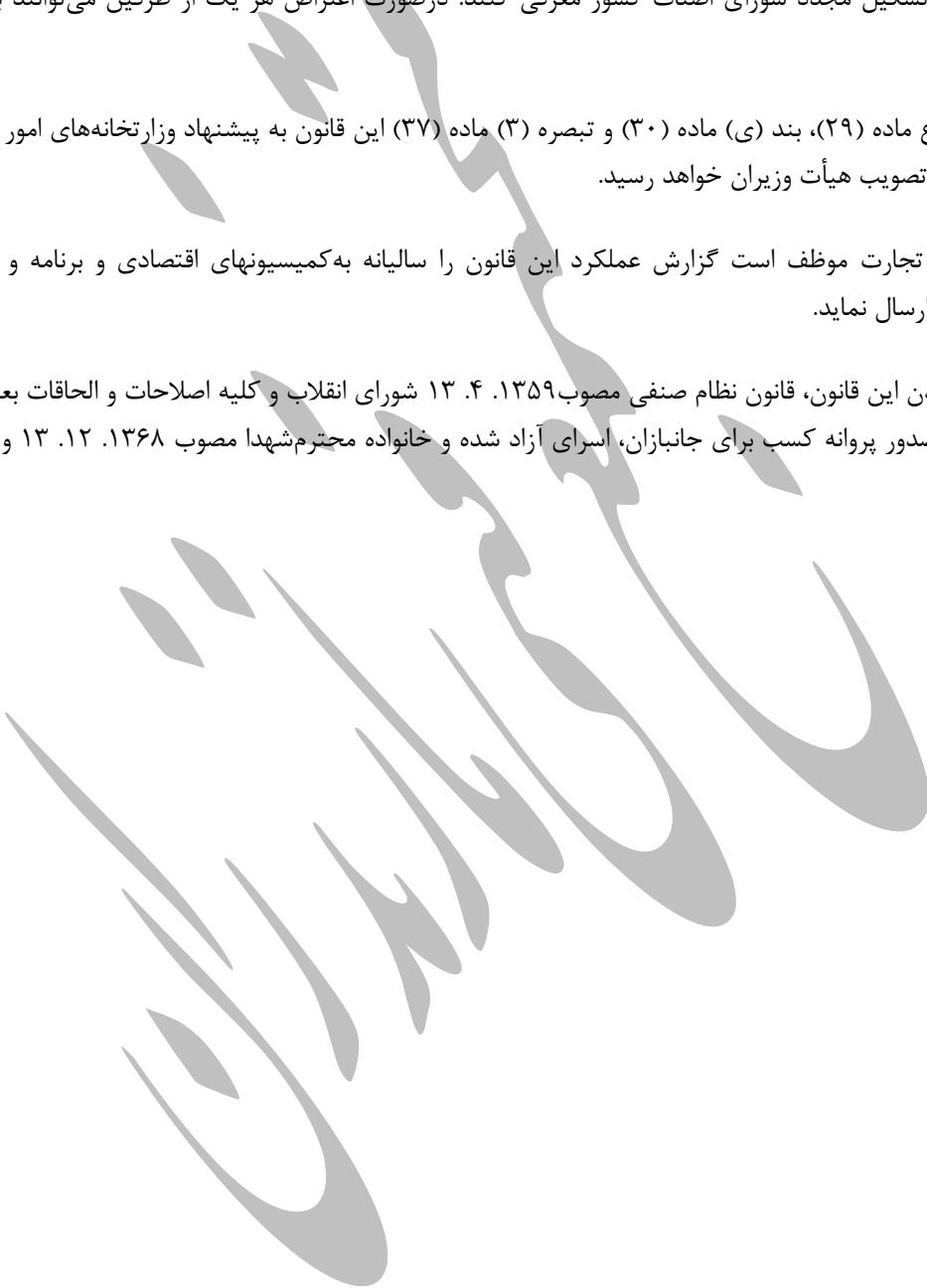
ماده ۹۲ - سازمان تأمین اجتماعی فقط در صورت شکایت هر یک از کارکنان واحدهای صنفی مبنی بر عدم پرداخت حق بیمه در مدت همکاری توسط افراد صنفی می‌تواند به نظر بازرس یا مندرجات دفاتر قانونی فرد صنفی، استناد و حق بیمه را دریافت کند. این مبلغ در صورت احراز تخلف فرد صنفی، معادل حق بیمه پرداخت نشده شاکی شاغل و جریمه‌ای به مبلغ دو برابر آن خواهد بود. چنانچه مبلغ جریمه کمتر از یک‌صد‌هزار (۱۰۰۰۰۰) ریال باشد جریمه نقدی معادل یک‌صد هزار (۱۰۰۰۰) ریال خواهد بود.

ماده ۹۳ - مجمع امور صنفی منحل نمی‌شود مگر در مواردی که در انجام وظایف محوله تسامح ورزد، یا برخلاف مصالح عمومی و وظایف مقرر رفتار کند. در این صورت کمیسیون نظارت مراتب را با ذکر دلایل کافی به هیأت عالی نظارت اعلام می‌دارد. اگر هیأت عالی نظارت پس از رسیدگی به دلایل طرفین، انحلال را لازم بداند مراتب را جهت تصویب به وزیر صنعت معدن تجارت اعلام می‌دارد. اتحادیه‌ها موظفند ظرف یک ماه از تاریخ انحلال مجمع، نمایندگان خود را جهت تشکیل مجدد مجمع امور صنفی معرفی کنند. انحلال شورای اصناف کشور نیز به پیشنهاد هیأت عالی نظارت و تصویب وزیر صنعت معدن تجارت خواهد بود. مجمع امور صنفی موظفند ظرف یک ماه از تاریخ انحلال شورای اصناف، نمایندگان خود را جهت تشکیل مجدد شورای اصناف کشور معرفی کنند. در صورت اعتراض هر یک از طرفین می‌توانند به مراجع ذیصلاح قضائی مراجعه کنند.

ماده ۹۴ - آئین نامه اجرائی موضوع ماده (۲۹)، بند (ی) ماده (۳۰) و تبصره (۳) ماده (۳۷) این قانون به پیشنهاد وزارت‌خانه‌های امور اقتصادی و دارائی و صنعت معدن تجارت به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۹۵ - وزارت صنعت معدن تجارت موظف است گزارش عملکرد این قانون را سالیانه به کمیسیونهای اقتصادی و برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی ارسال نماید.

ماده ۹۶ - از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون، قانون نظام صنفی مصوب ۱۳۵۹.۴.۱۳ شورای انقلاب و کلیه اصلاحات و الحالات بعدی آن و قانون ایجاد تسهیلات لازم جهت صدور پروانه کسب برای جانبازان، اسرای آزاد شده و خانواده محترم شهدا مصوب ۱۳۶۸.۱۲.۱۳ و نیز سایر قوانین مغایر لغو و بلااثر می‌گردد.

مشتری مداری

مشتری نخستین عاملی است که نوع فعالیت سازمان را تعیین می کند در واقع عامل تعیین کننده موفقیت سازمان همان چیزی است که مشتری فکر می کند خواهد خرید و یا چیزی است که او برای آن ارزش قائل است و این همان چیزی است که نوع فعالیت شرکت را تعیین خواهد کرد، شرکت آن را عرضه یا تولید می نماید و همان چیزی است که موجب رونق شرکت خواهد شد. مشتری سنگ بنای سازمان است و دوام و بقای آن را تضمین می نماید.

تعريف مشتری: مشتری را به گونه های مختلفی تعریف کرده اند که در این قسمت به برخی از آنها اشاره می شود.

- مشتری کسی است که یک فرد یا سازمان نیاز او را تأمین می کند.

- مشتری شخصی است حقیقی یا حقوقی که ما به طور مستقیم یا غیر مستقیم کالاهای خود را به او عرضه می کنیم.

- مشتری اشخاص یا سازمان هایی هستند که با دیگری قرارداد می بندند تا به او کالا یا خدمتی را ارائه کنند.

تعريف مشتری مداری:

مشتری مداری یا تمرکز بر مشتری روشی است که در آن نخست به نیازهای مشتری توجه می شود و سپس در صدد تأمین این نیازها بر می آیند به گونه ای که نتیجه نهایی رضایت مشتری و برآوردن انتظارات او باشد.

مشتری از دیگاه مهاتما گاندی:

- مشتری ارباب ماست نه مزاحم ما

- مشتری رئیس ماست نه ما رئیس او

- مشتری به ما خدمت میکند نه ما به او

- مشتری تأمین کننده زندگی ماست

- مشتری با مراجعه برما منت می گذارد.

مهمنترين اصل در امر مشتری مداری در لحظه اول ارتباط با مشتری است. بطور ميانگين ۷۰ درصد وقت روزمره افراد در امر ارتباطات سپری می شود . باید بدانیم که مهمترین مرحله ارتباطات در اولین مرحله است. بدین دلیل که در اولین مرحله ارتباط ذهن خالی ما بيشترین کنش و واکنش دارد و بيشترین کارکرد را دارد برهمنم اساس گفته می شود اولین نگاه ماندگار ترین نگاه است . با استفاده از کارکرد ذهن در اولین مرحله ارتباط در نگاه مشتری مداری می توان گفت در بازار مشتری غریبه وجود ندارد . بهترین و زيبندين ارتباط با همه مشتری بویژه برای مشتری جديده (غريبه) در مرحله اول ارتباط باید ايجاد کرد.

ابزار ارتباط در لحظه اول با مشتری : اگر ابزار ارتباط را صد درصد در نظر بگيريم سهم هر کدام از ابزار ارتباطی برای برقراری ارتباط با مشتریها در لحظه اول به شرح زير می باشد :

- ۱- **تن گفتار (body Language)**: با اين توضيح چهره ،اعضای و جوارح و پوشش بطور اخص نگاه ما ابزار ارتباطی اوليه در لحظه اول محسوب می شود و بيشترین سهم ارتباطی در لحظه اول را دارند . مشتریان براساس رفتارهای غيركلامي (زبان بدن) آنان، قضاوت و تصميم گيري می کنند و نه براساس آنچه فروشنده بر زبان می آورد؛ يعني لحن و شکل سخن گفتن فروشنده، تن صدا، رشت بدن، فرم ايستادن و نشستن، برقراری تماس چشمی، خيره شدن، حرکات پلک چشم و مواردي از اين دست در تصميم گيري مشتری برای خريد، نقش موثری ايجاد می کند. از آنجائيكه نظر براین است که در هنگام تن گفتار در خانمها ۱۹ فرمان مغزی فعال می شود و در آقایان ۶ فرمان مغزی بنابر اين ميزان دريافت تن گفتار در خانمها قويتاز آقایان است .

- ۲- زبان ۳۳ درصد: بطور حتم حکمت زبان در زيبايی است تا مخاطبين و مشتریان از زبان ما لذت ببرند. و انسان بطور ذات و فطرت زيبايی را دوست دارد و زبان زيبا را همچنین زبان کلامي که همان فن سخنوری است و لازم است فروشندگان و سایر کارکنان با مطالعه و آموزش، گنجينه لغات شان را زياد کنند و با هوش تدبیری بدانند کي بگويند، چه بگويند و چگونه بگويند تا بهترین تاثير را در مخاطب هدف داشته باشند.

- ۳- انتخاب واژه ۷ درصد : واژه و کلمات در امر ارتباط بار معنایي خاص خودشان را دارند بدین منظور در گفتگو ارتباطی انتخاب واژه با عنایت به شأن مشتریان و مخاطبین باید مد نظر باشد.

- ۴- متفرقه ۳ درصد: از جمله فضای خنک در ايام تابستان - فضای گرم در ايام زمستان - و غيره

شیوه های ارتباطی:

- تبسم یا خنده : زبان مشترک تمام انسانها با فرهنگ و مذاهب مختلف تبسم می باشد از تبسم همه افراد پیام با هر مذهب و فرهنگی پیام مثبت دریافت می کنند
- نگاه درست : ارتباط چشمی هنری است که نیاز به مهارت بسیار زیاد دارد اما برای موثر بودن روابط، حیاتی است. ارتباط چشمی زیاد باعث می شود دیگران تصور پیام منفی داشته باشند؛ ارتباط چشمی کم هم باعث می شود دیگران تصور کنند علاقه ای به صحبت های آنان ندارید. وقتی شما به چیزی علاقه مندید یا چیزی توجه شما را جلب می کند، مردمک چشمانتان گشاد میشود و این می تواند علامت خوبی برای فروشنده باشد. مدت زمان مناسب برای برقراری ارتباط چشمی ای که سبب ایجاد حس توجه و اعتماد دوطرفه می شود، بسته به موقعیت، محیط، نوع شخصیت، جنسیت و تفاوت های فرهنگی، مختلف است. اگرچه طبق یک قاعده‌ی کلی، ارتباط چشمی مستقیم حین یک مکالمه که بین ۳۰ درصد تا ۶۰ درصد از مدت زمان مکالمه متغیر باشد، یک جو صمیمی و پربار را ایجاد می کند. در نظر داشته باشید که وقتی شنونده هستید، ارتباط چشمی تان بیشتر و وقتی گوینده هستید، ارتباط چشمی تان کمتر می شود. زنان بیشتر از مردان با فردی که در حال صحبت با او هستند، ارتباط چشمی برقرار می کنند. این یکی از دلایلی است که زنان مکالمه‌ی رو در رو را ترجیح می دهند و مردان به صحبت کردن در حالت ایستاده کنار هم قانع هستند. از اینرو ارتباط چشمی در برقراری ارتباط با دیگران مهارت بسیار زیادی را طلب می کند. فروشنده ها، سیاست مداران، و سخنگویان معمولاً بالاترین مهارت را در این زمینه دار هستند.
- گرمی و صمیمت: صمیمی شدن و صمیمی بودن یک صفت و ویژه گی شخصیتی و قابلیتی تا حدی ژنتیکی است و به تیپ شخصیتی افراد مرتبط است. افراد برون گرا تعاملات اجتماعی بیشتری نسبت به افراد درون گرا دارند. صمیمی بودن در زمان خاص و موقعیت خاص باعث ایجاد نگرش مثبت و احساس خوب دیگران و در خود فرد نیز احساس مفید بودن را دارد اما در بعضی از موقعیت های ارتباطی ممکن است باعث سوء استفاده دیگران شده و موجب آسیب های روانی در فرد میشود. بنابراین اینکه بدانیم که کی، کجا و با چه کسانی صمیمی باشیم بسیار مهم است.
- نکات قابل توجه در ایجاد صمیمت:
 - سعی کنید وقتی که فردی (مورد اعتماد) حرف های دلش را می زند و یا به عبارتی دیگر در ددل می کند بدون قضاوت و با تماس چشمی فقط صحبت های ایشان را گوش دهید.
 - خود را به جای دیگران در مشکلات بگذاریم و به طرف مقابل حق بدھیم که چنین احساسی داشته باشد و در صحبت ایشان را همراهی کنیم و اگر نظرمان مخالف است محترمانه بگوییم حرف شما درست است اما من فکر می کنم که ... همیشه نقاط مثبت افراد و حرفهایشان را بینیم و پیش بینی مثبت به آینده داشته باشیم.
 - هیجانات و احساسات خود را بشناسیم و هیجانات دیگران و احساسات دیگران تشخیص بدھیم و در زمانی که طرف مقابل احساس عادی ندارد سعی در منطقی و عاقلانه حرف زدن و یا قانع کردن ایشان را نداشته باشیم و فقط همدلی و همدردی کنیم.
 - صمیمت را از خود شروع کنیم و همیشه خود را به جای دیگران در نظر بگیریم.
 - مدیریت هیجانات و احساسات خویش و حل مشکلات شخصی و پیدا کردن روش های حل مسئله به صورت منطقی در دیگران.
 - تمرین جرأت ورزی و دفاع از افکار و عقیده خود به طور غیر مخرب.
 - توانایی تحمل فشار و سخت رویی در مقابل حرفهای احساسی و غیر منطقی.
 - پذیرش افراد همانطور که هستند نه آنچه که ما می خواهیم باشند.
- خونسردی و آرامش : برای آرامش و خونسردی بهترین راه این است که به حرکات و سیگنال های بدنمان آگاه باشیم . در امر بازاریابی و مشتری مداری آرام و خونسرد به نظر رسیدن برای شما و موفقیتتان خیلی مهم است.

دستورالعمل :

عضلات صورتتان را شل کنید و سعی کنید لبخند بزنید

همه ما وقتی نگران و مضطرب هستیم ناخودآگاه دنداهایمان را به هم فشار می دهیم و این کار کاملاً "نشان می دهد که ما احساس راحتی نمی کنیم . اما یک لبخند ساده نشان دهنده رضایت و اعتماد به نفس است.

– سعی کنید با همه کسانی که در مقابل شما حضور دارند ارتباط چشمی برقرار کنید و حداقل چند ثانیه به چشمهاشان نگاه کنید
برقرار نکردن ارتباط چشمی و نگاه نکردن به چشمان طرف مقابل نشان دهنده اضطراب و ترس است و خیره شدن معمولاً "نشانه خصومت و دشمنی است. وقتی به چشمان افراد حاضر در جمع نگاه می کنید به آنها نشان می دهد که راضی و راحت هستید.

– زبان بدنتان را کنترل کنید و دقت کنید بدنتان حالت درستی داشته باشد
شانه هایتان را عقب و سرتان را بالا بگیرید. دستهایتان را شل کنید و آنها را جدا از هم قرار دهید به این ترتیب می توانید به دیگران نشان دهید که کاملاً "راحت هستید". به جای اینکه دستتان را بچلانید و حرکتهای تن و سریع داشته باشید، سعی کنید حرکاتتان آرام باشد و زیاد تکان نخوردید.

– نفس عمیق بکشید و دستها و بدنتان را شل کنید

بی قراری و تن تنفس کشیدن نشان دهنده استرس و نگرانی است.

– واضح و با اعتماد به نفس صحبت کنید و از بکار بردن و تکرار کلمه هایی مثل "چیز" خود داری کنید.
نکات مهم در امر مشتری مداری:

۱- توجه به وقت: مدیریت زمان در فرآیند انجام امور بسیار مهم است. بطور حتم در نگاه مشتری مداری اهمیت خاص خودش را دارد بر همین مبنای لحاظ ذهنی و روانی یک دقیقه تاخیر در کار مشتری برابر با شش دقیقه است.

۲- محترم شمردن: با نگاه اعتقادی و باستناد از آیه شریفه ۷۰ سوره اسراء "ولقد کرمنا بنی آدم" همه افراد کرامت دارند در امر مشتری مداری، مشتریها با هرسن و رتبه و مقامی قابل تکریم و محترمند.

۳- توجه به آراستگی: مراد از آراستگی ظاهر، همانا مرتب، پاکیزه و مناسب بودن سر و وضع ظاهر و محیط کار است. بخشی از آراستگی ظاهر به کیفیت پوشش مربوط می شود. یکی از مقولات بسیار مهمی که نقش غیر قابل انکاری در موفقیت شغلی بازاریابان و فروشنده‌گان دارد، نحوه‌ی لباس پوشیدن آنها است.

ذکر این نکته را لازم می‌دانم که منظور من از تأثیر لباس بر موفقیت بازاریاب یا فروشنده، به تن کردن لباس‌های گران‌قیمت نیست بلکه درست لباس پوشیدن و آراستگی در پوشش مناسب با بازار هدف است که می‌تواند علاوه بر موفقیت حرفه‌ای، حس احترام مشتری برای بازاریاب را نیز به دنبال داشته باشد. در ادامه به سه تأثیر مهم لباس پوشیدن بر دستیابی به اهداف بازاریابی و فروش اشاره شده است:

الف. آراستگی در پوشش اعتماد به نفس شما را بالا می‌برد.

پوشیدن لباس مناسب و آراسته به دو طریق باعث افزایش اعتماد به نفس افراد می‌شود. اول اینکه اگر لباس خوب بپوشید، احساس خوبی خواهید داشت و این زمینه‌ساز اعتماد به نفس است. دوم اینکه این کار باعث می‌شود که از دید دیگران فرد با اعتماد به نفسی به نظر آید و این امر برای شما اقتدار، احترام، اعتماد و ستایش به ارمغان می‌آورد.

ب. تأثیر اولیه بیشترین دوام را دارد.

این نکته به خصوص در زمانی که کار جدیدی را شروع می‌کنید، اهمیت دارد. باید بدانید که تأثیر اولیه از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است. ظاهر شما یکی از عواملی است که افراد بر اساس آن در مورد شما قضاوت می‌کنند و دیدگاه آنها در مورد شما شکل پیدا می‌کند. برای مثال مدیران فروش حرفه‌ای در جذب فروشنده و ویزیتور حتماً به کشفی که او پوشیده است توجه می‌کنند، که چقدر این کفش با آن شغل تناسب دارد.

ج. لباس آراسته به شما اعتبار می‌بخشد.

لباس پوشیدن مانند مدیران ارشد برای شما اعتبار به ارمغان می‌آورد. در شرایط برابر، کسانی که ظاهر بهتری دارند از شانس بالاتری برای ارتقای شغلی و افزایش درآمد خود برخوردار هستند. ممکن است منصفانه به نظر نیاید، اما انسان‌ها به طور طبیعی مجدوب زیبایی می‌شوند. ظاهر و رفتار فرد و محل کسب باید آراسته و مرتب باشد

۴- توجه به قیمت مناسب: در عصر اینترنت، مشتریان می‌توانند به سرعت قیمت سایر تامین کنندگان را بدست آورند. بنابراین در صورتیکه قیمت شما با کیفیت ارائه شده مناسب نباشد، مشتری شما را به زودی ترک خواهد نمود. همواره سعی کنید تا از قیمت محصولات مشابه در سایر شرکت‌ها اطلاع یافته و در صورت لزوم قیمت‌های خود را اصلاح نمایید.

۵- توجه به کیفیت مناسب: برای هر مشتری کیفیت محصولات و خدمات مهمترین عامل در وفاداری و تکرار خرید از یک فروشنده است. مشتری ممکن است قیمت بالاتر و یا نکات منفی دیگر را تحمل کند اما مطمئناً کیفیت پایین کالا و خدمات را تحمل نخواهد کرد. برای نگهداری مشتریان، تاکید زیادی بر حفظ کیفیت محصولات و خدمات خود داشته و در صورت عدم رضایت مشتری از کیفیت، به بهترین نحو به دنبال جبران و کسب رضایت مشتری باشید.

أنواع مشترى: باید بپذیریم که مشتریها همه یکسان نیستند همچنان که همه انسانها در شکل و اخلاق و رفتار متفاوت هستند. باید تلاش کنیم در عین حال تفاوت داریم هنر تفاهمن را هم داشته باشیم. بطور حتم براساس تفاوتهاي افراد نحوه ارتباط باید شکل بگيريد. و با هر مشتری براساس خلق و رفتارش ارتباط مناسب ایجاد کنیم.

طی پژوهشی که در جامعه آماری آمریکا انجام شد مشتریهای آمریکا به شرح زیر بودند:

۳۶درصد مشتریهای شاد و راحت

۲۳درصد مطلع و آگاه

۱۸درصد عجول

۹درصد نگران

۸درصد خشمگین و عصبانی

۴درصد خجالتی

قابل ذکر است این آمار در جوامع مختلف ممکن است متفاوت باشد. و در این خصوص تفاوت شیوه تعامل و برخورد با افراد را باید مد نظر داشت.

نحوه برخورد:

۱- **شاد و راحت:** ظاهرا راضی کردن این مشتریها از هر کاری آسانتر است. با این حال، وقتی این قبیل مشتریان ناراحت می‌شوند مشکلات زیاد ایجاد می‌کنند. معمولاً این افراد مهربان و بخشیده هستند، اما اگر اشتباه شما تکرار شود نه تنها شما را ترک می‌کنند، بلکه با خود مشتریان دیگری را هم می‌برند

۲- **مطلع و آگاه:** مشتری است که بطور کامل مشکلش را با شما درمیان میگذارد و راه حل آن را هم ارائه می‌دهد. به سخن او خوب گوش دهید و حرفش را قطع نکنید. به او ورقه بدهید تا اشکالات را یادداشت کند. در اغلب موارد او مشتری مفیدی است که به حل مشکل کمک می‌کند.

۳- **عجول:** وقتی چنین مشتری وارد شد با او سلام علیک مختصر بکنید و بدون درنگ به سروقت کار او بروید از رفتار تند غیر معمول او ناراحت نشوید فراموش نکنید که در هر حال مشتری ریس است.

۴- **نگران:** سعی به نگرانی های او توجه کنید. تلاش کنید خودتان را جای او بگذارید. در ضمن توجه داشته باشیم ممکن است بعضی از مشتریها تظاهر کنند که نظر شمارا جلب کنند. در این خصوص متوجه باشید که برای او توجه بیشتری داشته باشید. به او عبارات دلگرم کننده بگویید.

۵- **خشمگین و عصبانی:** بپذیریم که نمی‌توان همیشه، همه افراد راضی نگهداریم. سعی کنیم با آرامش و ملایم خونسردی خودمان را حفظ کنیم (از کوره در نرویم) معمولاً افرادی که زود عصبی می‌شوند در اندک زمان هم آرام می‌گیرند.

۶- **خجالتی:** معمولاً اینگونه مشتری هنگام مراجعه احساس شرمندگی دارند. بهتر است به آنها آموزش بدھیم و آنها را از شرمندگی دور کنیم. کاری کنید که احساس خجالت برطرف شود و احساس راحتی داشته باشد.

روند از دست دادن مشتری :

بررسیهای بعمل آمده نشان می‌دهد روند از دست دادن مشتری به شرح زیر ممکن است باشد:

۱درصد از طریق مرگ و میر

- ۳ درصد از طریق نقل و انتقال
- ۵ درصد از طریق ایجاد دوستی
- ۹ درصد از طریق رفتن به سراغ رقبای ما
- ۱۴ درصد بخاطر نارضایتی از خدمات ما
- ۶۸ درصد از طریق تاثیر پذیری

● اهمیت مشتری

برای نشان دادن اهمیت مشتری و ضرورت حفظ او، توجه به نکات زیر ضروری به نظر می رسد :

- ۱) هزینه جذب یک مشتری جدید، بین پنج تا ۱۱ برابر نگهداری یک مشتری قدیم است .
- ۲) برای افزایش دو درصدی مشتری، باید ۱۰ درصد هزینه کرد .
- ۳) ضرر و زیان از دست دادن یک مشتری، در حکم فرار ۱۰۰ مشتری دیگر است .
- ۴) رضایت مشتری، پیش شرط تمام موقفيت های بعدی شرکت هاست .
- ۵) رضایت مشتری، مهمترین اولویت مدیریتی در مقابله اهداف دیگری چون سودآوری، سهم بیشتر بازار، توسعه محصول و... می باشد .
- ۶) ارزشمندترین دارایی هر سازمان، اعتماد و اطمینان مشتریان است .
- ۷) انتخاب مشتری دائمی و وفادار، تنها شرط بقای دائمی و استمرار فعالیت های کارآمد هر شرکتی است .
- ۸) مدیران ارشد باید شخصاً الگوی پایبندی در قبال رضایت مشتری باشند .
- ۹) برای جلب اعتماد مشتریان، کمتر از توان خود قول بدھید و بیشتر از قولی که داده اید، عمل کنید .
- ۱۰) معادل ۹۸ درصد مشتریان ناراضی، بدون شکایت به سمت رقبا می روند .
- ۱۱) احتمال این که مشتریان کاملاً راضی (شاد) مجدداً از شرکت شما خرید کنند، شش برابر مشتریان فقط راضی است .
- ۱۲) گوش دادن به شکایت مشتری ۹۰ درصد کار است و حل کردن آن هفت درصد و پیگیری برای اطلاع از راضی شدن مشتری هم سه درصد دیگر است .

خواسته های اساسی مشتریان

مشتریان چه خواسته ها و انتظاراتی دارند؟ روانشناسان بر سر این موضوع تحقیق کرده اند و به این نتیجه رسیده اند که مشتریان نه خواسته اساسی دارند. در مواقعي حتی اگر یکی از خواسته ها برآورده نشود امکان دارد مشتری به سراغ رقبای دیگر برود.

۱. مشتریان می خواهند بر تصمیمات خود کنترل داشته باشند: برای دادن احساس اطمینان به مشتریان فروشنده‌گان باید بتوانند به آن ها توصیه و پیشنهاد بدھند. اما مشتری باید احساس کند که تصمیم نهایی را خودش گرفته است.

۲. مشتریان می خواهند به هدف هایشان برسند: مشتری می خواهد بداند که شرکت شما او را در راستای دستیابی به هدف هایش سوق می دهد. هدف های مشتریان معمولاً عبارتند از: تولید بهتر، بهره وری بیشتر، رضایت خاطر بیشتر، اعتماد، اطمینان و آرامش بیشتر.

۳. مشتریان می خواهند حرمت نفس خود را حفظ کنند: مشتری می خواهد نسبت به خود احساس خوبی داشته باشد. می خواهد خود را شایسته و واجد شرایط بداند. مایل نیست که خود را احمق و بی خرد ارزیابی کند.

۴. مشتری می خواهد با او منصفانه برخورد شود: مشتری می خواهد شما با او به همان اندازه و به همان خوبی که با دیگران رفتار می کنید رفتار کنید.

۵. مشتری می خواهد انتظارات معقولانه اش برآورده شود: وقتی انتظارات معقولانه مشتری را برآورده نمی کنید انتظار داشته باشید که گله و شکایت کند.

۶. مشتری می خواهد از شرایط موجود با خبر باشد: مشتری می خواهد بداند برای او و برای محصول اش چه اتفاقی می افتد.

۷. مشتری می خواهد احساس ایمنی و امنیت داشته باشد: ایمنی و امنیت یکی از اساسی ترین خواسته های مشتری است.

۸. مشتری می خواهد احساس کند که شخصیت بر جسته ای است:

مشتری می خواهد کسانی که با او طرف هستند بر بزرگی و عظمتی احترام بگذارند.

۹. مشتری خواهان صداقت است:

امروزه مشتریان از طریق تلویزیون، روزنامه، مجلات و دوستانشان در جریان اوضاع و احوال قرار می‌گیرند. مشتری می‌خواهد احساس آرامش داشته باشد می‌خواهد از بابت شما خیالش راحت باشد و بداند که به او حرف‌های صادقانه می‌زنید.

وفاداری مشتری

وفاداری مشتری، در مفهوم تعهد مشتریان برای خرید از یک فروشگاه است. مشتری وفادار کسی است که با وجود شرایط بهتر و نزدیک تر، برای انجام عمل خرید، مکان و فروشگاه مورد نظر خود را انتخاب نماید.

فاکتورهای که در وفاداری مشتریان فروشگاه بیشترین تاثیر را دارند عبارتند از:

۱- موقعیت و جایگاه مناسب فروشگاه.

۲- ارائه خدمات وسیع و گسترده به مشتری.

۳- ارتقای پایگاه داده های فروشگاه.

۴- عرضه کالاهای منحصر بفرد و ویژه.

بسیاری از شرکت‌ها علاوه بر حفظ و تقویت رابطه با تأمین کنندگان کالا (اتخاذ استراتژی یکپارچگی عمودی به پایین) می‌کوشند تا رابطه خود را با مشتریان نیز تقویت کنند و بر وفاداری آنان بیافزایند. در گذشته بسیاری از شرکتها وجود مشتری را امری بدینه به شمار می‌آورده‌اند. ولی، مشتریان کنونی فراست بیشتری دارند، و نسبت به قیمت‌ها آگاه‌ترند، تقاضای بیشتری دارند، از خود گذشتگی کمتری نشان می‌دهند و در معرض تبلیغات بیشتری از طرف شرکت‌های رقیب قرار می‌گیرند که محصولات همانند یا بهتر به آنان عرضه می‌کنند.

تفاوت‌های مشتریان امروزی

مشتریان امروز با مشتریان سالهای گذشته تفاوت‌هایی دارند. مشتریان امروز به دلیل دسترسی به منابع اطلاعاتی فراوان به خصوص اینترنت، اطلاعات زیادی نسبت به آنچه خرید می‌کنند آنها معمولاً قبل از خرید به میزان زیادی نسبت به محصول و یا خدمت مورد نظرشان تحقیق می‌کنند، پس لازم است فروشنده آگاه تری باشیم. محصولاتمان و مزایایش را به خوبی بشناسیم و نسبت به رقبا نیز شناخت کافی پیدا کنیم تا بتوانیم پاسخگوی سوالات مشتریان خود باشیم. مشتریان امروزی سلائق مختلف و متنوعی دارند و این وظیفه ما را سنگین تر می‌کند. دیگر نگرش هنری فورد که می‌گفت "مشتری حق دارد هر رنگ اتومبیل که می‌خواهد انتخاب کند به شرط آنکه مشکی باشد"! اکابردهی ندارد. اگر بخواهید اتومبیل مشکی خود را به زور به خورد مشتری بدینید که دیگر او تحت تسلط شما نیست، کمی آنطرف تر رقیبی حاضر و آماده، منتظر است تا اتومبیلی به رنگ دلخواه مشتری به او تقدیم کند! مشتریان امروزی حق انتخاب های زیادتری دارند پس نمی‌توانیم آنها را گروگان بگیریم! آنها متوجه تر شده‌اند و ما راهی جز سازگاری با توقعاتشان نداریم. آنچه دیروز به عنوان لطفی از جانب ما درنظر می‌گرفتند امروز به عنوان وظیفه ما می‌شناشند، مشتریان امروز دوست دارند با آنها و خواسته‌هایشان شخصی و سفارشی برخورد شود که در این میان باید احترام و توجه را نیز چاشنی کارمان کنیم.

آنچه مشتری می‌خواهد

به طور کلی می‌توان آنچه مشتری می‌خواهد را در دو گروه بیان نمود:

۱- نیازهای مادی

۲- نیازهای عاطفی

منظور از نیازهای مادی کیفیت مطلوب، کمیت لازم، تحويل به موقع، کارایی بالا، کاربری آسان، عمر منطقی و قیمت معقول می‌باشد و وقتی صحبت از نیازهای عاطفی می‌شود مواردی همچون احترام، توجه، پاسخگویی مودبانه، انصاف در معامله، پیگیری و اموری از این قبیل مطرح می‌شود. بنابراین شما نمی‌توانید صرفاً پاسخگوی یکی از این نیازها باشید و از دیگری غافل شوید زیرا عدم توجه به هر کدام از آنها می‌تواند ما را از جلب رضایت مشتری محروم سازد. هتلی را تصور کنید که در بهترین و زیباترین نقطه شهر قرار گرفته، امکانات تفریحی خوبی دارد، اتاق‌های تمیزی دارد اما افرادی که آنجا کار می‌کنند افراد آموزش دیده‌ای نیستند، به شما احترام نمی‌گذارند، فردی را به عنوان مسئول پذیرش می‌بینید که انگار از دماغ فیل افتاده! حتی جواب سلام شما را فقط با تکان دادن سرش می‌دهد. وقتی سوالی می‌پرسید با عصبانیت جواب می‌دهد...

چقدر احتمال دارد که در صورت داشتن حق انتخاب‌های دیگر باز هم در سفرهای بعدی از همین هتل استفاده کنید. از طرفی دیگر، هتلی را در نظر بگیرید که از دم در تا دم اتاق برای شما احترام خاص قائل می‌شوند، همه شما را به نام صدا می‌کنند و دائم لبخند می‌زنند.... اما وقتی وارد اتاق می‌شوید ملافه‌های کثیفی می‌بینید و اتاق بوی بدی می‌دهد، امکانات کافی در اتاق موجود نمی‌باشد و دوش حمامش خراب است... آیا این هتل را برای سفر بعدی انتخاب خواهید کرد؟ آیا آن را به دیگران توصیه می‌کنید؟ بزرگان فروش معتقدند که فروش

دوم مهمتر از فروش اول است. اما هیچ کدام از این هتل ها فروش دوم را به آسانی بدست نخواهند آورد. بنابراین می توان نتیجه گرفت که بدون توجه به نیازهای مادی نمی توان صرفاً با احترام گذاشتن به مشتری و رفع نیازهای عاطفی وی مدت زمانی طولانی این رابطه را حفظ کرد و از طرفی پرداختن به سطح مادی و کسب و کاری در رابطه با مشتری و بی توجهی به نیازهای احساسی او در شرایطی که رقبا حضور دارند ، دوام رابطه را به شدت کاهش می دهد.

در اینجا به هفت نیاز مادی مشتری اشاره ای می کنیم:

۱- کمیت لازم:

مشتری توقع دارد در مقیاس و میزان ، انصاف لازم را به کار بگیرید. اگر قرار است ۱ کیلو از چیزی فروخته شود حتی ۹۹۹ گرم هم می تواند مشتری را ناراضی کند.

۲- کیفیت لازم:

مشتری انتظارات و پیش فرض هایی دارد که محصول شما باید با آن پیش فرض ها هماهنگی داشته باشد و حتی از آن فراتر رود.

۳- کاربری آسان:

مشتری از شما محصول یا خدماتی را می خواهد که پیچیدگی نداشته باشد و به راحتی بتواند از آن استفاده کند.

۴- تحویل سریع:

در دنیای جدید مشتریان به سرعت تحویل محصول و خدمت بسیار اهمیت می دهند. آنها از معطل شدن بسیار بیزارند. بنابراین با اصلاح فرایندها سرعت ارائه خدمات خود را افزایش دهید.

۵- قیمت منطقی:

مشتری باید احساس کند ارزشی که دریافت می کند بیش از پولی است که پرداخت می کند و یا حداقل معادل آن است.

۶- عمر منطقی:

آنچه باعث شده برنده چینی از سالها پیش در ذهن خریدار ایرانی ضعیف به نظر برسد عمر کوتاه محصولات درجه ۱ و بی کیفیتی بود که به شکل های مختلف در اختیار مصرف کنندگان قرار می گرفت.

۷- کارایی به اندازه ادعای مطرح شده:

مشتریان به شکل های گوناگونی بمباران تبلیغاتی می شوند و در بسیاری از مواقع ادعاهایی که در تبلیغات بیان شده برآورده نمی گردد.

اما نگاهی بیندازیم به ۷ نیاز عاطفی مشتریان:

۱- توجه سریع:

کمی تعلل در توجه به مشتری و ارائه خدمت به او می تواند باعث از دست دادن وی گردد. مشتری توقع دارد دیده شود. آیا این توقع را برآورده می سازید؟

۲- اهمیت:

مشتری دوست دارد احساس کند به او توجه شخصی دارد. آیا نامش را به یاد می آورید؟ آیا می دانید در خرید قبلی چه سلیقه و توقعاتی داشته و یا اینکه هر بار به گونه ای رفتار می کنید که گویی برای اولین بار است که به شما مراجعه کرده است؟!

۳- پاسخگویی مودبانه:

مشتری امروزه انتظار دارد برایش وقت بگذارد و پاسخش را با حوصله و مودبانه بدهید. نه اینکه بعد از یکی دوبار توضیح دادن صبرتان تمام شود و لحنتان تغییر کند.

۴- احترام:

مشتری است که حق دارد پولش را به شما بدهد یا ندهد (مگر اینکه خدمات انحصاری داشته باشیم) پس از شما توقع احترام دارد. البته تعریف احترام ممکن است برای هر مشتری متفاوت باشد. بنابراین شما موحف هستید ضمن رعایت اصول کلی آداب معاشرت به شکلی شخصی با مشتریان تکراری خود به شیوه مطلوب آنها ارتباط برقرار کنید.

۵- انصاف در معامله:

کوچکترین حرکات شما در هنگام معامله به چشم مشتری می‌کند که آیا منصف هستید یا نه؟ آیا به منافع او نیز فکر می‌کنید یا فقط به فکر سود خود هستید؟

۶-پیگیری:

مشتری از شما انتظار دارد که کارش را به صورت جدی پیگیری کنید او هیچگونه تعلی را از جانب شما نمی‌پذیرد و ممکن است عدم پیگیری شما را به عنوان بی توجهی به خود و نیازهایش تلقی کند.

۷-امتیازات دوره ای: مشتری که دائم از شما خرید می‌کند توقع دارد به دلیل خرید های مکرر ش امتیازاتی نصیب شود که باید به گونه ای این موضوع را در فرایند ارتباط با او لحاظ کنید. مثلاً شرکت های هواپیمایی به ازای هر چند پرواز یک پرواز رایگان را به مشتری ارائه می‌کنند و اینگونه مشتری احساس می‌کند به او توجه خاص شده است. حال به هر یک از این نیازها به صورت جداگانه فکر کنید و به خود نمره ای بدھید.

شصت اصل طلایی مشتری مداری

سازمان های خدماتی آنگاه که در عرصه رقابت پای می‌گذارند و زمانی که مردم جامعه از حق انتخاب بالاتری برخوردارند، ناگزیر از بکاربردن شیوه های جدید و متنوع برای جذب مشتریان است. آنچه از نظر می‌گذرد شصت اصل طلایی است که کمک می‌کند در فضای جدید ناشی از خصوصی سازی بهتر بتوانیم مشتریان را جذب، حفظ و ارتقاء دهیم:

اصل-۱-اگر مشتری نباشد سازمانی نیست.

اصل-۲-هیچ کس مجبور نیست با ما معامله کند.

اصل-۳-صدقت و خوش نامی دروازه ورود مشتریان به سازمان است.

اصل-۴-مشتری به ما وابسته نیست ما به مشتری وابسته هستیم.

اصل-۵-مشتری مداری با استخدام هر عضوی از سازمان آغاز می‌شود.

اصل-۶-باور مهم این است که: اگر با مشتری سر و کار نداشتم این شغل واقعاً شغل بسیار خوبی نبود.

اصل-۷-مطمئناً اولویت های مشتریان با اولیت های شما تفاوت دارد.

اصل-۸-مشتری بر اساس ظاهر شما و ظاهر محیط کار شما قضاوت می‌کند.

اصل-۹-مشتری مشاور اول ما برای بهبود مستمر است، زیرا او بهتر از هر کس دیگری نیازهای خود را می‌داند.

اصل-۱۰-جذب مشتری، راحت تر از نگهداری مشتری و نگهداری مشتری، راحت تر از رضایت مشتری است.

اصل-۱۱-هزینه جذب مشتری، بیشتر از هزینه نگهداری مشتری و هزینه نگهداری مشتری، بیشتر از هزینه رضایت مشتری است.

اصل-۱۲-مشتری حرف اول و آخر را می‌زند.

اصل-۱۳-صادقانه به حرف و حق مشتری احترام بگذارید.

اصل-۱۴-تلیغ کافی است، درباره همه چیز اطلاعات بدھید.

اصل-۱۵-در ارتباطات، همیشه مثبت نگر و خوشبین باشید.

اصل-۱۶-هر مشتری فقط یک مشتری نیست.

اصل-۱۷-هنر مشتری مداری کنار آمدن با مشتریان ناسازگار است. ارتباط را آغاز کنید « من خوبم-تو خوبی »

اصل-۱۸-با ذهنیت مثبت

اصل-۱۹-باید به آنچه مشتری می‌گوید گوش فرا دهیم و سرعت پاسخگویی را اصل اول رضایت مشتری قرار دهیم.

اصل-۲۱-ارتباط برقرار کنید، ارتباط بازی پینگ پنگ است اگر یکی بازی نکند بازی نمی‌شود « گفت و گو » پس برای مشتری فرصت مهیا کنید.

اصل-۲۱-قبل از ارتباط و حین ارتباط با مشتری به ارتباط نهایی خود فکر کنید.

اصل-۲۲-ارتباطات مؤثر بین کارکنان، ضامن کیفیت مطلوب و ارتباطات مؤثر کارکنان و مشتری، ضامن رضایت مشتری است.

اصل-۲۳-((برنده برند بیندیشید)) نزدیک ترین راه شکست اصرار برای پیروزی بر مشتری است.

اصل-۲۴-روابط ما، خواسته یا ناخواسته، رضایت مشتری را شکل می‌دهد، مشکلات را حتی الامکان با کمک مشتری حل کنید.

اصل-۲۵-هرگز در برخورد با مشتریان تبعیض قائل نشوید چرا که احترام مشتریان در « همه جا » و « برای همه » ضروری است.

اصل-۲۶-حتی اگر یقین دارید که حق با شمامست از بحث کردن با مشتری اجتناب کنید.

- اصل - ۲۷ هرگز تماس مشتریان را بدون پاسخ نگذارید.
- اصل - ۲۸ لحن کلام شماست که احساس نیاز به ادامه ارتباط را معنادار می کند.
- اصل - ۲۹ ارتباطات مشتری را با گوش کردن مدیریت کنید، زیرا گوش دادن به نظرات (پیشنهادات و انتقادات) مشتری، نارضایتی مشتریان را کاهش می دهد.
- اصل - ۳۱ شکایات مشتریان ارزان ترین راه شناخت مشتریان است.
- اصل - ۳۱ برای برقراری ارتباطات مداوم، تواضع را جایگزین تبعیض کنید
- اصل - ۳۲ راه های گسترش ارتباط با مشتری را گسترش دهید.
- اصل - ۳۳ صداقت است که مشتریان را وفادار نگه می دارد نه حیله و نیرنگ.
- اصل - ۳۴ همیشه فکر کنید خدمات را به بهترین مشتری با بالاترین سود بفروشید پس همیشه به فکر خدمات بهتر و بهبود مستمر باشید.
- اصل - ۳۵ هر آنچه را که لازم است باید انجام دهیم تا مشتری مجدها به ما رجوع کند.
- اصل - ۳۶ هیچ کس نمی تواند سود حاصل از وفاداری مشتری را نادیده بگیرد.
- اصل - ۳۷ اگر شما از مشتریان خود مراقبت نکنید دیگران این کار را انجام خواهند داد. پس به جای رقیبان، به مشتریان بیندیشید.
- اصل - ۳۸ هیچ گاه برای کلاه گذاشتن بر سر مشتری تلاش نکنید، زیرا موقفيت به اعتماد و اطمینان مشتریان وابسته است.
- اصل - ۳۹ مشتریان خود را سهامدار کنید و روش هایی باید تا مشتری خود را «شريك» شما احساس کند.
- اصل - ۴۰ برای حفظ مشتریان اهمیت پاسخگویی سریع به سوالات را درک کنید باید به آنچه مشتری می گوید گوش فرا دهیم و سرعت پاسخگویی را اصل اول حفظ و رضایت مشتری قرار دهیم .
- اصل - ۴۱ انعطاف پذیری کارکنان عملیاتی می کند.
- اصل - ۴۲ وفاداری دلیلی محکم برای اثبات رضایتمندی مشتریان نیست.
- اصل - ۴۳ هیچ گاه احساس نکنید هر آنچه را که می توانسته اید، برای مشتری انجام داده اید. همیشه به فکر خدمات بهتر باشید.
- اصل - ۴۴ درباره مشتریان قضاوت نکنید محیطی مهیا کنید تا مشتریان درباره شما قضاوت کنند.
- اصل - ۴۵ همواره در رفتار و گفتار مشتریان چیزی برای تأیید شدن و تأیید کردن وجود دارد.
- اصل - ۴۶ رضایت مشتری با آموزش هر عضوی از سازمان آغاز می شود.
- اصل - ۴۷ هر روز (همیشه) از خود تان بپرسید: آیا مشتری راضی است؟
- اصل - ۴۸ حتی اگر دشمن هم برای خرید باید با تمام وجود باید او را راضی کنید.
- اصل - ۴۹ سود گام اول است، رضایت مشتری را هدف نهایی خود سازید، زیرا هیچ پشتیبانی در رقابت، بهتر از رضایت مشتری نیست.
- اصل - ۵۰ مشتری دلیل «بود ن» و رضایت مشتری دلیل «شد ن» سازمان است.
- اصل - ۵۱ رکن اصلی تجارت و مهم ترین اصل رقابت، رضایت مشتری است.
- اصل - ۵۲ شناخت قدم اول برای دستیابی به رضایت مشتری است پس لازم است نیازهای در حال تغییر مشتریان شناسایی و پیش بینی شود.
- اصل - ۵۳ مشتری زمانی راضی می شود که محترمانه با او برخورد شود و خدمات دوستانه و مفید به او ارایه شود.
- اصل - ۵۴ رضایت خود تان بخشی از رضایت مشتری است.
- اصل - ۵۵ افزایش یا کاهش رضایت کارکنان رابطه ای مستقیم با افزایش یا کاهش رضایت مشتریان دارد. پس برای کسب رضایت نهایی باید رضایت مشتریان داخلی (کارکنان) را در نظر بگیریم.
- اصل - ۵۶ رضایت مشتری سرمایه نهایی (اصلی) سازمان ها است زیرا رضایت مشتری، ضامن برگشت سرمایه است.
- اصل - ۵۷ یک مشتری ناراضی فقط یک مشتری ناراضی نیست.
- اصل - ۵۸ کیفیت محصولات مهم ترین و تنها عامل رضایت مشتریان نیست.
- اصل - ۵۹ همواره ۵۲ درصد نارضایتی مشتریان نتیجه بی اطلاعی است.
- اصل - ۶۰ مشتری داور نامری و نهایی موقفيت یا شکست است.

ویژگی های سازمان های مشتری مدار

- ۱- هر عضوی از آن مفهوم مشتری مداری و رضایت مشتری را به خوبی درک کرده باشد.
- ۲- در راستای دستیابی و جامعیت رساندن به مفهوم مشتری مداری به طور صحیح عمل نماید.
- ۳- مفهوم خدمات را به طور جامع درک کرده باشد.
- ۴- شکایت و اشکالات وارده را بطور دقیق و در اسرع وقت رفع کند.

آموزش و فراغیری مستمر موجب رشد میشود و کارکنان را تبدیل به منابع رقابتی میکند. ارتقاء و ایجاد توانمندی اگر با ابتکار و ابداع همراه شود سرمایه لایتناهی در سازمان به وجود میآورد که در صورت تغییرات سریع سازمان دچار بحران نخواهد شد. انعطاف پذیری برای هرگونه تغییر در واقع نوعی تخصصیشدن فعالیتها است که موجب بقای سازمان و رضایت مشتری میشود.

ویژگی های مدیران مشتری مدار

- ۱- مشتری را میشناسند.
- ۲- در سازمان برای مشتری ایجاد اهمیت میکنند.
- ۳- به مشتری خدمت میکنند.
- ۴- برای مشتریان احترام قائلند.
- ۵- در مشتری احساس برند شدن ایجاد میکنند.
- ۶- در مورد مشتری مانع اظهارات مخرب میشوند.
- ۷- ظرفیت انتقادپذیری سازمان را افزایش میدهند.
- ۸- مشتری را از ارائه انتقاد سازنده منع نمیکنند.
- ۹- به انتقاد سازنده مشتری به موقع پاسخ میدهند.
- ۱۰- تمایل به قبول اشتباه دارند.

ویژگی های کارکنان مشتری مدار

مدیران مشتری مدار بدون کارکنان مشتری مدار موفق نخواهند بود و کارکنانی که ویژگی های ذیل را داشته باشند در زمرة کارکنان مشتری مدار قرار دارند:

- ۱- مشتری را دوست دارند.
- ۲- همیشه جانب مشتری را می گیرند.
- ۳- به سوالات مشتری پاسخ مناسب می دهند.
- ۴- به حرف های مشتری خوب گوش می دهند.
- ۵- شیک پوش و خوش صحبت هستند.
- ۶- ظاهر و باطنی آراسته و وارسته دارند.
- ۷- خود را به جای مشتری قرار می دهند.
- ۸- بیشتر به فکر ارایه خدمات هستند تا سود شخصی.
- ۹- همیشه بیشتر از حد انتظار مشتری، برایشان کار می کنند.
- ۱۰- با مشتری همانند میهمان خود رفتار می نمایند.

۱۱- رفتار آنها نشانگر این است که مشتریان را در اولویت قرار می دهند. با چنین دیدگاهی کارکنان مشتری مدار، مدیران مشتری مدار و سازمان مشتری مداری پیوستاری از خدمت به مشتری هستند به طوری که اگر هر کدام وهیفه و مسولیت خود را نسبت به مشتری به درستی انجام ندهند فرآیند خدمت لطمه می خورد و به کاهش رضایت مشتریان می انجامد.

فرآیند رسیدگی به شکایات مشتریان

همه مشتریانی که شکایت می کنند با ارزش هستند از روی شکایات می توانید به کیفیت کالا و خدمات شرکت پی ببرید با رسیدگی سریع و موثر شکایات می توانید رضایت خاطر مشتری را تا حد زیادی جلب کنید بنابراین:

- عذرخواهی کنید و حل مشکل را به عهده بگیرید.
- سریعاً اقدام کنید یعنی حداقلظرف پنج روز.
- به مشتری اطمینان بدهید که مشکل در حال برطرف شدن است.
- به صورت حضوری یا از طریق تلفن به مشکل رسیدگی کنید.

از همان ابتدا باید نشان دهید که ۱۲۲ درصد طرفدار مشتری نادرست باشد تصور او درست می‌گوید و این تصور مشتری است که اهمیت دارد . تا زمانیکه از نظر مشتری راه حل رضایت بخشی برای رفع مشکل به دست نیامده است حتی یک لحظه هم استراحت نکنید . اما برای اینکه فرایند رضایت بخشی ایجاد شود بایستی سیستمی برای ثبت و بررسی و پاسخگویی به شکایات مشتریان طراحی کنیم . این فرآیند کمک میکند تا مشتریان و حتی کارکنان و سازمان سرگردان نباشد و بدانند نقاط ضعف شان چیست و کدام موارد حل شده است تا بتوانند در موارد مشابه پاسخگویی را در اسرع وقت انجام دهند

تجارت الکترونیک

هرگونه تعاملات مالی و تجاري که از طریق اینترنت و یا شبکه های الکترونیکی انجام پذیرد. اولین تجارت الکترونیک در سال ۱۹۷۰ از طریق پروتکل EFT (ELECTRONIC FUND TRANSFER) ایجاد شد. تبادل الکترونیکی داده بود که قبل از E-COMMERCE استفاده می شد.

زیر ساخت های کاربری مورد نیاز برای تجارت الکترونیک :

- ۱- رایانه
- ۲- اینترنت
- ۳- آموزش عمومی

مراحل مورد نیاز برای ورود به دنیای E-COMMERCE :

قدم اول : اطلاعات کالاهای و اقلام خود را به صورت کاتالوگ و بروشور و به شکل استاتیک بروزی وب ارائه می نماید

قدم دوم : برپایی DYNAMIC PAGE و ارائه محصولات و کالاهای بروزی وب

قدم سوم : حذف فیزیکی (از فضای فیزیکی وارد فضای مجازی E-COMMERCE می شویم) و کارمندان از طریق اینترنت فعالیت های خود را در محل زندگی خود به شرکت ارائه می دهند.

در تجارت الکترونیک کلیه فعالیت های کاری با استفاده از شبکه های ارتباطی کامپیوتری به ویژه اینترنت انجام پذیر خواهد بود. با کمک تجارت الکترونیک کلیه تبادلات مالی و خرید کالا و تبادل پول با شتاب بیشتری انجام خواهد شد.

در تجارت الکترونیک بانک ها وظیفه سنگین تری به عهده داشته و می توانند انجام تبادلات بین فروشنده و خریدار را با سرعت بیشتری انجام دهند.

شرکت ها محدودیت های فعلی را نخواهند داشت و ارتباط آنها با یکدیگر ساده تر و سریعتر صورت می پذیرد، به عبارت دیگر تجارت الکترونیک نامی عمومی برای گستره ای از نرم افزارها و سیستم هاست که خدماتی مانند جستجوی اطلاعات مدیریت تبادلات، بررسی وضعیت اعتبار، اعطای اعتبار پرداخت به صورت آنلاین، گزارشگیری و مدیریت حسابها را در اینترنت به عهده دارند.

ویژگی های زیرساختی لازم برای توسعه و عملکرد سیستم تجارت الکترونیک :

- زیرساخت شبکه: این زیرساخت دسترسی کاربران را امکان پذیری سازد، این دسترسی از طریق شبکه های کامپیوتری و درنهایت از طریق اینترنت تحقق می یابد.
- زیرساخت پرداخت: برای پرداخت وجود در تبادل کالا و خدمات مورد نیاز بوده که می توانند از طریق کارت های اعتباری و دیگر سیستم های مشابه پیاده سازی شود.
- تطبیق بین موسسات: در این مورد منظور از تطبیق بین موسسات موسسات مالی و بانک ها بوده که بخش عمده ای از عملیات تجارت الکترونیک را عهده دار خواهند بود. یکی از مکان هایی که باعث این سهولت در انجام این تطبیق می گردد اتاق پایاپایی بانک ها نام دارد.

اجزای زیرساختی دیگر در پیاده سازی تجارت الکترونیک :

- زیرساخت شبکه بی سیم مانند SMS
- زیرساخت دامنه های اینترنت
- زیرساخت اینترنت که شامل ISP و ICP می شود.
- زیرساخت کلید عمومی: ایمیل هر شخص حکم کلید عمومی را دارد و پسورد آن کلید خصوصی اوست.
- زیرساخت قانونی که شامل تعاریف دولتی برای ارائه اینترنت و حق کپی رایت
- معماری شبکه: باید آنقدر انعطاف پذیر باشد که بتواند از پیوستگی و ارتباطات بین موسسات دولتی و خصوصی، کارمندان غیرحضوری و شرکای تجاری را حفظ نماید.

در تجارت الکترونیک ایجاد مزیت رقابتی بسیار مهم است. ایجاد مزیت رقابتی با استفاده از قیمت و کیفیت میباشد.

سه مشخصه برای اینکه یک تبادل به نام تجارت الکترونیک نامیده شود ضروری است :

- تبادلات و جابجایی داده های مورد نیاز طرفین به صورت الکترونیکی صورت پذیرد.
- در خلال این تبادلات انتقال پول ضروری می باشد (این انتقال پول در فضای E-Commerce باید بصورت الکترونیکی انجام پذیرد).
- برنبندی ساختار سانه ای باشد.

شش بخش اصلی برای راه اندازی یک فروشگاه یا کسب و کار الکترونیکی در فضای تجارت الکترونیکی :

- مکان (PLACEMENT) : مکان شامل مواردی از قبیل موقعیت جغرافیایی، رقبا و دسترسی راحت می باشد.
- ویترین مغازه/ارائه (PRESENTATION)
- پرداخت (PAYMENT)
- امنیت اطلاعات / شناسایی اعتبار سنجی (SECURITY)
- تعداد مراجعین (AUDIENCE SIZE)
- رضایت مندی مشتری (FULLFILMENT)

مزایای تجارت الکترونیک :

- افزایش فروش : در پیاده سازی کسب و کار سنتی یک مکان فیزیکی مشخص انتخاب شده و نقطه فروش و کسب درآمد تنها در آن مکان تایید می شود. در صورتی که در تجارت الکترونیک با توجه به اینکه محدودیت مکانی برای شما حذف می شود می توانید در هر نقطه از دنیا محصول خود را ارائه نمایید، نتیجه این امکان افزایش فروش کالا و یا خدمات خواهد بود.
- افزایش درآمد: پیامد افزایش فروش در دنیای وب و اینترنت، افزایش درآمد و سودآوری می باشد. این کار مانند این است که شما در هر نقطه از دنیا و در هر خانه ای که اینترنت در آن وارد شده باشد یک شعبه از فروشگاه خود را داشت نموده اید.
- افزایش سرمایه گذاری : در تجارت سنتی، مکان هزینه‌ی زیادی را دربرمی گیرد اما در تجارت الکترونیک مکان فیزیکی حذف می شود.
- افزایش سطح رفاه زندگی مردم
- ایجاد فرصت های تجاری جدید برای افراد، سازمان ها و شرکت ها
- امکان ارائه خدمات و محصولات در سطح جهانی
- کاهش هزینه ها
- جلوگیری از اتلاف وقت و کاهش تردد های بی مورد
- کاهش هزینه های سربار و ایجاد رقابت در سطح بین المللی
- دسترسی سریع به اطلاعات
- عدم حضور واسطه
- کاهش هزینه های تبلیغات

روش های تبلیغات در تجارت الکترونیک :

- پرچم (BANNER): بنر یکی از معمول ترین و ارزان ترین روش های تبلیغات محسوب می شود. یکی از فاکتورهایی که در این روش مدنظر قرار می گیرد اندازه پرچم است، اگر فایل تصویری درون پرچم جای داده شود حداکثر فضای مورد استفاده جهت استفاده بهینه از پرچم نباید بیش از ۱۰ KB باشد.
- پست الکترونیکی (EMAIL) : به دلیل ارزان بودن و عدم نیاز به پرداخت هزینه های پیش سفارش بیشتر شرکت ها از این روش برای ارائه محصولات و خدمات خود استفاده می کنند. امروزه ایمیل به عنوان یکی از راه حل های مناسب بازاریابی مطرح شده و روشی برای سودآوری و افزایش نرخ فروش به حساب می آید به همین منظور شرکتها علاوه بر روش های تبلیغاتی مرسوم معمولاً "داده ها و اطلاعات محصولات و خدمات خود را به صورت دوره ای برای کاربران خود ارسال می نمایند.
- تلفن همراه : با توجه به گستردگی شبکه تلفن همراه در پنهانه ای دنیای فیزیکی، امروزه شرکت ها و سازمان ها تبلیغات خود را به طور گستردگی از طریق شبکه ای تلفن همراه و سیستم پیام کوتاه ارائه می نمایند.

-۴- صفحه SPLASH : صفحه ای که حکم تبلیغات سایت را دارد.

-۵- اجاره فضا

-۶- استفاده از URL در موتورهای جستجوگر: بیشتر موتورهای جستجوگر صفحه ای دارند که شرکت ها می توانند آدرس اینترنتی خود را در این موتور ثبت نمایند هنگام ثبت این آدرس اینترنتی دریک موتور جستجو، جستجوگر موتور جستجو می تواند در تمام سایت های ثبت شده حرکت کند و همه محتویات مرتبط در لینک ها را دنبال کرده و INDEX نماید.

-۷- اتاق گفتگو (CHATROOM

USER) ONLINE خود را چک می کنند.

انواع تجارت الکترونیک :

۱- تجارت B2B : این نوع تجارت بین دو شرکت بوده و شامل تعامل کالا و خدمات و نقل و انتقال پول بین آنها می باشد. نمونه ای از این تجارت، شرکتی است که از این شبکه برای انجام سفارش به تولیدکنندگان، دریافت پیش فروش و فاکتور خرید و همچنین پرداخت هزینه ها استفاده می نماید. علیرغم اینکه این نوع تجارت الکترونیکی سا لهاست که با استفاده از EDI انجام می شود ولی از حدود یک دهه پیش به شکل امروزی خود درآمد.

یکی از اولین شرکت هایی که به این سمت متمایل گردید شرکت CISCO بود که در سال ۱۹۹۶ سایت تجارت الکترونیک خود را راه اندازی نمود.

۲- تجارت B2C : این تجارت بین بنگاه و مصرف کننده می باشد. تجارت الکترونیکی بین بنگاه و مصرف کننده بسیار متداول بوده و بیش ترین حجم تجارت الکترونیکی را به خود اختصاص داده است.

سایت هایی که پیشگام در تجارت B2C بوده اند عبارتند از AMAZON CDNOW در حال حاضر زمینه ای فروش کالا و خدمات که از طریق اینترنت و براساس تجارت B2C انجام می پذیرد عبارتست از: سخت افزار، نرم افزار، امور مسافرت توریست، کتاب، ارسال هدیه، گل، مواد غذایی و...

۳- تجارت C2C : تجارت مشتری با مشتری شامل انواع تبادلات کالا به صورت مناقصه، مزایده یا خرید عادی می باشد. یکی از سایت هایی که در این زمینه پیشرو بوده و فعالیت بسیاری در این زمینه داشته سایت EBAY می باشد.

مزایای تجارت B2C :

همانطور که اشاره شد تجارت شرکت با مشتری بیشترین حجم تعاملات و تجارت الکترونیکی را که حدود ۷۰٪ می باشد را در بر می گیرد. این نوع تجارت را از دو دیدگاه می توان مورد بررسی و تحلیل قرار داد:

الف : بررسی مزایای تجارت B2C از دید مشتری :

۱- کاتالوگ و مشخصات به سهولت قابل دسترسی بوده و مشتری قادر است بر اساس ویژگی های متعدد همچون نام، نوع، رنگ، قیمت، وزن و کالای مورد نظر خود را پیدا کند.

توضیح کالا می تواند به همراه تصاویر متعدد بوده و در عین حال می تواند به صورت تصاویر سه بعدی و یا انیمیشن ارائه گردد.

۲- کالا و خدمات می توانند توسط بقیه خریداران مورد سنجش و ارزیابی قرار گرفته تا در هنگام خرید بتوان از نظر سایر کاربران نیز استفاده کنند.

۳- خرید از فروشگاه های اینترنتی می تواند به صورت ۲۴ ساعته و در تمامی ایام هفته انجام پذیرد.

۴- برخی از محصولات مانند نرم افزار فیلم و موسیقی می توانند در هنگام خرید به صورت آنلاین از سایت فروشگاه دریافت گردد.

۵- کالاها معمولاً از فروشگاه فیزیکی ارزان تراست چون هزینه های سربار وجود ندارد و قیمت ها تا حدی کاهش می یابد.

۶- فشار و استرس معمول در هنگام خریدار یک فروشگاه فیزیکی، در زمان خرید از یک فروشگاه اینترنتی وجود ندارد.

۷- مقایسه انواع گوناگون یک کالای خاص در فروشگاه های مختلف می تواند به راحتی انجام گیرد. فاصله بین این فروشگاه ها یک کلیک است.

۸- خریدار قادر است کلیه فروشگاه ها را برای یافتن مناسب ترین قیمت جهت خرید کالای مورد نظر جستجو نماید.

۹- خریدار پس از انتخاب کالا به سادگی و با فشردن چند کلیک قادر به انجام سفارش و پرداخت هزینه ها بوده.

۱۰- پس از دریافت کالا اگر مشکلی در کالای دریافت شده موجود باشد خریدار می تواند به سایت فروشگاه مراجعه و از امکانات برگشت کالا استفاده نماید.

ب : برسی مزایای تجارت B2C از دید فروشنده‌گان و صاحبان کالا :

۱- هزینه راه اندازی فروشگاه الکترونیک بسیار کمتر از فروشگاه فیزیکی است .

۲- تبلیغ محصولات به راحتی و به ارزانی در سطح جهانی امکان پذیر است.

۳- مشتریان منحصر به یک منطقه و کشور خاص نیستند و محیط فروشگاه با مرزهای جغرافیایی محصور نمی شود.

۴- رقابت جهت جذب مشتری سبب ارتقاء کیفیت محصول می گردد.

۵- اضافه کردن سرویس ها ای جدید مانند پشتیبانی، خدمات و پاسخگویی به مشتریان می تواند به سهولت انجام پذیرد.

۶- تعداد مشتریان و خریداران با استراتژی های بازاریابی و تبلیغات مناسب می تواند به سهولت افزایش یابد.

۷- نرخ سود در مقابل هزینه ها ای مصری افزایش خواهد یافت .

۸- ارتباط با تولید کنندگان و فروشنده‌گان مواد اولیه به راحتی و بدون واسطه انجام خواهد پذیرفت.

۹- ارتباط با تولید کنندگان و مشتریان به راحتی و از طریق وب سایت و پست الکترونیکی صورت می پذیرد.

پس از بررسی انواع تجارت الکترونیک و بررسی مزایا و معایب آن نوبت به طراحی سایت و بکارگیری تجارت الکترونیک می رسد.
فرآیند تجارت الکترونیک از شش مرحله تشکیل شده است.

مراحل انجام عملیات خرید در تجارت الکترونیک :

مرحله اول : بررسی (CATALOGING)

در این مرحله خریدار محصول موردنظر خود را در سایت های گوناگون بررسی می کند تا بتواند مناسب ترین قیمت را با توجه به کیفیت مطلوب آزمایش نماید.

مرحله دوم : مذاکره/بحث (NEGOTIATION)

در این مرحله خریدار یکی از فروشنده‌گان را که بهترین قیمت را با توجه به کیفیت به او ارائه نموده است انتخاب و در خصوص پارامترهایی مانند قیمت، زمان تحويل، خدمات پس از فروش، نحوه پرداخت...مذاکره می نماید

مرحله سوم : قرارداد (CONTRACTING)

در این مرحله بین فروشنده و خریدار قرارداد متعقد می شود. پس از انعقاد قرارداد خریدار مبلغ توافق شده را به فروشنده پرداخت می نماید.

مرحله چهارم : پرداخت (PAYMENT)

مرحله پنجم : خریداری کالا (DELIVERY)

در این مرحله فروشنده کالا را به خریدار تحويل می دهد، پس از تحويل کالا یکی از مواردی که برای خریداران بسیار حائز اهمیت است خدمات پس از فروش است.

مرحله ششم : خدمات پس از فروش (AFTER SALE SUPPORT)

مراحل راه اندازی وب سایت تجارت الکترونیک :

۱- ثبت DOMAIN

۲- طراحی و ساخت سایت

۳- اجاره فضا بر روی اینترنت

۴- پرداخت الکترونیکی

۵- تامین امنیت سایت

۶- بازیابی ، تبلیغ و جذب مشتری

۷- بررسی و تحلیل کارایی سایت

محور اصلی در تجارت B2C پرداخت (Payment) است .

محور اصلی در تجارت B2B قرارداد (Document) است .

قبل از تجارت الکترونیک انتقال اطلاعات مالی و اسناد توسط مرکز EDI انجام می شد.

برخی نکات مهم در تجارت الکترونیک:

در پیاده سازی تجارت الکترونیک برخی موارد بسیار حائز اهمیت بوده و در شکست و یا موفقیت تجارت الکترونیک سهم بسزایی دارند.

۱- جمع آوری آدرس پست الکترونیکی مشتریان برای ارسال DATA (خبرنامه، تبلیغ، ارسال لیست جدید کتابها و محصولات)

- طراحی سایت باید بگونه ای باشد که دارای بیشترین کارایی بوده و سبب افزایش ترافیک سایت گردد (بیشترین بازدیدرا از طرف مشتریان داشته باشد) . برخی از این موارد که سبب بهبودی و کارایی سایت می گردد عبارتند از :
- وجود ساختار مناسب به دور از گرافیک و اینیمیشن های سنگین، دسترسی سریع به اطلاعات، راحتی در حرکت در سایت (مراجعه به صفحات مختلف سایت)، سرعت بالا ممنوع مناسب، خدمات مناسب، پشتیبانی مطلوب از کاربران، پشتیبانی زبان های گوناگون ...
- اگر می خواهید درآمد بالایی بدست آورید بازار خامی را انتخاب کنید که نیاز ویژه ای از مشتری را پاسخگو باشد.
- اگر شما نفر اول کسب و کار باشید به طور یقین درآمد خوبی را کسب خواهید نمود به این ویژگی مزیت رقابتی می گویند.
- ایجاد ترافیک بالا برای سایت شما یکی از عوامل افزایش فروش و کسب درآمد بیشتر است . برای انجام این کار راه های گوناگونی وجود دارد که برخی از آنها عبارتند از : الف: ارائه سایت شما در موتورهای جستجوگر ب: برنامه همکاری فروش ج: ارائه خدمات و محصولات رایگان.
- بیش از هر چیز سعی کنید محصولات خود را به فروش برسانید، محصولاتی که نرم افزاری و مجازی قابل ارائه باشند دارای درصد فروش بالاتری هستند پکیج های نرم افزاری ، اطلاعات، E-BOOK ، خدمات اینترنتی و ...
- جهت جلب مشتری دوره های آموزشی رایگان و مقالاتی در مورد کسب و کار خود در سایت قرار داده تا سبب افزایش حضور کاربران در سایت شما شود.
- خودکار کردن کارها سبب ذخیره سازی زمان می گردد . می توان در تجارت الکترونیک برای دستیابی به نتیجه بهتر و صرفه جویی در زمان برخی کارها را توسط نرم افزار و سیستم های اتوماسیون انجام داد.
- برخی از این کارها عبارتند از : مدیریت لیست آدرس ایمیل مشتریان، پیگیری درخواست مشتریان، پیام های خوش آمدگویی و پوزش و تبریک ... ، پیگیری سفارشات ، تائید سفارش، محاسبه فروش روزانه هفتگی ماهانه و ...
- برخی اقدامات باید مناسب با موقعیت کسب و کار و سازمان مربوطه انجام گیرد. کارها باید بصورت برنامه زمانبندی شده تنظیم گردد فایل ها و شاخه های موجود در رایانه خود را برای دسترسی راحت تر و سریع تر، تنظیم کنید.
- یک صفحه FAQ (پرسش و پاسخ متداول) در سایت خود قرار دهید . محلی را برای پاسخگویی به سوالات غیر متداول مشتریان مشخص نمایید، پاسخگویی به سوالات غیر متداول را در کوتاهترین زمان انجام دهید.
- با توجه به اینکه در خرید فیزیکی همواره با فروشنده زنده روبرو هستید در خرید و فروش اینترنتی جهت جلب اعتماد بیشتر مشتریان ضروری است تا شخصی را برای پاسخگویی تلفنی به سوالات مشتریان درنظر گرفته تا مشتریان با اطمینان و اعتماد بیشتری از شما خرید نمایید.
- برای بدست آوردن یک کسب و کار خوب و درصد فروش بالا نیاز به صرف هزینه می باشد . لذا برای راه اندازی تجارت الکترونیکی باید بهترین امکانات و تجهیزات را تهیه نمود تا بتوانیم مناسب ترین و بهترین خدمات را به مشتریان خود ارائه نماییم.
- فناوری اطلاعات :** انتقال اطلاعات با استفاده از تجهیزات وزاره دور اقتصاد دیجیتالی : مهمترین مشخصه اقتصاد دیجیتالی سرعت است .
- ویژگی های اقتصاد دیجیتالی :**
- سرعت
 - زنجیره عرضه ای ارزش و ایجاد منابع برای مشتری از طریق جمع آوری اطلاعات، پردازش، نگهداری و توزیع اطلاعات بنا شده است که هسته اصلی ارزش در این روند آخرین اطلاعات بدست آمده است.
 - برنامه ریزی و تخصیص منابع، حول نیازهای مشتری صورت می پذیرد.
 - برای ورود رقبا و تازه واردین به بازار و عرصه ای اقتصاد موائع کمتری وجود دارد که این خود سبب بروز فشارهای رقابتی بالا می گردد.
 - فضای کسب و کار از مزه های داخلی سازمان خارج و به فضای ارتباطی بین سازمانی تبدیل شده است .
 - همکاری و رقابت، هردو در کنار هم قرار می گیرند و شرکت ها علاوه بر اینکه با یکدیگر همکاری و هماهنگی دارند با یکدیگر رقابت می کنند .
 - بنگاه ها نمی توانند مانود و انعطاف پذیری بالایی برای قیمت گذاری به نفع خود داشته باشند.

چارچوب فرصت بازار:

مراحل سنجش فرصت بازار برای راه اندازی یک کسب و کار

۱- نیازهای برآورده نشده یا نیازهایی که کاملاً برآورده نشده اند را کاملاً بررسی کنیم.

۲- بخش بندی / دسته بندی (Segmentation)

۳- تعیین مزیت نسبی شرکت نسبت به رقبا

۴- سیستم منابع (Resource System)

۵- ارزیابی آمادگی بازار

۶- شفاف سازی فرصت بررسی شد

۷- ارزیابی کلی جذابیت فرصت

* دسته بندی (Segmentation):

فرآیندگروه بندی مشتریان براساس تشابه آنها

این موضوع را می توان از رویکردهای گوناگون بررسی نمود:

۱- جمعیت شناختی : جنس - سن - تحصیلات - موقعیت

۲- جغرافیایی : تقسیم بندی براساس عوامل جغرافیایی (شهری- روستایی- استانی- کشوری)

۳- رفتاری (Behaviorally) : مشتری عادت به خرید Online دارد. در واقع می توان رفتار خرید مشتری را بررسی کرد.

۴- موقعیتی (Situational) : آبادنیادها براساس زمان و مکان خاصی تغییر میکنند؟

شرکت ها می توانند به دو صورت برای خود مزیت رقابتی ایجاد کنند:

۱- از طریق هزینه

۲- از طریق تمایز

* تعیین مزیت نسبی شرکت نسبت به رقبا (Competitive Advantage)

براین اساس رقبا به دو دسته تقسیم می شوند:

۱- رقبای مستقیم (Direct Competitor): همان محصول/خدمت شماره اولیه میدهد.

۲- رقبای غیرمستقیم (Indirect Competitor): شرکتی که محصول جایگزین تولید میکند.

* سیستم منابع (Resource System):

مجموعه فعالیتها و منابع لازم برای ارائه منابع مورد نظر به مشتریان از طریق ارائه خدمات و محصولات در میدان کسب و کار است.

در میدان کسب و کار سه نوع منابع وجود دارد:

۱- منابعی که مستقیماً با مشتری در ارتباط هستند: از جمله فروشندها و کانالهای توزیع نام تجاری کالا CRM

۲- منابع داخلی شرکت: شامل منابع مدیریتی انسانی فناوریهای موجود توسعه محصول

۳- منابع بالادستی: این منابع در ارتباط با عرضه کنندگان می باشد

یکی از چیزهایی که در منابع E-Commerce اهمیت دارد مشارکت یا Partnership است و براین اساس اصلی در تجارت الکترونیک وجود دارد:

در هر حوزه ای که مزیت نسبی وجود ندارد، از شرکتی استفاده کنید که در آن حوزه ارزنجیره ارزش دارای تخصیص و از مزیت نسبی برخوردار است.

:PARTNER اندواع شریک/

۱- شریک تکمیلی: دو شرکت در فروش به هم کمک میکنند و افزایش فروش یک شرکت سبب رونق فروش دیگری می شود مانند شرکت MICROSOFT و INTEL

۲- شریک توانمندساز: این شریک در هر حوزه ارزنجیره ارزش به ارائه محصول و خدمات کمک میکند و معمولاً وابسته به سطح فروش و موقوفیت شرکانیستند مانند YAHOO و CNN

* ارزیابی آمادگی بازار (Market Readiness)

در ارزیابی آمادگی بازار باید دونکته مدنظر قرار بگیرد:

- ۱- پذیرش فناوری (TECHNOLOGY ADUPTION)
 - ۲- تاثیر فناوریهای جدید (IMPACT OF NEW TECHNOLOGY)
- در تاثیر فناوریهای جدید باید دونکته مدنظر قرار بگیرد:

- ۱- همیشه باید روند تغییرات تکنولوژیکی را در حوزه کاری خودمان مرور کنیم
- ۲- اگر این تغییرات تکنولوژیکی مطرح شده و به بازار آمدند، چه زمانی مشتریان هدف مالازین تغییر تکنولوژیکی استفاده میکنند.

*شفاف سازی فرصت بررسی شده (SPECIFY OPPORTUNITY):

- ۱- باید سگمنت را بصورت دقیق و شفاف معرفی کیم
- ۲- چه منابعی در اختیار داریم
- ۳- چه خدمات و محصولاتی را رائی خواهیم نمود
- ۴- چه منافعی به مشتری خواهد رسید
- ۵- در مورد منابع موارد کلیدی را بیان کنیم
- ۶- به چه دلیل این فرصت خوب بوده و سبب بروز مزیت رقابتی در شرکت میگردد
- ۷- میزان منافع و درآمد شرکت از این فرصت چقدر خواهد بود.

*ارزیابی کلی جذابیت فرصت (OPPORTUNITY ATRACTIVENESS):

۱- ریسک مشارکت	۵- نرخ رشد
۲- ریسک تکنیکی	۶- ریسک فناوری
۳- میزان نیازبرآورده نشده	۷- اندازه بازار
۴- تعامل بین بخشها	۸- سطح سودآوری

پرداخت الکترونیکی (E-PAYMENT):

سیر تکامل سیستم های پرداخت به چهار مرحله تقسیم میشود:

- ۱- عصر مبادلات پایاپایی: در این مرحله مبادلات پایاپایی به دو دسته تقسیم می شد؛ در دسته اول همه نوع کالاهای هر شکل قابل تبادل بود و در دسته دوم برخی کالاهای به عنوان کالای محبوب برای مبنای معامله استفاده میشوند.
 - ۲- سکه طلا و نقره
 - ۳- اسکناس و پول رایج
 - ۴- استفاده از سیستم های پرداخت الکترونیکی
- عواملی که باعث شدن جامعه به سوی پرداخت های الکترونیکی پیش بروند:
- ۱- فرسودگی اسکناسها_ هزینه سنگین تعویض آنها
 - ۲- حجم اسکناس
 - ۳- جعل اسکناس
 - ۴- پیشرفت IT و امنیت آن

پرداخت الکترونیکی از چند منظر قابل توجه است:

- ۱- Offline-Online: یک سیستم پرداخت الکترونیکی میتواند بصورت Online و یا Offline عمل کند. معمولاً در پرداخت های درشت به دلیل ارزش بالای معامله از روش پرداخت الکترونیک Online استفاده میشود در این روش پروتکل های امنیتی بسیار دقیق و گرانقیمت برای حفظ امنیت مبالغه بکارگیری میشود.

سیستم پرداخت الکترونیک Offline به دلیل عدم اطمینان تبادل صحیح ارزش در پرداخت های ریزیاب خرد استفاده میشود. در این سیستم ها به دلیل هزینه بالای پروتکل های امنیتی کارآمد معمولاً از پروتکل های ازان قیمت استفاده میشود.

۲- اعتباری یا غیر اعتباری بودن:

- در برخی از سیستم های پرداخت الکترونیکی از کارت های اعتباری استفاده میشود که در این کارت ها کاربر دارای مبلغ اعتبار مشخص بوده و میتواند تا اعتبار تعیین شده خرید نماید و پس از آن نسبت به تسویه حساب با موسسه مربوطه اقدام نماید.
- در کارت های غیر اعتباری در ازای پرداخت هزینه کارت شما شارژ میشود و پس از آن میتوانید جهت خرید اقدام نمایید. مانند: کارت های تلفن اینترنت

سیستم های پرداخت از نظر زمانی به سه دسته تقسیم می شوند:

۱- سیستم پیش پرداخت(PRE PAYMENT): در این سیستم ها پرداخت قبل از معامله انجام می شود مانند خرید کارت تلفن

۲- سیستم پرداخت آنی(INSTANT PAYMENT): در این سیستم پرداخت در حین معامله انجام می شود.

۳- سیستم پرداخت بعد از معامله(POST PAYMENT): در این سیستم پرداخت بعد از معامله انجام می شود مانند کارت های اعتباری

أنواع پول:

۱- پول رسمی: پول رسمی دارای ویژگی های زیر است:

- توسط بانک مرکزی و یادولت صادر می شود.

- دارای قدرت و پشتوانه حقیقی است.

- قابل رد کردن و یا انکار نیست.

۲- پول غیررسمی:

- توسط بانک مرکزی صادر نمی شود.

- قدرت این پول تنها به اعتبار صادر کننده آن است.

- امکان عدم پذیرش و یارداد کردن وجود دارد.

۳- پول فیزیکی: پولهای رسمی یا غیررسمی که بطور فیزیکی قابل لمس هستند

۴- پول مستند: پولهای رسمی یا غیررسمی که قابل لمس و فیزیکی نیستند مانند حسابهای بانکی

۵- پول هایبریدی: پولهایی که بصورت بالقوه پول رسمی یا غیررسمی را تشکیل میدهند و برای نقد کردن آنها باید اقدام دیگری انجام داد مانند چک و کارت های اعتباری

خواص موردانه تظاراز پول:

۱- پذیرش جهانی

۲- قابل انتقال باشد

۳- ایمن باشد

۴- شخصی باشد

۵- گمنام باشد

۶- قابل خرد کردن باشد

ریسک های پرداخت:

۱- ریسک اجرایی سیستم:

- ایمنی در مقابل افراد غیر مجاز

- جعل پول الکترونیکی

- طراحی سیستم اجراونگ گهداری

- دزدی مشتریان و استفاده نادرست آنها

۲- ریسک های اعتباری:

- افکار عمومی منفی

- کاستی های سیستمی و عدم رعایت امنیت

- پاسخگو نبودن سیستم پرداخت در برابر مسئولیت ها

۳- ریسک های قانونی:

- عدم تعهد در رعایت قانون

- پول شویی

- عدم رعایت اطلاعات شخصی

- عدم رعایت قوانین بین المللی در معامله با کشورهای دیگر

هزینه های پول:

۱- هزینه ریسک

- ۲ هزینه های فیزیکی
- ۳ هزینه زیرساخت سیستم
- ۴ هزینه پردازش اطلاعات
- ۵ هزینه امنیت

ابزارهای پرداخت الکترونیک:

وسایلی هستند که پرداخت توسط آنها صورت میگیرد. دو ابزار مهم پرداخت الکترونیک عبارتندایز:

- ۱ پول الکترونیک
- ۲ چکهای الکترونیک

پول الکترونیک:

دریک سیستم شبه پول پرداخت کننده تعداد مشخص پول از حساب خود برداشت کرده و هرگاه که بخواهد آن را خرج میکند.

سیستم های پرداخت مبتنی بر کارت ها:

- ۱ کارت های اعتباری
- ۲ کارت های غیر اعتباری
- ۳ کارت های شارژی
- ۴ کارت های سرگرمی - تفریحی

کارت های شارژی: شبیه کارت های اعتباری هستند که دارای زمان انقضای میباشد، با این فرق اساسی که تمام صورت حسابها برای شارژ مجدد کارت در زمان انقضای باید تسویه شود.

کارت های تفریحی: نوعی کارت شارژی هستند که کاربردهای آن در سرویس گرفتن از خطوط هوایی - هتل - رستوران است.

چک الکترونیک:

دریک سیستم شبه پول تازمان انجام خرید در حساب پرداخت کننده باقی میماند.

یک چک الکترونیکی در واقع جایگزین الکترونیکی چک های کاغذی است.

به عبارت دیگر چک الکترونیکی شامل داده های زیر است:

واحد پول مورد استفاده - مدت اعتبار چک - امضای الکترونیکی فرد پرداخت کننده - امضای الکترونیکی فرد دریافت کننده - نام پرداخت کننده - نام دریافت کننده - شماره چک - نام بانک و شماره حساب پرداخت کننده - مبلغ چک.

امنیت**مشکلات امنیت پرداخت الکترونیک سنتی:**

- ۱ جعل اسکناس.
- ۲ جعل امضاء.
- ۳ جعل چک.

پرداخت های الکترونیکی و مشکلات مشابه تجارت الکترونیک:

- ۱ کپی کردن استاد.
- ۲ جعل امضاء الکترونیک.
- ۳ شناسایی هویت افراد.

نیازمندیهای اساسی امنیت برای سیستم های پرداخت الکترونیکی:

- ۱ تصدیق پرداخت:

بیان میکند که پرداخت کننده و دریافت کننده هر دو بایستی پرداختی خود را ثبات کنند و این هویت پرداختی با هویت شخصی شان یکسان نیست.

- ۲ تمامیت پرداخت:

مستلزم این امر است که داده تراکنش پرداخت توسط مشترکین غیر مجاز غیر قابل تغییر باشد.

- ۳ اجازه پرداخت:

تضمين ميكند که هیچ پولی بدون اجازه صريح مشتری از حساب يا کارت اعتباری وی برداشت نشود.

-۴- محربانگی پرداخت:

درساده ترين حالت ميتواند بالاستفاده از يكى از مکانيزم های محربانگی ارتباطات صورت گيرد.

سرвис امنیت پرداخت:

برای بروز کردن کامل نیازهای امنیتی یک سیستم پرداخت ارائه برخی سرویس های امنیتی الزامی است.

دسته بندی براساس تجزیه و تحلیل سیستم های پرداخت تجاری موجودو یا سیستم آزمایشی مبتنی بر آن درسه گروه اصلی ارائه میشود:

-۱- سرویس امنیت تراکنش پرداخت.

-۲- امنیت پول دیجیتال.

-۳- سیستم پرداخت چک الکترونیک.

سرвис امنیت تراکنش پرداخت:

این گروه به همه انواع سیستم های الکترونیکی و وسائل پرداخت وابسته هستند و شامل هفت قسمت میباشد:

-۱- بی نامی کاربر: از افشاگری هایی که پرداخت کننده جلوگیری میکند.

-۲- قابلیت عدم ردیابی انجام عمل

-۳- بی نامی پرداخت کننده: از افشاگری هایی که پرداخت کننده جلوگیری میکند.

-۴- قابلیت عدم ردیابی تراکنش پرداخت

-۵- محربانه بودن داده تراکنش پرداخت

-۶- عدم انکارپیامهای تراکنش پرداخت

-۷- تازگی پیامهای تراکنش پرداخت: از ارسال مجدد پرداخت جلوگیری می نماید.

امنیت پول دیجیتال:

این گروه از سرویس ها معرف آن دسته از سیستم های پرداخت می باشد که از پول دیجیتال به عنوان یک وسیله پرداخت استفاده میکنند.

این سرویس ها عبارتنداز:

-۱- محافظت در مقابل خروج اضافه

-۲- محافظت در مقابل جعل سکه

-۳- محافظت از دزدیدن سکه ها

سیستم پرداخت چک الکترونیک:

یکی از مشخصات بارز این حواله یا منتقال، اختیار پرداخت می باشد. میتوانند اجازه پرداخت را زیک عنصر مجاز دیگر توسط یک چک انتخاب شده منتقل نمایند.

پیاده سازی تجارت الکترونیک در سازمانها:

-۱- استفاده از کامپیووتر

-۲- زیرساخت مورد نیاز

-۴- داده و اطلاعات بانک اطلاعاتی

شهروند الکترونیک:

۱- کسی است که از حداقل دانش درباره مفهوم اطلاعات و فناوری برخوردار باشد.

۲- توانایی برقراری ارتباط با اینترنت و ارسال و دریافت پیامهای الکترونیکی از طریق پست الکترونیکی.

۳- همچنین اطلاعات خدمات کالا و نرم افزارهای موردنیاز خود را از طریق اینترنت جستجو نماید.

تدارکات الکترونیک:

به کلیه فرایندها و تراکنش هادریک سازمان از بتد- معرفی کالات اتصدور فاکتور و امضاء که به صورت الکترونیکی انجام می شود.

روشهای تایید هویت:

۱- چیزهایی که کاربران می دانند (مانند مرمزبور PIN)

۲- چیزهایی که کاربران همراه دارند (کارت های خود پردازو هوشمند)

۳-چیزهایی که مربوط به خودکاربران است (اثر انگشت و اسکن دست)

انواع روش‌های بیومتریک:

۱. اثر انگشت
۲. اسکن دست
۳. اسکن صورت
۴. اسکن شبکیه
۵. اسکن صدا

خطرات تهدید کننده تجارت الکترونیکی

در تجارت الکترونیکی افزون بر دو سوی اصلی بازرگانی یعنی خریدار و فروشنده بانک‌های این دو واسطه‌ها و حمل کنندگان کالا نیز با کار درگیر هستند. به طور کلی خرید و فروش کالا در اینترنت، از هنگام دیدن کاتالوگ‌ها و گزینش کالا و فروشنده دلخواه تا دادن سفارش و فرستادن اطلاعات مالی خریدار و فروشنده، پذیرش و سرانجام تحویل کالا و پرداخت است.

در هر یک از گام‌های بالا، پیام‌های الکترونیکی میان خریدار، فروشنده و بانک‌های آن دو با عنوان درخواست و پاسخ‌رد و بدل می‌گردد. خطراتی بسیار این کارها را تهدید می‌کند، که می‌توان گم شدن، دزدیده شدن و یا دگرگونی هر یک از پیام‌ها، را نام برد. البته دسته‌ای دیگر از خطرهای مانند سیل و زمین لرزه نیز وجود دارد که به امنیت سیستم‌ها و یا شبکه‌ها ربطی ندارد، اما بر کارهای سازمانی اثر می‌گذارد.

در تجارت الکترونیکی خطرهای تهدیدها با این روش دسته‌بندی می‌شوند: برخی ارتباطات و انتقالات را تهدید می‌کنند، برخی دیگر منابع و چندی هم تهدیدهای انسانی هستند و خطراتی هم ممکن است از ناکارایی سیستم ریشه گیرد، یا به دست افراد غیر مجاز و سوء استفاده کننده رخ دهد.

مسایل مهم امنیتی در تجارت الکترونیکی

برای انجام داد و ستدۀای الکترونیکی، باید به مسایل امنیتی توجه شود تا مشکلی برای خریدار و فروشنده پیش نیاید. پس باید به سرویس‌های امنیتی کارآمد برای منابع و ارتباطات اندیشید. در این بخش مهم ترین مسایل اینمی همراه با خطرات و تدابیر رویارویی با آنها به طور خلاصه بیان شده است.

اما گفتنی است که با وجود این سرویس‌ها و تدابیر، هنوز هم امنیت صد درصد برای تجارت الکترونیکی به دست نیامده است.

تایید هویت یا اصالت

که به موجب آن، فرد یا سازمان بتواند هویت خود را اثبات کند، فرآیندی است که تضمین می‌کند یک هویت همان است و ادعا می‌شود. سرویس‌های تایید هویت، درستی یا نادرستی هویت طرف‌های بازرگانی در معامله را هویتاً می‌کنند و از گان رمز، گواهی‌ها روش‌های زیست‌سنگی از خطر جعل هویت می‌کاهمند.

مجوز

که سیستم با آن می‌تواند دسترسی به منابع را پس از تایید هویت مبادله گران کنترل کند. تشخیص مجوز فرایندی است که روش می‌کند یک سرویس گیرنده اجازه انجام چه کارهایی را دارد و یک هویت چه جایگاهی در دسترسی به منابع خواهد داشت. رخداد خطرات دسترسی بدون مجوز به منابع سیستم با ایجاد محدودیت به کمک لیست‌های کنترل دستیابی برای تعیین اینکه چه کسانی اجازه دستیابی به منابع را دارند کاهاش می‌یابد.

محرمانگی و خصوصی بودن

محرمانه نگه داشتن محتویات پیام‌های مبادله شده میان طرف‌های مجاز را تضمین می‌کند. سرویس‌های خصوصی بودن از آشکار شدن داده‌ها و اطلاعات شخصی کاربرای افراد و سازمانهای غیر مجاز، جلوگیری می‌کند. این سرویس‌ها تضمین می‌کنند که داده فرستاده شده روی شبکه تا زمانی که در راه است خوانده نشود. برای اینکار، این گونه سرویس‌ها حفاظت پیام‌ها را در برابر سوءاستفاده، رهگیری و شنود تامین می‌کنند.

به کمک رمز نگاری پیام ها، دسترسی غیرمجاز به پیام ها توسط افراد درون سازمانی یا برون سازمانی، با رهگیری هنگام مخابره دشوارتر می شود.

تمامیت یا درستی داده ها

برای جلوگیری از دستکاری، یا حذف ناخواسته پیام ها می باشد. سرویس های تمیز تمامیت اطلاعات می کوشند تا داده فرستاده شده در شبکه، در طول راه دچار دگرگونی یا گم نشود.

بدون این سرویس ها، یک شخص غیر مجاز ممکن است یک بسته یا پیام را از شبکه بگیرد، آنرا تغییر دهد و دوباره در جریان اندازد، بدون اینکه تغییرات برای گیرنده بسته یا پیام آشکار شود. با تایید بسته به بسته و رمز نگاری پیام ها می توان بروز اشتباہ تصادفی یا متقلبانه در هنگام ورود داده ها و نیز تخریب و تغییر پیام ها را کاهش داد.

عدم انکار ارسال و دریافت پیام

توانایی تضمین اینکه، طرفین معامله نتوانند محتویات پیام مبادله شده را انکار کنند. با سرویس های انکار ناپذیری، فرستنده و گیرنده نمی توانند ارسال و دریافت پیام را انکار کنند.

تایید اصالت پیام با آمیزه ای از آنچه که کاربر می دارد، آنچه که کاربر در اختیار دارد و یا ویژگی های فیزیکی کاربر مانند روش های زیست سنجی در برابر جعل هویت و انکار پیام ها به بازار گانان یاری می رساند.

در دسترس بودن

امکان دسترسی به داده ها در زمان و مکان مناسب همراه با اینمی از دسترسی غیر مجاز به داده را تامین می کند. از خطرهای تهدید کننده این ویژگی می توان خطای شبکه، قطع برق، اشتباها علیاً، اشتباها کاربردی، خطای سخت افزار، خطای نرم افزار سیستم و ویروس ها را نام برد که با گزینش راه های ارتباطی جایگزین، پیش گیری از قطع برق، آزمایش کیفیت نرم افزار و سخت افزارها، محدود ساختن دسترسی و تامین سیستم پشتیانی داده ها از آنها کاسته می شود.

در راستای ایجاد و حفظ این امنیت منحصر بفرد بر روی اینترنت شرکتهایی روی آوردن به ارائه خدمات زیرساخت های هوشمندانه ای که بر اساس آنها مردم بتوانند تبادل اطلاعات مثلاً مکاتبات الکترونیکی شان را و نیز حتی معاملات و کسب و کارهایشان را در فضای امن پیدا کنند و با یکدیگر ارتباط برقرار کنند.

حال به بررسی اجمالی هریک از انواع سیستم های پرداخت فوق می پردازیم.

پروتکل های گوناگونی برای پیاده سازی تجارت الکترونیک از قبیل SET، SSL، OFX، IKP مطرح هستند که زمینه های امنیتی و مالی این سرویس را در شبکه اینترنت پشتیبانی می کنند.

پروتکل **OTP** چهار چوب کلی تجارت الکترونیک را بدون توجه به سیستم پرداختی ایجاد می کند.

XML تبادلات داده را در تجارت الکترونیک در بر می گیرد. XML زبان مدل سازی جدیدی است و جایگزین EDI شده است. در این مقاله پروتکلها و استانداردهای تجارت الکترونیکی مطرح می گردد. امنیت در اینترنت در شکل های متفاوتی مطرح می شود.

امنیت پول الکترونیکی

تهدید سیستم های پول الکترونیکی می تواند به وسیله تکثیر دستگاهها ، تغییر یا تکثیر اطلاعات نرم افزاری ، تغییر پیام های ارسالی ، سرقت وسایل سخت افزاری و یا اطلاعات نرم افزاری و عدم کار کرد صحیح صورت پذیرد .

در طراحی سیستم های امنیتی پول الکترونیکی ، تلاش می شود که به وسیله معیارهای پیشگیری مانند معیارهای مقاومت سخت افزاری ، رمز گذاری نرم افزاری ، مجوزهای همزمان ، و معیارهای تشخیص تقلب ، امنیت این پول تامین شود .

(۱)-**رمز گذاری:** از روش مهم در ایجاد امنیت در پول الکترونیکی ، رمز گذاری اطلاعات آن است . در این زمینه هدف آنست که در جریان ارسال اطلاعات مربوطه ، از وجود محرومگی و صحت اطلاعات اطمینان حاصل شود و در ضمن ، گیرنده و فرستنده بتوانند و یا عدم انکار در

معامله مطمئن شوند . یکی از روش‌های مرسوم رمزگذاری استفاده از کلید رمزگذار است . در این روش فرستنده با استفاده از یک کلید رمزگذار ، پیام خود را به صورت ناخوانا در آورده و از طریق شبکه برای طرف مقابل ارسال می‌کند . گیرنده نیز با پیام واضح اولیه تبدیل می‌کند . شکل شماره یک این فرایند را تشریح می‌کند .

رمزگذاری با کلید به روش زیر انجام می‌شود :

الف) – رمزگذاری متقارن :

در این روش ، فرستنده و گیرنده با هم توافق می‌کنند که از یک کلید سری مشترک برای رمزگذاری و رمزگشایی استفاده کنند . بزرگترین مشکل این روش ، به دست آوردن یک کلید مشترک و ارسال آن از طریق اینترنت می‌باشد . همچنین ، سیستم‌های تک کلیدی برای اهداف تصدیق فرستنده و مساله عدم انکار کمکی نمی‌کنند . این مشکلات موجب ابداع یک روش دو کلیدی به نام رمزگذاری غیر متقارن شده است .

ب) – رمزگذاری غیر متقارن :

در این روش ، برای هر شخص یک جفت کلید (عمومی و خصوصی) صادر می‌شود کلید عمومی در شبکه منتشر است و کلید خصوصی نزد فرد مخفی نگه داشته می‌شود . در صورتیکه یک فرد بخواهد پیامی را به گیرنده خاصی بفرستد و ابتدا کلید عمومی گیرنده را در دایرکتوری شبکه جستجو کرده و پیام خود را به وسیله آن به رمز در آورده و برای گیرنده ارسال می‌دارد . گیرنده نیز با استفاده از کلید خصوصی خود می‌تواند پیام را رمزگشایی کند .

۲) - امضای دیجیتالی ، عامل شناسایی کننده الکترونیکی است که برای تایید اسناد الکترونیکی مانند نامه ، قرارداد و غیره بکار می‌رود . امضای دیجیتالی با خصوصیات زیر دارای ویژگی‌های امضای دستی می‌باشد :

- برای هر فرد یکتا است .

- امکان تصدیق و تایید را دارد .

- در کنترل اختصاصی صاحب آن است .

- بعد از الصاق دیجیتالی به داده‌ها ، در صورتیکه داده تغییر کند ، امضا هم غیر معتبر می‌شود . یکی از روش‌های امضای دیجیتالی ، امضای کلید عمومی است که روش آن همانند رمزگذاری غیر متقارن می‌باشد . در ضمن ، چون در امضای دیجیتالی از روش‌های رمزگذاری استفاده می‌شود ، لذا در صورت رعایت اصول مربوط ، جعل و تقلب در آن به مراتب از امضای دستی مشکل‌تر می‌شود .

۳) گواهینامه دیجیتالی : وقتی که در شبکه اینترنت ، دو نفر قصد انجام معامله‌ای را دارند ، باید یکدیگر را تصدیق کنند . در ضمن ، یک فرد باید مطمئن شود که کلیه عمومی طرف مقابل دقیقاً متعلق به اوست . انجام این کار از طریق گواهینامه دیجیتالی صورت می‌پذیرد . سازمان‌های معتبری به نام سازمان گواهینامه (certificate body) وجود دارند که برای افراد گواهینامه صادر می‌کنند و در این گواهینامه‌ها ، به صورت شکل شماره دو ، هویت فرد را معرفی می‌کنند و یک جفت کلید عمومی و خصوصی را برای او صادر می‌نمایند .

یک گواهینامه دیجیتالی

۱- هویت فرد (اسم و مشخصات)
۲- کلید عمومی فرد
۳- امضای دیجیتالی سازمان صادر کننده گواهینامه

بدیهی است که مجموعه تکنیک‌های فوق الذکر نقش مهمی را در تامین امنیت سیستم‌های پولی الکترونیکی و مبادلات مربوط به عهده دارند

فقه و اخلاق در بازار

فقه و اخلاق در بازار

۱- هدف از خلقت انسان:

انسان موجودی است بسیار پیچیده و عجیب از جنبه روحی و نفسانی آنقدر وسعت و عظمت دارد که با هیچ موجودی قابل قیاس نیست این موجود با این همه بزرگی و بزرگواری نمی‌تواند بیهوده پا به عرصه وجود بگذارد و لباس هستی بپوشد. خداوند در سوره داریات آیه ۵۶ می‌فرمایند و ما حَكَمْتُ الْجِنَّ وَالْأَنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونَ ما جن و انس را خلق نکردیم مگر برای عبادت. جنبه اول این آیه همان است که علامه در تفسیر می‌گویند إِلَّا لِيَعْبُدُونَ یعنی إِلَّا لِيَعْلَمُونَ، انسان خلق شد تا بداند، بیاموزد و به وسیله‌ی علم فربه شود. دیگر جنبه آن همان عبودیت و بندگی است. عبد خدا بودن یعنی دور شدن از همه صفت‌های زشت و پلید و آراسته شدن به صفت‌های حمیده. بسیاری از خصلت‌ها انسان را از عبادت خدا باز می‌دارد یا عبادت خدا را ضعیف می‌کند مانند غیبت، تهمت، کبر، خودپسندی، نفاق و اما مهمترین مانعی که در مقابل انسان قرار دارد و نمی‌گذارد تا به هدف حقیقی خود که همان قرب به حق است برسد کسب و کار غیر شرعی و حرام است. اگر داد و ستد حرام داشته باشیم و مال حرام در شکم بریزیم تمام عبادات ما زیر سوال می‌رود، چون انرژی و قدرت به دست آمده از طریق مال حرام است که خداوند از چنین کسب و کاری راضی نیست.

بنابراین انسان برای رسیدن به تکامل و قرب به ذات حق باید از تمامی صفت‌های رذیله و امور حرام خودداری کند و البته مهمترین آن کسب و کار غیر شرعی و شبهناک است.

۲- اهمیت تجارت:

- از منظر دین تجارت صحیح باعث خوش اخلاقی می‌شود و خوش عاقبتی می‌شود چنانکه در سوره‌ی اسراء آیه ۳۵ می‌فرماید هنگام پیمانه کردن اگر با ترازوی درست پیمانه کنید هم نیکو است و هم سرانجام نیک و عاقبتی خوشی خواهد داشت. **اَحْسَنُ تَنَوِّيْلًا**

ارزش تجارت آنچنان است که در کنار جهاد در راه خدا آمده است: مزمول آیه ۲۰ ((گروهی به سفر می‌روند تا از فضل خدا رزق و روزی به دست آورند و گروهی دیگر در راه خدا جهاد می‌کنند)) یعنی سفر در راه تجارت و سفر برای جهاد در کنار هم آمده است.

سرآغاز دعوت بعضی از پیامبران مربوط به تجارت بود. حضرت شعیب به قومش گفت: حق پیمانه را ادا کنید و از کم فروشان نباشید. انضباط و دقت اقتصادی در رأس برنامه‌های اصلاحی پیامبران بود (**أَوْفُوا الْكَنِيْلَةَ**)

در سوره جمعه آیه ۹ و ۱۰ خداوند ابتدا اهمیت عبادت را گوش‌زد می‌کند و آنرا مقدم می‌شمارد: فَاسْعُوا إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا أَبْيَعَ اما در ادامه می‌فرماید **فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ قَضْلِ اللَّهِ** یعنی وقتی نماز جمعه پایان یافت در زمین پراکنده شوید و دنبال فضل الهی باشید (طلب رزق کنید) به عبارت دیگر حتی خداوند نمی‌پسندد که یک روز را انسان فقط به عبادت پردازد و کاملاً دست از کار و تلاش بردارد.

۳- اهمیت تجارت و کسب حلال

سوره الرحمن که معمولاً برای مجالس ترحیم و مردها می‌خوانند، سوره‌ای است که مطالبش گره از کار زنده‌ها باز می‌کند. تا آنجا که می- فرماید: وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ خداوند آسمان را بلند مرتبه قرار داد و در آن میزان (ترازو) نهاد.

در دنباله آیه خداوند سبحان می‌فرماید: آلا تَطْغُوا فِي الْمِيزَانِ تا شما هنگام وزن و میزان کردن تجاوز و طغیان نکنید. این آیه از آن آیات شگفت انگیز قرآن است و در عین حال آیه زندگی است. این آیه می‌گوید همانطور که خداوند به وسیله میزان، قواعد و قوانین وضع شده، جهان را بر پا داشته و مانع فرو پاشیدن آن می‌شود. انسان‌ها نیز اگر هنگام کسب و تجارت رعایت میزان و توازن ننمایند زندگی آنها به مخاطره می‌افتد. خداوند تعادل و توازن حاکم بر هستی، کرات و کهکشان‌ها را به داد و ستد آدمیان در روی زمین ارتباط داده و گره زده است. خورشید همیشه در مکان خود متحرك است و ماه در مدار خود می‌گردد.

آفتایی که از او عالم می‌فروخت
اندکی گر پیش آید جمله سوخت

نتیجه آنکه انسان‌ها زمانی می‌توانند آرامش زندگی خود را حفظ کنند، تعادل را در اجتماع برقرار سازند که هنگام داد و ستد از میزان تجاوز نکند.

۴- احکام تجارت:

۱- دوری از کم فروشی و اجرای عدالت:

در سوره مططفین خداوند می فرماید: وَيَلِ الْمُطْفَفِينَ و ... وای به حال کم فروشان. کلمه ویل به معنی هلاک و عذاب است، یعنی هر کس هنگام پیمانه کردن حق مطلب را ادا نکند به هلاکت می رسد. این آیه شامل حال خیلی ها می شود. در هر شغل که شخص بتواند کم بگذارد و حق را ادا نکند دچار عذاب می شود.

علمی که هنگام تدریس کم بگذارد، فروشنده کالایی که جنس نامرغوب را به جای مرغوب بفروشد، کارخانه هایی که هنگام تولید کالا مواد لازم و متعادل را در جنس مورد نظر نگنجاند و

مال حرامی که از راه کم فروشی و کم گذاشتن به دست می آید موجب نایبودی انسان می گردد. خداوند چنین جامعه ای را نمی پسندد و عذاب او خود به خود سراغ چنین جامعه ای خواهد رفت.

۲- پرهیز از ربا:

ربا در لغت به معنی زیاده و افزایش است که گاهی به وسیله پول است و گاهی به وسیله جنس. یعنی پول را قرض می دهد و پس از مدتی زیاده می گیرد یا جنسی را می دهد پس از مدتی زیاده می گیرد (البته این مورد در مواردی ربا محسوب می شود).

در سوره بقره آیه ۲۷۵ ربا خوار به کسی تشبیه شده که شیطان او را ضبط کرده که نمی تواند راه برود و هنگام راه رفتن تعادل ندارد. در قیامت نامتعادل راه می رود چون در دنیا تعادل جامعه را به هم ریخته است.

۳- رشو:

رسوه از گناهان بزرگی است چنانکه امام جعفر صادق (ع) آن را هم وزن کفر دانسته است، می فرماید: بوی بهشت به مشام رشو دهنده و گیرنده نمی رسد. الرَّأْسِيُّ وَالْمُرْتَشِيُّ كَلَاهُمَا فِي النَّارِ: رشو دهنده و رشو گیرنده هر دو در آتش جهنم هستند.

۴- معامله بر اساس رضایت طرفین:

خداوند در سوره نسا آیه ۲۹ می فرماید: ای کسانی که ایمان آورده اید اموال یکدیگر را بین خود به باطل نخورید مگر اینکه داد و ستد شما بر اساس رضایت طرفین باشد. در دنباله آیه خداوند سخن زیبا و عجیبی دارد چون می فرماید: لَا تَقْنَلُوا أَنْفُسَكُمْ یعنی یکدیگر را نکشید. نتیجه ای که می توان گرفت این است که اگر معاملات باطل در یک جامعه صورت گیرد موجب مرگ آنها می شود، نظم جامعه به هم می ریزد- ضعیفان علیه زر انزویان قیام می کنند و خون ها ریخته خواهد شد.

پرداخت حقوق واجب نیازمندان:

هنگام داد و ستد و کسب و کار هر آنچه که به دست آورده ایم از آن ما نیست بلکه بخشی از آن مال کسانی است که در جامعه زندگی می کنند، ولی دستشان تهی است در یک جا خداوند به صورت کلی می فرماید: وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِلْسَّائِلِ وَالْمَحْرُومٌ (من در اموال آنها حقی برای گدا و بی چیز قرار داده ام). پس در مال ثروتمندان بخشی از مال از آن دیگران است نه خودشان و در موارد خاص هم بحث خمس را پیش می کشد که از آن فقیران، مساکین، یتیمان، قرض داران، در راه ماندگان و است.

اما نکته مهم فقهی و اخلاقی که هر کاسبکاری باید بداند این است که خداوند به پیامبرش فرمان می دهد که : حُكْمُ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةٌ تُنَظَّهِرُهُمْ وَتُنَزَّهِيهِمْ.

از اموال آنها صدقه را بگیر تا بدینوسیله آنها را پاک و تزکیه کنی. این آیه نشان می دهد که با خارج کردن مال، انسان پاک و پاکیزه شده و روح انسان از آلودگی ها تطهیر می شود. صفات حمیده در انسان رشد می کند.

هر کسبه ای باید بداند که با دادن مال در راه خدا هیچ وقت مال کم نمی شود بلکه به نوعی زیاد می گردد. از منظری دیگر خدا به مال ما برکت می دهد کی رزقه مِنْ حَيَّثُ لَا يَحْتَسِبُ.

هرچه باغبان ببرد بیشتر دهد انگور

زکات مال بدر کن که خوشه رز را

۵- قرض دادن:

کسی که به دیگری به دلیل نیازش قرض می دهد و بهره نمی گیرد مانند کسی است که دارد به خدا قرض می دهد چون خود خدا می فرماید: چه کسی است که به خدا قرض نیکو دهد. قرض دادن به خدا یعنی به بندگان او قرض دادن. و خود خداوند نیز قول داده است که چند برابر ش کند. قَيْضَنَاعِفَةً

اما نکته بسیار مهم این است که می فرماید هنگام وام دادن یا قرض دادن حتماً آنرا مکتوب کنید. و اگر قرض گیرنده سواد دارد حتماً خودش بنویسد نه دیگران. و اگر سواد ندارد سعی شود وام دهنده ننویسد بلکه شخص دیگری به نیابت از قرض گیرنده بنویسد.

آداب تجارت

- ۱ داشتن اخلاص و به یاد خدا بودن
- ۲ یادگیری احکام تجارت
- ۳ درستکاری
- ۴ توکل
- ۵ مهلت دادن به بدھکار (این بند از آن دسته از مسائلی است که امروزه خیلی بدان نیازمندیم. خداوند می‌فرماید وَإِنْ كَانَ ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرْهُ إِلَى مَيْسَرَةٍ اگر بدھکار شما دچار عسر و حرج شد شما با دیده آسان به او بنگرید، بر او سخت نگیرید تا زمانی که قادرتمند شود و در بعضی از موارد می‌فرماید اگر می‌توانید ببخشید و در گذرید، مگر دوست ندارید که خدا از شما درگذرد و شما را ببخشد.
- ۶ تربیت نکردن کالا
- ۷ ذکر عیب کالای خود
- ۸ مذمت نکردن کالای دیگران
- ۹ زود نرفتن به بازار
- ۱۰ پرهیز از معامله با افراد پست
- ۱۱ وارد نشدن در معامله دیگران
- ۱۲ هنگام وزن کردن طرف مشتری را داشتن و

آفات تجارت:

- ۱ غش در معامله (بعداً توضیح آن خواهد آمد)
- ۲ ربا از آنجا که حرکت و جنبش را از جامعه می‌گیرد و اشخاص با دادن پول به دیگران فقط منظر سود آن هستند و کاری به ضرر و زیان دیگران یا تهیdestی دیگران ندارند حرام است. در کافی جلد ۵ ص ۱۴۷ از امام باقر نقل شده است که خبیثترین درآمدها رباخواری است.
- ۳ کتمان عیب-نباید عیب کالای خود را پنهان کند
- ۴ قسم خوردن- قسم خوردن جایز نیست. اگر به دروغ قسم بخورد که اصلاً حرام است و حتی نباید به سخن راست هم قسم بخورد.
- ۵ بد قولی
- ۶ پرداختن به معاملات باطل و

معامله نقد و معامله نسیه:

معامله نقد پول در مقابل کالا است و معامله نسیه مدت دار است. کالا تحویل می‌شود و پول آن بعداً پرداخت می‌شود. که البته مدت آن باید مشخص بوده و مدرک نیز در میان باشد. فروشنده نمی‌تواند قبل از موعد مقرر پول خود را طلب کند. و اگر در پرداخت تاخیر حاصل شود نباید اضافه بگیرد. این عمل جایز نیست.

بیع نقد و نسیه:

البته اگر طرفین بپذیرند که شخصی کالای خود را به صورت نقد و نسیه بفروشد یا کلا به صورت نسیه بفروشد و پول خود را قسطی یا سال بعد بگیرد می‌تواند از قیمت نقدی بیشتر بفروشد، این عمل اشکال شرعی ندارد. فقط جانب انصاف باید رعایت شود. اما در رابطه با چک باید گفت که فروش چک به شخص ثالث به مبلغ کمتر جایز نیست ولی شخصی که چک در ذمه اوست می‌تواند به مبلغ کمتر چک خود را بخرد.

معاملات و درآمدهای حرام

- ۱ معامله عین نجس: معامله عین نجس باطل و حرام است. مانند خرید و فروش خوک، مشروبات الکلی، حیوان مرده. فقط خرید و فروش خون عیوبی ندارد.
- ۲ آلات حرام: ابزاری که فقط برای کارهای حرام و غیر شرعی ساخته شده مانند ابزار قمار . حتی خداوند وقتی شراب و قمار را حرام اعلام کرد دو کلمه انصاب و ازلام را در آیه قید کرد تا عربها دست از آنها بردارند. انصاب و ازلام چوبهایی بودند که فقط برای قمار ساخته شده بودند.

- ۳ معاملات تقلیبی: مانند به کار گیری پول تقلیبی، کالای تقلیبی به جای کالای اصل. پیامبر فرمود که هر کس در معامله تقلب کند و دیگری را فریب دهد از ما نیست و در قیامت با یهودیان محشور می شود.
- ۴ معاملات مضر: مانند موادمضر - فروش اسلحه به دشمنان اسلام - همکاری با راهزنانی که به غارت اموال مردم می پردازند.
- ۵ غنا: مقصود از غنا صدای خوب نیست، بلکه منظور کشیدن صدا و بالا و پایین کردن آن است، به طوری که رامشگر (تحریک کننده) بوده و برای مجالس لهو و لعب باشد.
- ۶ معاملاتی که برای کمک به ظالمان باشد: مثلاً نمی توان مال خود را به افراد ظالم و ستمگر اجاره داد و
- ۷ خرید و فروش کتابهای گمراه کننده: نگهداری، چاپ و تدریس و خرید و فروش کتابهای گمراه کننده حرام است. مگر اینکه شخصی عالم باشد و بتواند برای رد شباهت دشمنان آنها را مطالعه کند.
- شخصی به نام ابوالاعلای معزی در یکی از نوشته هایش می گوید بچه دار شدن و زاد و ولد یک جرم به حساب می آید. کسی که موجب تولد فرزند شود جایت کار است. چون دنیا آنقدر نمی ارزد که کسی در آن زندگی کند. دنیا جز بدیختی و فلاکت و تیرگی چیز دیگری نیست. بنابراین با ازدواج نکردن می توان جلوی نسل آدمی را گرفت، خودش نیز تا آخر عمر ازدواج نکرد و وصیت کرد ببروی قبر او بنویسند: (کسی که جنایت نکرد). این چنین افرادی عینک تیره به چشم زده و تمام دنیا را تاریک می بینند و انسان را از زنده بودن مایوس و نا امید می کنند. اگر این چنین نوشته هایی به دست یک جوان کم سواد برسد بر روح و روان او اثر خواهد گذاشت.
- ۸ معامله سحر و جادوگری: یادگرفتن سحر و جادو، یاد دادن آن به دیگران و عمل به آن حرام است. ساحر گاهی با نوشتن یا خواندن چیزی می تواند در بدن یا روح یا قلب کسی اثر بگذارد و او را از حالت معمولی خارج کند، دشمنی اش را با کسی زیاد کند و عمل به سحر حرام است، رفتن پیش دعا نویس و از او کار غیر متعارف خواستن حرام است. البته کتابی است به نام گله سرّ یعنی هر چه در آن است از اسرار و رازهای جهان است ولی بهتر است انسان آن را نیاموزد. چنانکه خداوند فرمود: لا تَسْأَلُوا عَنْ أُشْيَاءِ إِنْ تُبْدَ لَكُمْ تَسْؤُكُمْ درباره چیزهایی که اگر آنها را بدانید برای شما سو و تیرگی می آورد، سوال نکنید.
- توضیح اینکه دو کلمه گله سرّ منظور علوم مختلف است از جمله کیمیا، لیمیا، هیمیا، سیمیا و ریمیا همه از علوم تقریباً نامتعارف هستند.
- ۹ شعبدہ بازی و مار بازی: شعبدہ یعنی نشان دادن کار غیر واقعی به صورت واقعی که گاهی با سرعت عمل خاص همراه است. مار بازی کردن و پول گرفتن از مردم حرام است. مردم باید با کسب علم و دانش بفهمند که نباید وقت خود را برای دیدن مار و عقرب صرف کنند و نباید به آنها پول بپردازند. دادن پول به مار بازان حرام است. به قول مولوی انسانها نباید مار و عقرب تماشا کنند بلکه تمام موجودات عالم باید جمع شوند انسان را تماشا کنند چرا که زیبا ترین موجودات است.
- او چرا حیران شده است و مار دوست
صد هزار مار و کوه حیران است
- ۱۰ احتکار: انبار کردن مواد غذایی مورد نیاز مردم برای اینکه گران شود و حرام است. قانون می تواند شخص محترک را وادر به فروش کالای خود کند.
- ۱۱ ریا کاری، گول زدن، کم گذاشتن و ... : در پاره ای از موارد شخصی که در جامعه زندگی می کند خدماتی را به دیگران ارائه می کند و در مقابل وجهی اخذ می گردد. شخص خادم باید به تمام و کمال کار خود را انجام دهد و هر آنچه که لازم است عنوان نماید. به طور مثال یک سلمانی نباید سر مشتری دائمی خود را به گونه ای اصلاح کند که او مجبور باشد ۲۰ روز بعد به پیرایش نیازمند شود. یک پزشک نباید نسخه را به گونه ای بنویسد که مريض او مجبور به بازگشت مجدد شود. فنی کارهایی که جنس از خود دارند و گاهی از مکان های خاصی جنس های دست دوم می خرند که شاید در حد نو باشد، حتماً باید به مشتری گوشزد کنند که این جنس دست دوم است یا مال فلان کشور خاص نیست که او انتظار دارد. در غیر این صورت حرام است.
- ۱۲ گران فروشی: امام خمینی می فرماید که گران فروشی از آنجا که اجهاف به مشتری است، جایز نیست.

خيارات (اختیار داشتن در فسخ معامله)

- ۱ فسخ یا خیار مجلس: تا وقتی که خریدار و فروشنده هنوز در مجلس معامله هستند و جدا نشدنند، می توان معامله را فسخ کرد.
- ۲ فسخ در مورد حیوان: مشتری تا سه روز حق فسخ دارد.
- ۳ شرط فسخ: گاهی هنگام معامله شرط می گذارند، پس دو طرف به آن شروط باید عمل کنند.
- ۴ خیار غبن: گاهی بعد از معامله ثابت می شود که یکی از دو طرف مغبون شده و ضرر بزرگی کرده که در این صورت می توان فسخ نمود.

- ۵ فسخ به علت دیدن کالا: گاهی مشتری کالایی را ندیده می‌خرد، یعنی فقط وصفش را می‌شنود و زمان دیدن اگر آنگونه نباشد می‌تواند فسخ کند.
- ۶ فسخ به علت عیب: اگر مشتری کالا را تحویل گرفته و عیبی قبل از تحویل در آن بوده می‌تواند فسخ کند یا به تفاهیم بررسند
- ۷ خیار تدلیس: فروشنده مال خود را بهتر از آنچه که هست نشان دهد و خریدار بعداً متوجه شود که این جنسی که الان مشاهده می‌کند همان نیست که زمان خریدن دیده بوده، می‌تواند معامله را فسخ کند. البته چنین عملی برای فروشنده‌گان جایز نیست به ویژه برای پارچه فروشان، مغازه‌های لباس و ... که با چراغانی کردن مغازه رنگ‌ها را زیباتر از آنچه که هست جلوه می‌دهند.
- ۸ خیار شرکت: اگر معلوم شود مقداری از جنسی که فروخته اند مال دیگری است که اگر صاحب آن به معامله راضی نشود خریدار می‌تواند معامله را به هم بزند یا پول آن مقدار را از فروشنده بگیرد.

دستورالعمل‌های علی (ع) به تجار:

- ۱ قدِّمُوا الْإِسْتِخَارَةَ (از خدا خیر بخواهید)
- ۲ تَبَرُّكُوا بِالسَّهُوَلَةِ (برکت را با آسان گرفتن طلب کنید)
- ۳ تَرْيَنُوا بِالْحِلْمِ (با برداشی خود را زینت دهید)
- ۴ وَتَنَاهُوا عَنِ الْيَمِينِ (در معامله از قسم خوردن بپرهیزید)
- ۵ وَجَانِبُوا الْكِذْبَ (از دروغ در معامله دوری کنید)
- ۶ وَتَجَافُوا عَنِ الظُّلْمِ (از بی عدالتی بترسید)
- ۷ وَأَنْصِفُوا الْمَظْلُومِينَ (درباره ستمدیدگان انصاف را رعایت کنید)
- ۸ وَلَا تَغْرِبُوا الرِّبَا (به ربا نزدیک نشوید)
- ۹ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ (اشیا مردم را کم نگذارید)
- ۱۰ وَلَا تَعْنُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ (در زمین فساد نکنید)
- ۱۱ وَأَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ (پیمانه و ترازو را با عدالت تمام بدھید)

نکته مهم

از مال حرام همان طور که از عین نجس باید دوری شود باید اجتناب کرد. ریختن مال حرام در شکم مانع حرکت انسان به سوی مقصد مطلوب می‌شود. عبادت انسان را نیز خدشه دار می‌کند. مال حرام سلول‌های بدن را پلید و نجس می‌کند. بدن آلوده و روح آلوده به نجاست نمی‌تواند وارد بهشت شود. بهشت دارالسلام است، یعنی خانه انسان‌های سالم. تا انسان پاک و مطهر نگردد بوی بهشت را نمی‌تواند استشمام کند.

صوفیان صاف را اول به دوزخ می‌برند شستشویش می‌دهند آنگه به چنین می‌برند

ما مسلمانان نباید انتظار داشته باشیم که به صرف مسلمان بودن یا شیعه بودن حتماً جایگاهمن بهشت است، بلکه چه بسا دیگران از ما پیشی گرفته و ما عقب بمانیم.

چند قاعده مهم فقهی

- ۱- قاعده امانت: این قاعده بدین معنا است که شخص امین ضامن تلف آن شی نیست، پس اگر تلف شود صاحب مال حق مطالبه آن را ندارد، نه قیمت مال تلف شده و نه مشابه آن. مگر در صورت تجاوز و تفریط. به عبارت دیگر اگر زلزله‌ای بیاید یا سیلی روان شود و مال تلف گردد شخص امین ضامن نیست. ولی اگر به عمد تجاوزی به مال صورت گیرد که باعث کمی یا نابودی آن شود که در این صورت ضامن است.
- ۲- قاعده اتلاف: یعنی از بین رفتن مال مسلمین در صورتی که تصرف آن بدون اذن و رضایت صورت گرفته باشد، فرقی نمی‌کند عمد باشد یا سهو. در این صورت تلف کننده ضامن است.

۳- قاعده احترام به مال مسلمان: یعنی در امان بودن مال مسلمانان از تصرف رایگان و تجاوز به آن. جایز نیست کسی به مال دیگری تجاوز و تعدی کند. پیامبر فرمود: حرمت مال موند حرمت خود است.

۴- قاعده تلف مبیع قبل از قبض: هرگاه مبیع (کالا) بعد از معامله و قبل از گرفتن از طرف مشتری تلف شود، مبیع از آن فروشنده است هرچند زمان خیار گذشته باشد.

۵- قاعده سوق: یعنی بازار مسلمانان نشانه پاک و مطهر بودن کالاهای خرید و فروش است. اگر چیزی در بازار مسلمین پیدا شود، مانند گوشت، پوست حیوان و ... همه پاک بوده و نباید شک در نجاست آن داشته باشیم، هرچند فروشنده آن را نشناسیم.

قاعده فریب: غرور و فریب به معنی متضرر شدن مشتری است، براساس خدعاًه و نیرنگ فروشنده. پس هرگاه مشتری فریب خورد و ضرری نماید به او مغروف گویند و به کسی که فریب داده غار گویند که در این صورت مشتری به او رجوع کرده و زیان خود را طلب می کند.

قاعده لاضرر: یعنی نفی هرگونه حکم ضرری.

هرگاه عبادت یا معامله‌ای لازمه‌اش ضرر به کسی یا کسانی گردد، این چنین حکمی از گردن ما برداشته شده است.

هر معامله‌ای که لازمه‌اش ضرر باشد نباید انجام شود. حتی وضو گرفتن وقتی باعث ضررمی گردد نباید انجام پذیرد.

اشیایی که در مغازه جا مانده: اگر چیزی در مغازه جا مانده یا شخصی پارچه‌ای یا وسیله‌ای را برای دوخت یا تعمیر آورده و رجوع نکرد و مدت‌ها در مغازه باقی مانده است. در این صورت صاحب مغازه بهتر است هنگام تحويل گرفتن اسم، آدرس یا شماره طرف را داشته باشد (البته واجب نیست). اگر چنین نشد، صاحب مغازه تا می‌تواند باید صاحب‌ش را پیدا کند و اگر در توان او نیست یا وقت گیر است هم می‌تواند به فقرا بدهد به نیت صاحب‌ش و هم می‌تواند به نماینده امام یا ولی فقیه در منطقه خودش.

چند نکته اخلاقی

- انسان موجودی است که سیر تکامل به سوی خداوند دارد و در این میان هرچه سبک‌تر باشد این حرکت بهتر صورت می‌گیرد. عارفان حرکت انسان به سمت مبدا هستی را به شناگری تشبیه کرده‌اند که دائماً در حال شناس است. هرچه مانع کم‌تر باشد شنا آسان‌تر و سریع‌تر انجام می‌گیرد. اگر با لباس بخواهد شنا کند یا نمی‌تواند یا حرکتش کند می‌گردد. هر چه از لباس کم کند سرعت بیشتر می‌گیرد. دلیستگی انسان به امور مادی همینطور است. هرچه انسان وابسته‌تر باشد، حرکت او به سوی خداوند مشکل‌تر می‌گردد. پس باید از امور مادی دل بکنیم و روحان را از تعلق به آن باز داریم.

که اول برهنگی است که شرط شناور است در شسط حادثات برون آی از لباس

- خداوند در قرآن کریم مسئله معراج پیامبر را مطرح می‌کند. یعنی همان انسان خاکی وزمینی می‌تواند به آسمان‌ها برود. عارفان عقیده دارند که انسان اگر از تعلقات ببرد و روح او به زخارف دنیاگی جلب نشود، می‌تواند بال و پر بگشاید و به عوالم دیگر پرواز کند.

جسم خاک از عشق بر افلک شد

از طرف دیگر می‌دانیم که پیامبر (ص) وقتی از سِدَرَةُ الْمُنْتَهَى عبور می‌کند، جبرئیل با آن همه عظمت توقف می‌کند و نمی‌تواند برود. وقتی پیامبر از او می‌پرسد که چرا متوقف شدی می‌گوید ما فرشتگان حد و اندازه‌ای داریم.

اگر بند انگشت برتر پرم فروغ تحلى بسوذ پرم

عارفان می‌گویند مسئله معراج مطرح شد تا به ما بگویند ای انسان تو هم می‌توانی شبیه پیامبران شوی و عروج نمایی به شرط آنکه تلاش کنی تا کسب حلال داشته باشی و از این عالم ماده دل بکنی و نفس، روح و جان خود را متوجه ذات اقدس الهی نمایی.

قوانين و مقرارت بهداشت

تاریخچه قوانین

به واقع وجود قانون در هر کشور و نقش آن در رفاه و آسایش فردی و اجتماعی انکارناپذیر بوده و در بعد بهداشت موادغذایی نیز نقش قوانین و مقرارت در حفظ وصیانت از سلامت افراد جامعه کاملاً روشن و شفاف می باشد.

در کشور ما تا سال ۱۳۳۴ قانون مشخص و مدونی برای اعمال اقدامات نظارتی برکیفیت بهداشتی موادغذایی و اماکن و مرکز وجود نداشت و برای برخورد و مبارزه با متخلفین بهداشتی از ابزار کم قانونی از جمله بند ۲۰ ماده ۵۵ قانون شهرداری ها استفاده میشد. این قانون امروز نیز وجود دارد که جهت رسیدگی به برخی تخلفات بهداشتی در محدود شهری همچنین مراکز غیر مجاز و توسط شهرداری باهمکاری مرکز بهداشت و اداره حفاظت محیط زیست اعمال می گردد.

۲. آیین نامه ماده ۱۳ موادخوردنی آشامیدنی و بهداشتی و آرایشی.

در سال ۱۳۴۶ این آیین نامه تدوین و تصویب شد و بالاخره در سال ۱۳۵۳ قانون مذکور اصلاح و به تصویب رسید.

در میان موادقانون موادخوردنی آشامیدنی و بهداشتی.. ماده ۱۳ دارای گستردگی و اهمیت خاصی می باشد. این قانون دارای ۴ فصل می باشد

۱- فصل یک/ بهداشت فردی

۲- فصل دوم/ بهداشت ساختمان اماکن عمومی و مرکز تولید و توزیع و نگهداری و فروش موادغذایی

۳- فصل ۳/ بهداشت وسائل وابزار کار

۴- فصل ۴/ بهداشت موادغذایی

قوانين مهم ماده ۱۳

مامورین انتظامی موظفند در تمام مراحل اجرای عملیات بازرگانی و تعطیل و مهر و موم یا لک و مهر کردن محل همکاری لازم را بامامورین بهداشت به عمل آورند.

مرتكب هریک از افعال زیر در موادخوردنی آشامیدنی و بهداشتی به مجازات مقرر در قانون محکوم می شوند.

۱- عرضه یا فروش جنسی بجای جنس دیگر

۲- مخلوط کردن مواد خارجی به جنس به منظور سوءاستفاده

۳- عدم رعایت استاندارد یا فرمول ثبت شده در مواردی که تعیین فرمول و همچنین استاندارد الزامی

۴- فروش وعرضه جنس فاسد و یا فروش وعرضه جنسی که موعد مصرف آن گذشته باشد.

۵- بکار بردن رنگها و اسانس ها و سایر مواد اضافی غیر مجاز در موادغذایی آشامیدنی آرایشی / بهداشتی / لوازم بازی کودکان

۶- ساختن مواد تقلیبی خوردنی آشامیدنی آرایشی / بهداشتی

قانون مجازات اسلامی

این قانون مشتمل بر ۷۲۹ ماده در سال ۱۳۷۵ و بالاخره اصلاح تبصره ۱ ماده ۶۸۸ آن در سال ۱۳۷۶ از تصویب مجلس گذشت.

۶/۶ و تبصره های آن (مربوط به اقداماتیکه تهدید علیه بهداشت عمومی شناخته می شود.

۶/۰ مربوط به توهین به افراد (از قبیل فحاشی و استعمال الفاظ رکیک به مجازات ۷۴ ضربه شلاق و جریمه نقدی)

۶/۰/۹ مربوط به اهانت به مقامات و مامورین دولت حين انجام وظیفه می باشد. (هر کس با توجه به سمت به یکی از روسای سه قوه یا معاونان رئیس جمهور یا وزرا یا نمایندگان مجلس واعضاء شورا ای نگهبان و کارکنان ادارات دولتی در حال انجام وظیفه توهین نماید. مجازات شش ماه زندان ۷۴ ضربه شلاق)

۶/۶/۸ هر اقدامی که تهدید علیه بهداشت عمومی شناخته شود از قبیل آلوده کردن آب آشامیدنی یا توزیع آب آشامیدنی آلوده. دفع غیربهداشتی فضولات انسانی و دامی و مواد زائد ریختن مواد مسموم کننده در رودخانه ها. زباله در خیابان آلودگی صوتی. کشتار غیرمجاز دام/ استفاده از فاضلاب خام یا پساب تصفیه خانه فاضلاب برای مصارف کشاورزی ممنوع است.

قوانين فنی و بهداشت کار

ماده ۲/ کلیه واحدهای که شاغلین آنها به اقتضای نوع کار در معرض بروز بیماریهای ناشی از کار قرار دارند باید برای همه افراد مذکور پرونده پژشکی وحداقل سالی یکبار توسط مرکز بهداشتی معاينه و آزمایش لازم را به عمل آورند و نتیجه را در پرونده مربوط ضبط نمایند.

ماده ۹/ بازرسان کار و کارشناسان بهداشت کار در حدود وظایف خویش حق دارند بدون اطلاع قبلی در هر موقع از شبانه روز به موسسات مشمول وارد و به بازرگانی پردازند

ماهه ۱۰۴ / کارفرمایان و دیگر کسانی که مانع ورود کارشناسان بهداشت کارو بازارساز کار به کارگاه گردند و مانع انجام وظیفه گردند به مجازات محکوم میگردند.

ماهه ۱۰۵ / هرگاه در حین بازرسی به تشخیص بازرس کار یا بهداشت حرفه ای احتمال وقوع حادثه یا بروز خطر در کارگاه داده شود بازرس مکلف است وقوع حادثه رافورا و کتابه به کارفرما اطلاع دهد.

= بهداشت دست =

به معنی مراقبت از جسم و روان فرد برای حفظ تندرستی و پیشگیری از بیماری است فرد سالم = به کسی گفته میشود که نه تنها از سلامت جسم و روان برخودار باشد بلکه از نظر اجتماعی در رفاه و آسایش باشد.
بهداشت دست =

در شیستشو دست ها دقت شود بیماریهای انگلی و عفونت روده ای از طریق دست آلوده است. طرز شیستشو دست توضیح داده شود. زمان لازم ۲۰ تا ۳۰ ثانیه قبل از غذا خوردن. قبل از طبخ غذا. بعداز توالت. بعداز سروکار با حیوانات. باغات. کار و بعداز کوتاه کردن ناخن ها دست باید شسته شود.

= بهداشت پاها =

به دلیل اینکه در کف پا غدد مولد عرق زیاد است و داخل کفش است بو میگیرد. باید پاها شسته شود. مناسب ترین ارتفاع پاشنه برای آقایان ۲/۳ سانتی متر. زنان ۳/۴ می باشد. بهتر است کفش بندی باشد و نوک تیز نباشد.

عارض کفش نامناسب /- چركی شدن ناخن شست پا یا گوشی ۲- میخچه ۳- ترک پا ۴- خار پاشنه
بهداشت گوش

از شنیدن صدای بلند اجتباب گردد. از تمیز کردن گوش با گوش پاک کن اجتباب شود. جهت تسکین درد از دود سیگار یا مواد مخدوش استفاده نگردد.

استاندارد در معرض سروصد = دسی بل است

زمان	دسی بل
۸	۸۵
۹۰	۴
۹۵	۲
۱	۱۰۰

بهداشت چشم

نظافت و شیستشو برای جلوگیری از بیماری چشم موثر است. هرگونه مشکل به پزشک مراجعه شود. اگر داخل چشم اشیاء رفته یا مواد شیمیایی با آب فراوان شیستشو گردد. از عینک مخصوص جوشکاری و تراشکاری استفاده گردد.

بهداشت دهان و دندان

سعی شود از مواد قندی کمتر مصرف گردد. بدلیل اینکه باکتری داخل شیرینی دوست است قند را تبدیل به اسید می کند و مینای دندان را خراب می کند.

مسواک هر ۳-۴ ماه تعویض گردد. تغییر رنگ و شکل ظاهری فرچه باید مسوک تعویض گردد.

نخ دندان حتما زده شود. غذا گرم و سرد پشت هم خورده نشود.

سیگار اسه نوع دود دارد

- ۱ دود دست اول. دودی که از سیگار و دهان فرد سیگاری وارد میشود
- ۲ دود دست دوم. دودی که در محیط می باشد.
- ۳ دود دست سوم. دودی که به لباس و بدن و وسایل میچسبد

عوامل آلوده کننده مواد غذایی

۱- عوامل فیزیکی

۲- عوامل شیمیایی

۳- عوامل بیولوژیکی

عوامل بیولوژیکی (باکتری ها و ویروس ها و انگلها)

باکتری ها به دو دسته تقسیم می شوند

- ۱- گرم منفی ها (به بدن حمله واثر خود را اعمال می کنند مانند سالمونلا عامل حصبه و شیگلا عامل اسهال خونی اشیریشیا کلی) داخل روده و مدفع انسان و حیوانات و پرندگان و محصولات خام دامی در اثر فرایند پخت و گرما و جداسازی موادغذایی خام از پخته کنترل می گردد.
- ۲- گرم مثبت ها (از طریق ایجاد سموم در ماده غذایی و ورورد آن به بدن اثر خود را ایجاد می کنند مانند بوتولسیم کلستریدیوم استافیلوکوس اورئوس باکتری در زخم پوست و گلو و بینی وجود دارد.

بوتولسیم

باکتری بی هوایی است نیازی به اکسیژن ندارد در آب، خاک، مدفع وجود دارد. بسیار کشنده است. سیستم عصبی را مختل می نماید. علائم = دودیدی یا دو بینی، تهوع، سردرد، تاری دید، فلج گردن و سیستم تنفسی فلج و بعد مرگ (در کنسرو ها یافت می شود و با جوشاندن کنسرو در ۲۰ دقیقه اثر سم از بین میرود).

انگل ها

انواع کرمها داخل گوشت مانند کرم کدو در گوشت گاو، فاسیولا در جگر، انگل تریشین در گوشت خوک
ویروس ها

هپاتیت نوع a در آب و مواد غذایی / که با جوشاندن و گرمای زیاد از بین می رود.

سموم قارچی

موادغذایی که خوب نگه داری و ابزارداری نشوند بروی آنها کپک یاقارچ رشد می نماید. که در بیشتر مواقع قابل دیدن نیست که قارچ ها از خود سم تولید می نمایند بنام افلا توکسین یا مایکوتوسین. که سم ها سلطانزا می باشند. کپک ماست، کپک رب گوجه فرنگی، پسته، وغیره....)

عوامل شیمیائی

مواد شوینده، فلزات سنگین (سرب، جیوه، کادمیوم) از خک و آب و محیط و هوا وارد موادغذایی می شوندمانند قلع در ظروف / جیوه در ماهی و آفت کشها؛ حشرهکش ها، علف کشها، قارچ کشها، ترکیبات محافظت کننده مواد غذایی، از بین بردن جانوران موزی مانند موش

روشهای نگهداری مواد غذایی

۱- روشهای حرارتی

الف/ سرما؛ میکروب از بین نمی رود بلکه رشد و تکثیر آن اثر میگذارد. (نگهداری در بخشال)
ب/ گرماء؛ میکروب در مدتی بالا از بین میرود. مانند

پاستوریزاسیون

در مدتی ۶۱ درجه سانتی گراد مدت ۳۰ دقیقه یا ۷۱ درجه مدت ۱۵ ثانیه میکروب های بیماری زا از بین میروند. میکروب غیر بیماری زا وجود دارند. زمان مصرف طولانی نیست و باید داخل یخچال نگهداری شود. ماست و دوغ شیر

استریلیزاسیون

دمای بالا ۱۰۰ درجه سانتی گراد مدت ۳۰ دقیقه یا ۷۱ درجه مدت ۱۵ ثانیه میکروب های بیماری زا از بین میروند. میکروب غیر بیماری زا وجود در چند ثانیه مانند شیر استریل. کنسرو ها که بعداز باز شدن داخل یخچال قرار گیرد.

۲- روشهای خشک کردن (یا آب کردن)

شیر خشک / گوشت خشک

۳- استفاده از پرتو ها تابش اشعه/ نگهداری سیب زمینی و پیاز که جوانه نزند

۴- استفاده از نمک/ نمک به جای آسلولی قرار می گیرد. (خیار شور و ماهی شور)

۵- افزودن اسید اترشی

۶- استفاده از موادشیمیائی (عمل آوری)

۷- دود دادن (ماهی دودی)

بهداشت آب

آب آشامیدنی آب گوارایی است که عوامل فیزیکی، شیمیایی، بیولوژیکی آن در حد استانداردهای مصوب بوده و مصرف آن عارضه سویی در کوتاه مدت و بلند مدت در انسان ایجاد نکند.

روشهای ضد عفونی آب

۱-جوشاندن= ۱۰۰ درجه بمدت ۱ تا ۲ دقیقه

۲-کلرزنی= ۱۵ گرم پرکلرین در یک لیتر آب می شود کلر مادر که ۳ تا ۵ قطره دریک لیتر آب بعداز نیم ساعت مصرف شود.

۳-ازن زنی= ۰۳ در استخرها استفاده می شود.

ایمنی و اندیاباط در محل کار

منتظر از انطباط محل کسب این است که هر چیزی در محل مشخص و مخصوص خود را داشته باشد و اشیاء دست و پا گیر وزائد از محل کسب خارج گردد.

رعایت انطباط محل کسب، بستگی به نوع کسب و حجم کالا قفسه نصب گردد. فاصله طبقه تحتانی تا کف ۲۰ سانتی متر می باشد.

انطباط در انبار

۱- از پالت در انبار استفاده شود وارتفاع پالت ۲۰ سانتی متر باشد. ۲- فاصله جانبی با دیوار داشته باشد. ۳- راههای عبور برای رفت و آمد داشته باشد.

۴- کالاهای مشابه کنار هم باشند. ۵- موادغذایی کنار هم وشوینده کنارهم ۶- چیدن مرتب و در حد مجاز باشد. ۷- کف انبار از جنسی باشد که صیقلی نباشد که باعث سقوط ولغزندگی باشد. ۸- موادشیمیایی در محل خنک تگهداری شود. ۹- کپسول ضد حریق به تعداد مناسب باشد. ۱۰- کالای سنگین تر در ارتفاع پایین باشد. ۱۱- از چیدن کلا در راه پله وراهرو خودداری شود.

آتش سوزی

سه عامل برای آتش سوزی باید وجود داشته باشد

۱- ماده آتش گیرنده(چوب، زغال، نفت، بنزین، گاز)

۲- حرارت یا شعله(کبریت، فندک، سیگار، وسیله برقی، گرما می غیر مستقیم)

۳- هوا(هوا نباشد آتش سوزی صورت نمی گیرد)

راههای جلوگیری از گسترش آتش و خاموش کردن آب

۱- روش سرد کردن یا از بین بردن حرارت و شعله آتش بوسیله آب

۲- خفه کردن هوا یعنی قطع هوا به آتش با پاشیدن ماسه. خاکستر. خاک. کپسول. ضد حریق

۳- نرسیدن ماده آتش زا به آتش /مانع رسیدن توده آتش به سوخت

وسایل ولوازم آتش نشانی

۱- سطل آب ۱۵ لیتر گنجایش دسته دارد که پهنه آب پاشیده شود.

۲- سطل شن و ماسه به رنگ قرمز دارای دسته

۳- کپسول ضد حریق ممکن است پودر یا گاز استفاده شود.

عامل فشار کپسول از گاز CO₂ دی اکسید کربن است /سرشنگ روی توده باشدو هر سال کپسول بازرگانی شود. بصورت جاروی روی آتش

قانون مالیات بر ارزش افزوده

فصل اول – کلیات و تعاریف

ماده ۱- عرضه کالاها و ارائه خدمات در ایران و همچنین واردات و صادرات آنها مشمول مقررات این قانون می‌باشد.

ماده ۲- منظور از مالیات در این قانون به استثناء موارد مندرج در فصول هشتم و نهم، مالیات بر ارزش افزوده می‌باشد.

ماده ۳- ارزش افزوده در این قانون، تفاوت بین ارزش کالاها و خدمات عرضه شده با ارزش کالاها و خدمات خریداری یا تحصیل شده در یک دوره معین می‌باشد.

ماده ۴- عرضه کالا در این قانون، انتقال کالا از طریق هر نوع معامله است.

تبصره - کالاهای موضوع این قانون که توسط مؤدی خریداری، تحصیل یا تولید می‌شود در صورتی که برای استفاده شغلی به عنوان دارایی در دفاتر ثبت گردد یا برای مصارف شخصی برداشته شود، عرضه کالا به خود محسوب و مشمول مالیات خواهد شد.

ماده ۵- ارائه خدمات در این قانون، به استثناء موارد مندرج در فصل نهم، انجام خدمات برای غیر در قبال مابهای ازه می‌باشد.

ماده ۶- واردات در این قانون، ورود کالا یا خدمت از خارج از کشور یا از مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی به قلمرو گمرکی کشور می‌باشد.

ماده ۷- صادرات در این قانون، صدور کالا یا خدمت به خارج از کشور یا به مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی می‌باشد.

ماده ۸- اشخاصی که به عرضه کالا و ارائه خدمت و واردات و صادرات آنها مبادرت می‌نمایند، به عنوان مؤدی شناخته شده و مشمول مقررات این قانون خواهند بود.

ماده ۹- معاوضه کالاها و خدمات در این قانون، عرضه کالا یا خدمت از طرف هر یک از متعاملین تلقی و به طور جداگانه مشمول مالیات می‌باشد.

ماده ۱۰- هرسال شمسی به چهار دوره مالیاتی سه ماهه، تقسیم می‌شود. در صورتی که شروع یا خاتمه فعالیت مؤدی در خلال یک دوره مالیاتی باشد، زمان فعالیت مؤدی طی دوره مربوط یک دوره مالیاتی تلقی می‌شود.

وزیر امور اقتصادی و دارایی مجاز است با پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور مدت دوره مالیاتی را برای هر گروه از مؤدیان دو یا یک ماهه تعیین نماید.

ماده ۱۱- تاریخ تعلق مالیات به شرح زیر است:

الف - در مورد عرضه کالا:

۱- تاریخ صورتحساب، تاریخ تحويل کالا یا تاریخ تحقق معامله کالا، هر کدام که مقدم باشد، حسب مورد؛

۲- در موارد مذکور در تبصره ماده (۴) این قانون، تاریخ ثبت دارایی در دفتر یا تاریخ شروع استفاده، هر کدام که مقدم باشد یا تاریخ برداشت، حسب مورد؛

۳- در مورد معاملات موضوع ماده (۹) این قانون، تاریخ معاوضه.

ب - در مورد ارائه خدمات:

۱- تاریخ صورتحساب یا تاریخ ارائه خدمت، هر کدام که مقدم باشد حسب مورد؛

۲- در مورد معاملات موضوع ماده (۹) این قانون، تاریخ معاوضه.

ج - در مورد صادرات و واردات:

در مورد صادرات، هنگام صدور (از حیث استرداد) و در مورد واردات تاریخ ترجیح کالا از گمرک و درخصوص خدمت، تاریخ پرداخت مابه ازاء.

تبصره - در صورت استفاده از ماشینهای صندوق، تاریخ تعلق مالیات، تاریخ ثبت معامله در ماشین می‌باشد.

فصل دوم - معافیتها

ماده ۱۲- عرضه کالاها و ارائه خدمات زیر و همچنین واردات آنها حسب مورد از پرداخت مالیات معاف می‌باشد:

۱- محصولات کشاورزی فرآوری نشده؛

۲- دام و طیور زنده، آبزیان، زنبورعسل و نوغان؛

۳- انواع کود، سم، بذر و نهال؛

- ۴- آرد خبازی، نان، گوشت، قند، شکر، برنج، حبوبات و سویا، شیر، پنیر، روغن نباتی و شیرخشک مخصوص تغذیه کودکان؛
- ۵- کتاب، مطبوعات، دفاتر تحریر و انواع کاغذ چاپ، تحریر و مطبوعات؛
- ۶- کالاهای اهدایی به صورت بلاعوض به وزارت‌خانه‌ها، مؤسسات دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی با تأیید هیأت وزیران و حوزه‌های علمیه با تأیید حوزه گیرنده هدایا؛
- ۷- کالاهایی که همراه مسافر و برای استفاده شخصی تا میزان معافیت مقرر طبق مقررات صادرات و واردات، وارد کشور می‌شود. مازاد بر آن طبق مقررات این قانون مشمول مالیات خواهد بود؛
- ۸- اموال غیر منقول؛
- ۹- انواع دارو، لوازم مصرفی درمانی، خدمات درمانی (انسانی، حیوانی و گیاهی) و خدمات توانبخشی و حمایتی؛
- ۱۰- خدمات مشمول مالیات بر درآمد حقوق، موضوع قانون مالیاتهای مستقیم؛
- ۱۱- خدمات بانکی و اعتباری بانکها، مؤسسات و تعاونی‌های اعتباری و صندوق‌های قرض‌الحسنه مجاز و صندوق تعاون؛
- ۱۲- خدمات حمل و نقل عمومی و مسافری درون و برون‌شهری جاده‌ای، ریلی، هوایی و دریایی؛
- ۱۳- فرش دستباف؛
- ۱۴- انواع خدمات پژوهشی و آموزشی که طبق آئین‌نامه‌ای که با پیشنهاد مشترک وزارت‌خانه‌های علوم تحقیقات و فناوری، امور اقتصادی و دارایی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، آموزش و پرورش و کار و امور اجتماعی ظرف مدت شش ماه از تاریخ تصویب این قانون به تصویب هیأت وزیران می‌رسد؛
- ۱۵- خوارک دام و طیور؛
- ۱۶- رادار و تجهیزات کمک ناوبری هوانوردی ویژه فرودگاهها براساس فهرستی که به پیشنهاد مشترک وزارت راه و ترابری و وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و ظرف مدت شش ماه از تاریخ تصویب این قانون به تصویب هیأت وزیران می‌رسد؛
- ۱۷- اقلام با مصارف صرفاً دفاعی (نظمی و انتظامی) و امنیتی براساس فهرستی که به پیشنهاد مشترک وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. فهرست مذکور از اولین دوره مالیاتی پس از تصویب هیأت وزیران قابل اجراء خواهد بود.
- ماده ۱۳- صادرات کالا و خدمت به خارج از کشور از طریق مبادی خروجی رسمی، مشمول مالیات موضوع این قانون نمی‌باشد و مالیاتهای پرداخت شده بابت آنها با ارائه برگه خروجی صادره توسط گمرک (درمورد کالا) و استناد و مدارک مثبته، مسترد می‌گردد.
- تبصره - مالیاتهای پرداختی بابت کالاهای همراه مسافران تبعه کشورهای خارجی که از تاریخ خرید آنها تا تاریخ خروج از کشور بیش از دو ماه نگذشته باشد، از محل وصولی‌های جاری درآمد مربوط هنگام خروج از کشور در مقابل ارائه استناد و مدارک مثبته مشمول استرداد خواهد بود.
- ضوابط اجرائی این ماده توسط سازمان امور مالیاتی کشور تهیه و به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد.
- ### فصل سوم - مأخذ، نرخ و نحوه محاسبه مالیات
- ماده ۱۴- مأخذ محاسبه مالیات، بهای کالا یا خدمت مندرج در صورتحساب خواهد بود. در مواردی که صورتحساب موجود نباشد و یا از ارائه آن خودداری شود و یا به موجب استناد و مدارک مثبته احراز شود که ارزش مندرج در آنها واقعی نیست، مأخذ محاسبه مالیات بهای روز کالا یا خدمت به تاریخ روز تعلق مالیات می‌باشد.
- تبصره - موارد زیر جزو مأخذ محاسبه مالیات نمی‌باشد:
- الف - تخفیفات اعطائی؛
- ب - مالیات موضوع این قانون که قبلًا توسط عرضه کننده کالا یا خدمت پرداخت شده است؛
- ج - سایر مالیاتهای غیرمستقیم و عوارضی که هنگام عرضه کالا یا خدمت به آن تعلق گرفته است.
- ماده ۱۵- مأخذ محاسبه مالیات واردات کالا، عبارت است از ارزش گمرکی کالا (قیمت خرید، هزینه حمل و نقل و حق بیمه) به علاوه حقوق ورودی (حقوق گمرکی و سود بازرگانی) مندرج در اوراق گمرکی.
- تبصره - مأخذ محاسبه مالیات واردات خدمات، عبارت است از معادل ارزش ریالی مربوطه به مابه ازاء واردات خدمت مذبور.
- ماده ۱۶- نرخ مالیات بر ارزش افزوده، یک و نیم درصد (۱/۵٪) می‌باشد.
- تبصره - نرخ مالیات بر ارزش افزوده کالاهای خاص به شرح زیر تعیین می‌گردد:
- ۱- انواع سیگار و محصولات دخانی، دوازده درصد (۱۲٪)؛

۲- انواع بنزین و سوخت هواپیما، بیست درصد (٪۲۰)؛
ماده ۱۷- مالیاتهایی که مؤدیان در موقع خرید کالا یا خدمت برای فعالیتهای اقتصادی خود به استناد صورتحسابهای صادره موضوع این قانون پرداخت نموده‌اند، حسب مورد از مالیاتهای وصول شده توسط آنها کسر و یا به آنها مسترد می‌گردد. ماشین‌آلات و تجهیزات خطوط تولید نیز از جمله کالای مورد استفاده برای فعالیتهای اقتصادی مؤدی محسوب می‌گردد.

تبصره ۱- در صورتی که مؤدیان مشمول حکم این ماده در هر دوره مالیاتی اضافه پرداختی داشته باشند، مالیات اضافه پرداخت شده به حساب مالیات دوره‌های بعد مؤدیان منظور خواهد شد و در صورت تقاضای مؤدیان، اضافه مالیات پرداخت شده از محل وصولی‌های جاری درآمد مربوط، مسترد خواهدشد.

تبصره ۲- در صورتی که مؤدیان به عرضه کالا یا خدمت معاف از مالیات موضوع این قانون اشتغال داشته باشند و یا طبق مقررات این قانون مشمول مالیات نباشند، مالیات‌های پرداخت شده بابت خرید کالا یا خدمت تا این مرحله قابل استرداد نمی‌باشد.

تبصره ۳- در صورتی که مؤدیان به عرضه توانم کالاهای یا خدمات مشمول مالیات و معاف از مالیات اشتغال داشته باشند، صرفًا مالیات‌های پرداخت شده مربوط به کالاهای یا خدمات مشمول مالیات در حساب مالیاتی مؤدی منظور خواهدشد.

تبصره ۴- مالیات برآرژش افزوده و عوارض پرداختی مؤدیان بابت کالاهای خاص موضوع تبصره ماده (۱۶) و بندۀای (ب)، (ج) و (د) ماده (۳۸) این قانون، صرفًا در مراحل واردات، تولید و توزیع مجدد آن کالاهای توسط واردکنندگان، تولیدکنندگان و توزیعکنندگان آن، قابل کسر از مالیات‌های وصول شده و یا قابل استرداد به آنها خواهدبود.

تبصره ۵- آن قسمت از مالیات‌های ارزش افزوده پرداختی مؤدیان که طبق مقررات این قانون قابل کسر از مالیات‌های وصول شده یا قابل استرداد نیست، جز هزینه‌های قابل قبول موضوع قانون مالیات‌های مستقیم محسوب می‌شود.

تبصره ۶- مبالغ اضافه دریافتی از مؤدیان بابت مالیات موضوع این قانون، در صورتی که ظرف سه ماه از تاریخ درخواست مؤدی مسترد نشود، مشمول خسارّتی به میزان دو درصد (٪۲) در ماه نسبت به مبلغ مورد استرداد و مدت تأخیر خواهدبود.

تبصره ۷- مالیات‌هایی که در موقع خرید کالاهای و خدمات توسط شهرداریها و دهیاریها برای انجام وظایف و خدمات قانونی پرداخت می‌گردد، طبق مقررات این قانون، قابل تهاتر و یا استرداد خواهدبود.

فصل چهارم - وظایف و تکالیف مؤدیان

ماده ۱۸- مؤدیان مکلفند به ترتیبی که سازمان امور مالیاتی کشور تعیین و اعلام می‌نماید نسبت به ارائه اطلاعات درخواستی سازمان مذکور و تکمیل فرمهای مربوطه اقدام و ثبت نام نمایند.

ماده ۱۹- مؤدیان مکلفند در قبال عرضه کالا یا خدمات موضوع این قانون، صورتحسابی با رعایت قانون نظام صنفی و حاوی مشخصات متعاملین و مورد معامله به ترتیبی که توسط سازمان امور مالیاتی کشور تعیین و اعلام می‌شود، صادر و مالیات متعلق را در ستون مخصوص درج و وصول نمایند. در مواردی که از ماشین‌های فروش استفاده می‌شود، نوار ماشین جایگزین صورتحساب خواهدشد.

تبصره - کالاهای مشمول مالیات که بدون رعایت مقررات و ضوابط این قانون عرضه گردد، علاوه بر جرائم متعلق و سایر مقررات مربوط موضوع این قانون، کالای قاچاق محسوب و مشمول قوانین و مقررات مربوط می‌شود.

ماده ۲۰- مؤدیان مکلفند، مالیات موضوع این قانون را در تاریخ تعلق مالیات، محاسبه و از طرف دیگر معامله وصول نمایند.

تبصره ۱- گمرک جمهوری اسلامی ایران مکلف است مالیات موضوع این قانون را قبل از ترجیح از واردکنندگان کالا وصول و در پروانه‌های گمرکی و یا فرمهای مربوط حسب درج نماید و اطلاعات مربوط به اشخاص حقیقی و حقوقی مشمول مقررات این قانون را حداکثر به صورت ماهانه به سازمان امور مالیاتی کشور ارائه نموده و امکان دسترسی همزمان سازمان امور مالیاتی کشور به پایگاههای اطلاعاتی ذی‌ربط را فراهم آورد.

گمرک جمهوری اسلامی ایران مکلف است مالیات وصولی هر ماه را تا پانزدهم ماه بعد به حساب مخصوصی نزد خزانه‌داری کل کشور که به این منظور توسط سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می‌گردد، واریز نماید.

تبصره ۲- واردکنندگان خدمات مکلفند مالیات متعلق به خدمات خریداری شده از خارج از کشور را محاسبه و پرداخت نمایند.

ماده ۲۱- مؤدیان مالیاتی مکلفند، اظهارنامه هر دوره مالیاتی را طبق نمونه و دستورالعملی که توسط سازمان امور مالیاتی کشور تعیین و اعلام می‌شود، حداکثر ظرف پانزده روز از تاریخ انقضاء هر دوره، به ترتیب مقرر تسليم و مالیات متعلق به دوره را پس از کسر مالیات‌هایی که طبق مقررات این قانون پرداخت کرده‌اند و قابل کسر می‌باشد، در مهلت مقرر مذکور به حسابی که توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی (خزانه‌داری کل کشور) تعیین و توسط سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می‌گردد، واریز نمایند.

تبصره ۱- چنانچه مدت فعالیت شغلی مؤدی کمتر از مدت یک دوره مالیاتی باشد، تکلیف مقرر در این ماده نسبت به مدت یاد شده نیز جاری

می باشد.

تبصره ۲- اشخاص حقیقی و حقوقی که بیش از یک محل شغل یا فعالیت دارند، تسلیم اظهارنامه و پرداخت مالیات برای هر محل شغل یا فعالیت به طور جداگانه الزامی است.

تبصره ۳- در مورد کارگاهها و واحدهای تولیدی، خدماتی و بازرگانی که نوع فعالیت آنها ایجاد دفتر، فروشگاه یا شعبه در یک یا چند محل دیگر را اقتضاء نماید، تسلیم اظهارنامه واحد مطابق دستورالعملی است که توسط سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می گردد.

تبصره ۴- مؤدیانی که محل ثابت برای شغل خود ندارند، محل سکونت آنان از لحاظ تسلیم اظهارنامه و سایر امور مالیاتی مناطق اعتبار خواهدبود.

ماده ۲۲- مؤدیان مالیاتی در صورت انجام ندادن تکالیف مقرر در این قانون و یا در صورت تخلف از مقررات این قانون، علاوه بر پرداخت مالیات متعلق و جریمه تأخیر، مشمول جریمه ای به شرح زیر خواهدبود:

۱- عدم ثبت نام مؤدیان در مهلت مقرر معادل هفتاد و پنج درصد (۷۵٪) مالیات متعلق تا تاریخ ثبتنام یا شناسایی حسب مورد؛

۲- عدم صدور صورتجلسات معادل یک برابر مالیات متعلق؛

۳- عدم درج صحیح قیمت در صورتحساب معادل یک برابر مابهالتفاوت مالیات متعلق؛

۴- عدم درج و تکمیل اطلاعات صورتحساب طبق نمونه اعلام شده معادل بیست و پنج درصد (۲۵٪) مالیات متعلق؛

۵- عدم تسلیم اظهارنامه از تاریخ ثبتنام یا شناسایی به بعد حسب مورد، معادل پنجاه درصد (۵۰٪) مالیات متعلق؛

۶- عدم ارائه دفاتر یا اسناد و مدارک حسب مورد معادل بیست و پنج درصد (۲۵٪) مالیات متعلق.

ماده ۲۳- تأخیر در پرداخت مالیاتهای موضوع این قانون در مواعید مقرر، موجب تعلق جریمه ای به میزان دو درصد (۲٪) در ماه، نسبت به مالیات پرداخت نشده و مدت تأخیر خواهدبود.

فصل پنجم - سازمان مالیات بر ارزش افزوده و وظایف و اختیارات آن

ماده ۲۴- سازمان امور مالیاتی کشور موظف است ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب این قانون، ساختار و تشکیلات موردنیاز خود را از طریق وزیر امور اقتصادی و دارایی به رئیس جمهور پیشنهاد نماید. سازمان امور مالیاتی کشور می تواند در ایجاد تشکیلات استانی بدون رعایت سطح تقسیمات کشوری و متناسب با توان اقتصادی هر استان (منطقه) اقدام نماید. این تشکیلات پیشنهادی پس از تأیید رئیس جمهور قابل اجراء خواهدبود.

تبصره - به سازمان امور مالیاتی کشور اجازه داده می شود نیروی انسانی متخصص موردنیاز برای اجراء این قانون را در چهارچوب تشکیلات سازمانی مصوب از محل نیروهای موجود و کمبود آن را از طریق برگزاری آزمون استخدامی اختصاصی، انتخاب و استخدام نماید. سازمان امور مالیاتی کشور می تواند تا ده درصد (۱۰٪) از مجوز استخدام مذکور را، از بین دارندگان مدرک تحصیلی دانشگاهی، بدون انتشار آگهی و برگزاری آزمون به استخدام در آورد.

ماده ۲۵- شناسایی، نحوه رسیدگی و تشخیص، مطالبه و وصول مالیاتهای به سازمان امور مالیاتی کشور محول می شود. عنایین شغلی، شرایط احراز مشاغل از نظر تحصیلات و تجربه، وظایف و نحوه انجام تکالیف و تعیین اختیارات و برخورداری از صلاحیتهای هریک از کارکنان سازمان مزبور در کشور و همچنین ترتیبات اجرائی احکام مقرر در این قانون به استثناء موادی که برای آن دستورالعمل یا آئین نامه پیش‌بینی شده است، بهموجب ترتیبات ماده (۲۱۹) قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ خواهدبود.

ماده ۲۶- در مواردی که مأموران ذی ربط سازمان امور مالیاتی کشور جهت رسیدگی به اظهارنامه یا بررسی میزان معاملات به مؤدیان مراجعه و دفاتر و اسناد مدارک آنان را درخواست نمایند، مؤدیان و خریداران مکلف به ارائه دفاتر و اسناد و مدارک درخواستی حسب مورد می باشند و در صورت عدم ارائه دفاتر و اسناد و مدارک موردنیاز، مختلف مشمول جریمه مقرر در ماده (۲۲) این قانون محسوب گردیده و مالیات متعلق به موجب دستورالعملی که سازمان امور مالیاتی کشور تعیین می کند، به صورت علی الرأس تشخیص داده و مطالبه و وصول خواهدشد.

ماده ۲۷- مؤدیان موضوع این قانون می توانند تنظیم گزارش‌های حسابرسی مالیات بر ارزش افزوده خود را به سازمان حسابرسی جمهوری اسلامی ایران یا مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ارجاع نمایند. اشخاص مذکور در صورت قبول درخواست مؤدی، مکلفند گزارش حسابرسی مالیات بر ارزش افزوده را با رعایت شرایط زیر و طبق نمونه و دستورالعملی که سازمان امور مالیاتی کشور تعیین می کند، تنظیم نموده و جهت تسلیم به اداره امور مالیاتی مربوط، در اختیار مؤدی قرار دهند.

الف - اظهارنظر نسبت به کفايت اسناد و مدارک حسابداری برای امر حسابرسی مالیات بر ارزش افزوده طبق مفاد قوانین و مقررات و استانداردهای حسابداری؛

ب - تعیین مأخذ مشمول مالیات و مالیات متعلق هر دوره مالیاتی براساس مفاد این قانون و مقررات مربوط.

تبصره ۱- اداره امور مالیاتی گزارش حسابرسی مالیاتی را که با رعایت شرایط اخیرالذکر این ماده تنظیم شود، بدون رسیدگی قبول و مطابق مقررات مربوط برگه مطالبه صادر می‌کند. قول گزارش حسابرسی مالیاتی هر دوره مالیاتی موکول به آن است که مؤدی گزارش مزبور را به همراه اظهارنامه مالیاتی دوره مزبور و یا حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ انقضاء مهلت تسلیم اظهارنامه، تسلیم اداره امور مالیاتی مربوط نموده باشد.

تبصره ۲- سازمان امور مالیاتی کشور می‌تواند حسابرسی مالیات بر ارزش افروده اشخاص حقیقی و حقوقی را به سازمان حسابرسی جمهوری اسلامی ایران یا حسابداران رسمی و مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی واگذار نماید. در این صورت، پرداخت حق الزحمه، طبق مقررات مربوط به عهده سازمان امور مالیاتی کشور می‌باشد.

ماده ۲۸- به منظور ارتقاء فرهنگ مالیاتی پرداخت کنندگان مالیات و ارائه خدمات مشاوره‌ای صحیح در امور مالیاتی به مؤدیان مالیاتی بر مبنای قوانین و مقررات مالیاتی کشور و همچنین ارائه خدمات نمایندگی مورد نیاز آنان برای مراجعته به ادارات و مراجع مالیاتی، نهادی به نام «جامعه مشاوران رسمی مالیاتی ایران» تأسیس می‌شود تا با پذیرش اعضاء ذیصلاح در این باره فعالیت نماید.

کلیه مراجع ذی‌ربط دولتی مکلفند پس از ارائه برگه نمایندگی معتبر از سوی مشاوران مالیاتی عضو جامعه، در حوزه وظایف قانونی خود و در حدود مقررات مالیاتی با آنان همکاری نمایند.

اساسنامه ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون توسط سازمان امور مالیاتی کشور تهیه و با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۲۹- در مواردی که اوراق مطالبه مالیات یا برگه استرداد مالیات اضافه پرداختی به مؤدی ابلاغ می‌شود، در صورتی که مؤدی معتبرض باشد، می‌تواند ظرف بیست روز پس از ابلاغ اوراق یاد شده اعتراض کتبی خود را به اداره امور مالیاتی مربوط برای رفع اختلاف تسلیم نماید و در صورت رفع اختلافات با مسئولان ذی‌ربط، پرونده مختومه می‌گردد. چنانچه مؤدی در مهلت مذکور کتابً اعتراض ننماید، مبالغ مندرج در اوراق مطالبه مالیات و یا برگه استرداد مالیات اضافه پرداختی به استثناء مواردی که اوراق موضوع این ماده ابلاغ قانونی شده باشد، حسب مورد قطعی محسوب می‌گردد.

در صورتی که مؤدی ظرف مهلت مقرر در این ماده اعتراض خود را کتابً به اداره امور مالیاتی مربوط تسلیم نماید، ولی رفع اختلاف نشده باشد و همچنین در مواردی که اوراق مذکور ابلاغ قانونی شده باشد، پرونده امر ظرف بیست روز از تاریخ دریافت اعتراض یا تاریخ انقضاء مهلت اعتراض در موارد ابلاغ قانونی جهت رسیدگی به هیأت حل اختلاف مالیاتی موضوع قانون مالیات‌های مستقیم احواله می‌شود.

ماده ۳۰- کلیه بانکها، مؤسسات و تعاونی‌های اعتباری، صندوق‌های قرض‌الحسنه و صندوق تعاون مکلفند صرفاً اطلاعات و اسناد لازم مربوط به درآمد مؤدیان را که در امر تشخیص و وصول مالیات مورد استفاده می‌باشد، حسب درخواست رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور به سازمان مزبور اعلام نمایند. اشخاص مزبور در صورت عدم ارائه اطلاعات و استناد مذکور مسؤول جبران زیان وارد به دولت خواهند بود.

ماده ۳۱- شهرداریها مکلفند اطلاعات موجود در پایگاه‌های اطلاعاتی خود مربوط به املاک، مشاغل و سایر موارد که در امر شناسایی یا تشخیص عملکرد مالی مؤدیان مورد نیاز سازمان امور مالیاتی کشور می‌باشد، را حسب درخواست رئیس کل سازمان مذکور در اختیار این سازمان قرارداده و امکان دسترسی همزنمان سازمان امور مالیاتی کشور به این اطلاعات را در پایگاه‌های اطلاعاتی ذی‌ربط فراهم آورند.

ماده ۳۲- رسیدگی به تخلفات مأموران مالیاتی، تابع احکام مربوط به قانون مالیتهای مستقیم مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ خواهد بود. اجراء این ماده مانع از اعمال اختیارات رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور ناشی از سایر قوانین نخواهد بود.

ماده ۳۳- احکام مربوط به فصول هشتم و نهم باب چهارم و فصل سوم باب پنجم و ماده ۱۶۷، ۱۹۱، ۲۰۲ و ۲۳۰ تا ۲۳۳ قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ در مورد مالیات‌های مستقیم و مالیات‌های این قانون جاری است. حکم ماده ۲۵۱) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ در مورد این قانون جاری نخواهد بود.

فصل ششم - سایر مقررات

ماده ۳۴- مؤدیان مشمول مالیات موضوع این قانون مکلفند از دفاتر، صورتحسابها و سایر فرم‌های مربوط، مashiinهای صندوق و یا سایر وسائل و روشهای نگهداری حساب که سازمان امور مالیاتی کشور تعیین می‌کند، استفاده نمایند. مدارک مذکور باید به مدت ده سال بعد از سال مالی مربوط توسط مؤدیان نگهداری و در صورت مراجعه مأموران مالیاتی به آنان ارائه شود.

ماده ۳۵- سازمان امور مالیاتی کشور موظف است طرح لازم برای توسعه، تجهیز، آموزش و تربیت کارکنان مالیاتی، آموزش و ترویج فرهنگ مالیاتی از طریق رسانه‌ها و ساز و کارهای مناسب در سطح کشور در طول یک دوره زمانی حداکثر پنجساله را تهیه و تنظیم نماید. همچنین سازمان مذکور مجاز است، برای اجراء این قانون نسبت به تملک انواع دارایی‌های سرمایه‌ای (از جمله فضای اداری و تجهیزات مورد نیاز) اقدام نماید. دولت مکلف است اعتبار و مجوزهای موردنیاز برای اجراء این ماده را در لواح بودجه سالانه کل کشور منظور نماید.

ماده ۳۶- بودجه سازمان امور مالیاتی کشور و واحدهای استانی ذیربخط هر سال به صورت مرکز در ردیف جداگانه‌ای در قوانین بودجه منظور و به طور صدرصد (۱۰٪) تخصیص یافته تلقی می‌شود و جهت انجام هزینه‌های جاری و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ستاد سازمان و واحدهای استانی در اختیار سازمان مذبور قرار داده می‌شود.

ماده ۳۷- یک در هزار از وجوهی که بابت مالیات، عوارض و جرائم متعلق موضوع این قانون وصول می‌گردد، در حساب مخصوصی در خزانه به نام سازمان امور مالیاتی کشور واریز می‌گردد و معادل آن از محل اعتباری که در قوانین بودجه منظور می‌گردد، در اختیار سازمان مذبور قرار خواهد گرفت تا برای آموزش، تشویق و جایزه به مصرف کنندگان و مؤدیان هزینه نماید. وجود پرداختی به استناد این بند از شمول مالیات و کلیه مقررات مغایر مستثنی است.

یک نفر از اعضاء کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی با تصویب مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر بر اقدامات سازمان امور مالیاتی کشور در این مورد تعیین می‌گردد.

وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است سالانه گزارشی از میزان و نحوه توزیع وجود موضوع این ماده بین مصرف کنندگان و مؤدیان را به کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.

فصل هفتم - عوارض کالاها و خدمات

ماده ۳۸- نرخ عوارض شهرداریها و دهیارها در رابطه با کالا و خدمات مشمول این قانون، علاوه بر نرخ مالیات موضوع ماده (۱۶) این قانون، بشرح زیر تعیین می‌گردد:

الف - کلیه کالاها و خدمات مشمول نرخ ماده (۱۶) این قانون، یک و نیم درصد (۱/۵٪)؛

ب - انواع سیگار و محصولات دخانی، سه درصد (۳٪)؛

ج - انواع بنزین و سوخت هواپیما، ده درصد (۱۰٪)؛

د - نفت سفید و نفت گاز، ده درصد (۱۰٪) و نفت کوره پنج درصد (۵٪)؛

تبصره ۱- واحدهای تولیدی آلینده محیط‌زیست که استانداردها و ضوابط حفاظت از محیط زیست را رعایت نمایند، طبق تشخیص و اعلام سازمان حفاظت محیط زیست (تا پانزدهم اسفند ماه هر سال برای اجراء در سال بعد)، همچنین پالیسگاههای نفت و واحدهای پتروشیمی، علاوه بر مالیات و عوارض متعلق موضوع این قانون، مشمول پرداخت یک درصد (۱٪) از قیمت فروش به عنوان عوارض آلیندگی می‌باشند. حکم ماده (۱۷) این قانون و تبصره‌های آن به عوارض آلیندگی موضوع این ماده قابل تسری نمی‌باشد.

واحدهایی که در طی سال نسبت به رفع آلیندگی اقدام نمایند، با درخواست واحد مذبور و تأیید سازمان حفاظت محیط‌زیست از فهرست واحدهای آلینده خارج می‌گردند. در این صورت، واحدهای یادشده از اول دوره مالیاتی بعد از تاریخ اعلام توسط سازمان مذبور به سازمان امور مالیاتی کشور، مشمول پرداخت عوارض آلیندگی نخواهند شد.

واحدهایی که در طی سال بنا به تشخیص و اعلام سازمان حفاظت محیط‌زیست به فهرست واحدهای آلینده محیط‌زیست اضافه گردند، از اول دوره مالیاتی بعد از تاریخ اعلام توسط سازمان محیط‌زیست مشمول پرداخت عوارض آلیندگی خواهند بود.

عارض موضوع این تبصره در داخل حریم شهرها به حساب شهرداری محل استقرار واحد تولیدی و در خارج از حریم شهرها به حساب مرکز وجود موضوع تبصره (۲) ماده (۳۹) واریز می‌شود، تا بین دهیاریهای همان شهرستان توزیع گردد.

تبصره ۲- در صورتی که واحدهای تولیدی به منظور ارتقاء مهارت و سلامت کارکنان خود مراکز آموزشی و ورزشی ایجاد کرده و یا در این خصوص هزینه نمایند، با اعلام وزارت کار و امور اجتماعی می‌توانند ده درصد (۱۰٪) عوارض موضوع بند (الف) این ماده را تا سقف هزینه صورت گرفته درخواست استداد نمایند، در صورت تأیید هزینه‌های مذبور توسط سازمان امور مالیاتی کشور، وجود مربوط قابل تهاتر یا استداد حسب مقررات این قانون خواهد بود.

تبصره ۳- به منظور تأسیس و توسعه واحدهای آموزشی مورد نیاز در مناطق کمتر توسعه یافته، معادل نیم درصد (۰/۵٪) از عوارض وصولی بند (الف) این ماده در حساب مخصوص در خزانه به نام وزارت آموزش و پرورش واریز می‌گردد و معادل آن از محل اعتباری که در قوانین بودجه سالانه منظور می‌گردد در اختیار وزارت یادشده قرار خواهد گرفت تا توسط وزارت مذبور در امر توسعه و احداث مراکز آموزشی مورد نیاز در مناطق مذبور هزینه گردد. آین نامه اجرائی این تبصره به پیشنهاد مشترک وزارت‌خانه‌های آموزش و پرورش، کشور و امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۳۹- مؤدیان مکلفند عوارض و جرائم متعلق موضوع ماده (۳۸) این قانون را به حسابهای رابطی که بنا به درخواست سازمان امور مالیاتی کشور و توسط خزانه‌داری کل کشور افتتاح می‌گردد و از طریق سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می‌گردد، واریز نمایند. سازمان امور مالیاتی کشور موظف است عوارض وصولی هر ماه را تا پانزدهم ماه بعد به ترتیب زیر به حساب شهرداری محل و یا مرکز وجود

حسب مورد واریز نماید:

الف) عوارض وصولی بند (الف) ماده (۳۸) در مورد مؤدیان داخل حريم شهرها به حساب شهرداری محل و در مورد مؤدیان خارج از حريم شهرها به حساب تمرکز وجوه وزارت کشور به منظور توزیع بین دهیاریهای همان شهرستان براساس شاخص جمعیت و میزان کمتر توسعه یافته‌گی؛

ب) عوارض وصولی بندهای (ب)، (ج) و (د) ماده (۳۸) به حساب تمرکز وجوه به نام وزارت کشور.

تبصره ۱- سه درصد (٪۳) از وجوده واریزی که به حسابهای موضوع این ماده واریز می‌گردد، در حساب مخصوصی نزد خزانه به نام سازمان امور مالیاتی کشور واریز می‌شود و معادل آن از محل اعتبار اختصاصی که در قوانین بودجه سنواتی منظور می‌گردد در اختیار سازمان مزبور که وظیفه شناسایی، رسیدگی، مطالبه و وصول این عوارض را عهده‌دار می‌باشد، قرار خواهد گرفت تا برای خرید تجهیزات، آموزش و تشویق کارکنان و حسابرسی هزینه نماید. وجوده پرداختی به استناد این بند به عنوان پاداش وصولی از شمول مالیات و کلیه مقررات مغایر مستثنی است.

تبصره ۲- حساب تمرکز وجوه قیدشده در این ماده توسط خزانه‌داری کل کشور به نام وزارت کشور افتتاح می‌شود. وجوده واریزی به حساب مزبور (به استثناء نحوه توزیع مذکور در قسمتهای اخیر بند (الف) این ماده و تبصره (۱) ماده (۳۸) این قانون) به نسبت بیست درصد (٪۲۰) کلان شهرها (شهرهای بالای یک میلیون نفر جمعیت) براساس شاخص جمعیت، شصت درصد (٪۶۰) سایر شهرها براساس شاخص کمتر توسعه یافته‌گی و جمعیت و بیست درصد (٪۲۰) دهیاری‌ها براساس شاخص جمعیت تحت نظر کارگروهی مشکل از نمایندگان معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور و وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت کشور و یک نفر ناظر به انتخاب کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی مطابق آئین نامه اجرائی که به پیشنهاد مشترک وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت کشور و شورای عالی استان‌ها به تصویب هیأت وزیران می‌رسد توزیع و توسط شهرداری‌ها و دهیاری‌ها هزینه می‌شود.

هرگونه برداشت از حساب تمرکز وجوه به جز پرداخت به شهرداری‌ها و دهیاری‌ها و وجوده موضوع ماده (۳۷)، تبصره‌های (۲) و (۳) ماده (۳۸) این قانون و تبصره (۱) این ماده ممنوع می‌باشد. وزارت کشور موظف است، گزارش عملکرد وجوده دریافتی را هر سه ماه یکبار به شورای عالی استان‌ها و کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

ماده ۴۰- احکام سایر فصول این قانون، به استثناء احکام فصل نهم در رابطه با عوارض موضوع این فصل نیز جاری است. لیکن احکام سایر فصول، مربوط به نرخ و ترتیبات واریز و توزیع عوارض که این فصل برای آن دارای حکم خاص است، جاری نخواهد بود.

فصل هشتم - حقوق ورودی

ماده ۴۱- حقوق گمرکی معادل چهار درصد (٪۴) ارزش گمرکی کالاهای تعیین می‌شود. به مجموع این دریافتی و سود بازرگانی که طبق قوانین مربوطه توسط هیأت وزیران تعیین می‌شود حقوق ورودی اطلاق می‌گردد.

تبصره ۱- نرخ حقوقی ورودی علاوه بر رعایت سایر قوانین و مقررات باید به نحوی تعیین گردد که:

الف - در راستای حمایت مؤثر از اشتغال و کالای تولید یا ساخت داخل در برابر کالای وارداتی باشد؛

ب - در برگیرنده نرخ ترجیحی و تبعیض آمیز بین واردکنندگان دولتی با بخش‌های خصوصی، تعاونی و غیردولتی نباشد؛

ج - نرخ حقوق ورودی قطعات، لوازم و موادی که برای مصرف در فرآوری یا ساخت یا مونتاژ یا بسته‌بندی اشیاء یا مواد یا دستگاهها وارد می‌گردد از نرخ حقوق ورودی محصول فرآوری شده یا نشیء یا ماده یا دستگاه آماده پائین‌تر باشد؛

تصریه ۲- کلیه قوانین و مقررات خاص و عام مربوط به معافیت‌های حقوق ورودی به استثناء معافیت‌های موضوع ماده (۶) و بندۀای (۱)، (۲)،

(۴) تا (۹) و (۱۲) تا (۱۹) ماده (۳۷) قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۵۰/۳/۱۷ و ماده (۸) قانون ساماندهی مبادلات مرزی مصوب ۱۳۸۴/۷/۸ و قانون چگونگی اداره مناطق آزاد و اصلاحات آن و قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی مصوب ۱۳۸۴ و معافیت لایحه قانونی

راجع به ماشین‌آلات تولیدی که توسط واحدهای تولیدی، صنعتی و معدنی مجاز وارد می‌شود از پرداخت حقوق ورودی مصوب ۱۳۵۹/۲/۲۴

شورای انقلاب اسلامی ایران و معافیت گمرکی لوازم امداد و نجات اهدائی به جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران و وزارت کشور و اقلام

عمده صرفاً دفاعی کشور لغو می‌گردد.

اقلام عمده دفاعی به پیشنهاد مشترک وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور و با تصویب هیأت وزیران تعیین می‌گردد.

تبصره ۳- معادل دوازده در هزار ارزش گمرکی کالاهای وارداتی که حقوق ورودی آنها وصول می‌شود از محل اعتباراتی که همه ساله در قوانین بودجه سنواتی کل کشور منظور می‌شود در اختیار وزارت کشور قرار می‌گیرد تا براساس مقررات تبصره (۲) ماده (۳۹) این قانون به

شهرداری‌ها و دهیاری‌های سراسر کشور به عنوان کمک پرداخت و به هزینه قطعی منظور شود.

فصل نهم - سایر مالیات‌ها و عوارض خاص

ماده ۴۲- مالیات نقل و انتقال انواع خودرو به استثناء ماشین‌های راهسازی، کارگاهی، معدنی، کشاورزی، شناورها، موتورسیکلت و سه‌چرخه موتوری اعم از تولید داخل یا وارداتی، حسب مورد معادل یک درصد (۱٪) قیمت فروش کارخانه (داخلی) و یا یک درصد (۱٪) مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی آنها تعیین می‌شود. مبنای محاسبه این مالیات، به ازاء سپری شدن هر سال از مدل خودرو و حداکثر تا شش سال به میزان سالانه ده درصد (۱۰٪) و حداکثر تا شصت درصد (۶۰٪) تقلیل می‌یابد.

تبصره ۱- دفاتر اسناد رسمی مکلفند قبل از تنظیم هر نوع سند بيع قطعی، صلح، هبه و وکالت برای فروش انواع خودرو مشمول مالیات، رسید و یا گواهی پرداخت عوارض تا پایان سال قبل از تنظیم سند، موضوع بند (ب) ماده (۴۳) این قانون و همچنین رسید پرداخت مالیات نقل و انتقال، موضوع این ماده را طبق جداول تنظیمی که توسط سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می‌شود، از معامل یا موكل اخذ و در اسناد تنظیمی موارد زیر را درج نمایند:

الف - شماره فیش بانکی، تاریخ پرداخت، مبلغ و نام بانک دریافت کننده مالیات؛

ب - شماره فیش بانکی، تاریخ پرداخت مبلغ و نام بانک دریافت کننده عوارض یا شماره و تاریخ گواهی پرداخت عوارض؛

ج - مشخصات خودرو شامل نوع، سیستم، تیپ، شماره شاسی، شماره موتور و مدل؛

د - نام متعاملین، کدپستی و شماره ملی و یا شماره اقتصادی متعاملین؛

دفاتر اسناد رسمی همچنین مکلفند که فهرست کامل نقل و انتقالات انجام شده در هر ماه را حداکثر تا پانزدهم ماه بعد طبق فرم یا روشنی که توسط سازمان امور مالیاتی کشور پیش‌بینی خواهدشده اداره امور مالیاتی ذی‌ربط ارسال نمایند.

تبصره ۲- دفاتر اسناد رسمی مکلفند در تنظیم و وکالت‌نامه‌های کلی در مورد انتقال اموال، فروش خودرو را تصریح نمایند.

تبصره ۳- دفاتر اسناد رسمی در صورت تخلف از مقررات تبصره‌های (۱) و (۲) این ماده مشمول جريمه به شرح زیر خواهندبود:

الف - در صورتی که مالیات و عوارض متعلق پرداخت نگردیده و یا کمتراز میزان مقرر پرداخت شده باشد، علاوه بر پرداخت وجه معادل مالیات و عوارض و یا مابه‌التفاوت موارد مذکور، مشمول جريمه‌ای به میزان دو درصد (۲٪) در ماه، نسبت به مالیات و عوارض پرداخت نشده و مدت تأخیر می‌باشد. جريمه مذکور غیر قابل بخشودگی است.

ب - تخلف از درج هر یک از مشخصات و موارد مذکور در بندهای (الف)، (ب)، (ج) و (د) تبصره (۱)، در سند تنظیمی و ارسال فهرست طبق فرم یا روش موضوع تبصره (۱) در موعد مقرر قانونی، تخلف انتظامی محسوب می‌شود و مطابق قوانین و مقررات ذی‌ربط با آنان عمل خواهدگردید.

تبصره ۴- فسخ و اقاله اسناد خودرو تا شش ماه بعد از معامله مشمول مالیات نقل و انتقال مجدد خواهدبود. در صورتی که پس از پرداخت مالیات نقل و انتقال، معامله انجام نشود مالیات وصول شده با گواهی دفتر اسناد رسمی مربوط طبق ضوابطی که از طرف سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می‌شود، قابل استرداد به معامل یا موكل خواهدبود.

تبصره ۵- اولین انتقال خودرو از کارخانجات سازنده یا مونتاژ کننده داخلی و یا واردکنندگان (نمایندگی‌های رسمی شرکتهای خارجی) به خریداران و همچنین هرگونه انتقال به صورت صلح و هبه به نفع دولت، نهادهای عمومی غیردولتی، دانشگاهها و حوزه‌های علمیه مشمول پرداخت مالیات نقل و انتقال موضوع این ماده نخواهد بود.

تبصره ۶- قیمت فروش کارخانه (داخلی) و یا مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی انواع خودروهای وارداتی که مبنای محاسبه مالیات و عوارض بندهای (ب) و (ج) ماده (۴۳) و مالیات نقل و انتقال قرار می‌گیرند، همه ساله براساس آخرین مدل توسط سازمان امور مالیاتی کشور تا پانزدهم دی ماه هر سال برای اجراء در سال بعد اعلام خواهد شد.

مأخذ مذکور در مورد خودروهای وارداتی از تاریخ ابلاغ قابل اجراء می‌باشد. این مهلت زمانی برای انواع جدید خودروهایی که بعد از تاریخ مزبور تولید آنها شروع یا به کشور وارد می‌شود لازم‌الرعایه نمی‌باشد. همچنین قیمت فروش یا مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی خودروهایی که تولید آنها متوقف می‌شود توسط سازمان یادشده و مناسب با آخرین مدل ساخته شده تعیین می‌گردد.

تبصره ۷- نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (ادارات راهنمایی و رانندگی) مکلف است هنگام نقل و انتقال خودروهای دولتی به اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی، نسخه پرداخت شده قبض مالیات نقل و انتقال مربوط را اخذ و سپس نسبت به ثبت انتقال در سوابق اقدام نماید.

ماده ۴۳- مالیات و عوارض خدمات خاص به شرح زیر تعیین می‌گردد:

الف - حمل و نقل برون‌شهری مسافر در داخل کشور با وسائل زمینی (به استثناء ریلی)، دریایی و هوایی پنج درصد (۵٪) بهاء بلیط (به عنوان عوارض).

ب - عوارض سالیانه انواع خودروهای سواری و وانت دوکابین اعم از تولید داخلی یا وارداتی حسب مورد معادل یک در هزار قیمت فروش کارخانه (داخلی) و یا یک در هزار مجموع ارزش، گمرک، و حقوق و ودی آنها.

تبصره - عوارض موضوع بند (ب) این ماده در مورد خودروهای با عمر بیش از ده سال (به استثناء خودروهای گازسوز) به ازاء سپری شدن هر سال (تا مدت ده سال)، بهمنام سالانه ۵۵,صد (۱۰٪) عوارض، موضوع بند مزبور، این ماده افشا شد.

ج - شماره‌گذاری انواع خودروهای سواری و وانت دوکابین اعم از تولید داخل و یا وارداتی به استثناء خودروهای سواری عمومی درون شهری یا برون شهری حسب مورد سه درصد (۳٪) قیمت فروش کارخانه و یا مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی آنها (دودرصد (۲٪) مالیات و کارخانه اضافی

حکم ماده (۱۷) این قانون و تبصره‌های آن به مالیات و عوارض این ماده قلباً تسبی نمی‌باشد.

۴۴- به پیشنهاد کارگروهی متشکل از وزیر امور اقتصادی و دارایی (رئیس)، وزیر بازرگانی، وزیر ذی‌ربط و معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری و تصویب هیأت‌وزیران، وجوهی بابت صدور، تمدید و یا اصلاح انواع کارت‌ها و مجوزهای مربوط به فعالیت موضوع مواد (۲۶) و (۴۷) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ و ماده (۸۰) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن، در موارد معین مصوب ۱۳۷۳/۱۲/۲۸ از منقضیان دریافت و به حساب درآمد عمومی (نیز خزانه‌داری کل، کشور) واریز می‌گردد.

۴۵- به دولت اجازه داده می شود بابت خروج هر مسافر از مرزهای هوایی دویست و پنجاه هزار (۲۵۰.۰۰۰) ریال و از مرزهای دریایی و زمینی مبلغ پنجاه هزار (۵۰.۰۰۰) ریال از مسافران دریافت و به حساب درآمد عمومی (نzd خزانه داری کل کشور) واریز نماید. تغییرات این مبالغ هر سه سال یک پار با توجه به نرخ تورم با تصویب هیأت وزیران تعیین می گردد.

تبصره - دارندگان گذرنامه‌های سیاسی و خدمت، خدمه وسایل نقلیه عمومی زمینی و دریایی و خطوط پروازی، دانشجویان شاغل به تحصیل در خارج از کشور (دارندگان اجازه خروج دانشجویی) بیمارانی که با مجوز شورای پزشکی جهت درمان به خارج از کشور اعزام می‌گردند، دارندگان پروانه گذر مرزی و جانبازان انقلاب اسلامی که برای معالجه به کشورهای دیگر اعزام می‌شوند، همچنین ایرانیان مقیم خارج از کشور دارای کارنامه شغلی از وزارت کار و امور اجتماعی، درخصوص پرداخت وجهه موضوع این ماده، مستثنی می‌باشند.

۴۶- الف - مالیات‌های موضوع مواد (۴۲) و (۴۳) و وجوده موضوع ماده (۴۵) این قانون به حساب یا حساب‌های درآمد عمومی مربوط که توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی (خزانه‌داری کل کشور) تعیین و از طریق سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می‌شود، واریز می‌گردد.

ب - وصول عوارض موضوع بندهای (الف) و (ب) ماده (۴۳) این قانون به شهرداری محل محول می‌شود و عوارض مذبور نیز به حساب شهرداری محل فعالیت واریز می‌گردد.

ج - عوارض موضوع بند (ج) ماده (۴۳) به حساب تمرکز وجوده، موضوع تبصره (۲) ماده (۳۹) واریز می‌شود تا حسب ترتیبات تبصره مذبور توزیع و هزینه گردد.

د- مالیات و وجوه دریافتی موضوع مواد (۴۲)، (۴۳) و (۴۵) این قانون که توسط سازمان امور مالیاتی کشور وصول می‌گردد مشمول احکام فصل نهم باب چهارم قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ و اصلاحات بعدی آن است.

هـ - اختلاف و استنکاف از پرداخت وجه دریافتی موضوع بندهای (الف) و (ب) ماده (۴۳) این قانون که توسط شهرداریها وصول می‌گردد، مشمول احکام ماده (۷۷) قانون اداره شهرداریها خواهدبود.

و- پرداخت مالیات و عوارض موضوع ماده (۴۳) این قانون پس از موعد مقرر موجب تعلق جریمه‌ای معادل دودردصد (٪۲) به ازاء هر ماه نسبت به مدت تأخیر خواهدبود.

۴۷-الف- اشخاصی که مبادرت به حمل و نقل برون شهری مسافر در داخل کشور با وسائل نقلیه زمینی، دریایی و هوایی می‌نمایند، مکلفند پنج درصد (۵٪) بهاء بليط موضوع بند (الف) ماده (۴۳) اين قانون را با درج در بليط و يا قرارداد حسب مورد، به عنوان عوارض از افزاخ خواهند داشت.

ب) مالکان خودروهای سواری و وانت دوکابین اعم از تولید داخل یا وارداتی مکلفند عوارض سالیانه خودروهای متعلق به خود، موضوع بند (ب) ماده (۴۳) این قانون را به نرخ یکدرهزار قیمت فروش کارخانه (داخلی) و یا مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی (وارداتی) براساس قيمت ها، مندرج در جداول، که توسط سازمان امو، مالات، کشم، اعلام مر گدد، محاسبه به حساب شهيدار، محاجا، وابن نمایند.

ج - تولیدکنندگان انواع خودروهای سواری و وانت دوکابین تولید داخل (به استثناء خودروهای سواری که به عنوان خودروهای عمومی شماره‌گذاری می‌شود) مکلفند مالیات و عوارض موضوع بند (ج) ماده (۴۳) این قانون را در تاریخ فروش با درج در اسناد فروش از خریداران اخذ و مالیات و عوارض مذکور را حسب مقررات موضوع ماده (۲۱) به ترتیب به حساب سازمان امور مالیاتی کشور و حساب تمرکز وجوه به نام وزارت کشور که توسط سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می‌شود، واریز نمایند.

تبصره ۱- واردکنندگان یا مالکان خودروهای سواری وانت دو کابین وارداتی (به استثناء خودروهای سواری که عنوان خودرو عمومی شماره‌گذاری می‌شوند) حسب مورد مکلفند قبل از شماره‌گذاری با مراجعه به ادارات امور مالیاتی شهر محل شماره‌گذاری نسبت به پرداخت مالیات و عوارض موضوع این ماده اقدام نمایند.

تبصره ۲- نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (معاونت راهنمایی و رانندگی) مکلف است قبل از شماره‌گذاری انواع خودروهای سواری و وانت دو کابین وارداتی به استثناء خودروهای سواری و عمومی درون شهری یا برون شهری، گواهی پرداخت مالیات و عوارض را از واردکنندگان یا مالکان حسب مورد اخذ و ضمیمه استناد مربوط نموده و از شماره‌گذاری خودروهای مزبور که مالیات و عوارض آن پرداخت نشده است، خودداری نماید. گواهی مزبور توسط اداره امور مالیاتی پس از وصول وجهه متعلق صادر خواهد شد.

تبصره ۴- به منظور تأمین هزینه اجراء برنامه‌های نگهداری، بهسازی و امنیت پرواز و توسعه زیربنایها در فرودگاهها و نیز استفاده از تجهیزات و سیستمهای جدید فرودگاهی و هوایوردی و امنیتی، به شرکت فرودگاههای کشور اجازه داده می‌شود با تصویب شورای عالی هواپیمایی کشوری دودرصد (۲٪) قیمت فروش بلیط مسافران پروازهای داخلی را دریافت کند.

تبصره ۴۹- آئین‌نامه اجرائی احکام مقرر در این فصل حداکثر ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون به پیشنهاد مشترک وزارت‌خانه‌های امور اقتصادی و دارایی و کشور تهیه و به تصویب هیأت‌وزیران می‌رسد.

فصل دهم - تکلیف سایر قوانین مرتبط و تاریخ اجراء

تبصره ۵۰- برقراری هرگونه عوارض و سایر وجهه برای انواع کالاهای وارداتی و تولیدی و همچنین ارائه خدمات که در این قانون، تکلیف مالیات و عوارض آنها معین شده است، همچنین برقراری عوارض به درآمدهای مأخذ محاسبه مالیات، سود سهام شرکتها، سود اوراق مشارکت، سود سپرده‌گذاری و سایر عملیات مالی اشخاص نزد باشند و مؤسسات اعتباری غیربانکی مجاز، توسط شوراهای اسلامی و سایر مراجع ممنوع می‌باشد.

تبصره ۱- شوراهای اسلامی شهر و بخش جهت وضع هر یک از عوارض محلی جدید، که تکلیف آنها در این قانون مشخص نشده باشد، موظفند موارد را حداکثر تا پانزدهم بهمن ماه هر سال برای اجراء در سال بعد، تصویب و اعلام عمومی نمایند.

تبصره ۲- عبارت «پنج در هزار» مندرج در ماده (۲) قانون نوسازی و عمران شهری مصوب ۱۳۴۷/۹/۷ به عبارت «یک درصد (۱٪)» اصلاح می‌شود.

تبصره ۳- قوانین و مقررات مربوط به اعطاء تخفیف یا معافیت از پرداخت عوارض یا وجهه به شهرداریها و دهیاریها ملغي می‌گردد.

تبصره ۴- وزارت کشور موظف است بر حسن اجراء این ماده در سراسر کشور نظارت نماید.

تبصره ۵۱- از اول ماه پس از تاریخ تصویب این قانون، مالیات موضوع بند (ه) ماده (۳) قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری و وصول عوارض و سایر وجهه از تولیدکنندگان کالا، ارائه‌دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی مصوب ۱۳۸۱ و اصلاحیه بعدی آن، حذف و عوارض موضوع این بند قانون مذکور به یک‌نیم درصد (۱/۵٪) اصلاح می‌گردد.

حکم تبصره (۱) ماده (۳۹) این قانون در مورد عوارض موضوع بند (ه) ماده (۳) قانون صدرالاشارة نیز جاری خواهد بود.

تبصره ۵۲- از تاریخ لازم‌اجراشدن این قانون، قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری و وصول عوارض و سایر وجهه از تولیدکنندگان کالا، ارائه‌دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی مصوب ۱۳۸۱ و اصلاحیه بعدی آن و سایر قوانین و مقررات خاص و عام مغایر مربوط به دریافت هرگونه مالیات غیرمستقیم و عوارض بر واردات و تولید کالاهای و ارائه خدمات لغو گردیده و برقراری و دریافت هرگونه مالیات غیرمستقیم و عوارض دیگر از تولیدکنندگان و واردکنندگان کالاهای و ارائه‌دهندگان خدمات ممنوع می‌باشد. حکم این ماده شامل قوانین و مقررات مغایری که شمول قوانین و مقررات عمومی بر آنها مستلزم ذکر نام یا تصریح نام است، نیز می‌باشد.

موارد زیر از شمول حکم این قانون مستثنی می‌باشد:

۱- قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران؛

۲- قانون مالیاتهای مستقیم مصوب اسفند ۱۳۶۶ و اصلاحیه‌های بعدی آن؛

۳- قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۲/۶/۷؛

۴- قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴/۹/۵؛

۵- قانون مقررات تردد وسائل نقلیه خارجی مصوب ۱۳۷۳/۴/۱۲؛

۶- عوارض آزادراهها، عوارض موضوع ماده (۱۲) قانون حمل و نقل و عبور کالاهای خارجی از قلمرو جمهوری اسلامی ایران مصوب

۱۳۷۴/۱۲/۲۶

۷- قانون نحوه تأمین هزینه اتاق بازرگانی و صنایع و معادن و اتاق تعاون مصوب ۱۳۷۲/۸/۱۱ و اصلاحات بعدی آن؛
 ۸- مواد (۶۳) و (۸۷) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت مصوب ۱۳۷۳/۱۲/۲۸.

تبصره - هزینه، کارمزد و سایر وجوهی که از درخواست‌کننده در ازاء ارائه مستقیم خدمات خاص و یا فروش کالا که طبق قوانین و مقررات مربوطه دریافت می‌شود و همچنین خسارات و جرائمی که به موجب قوانین و یا اختیارات قانونی لغو نشده دریافت می‌گردد، از شمول این ماده مستثنی می‌باشد.

مصادیق خدمات خاص، نحوه قیمت‌گذاری و میزان بهای تعیین شده برای خدمات موضوع این تبصره به پیشنهاد دستگاه اجرائی مربوط و تصویب هیأت‌وزیران تعیین می‌گردد.

ماده ۵۳ - تاریخ اجراء این قانون در رابطه با مواد (۱۸)، (۲۴)، (۲۵)، (۲۸)، (۳۱)، (۳۵)، (۳۶) و (۴۲) و (۴۸) از تاریخ تصویب و در مورد ماده (۵۱) از اول ماه پس از تصویب این قانون خواهدبود و سایر مواد آن از اول مهر ماه سال ۱۳۸۷ است. سازمان امور مالیاتی کشور موظف است ظرف مهلتهای مقرر در مواد مربوطه پس از تصویب قانون، آئین‌نامه‌ها، دستورالعملها و ضوابط اجرائی مربوط را تهیه و به تصویب مراجع ذی‌ربط برساند

قانون تأمین اجتماعی

فصل اول – تعاریف – کلیات

ماده ۱ به منظور اجراء و تعمیم و گسترش انواع بیمه‌های اجتماعی و استقرار نظام هماهنگ و متناسب با برنامه‌های تأمین اجتماعی، همچنین تمرکز وجهه و درآمدهای موضوع قانون تأمین اجتماعی و سرمایه‌گذاری و بهره‌برداری از محل وجوده و ذخائر، سازمان مستقلی به نام «سازمان تأمین اجتماعی» وابسته به وزارت کار تعاون و رفاه اجتماعی که در این قانون «سازمان» نامیده می‌شود، تشکیل می‌گردد سازمان دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی و اداری است و امور آن منحصرأ طبق اساسنامه‌ای که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، اداره خواهد شد.

تبصره ۱ صندوق تأمین اجتماعی موضوع ماده ۱۰ قانون تشکیل وزارت بهداری و بهزیستی، مصوب تیرماه ۱۳۵۵ در سازمان ادغام و کلیه وظایف و دارایی و مطالبات و دیون و تعهدات صندوق مذکور، به سازمان منتقل می‌شود.

تبصره ۲ کلیه واحدهای اجرائی تأمین اجتماعی سازمان‌های منطقه‌ای بهداری و بهزیستی استان‌ها، موضوع ماده ۶ قانون تشکیل وزارت بهداری و بهزیستی مصوب تیرماه ۱۳۵۵، از سازمان‌های مذکور منترع و با کلیه وظایف و دارایی و مطالبات و دیون و تعهدات به «سازمان» منتقل می‌شود.

تبصره ۳ کلیه کارکنان سازمان تأمین اجتماعی سابق که در اجرای ماده ۶ قانون تشکیل وزارت بهداری و بهزیستی به سازمان‌های منطقه‌ای بهداری و بهزیستی استان‌ها منتقل شده‌اند و همچنین کارمندانی که توسط سازمان‌های مذکور به منظور انجام وظایف مربوط به تأمین اجتماعی در نواحی بهداری و بهزیستی طبق آئین‌نامه استخدامی بیمه‌های اجتماعی استخدام شده و عملاً در کار تأمین اجتماعی اشتغال دارند و کلیه حقوق و مزایای خود را از محل اعتبارات پرسنلی و اداری تأمین اجتماعی دریافت می‌دارند به سازمان منتقل می‌شوند.

ماده ۲ تعاریف: بیمه شده شخصی است که راساً مشمول مقررات تأمین اجتماعی بوده و با پرداخت مبالغی به عنوان حق بیمه حق استفاده از مزایای مقرر در این قانون را دارد.

خانواده بیمه شده شخص یا اشخاصی هستند که به تبع بیمه شده از مزایای موضوع این قانون استفاده می‌کنند.
کارگاه محلی است که بیمه شده به دستور کارفرما یا نماینده او در آن جا کار می‌کند.

کارفرما شخص حقیقی یا حقوقی است که بیمه شده به دستور یا به حساب او کار می‌کند. کلیه کسانی که به عنوان مدیر یا مسئول عهده‌دار اداره کارگاه هستند نماینده کارفرما محسوب می‌شوند و کارفرما مسئول انجام کلیه تعهداتی است که نمایندگان مزبور در قبال بیمه شده به عهده می‌گیرند.

مزد یا حقوق یا کارمزد در این قانون شامل هرگونه وجوده و مزایای نقدی یا غیرنقدی مستمر است که در مقابل کار به بیمه شده داده می‌شود.

حق بیمه عبارت از وجودی است که به حکم این قانون و برای استفاده از مزایای موضوع آن به سازمان پرداخت می‌گردد.
بیماری، وضع غیرعادی جسمی یا روحی است که انجام خدمات درمانی را ایجاب می‌کند یا موجب عدم توانایی موقت اشتغال به کار می‌شود یا این که موجب هر دو در آن واحد می‌گردد.

حداده از لحظه این قانون اتفاقی است پیش‌بینی نشده که تحت تأثیر عامل یا عوامل خارجی در اثر عمل یا اتفاق ناگهانی رخ می‌دهد و موجب صدماتی بر جسم یا روان بیمه شده می‌گردد.

غرامت دستمزد به وجودی اطلاق می‌شود که در ایام بارداری، بیماری و عدم توانایی موقت اشتغال به کار و عدم دریافت مزد یا حقوق به حکم این قانون به جای مزد یا حقوق به بیمه شده پرداخت می‌شود.

وسائل کمک پزشکی (پروتز و اروتز) وسایلی هستند که به منظور اعاده سلامت یا برای جبران نقص جسمانی یا تقویت یکی از حواس به کار می‌روند.

کمک ازدواج مبلغی است که طبق شرایط خاصی برای جبران هزینه‌های ناشی از ازدواج به بیمه شده پرداخت می‌گردد.
کمک عائله‌مندی مبلغی است که طبق شرایط خاص در مقابل عائله‌مندی توسط کارفرما به بیمه شده پرداخت می‌شود.

از کارافتادگی کلی عبارتست از کاهش قدرت کار بیمه شده به نحوی که نتواند با اشتغال به کار سابق یا کار دیگری بیش از یک سوم از درآمد قبلی خود را به دست آورد.

از کارافتادگی جزئی عبارتست از کاهش قدرت کار بیمه شده به نحوی که با اشتغال به کار سابق یا کار دیگر فقط قسمتی از درآمد خود را به دست آورد.

بازنشستگی عبارتست از عدم اشتغال بیمه شده به کار به سبب رسیدن به سن بازنشستگی مقرر در این قانون.

مستمری عبارت از وجهی است که طبق شرایط مقرر در این قانون به منظور جبران قطع تمام یا قسمتی از درآمد به بیمه شده و در صورت فوت او برای تأمین معیشت بازماندگان وی به آنان پرداخت می‌شود.

غرامت مقطوع نقص عضو مبلغی است که به طور یک جا برای جبران نقص عضو یا جبران نقلیل درآمد بیمه شده به شخص او داده می‌شود. کمک کفن و دفن مبلغ مقطوعی است که به منظور تأمین هزینه‌های مربوط به کفن و دفن بیمه شده در مواردی که خانواده او این امر را به عهده می‌گیرند پرداخت می‌گردد.

ماده ۳: تأمین اجتماعی موضوع این قانون شامل موارد زیر می‌باشد:

حوادث و بیماری‌ها

بارداری

غرامت دستمزد

از کارافتادگی

بازنشستگی

مرگ

مقری بیمه بیکاری

تبصره ۱ : مشمولین این قانون از کمک‌های ازدواج و عائله‌مندی طبق مقررات مربوط برخوردار خواهند شد.

تبصره ۲ : ملاک تشخیص سن برای برخورداری از مزایای قانون تأمین اجتماعی شناسنامه‌ای است که در بدو بیمه شدن به سازمان تأمین اجتماعی ارائه شده یا می‌شود و هرگونه تغییراتی که پس از آن در شناسنامه به عمل آید برای سازمان یاد شده معتبر نخواهد بود. افراد تحت تکفل بیمه شده نیز مشمول این حکم خواهند بود.

ماده ۴ : مشمولین این قانون عبارتند از:

افرادی که به هر عنوان در مقابل دریافت مزد یا حقوق کار می‌کنند.

سازمان تأمین اجتماعی مکلف است با استفاده از مقررات عام قانون تأمین اجتماعی صاحبان حرف و مشاغل آزاد را به صورت اختیاری در برابر تمام یا قسمتی از مزایای قانون تأمین اجتماعی بیمه نماید چگونگی انجام بیمه و نرخ حق بیمه و همچنین میزان مزایای مربوطه به موجب آئین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب هیأت دولت خواهد رسید.

تبصره ۱ : بیمه شده مختار است که سطح درآمد ماهانه خود را که مبنای پرداخت حق بیمه قرار می‌گیرد بین حداقل و حداکثر دستمزد قانونی انتخاب نماید.

تبصره ۲ : از تاریخ تصویب این قانون مفاد بند ب و تبصره ۳ ماده ۴ قانون و همچنین آئین‌نامه مربوط ملغی می‌گردد.

تبصره ۳ : کلیه اتباع ایرانی اعم از شاغل و یا غیرشاغل در فعالیتهای مختلف در خارج از کشور که بیمه آنان با مقررات قانون تأمین اجتماعی و تغییرات بعدی آن مغایرت نداشته باشد می‌توانند بطور اختیاری مشمول مقررات این قانون و آئین‌نامه‌های مربوط قرار گیرند، مشروط بر اینکه بیمه شده حق بیمه خود را به طور منظم پرداخت نماید، بدیهی است مورد این قبیل از بیمه شدگان مانند سایر بیمه شدگان داخل کشور مکلف به ارائه خدمات و انجام تعهدات قانونی براساس آئین‌نامه و مقررات مربوط در ایران خواهد بود.

دریافت کنندگان مستمریهای بازنشستگی، از کارافتادگی، و فوت.

تبصره ۱ : مستخدمین وزارت‌خانه‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی و مستخدمین مؤسسات وابسته به دولت که طبق قوانین مربوط به نحوی از انحصار از موارد مذکور در ماده سه این قانون بهره‌مند می‌باشند در سایر مواردی که قوانین خاص برای آنها وجود ندارد طبق آئین‌نامه‌ای که به پیشنهاد وزارت رفاه اجتماعی و تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید تابع مقررات این قانون خواهند بود.

تبصره ۲ : مشمولین قانون استخدام نیروهای مسلح و افزارمندان مشمول قانون تعاون و بیمه بازنشستگی افزارمندان ارتش از شمول این قانون خارج بوده و تابع قانون و مقررات خاص خود خواهند بود.

تبصره ۳ : ملغی گردیده.

تبصره ۴ : مشمولین قانون حمایت کارمندان در برابر اثرات ناشی از پیری و از کارافتادگی و فوت کماکان تابع مقررات قانون مذکور خواهد بود. مؤسسه‌های مشمول مذکور مکلفند با اعلام سازمان تأمین خدمات درمانی حق بیمه درمانی سهم خود و بیمه‌شده را کسر و توسط صندوق حمایت مربوط به سازمان نامبرده پردازند. میزان حق بیمه درمانی موضوع این ماده تابع ضوابط و مقررات بیمه خدمات درمانی موضوع قانون تأمین خدمات درمانی مستخدمین دولت است و نحوه وصول آن عیناً به ترتیبی است که در قانون حمایت کارمندان در برابر اثرات ناشی از پیری و از کارافتادگی و فوت پیش‌بینی شده است.

تبصره ۵: در مواردی که کارفرمایان موضوع بند (۴) (ماده ۲) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴/۴/۳ اشخاص حقیقی باشند و همچنین مدیران اشخاص حقوقی غیردولتی می‌توانند با پرداخت حق بیمه سهم بیمه شده و کارفرما به ترتیب مقرر در ماده (۲۸) قانون مذکور و اصلاحات بعدی آن از تاریخ اشتغال به کار در کارگاه در زمرة مشمولین قانون مذکور قرار گیرند. آئین‌نامه اجرائی این تبصره شامل نحوه احتساب سوابق خدمت و پرداخت حق بیمه‌های معوقه بنا به پیشنهاد وزارت رفاه و تأمین اجتماعی به تصویب هیات وزیران خواهد رسید. (الحاقی به موجب قانون اصلاح قانون تأمین اجتماعی و برخی قوانین مربوط به منظور تشویق کارفرمایان به تأثیه دیون معوقه سنواتی بابت حق بیمه و بیمه بیکاری کارکنان مصوب ۸۷)

ماده ۵: بیمه اتباع بیگانه که طبق قوانین و مقررات مربوط در ایران به کار اشتغال دارند تابع مقررات این قانون خواهد بود مگر در موارد زیر:

در صورتی که بین دول متبع آنان و دولت جمهوری اسلامی ایران موافقتنامه‌های دوجانبه یا چندجانبه تأمین اجتماعی منعقد شده باشد که در این صورت طبق موافقتنامه عمل خواهد شد.

هر گاه تبعه بیگانه طبق گواهی مقامات صالح دول متبع خود در مدت اشتغال در ایران در کشور خود یا در کشور دیگر در موارد پیش‌بینی شده در ماده ۳ این قانون کلاً یا بعض‌اً بیمه شده باشند که در این صورت در همان موارد از شمول مقررات این قانون معاف می‌باشند.

تبصره . حوادث ناشی از کار اتباع کشورهای ملحق شده به مقاوله نامه شماره (۱۹) (سازمان بین‌المللی کار از شمول بند (ب) مستثنی^۱ می‌باشد و نرخ و مأخذ حق بیمه طبق آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط سازمان تأمین اجتماعی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۶: اجرای هر یک از موارد مندرج در ماده سه این قانون درباره روستائیان و افراد خانواده آن‌ها به تدریج در مناطق مختلف مملکت و به تناسب توسعه امکانات و مقدورات سازمان به پیشنهاد هیأت مدیره و تصویب شورای عالی سازمان باتوجه به ماده ۱۱۷ این قانون خواهد بود.

ماده ۷: افراد شاغل در فعالیت‌هایی که تا تاریخ تصویب این قانون مشمول بیمه‌های اجتماعی نشده‌اند به ترتیب زیر به پیشنهاد هیأت مدیره و تصویب وزیر رفاه اجتماعی مشمول مقررات این قانون قرار خواهند گرفت.

موارد مذکور در بندهای (ج - ۵ - ۵ - و) ماده ۳ این قانون به تدریج و با توجه به امکانات سازمان اجراء خواهد شد و در این صورت میزان حق بیمه با توجه به ماده ۲۸ این قانون تا خاتمه سال ۱۳۵۴، ۱۹٪ حقوق یا مزد و از اول سال ۱۳۵۵ معادل ۲۱٪ حقوق و یا مزد خواهد بود که در سال ۱۳۵۴ کارفرما ۱۳٪ و بیمه شده ۴٪ و دولت ۲٪ و از سال ۱۳۵۵ کارفرما ۱۴٪ و بیمه شده ۵٪ و دولت ۲٪ می‌پردازند.

موارد مذکور در بندهای الف و ب ماده ۳ این قانون به تدریج و در صورتی اجراء خواهد شد که سازمان وسائل و امکانات درمانی لازم را برای بیمه‌شدن گان فراهم نموده باشد. الزام کارفرمایان یا افرادی که به موجب این ماده مشمول مقررات این قانون می‌شوند به تأثیه حق بیمه از تاریخی است که بیمه آنها از طریق انتشار آگهی در روزنامه و یا کتاب‌اعلام می‌شود.

ماده ۸: بیمه افراد و شاغلین فعالیت‌هایی که تا تاریخ تصویب این قانون به نحوی از انحصار مشمول مقررات قانون بیمه‌های اجتماعی یا قانون بیمه‌های اجتماعی روستائیان قرار گرفته‌اند با توجه به مقررات این قانون ادامه خواهد یافت.

تبصره: شرایط مربوط به ادامه تمام و یا قسمتی از بیمه‌های مقرر در این قانون برای کسانی که به علتی غیر از علل مندرج در این قانون از ردیف بیمه‌شدگان خارج شوند به موجب آئین‌نامه مربوط تعیین خواهد گردید و به هر حال پرداخت کلیه حق بیمه در این قبیل موارد به عهده بیمه شده خواهد بود.

ماده ۹: ملغی شده است.

ماده ۱۰: از تاریخ اجرای این قانون سازمان بیمه‌های اجتماعی و سازمان بیمه‌های اجتماعی روستائیان در سازمان تأمین اجتماعی ادغام می‌شوند و کلیه وظایف و تعهدات و دیون و مطالبات و بودجه و دارایی و کارکنان آنها با حفظ حقوق و سوابق و مزایای استخدامی خود که تا تاریخ تصویب و اجرای آئین‌نامه موضوع ماده ۱۳ این قانون معتبر خواهد بود به سازمان منتقل می‌گرددند.

ماده ۱۱: و تبصره آن ملغی شده است.

مواد ۱۲ الی ۱۷ به موجب لایحه قانونی اصلاح قانون تشکیل سازمان تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۸/۴/۲۸ شورای انقلاب و اساسنامه سازمان تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۸/۶/۱۰ هیأت وزیران منسوخ گردیده است

ماده ۱۸: آئین‌نامه داخلی شورای عالی سازمان پس از تصویب شورا به موقع اجرا گذارد خواهد شد.

مواد ۱۹: الی ۲۷ به موجب لایحه قانونی اصلاح قانون تشکیل سازمان تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۸/۴/۲۸ شورای انقلاب و اساسنامه سازمان تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۸/۶/۱۰ هیأت وزیران منسوخ گردیده است

فصل دوم - منابع درآمد - مأخذ احتساب حق بیمه و نحوه وصول آن

ماده ۲۸: منابع درآمد سازمان به شرح زیر می‌باشد.

حق بیمه از اول مهرماه تا پایان سال ۱۳۵۴ به میزان بیست و هشت درصد مزد یا حقوق است که هفت درصد آن به عهده بیمه شده و هجده درصد به عهده کارفرما و سه درصد به وسیله دولت تأمین خواهد شد.

درآمد حاصل از وجود و ذخائر و اموال سازمان.

وجوه حاصل از خسارات و جریمه‌های نقدی مقرر در این قانون.

کمک‌ها و هدایا.

تبصره ۱ از اول سال ۱۳۵۵ حق بیمه سهم کارفرما بیست درصد مزد یا حقوق بیمه شده خواهد بود و با احتساب سهم بیمه شده و کمک دولت حق بیمه به سی درصد مزد حقوق افزایش می‌یابد.

تبصره ۲ دولت مکلف است حق بیمه سهم خود را به طور یک‌جا در بودجه سالانه کل کشور منظور و به سازمان پرداخت کند.

تبصره ۳ سازمان باید حداقل هر سه سال یک بار امور مالی خود را با اصول محاسبات احتمالی تطبیق و مراتب را به شورای عالی گزارش دهد.

ماده ۲۹: نه درصد از مأخذ محاسبه حق بیمه مذکور در ماده ۲۸ این قانون حسب مورد برای تأمین هزینه‌های ناشی از موارد مذکور در بندهای الف و ب ماده ۳ این قانون تخصیص می‌یابد و بقیه به سایر تعهدات اختصاص خواهد یافت.

ماده ۳۰: غرامت دستمزد ایام بیماری بیمه‌شدگان که از طرف کارفرما پرداخت نمی‌شود به عهده سازمان می‌باشد

تبصره: ارزش مزایای غیر نقدی مستمر مانند مواد غذایی - پوشاش و نظایر آن طبق آئین‌نامه‌ای که به پیشنهاد هیأت مدیره به تصویب شورای عالی خواهد رسید به طور مقطع تعیین و حق بیمه از آن دریافت می‌گردد.

ماده ۳۱: در مورد بیمه‌شدگانی که تمام یا قسمتی از مزد و درآمد آنها به وسیله مشتریان یا مراجعین تأمین می‌شود درآمد تقریبی هر طبقه یا حرفة مقطوعاً به پیشنهاد هیأت مدیره و تصویب شورای عالی تعیین و مأخذ دریافت حق بیمه قرار خواهد گرفت.

ماده ۳۲: در مورد بیمه‌شدگانی که کارمزد دریافتی دارند حق بیمه به مأخذ کل درآمد ماهانه آنها احتساب و دریافتی گردد. این حق بیمه در هیچ مورد نباید از حق بیمه‌ای که به حداقل مزد کارگر عادی تعلق می‌گیرد کمتر باشد.

ماده ۳۳: حق بیمه کارآموزان باید به نسبت مزدیا حقوق آنها پرداخت شود و در هر حال میزان حق بیمه در این مورد باید از میزانی که به حداقل مزد یا حقوق تعلق می‌گیرد کمتر باشد. در صورتی که مزد یا حقوق کارآموزان کمتر از حداقل دستمزد باشد پرداخت مابه التفاوت حق بیمه سهم کارآموز به عهده کارفرما خواهد بود.

ماده ۳۴: در صورتی که بیمه شده برای دو یا چند کارفرما کار کند هر یک از کارفرمایان مکلفند به نسبت مزد یا حقوقی که می‌پردازند حق بیمه سهم شده را از مزد یا حقوق او کسر و به انضمام سهم خود به سازمان پرداخت نمایند.

ماده ۳۵: سازمان می‌تواند در موارد لزوم با تصویب شورای عالی سازمان مزد یا حقوق بیمه‌شدگان بعضی از فعالیت‌ها را طبقه‌بندی نماید و حق بیمه را به مأخذ درآمد مقطوع وصول و کمک‌های نقدی را بر همان اساس محاسبه و پرداخت نماید.

ماده ۳۶: کارفرما مسئول پرداخت حق بیمه سهم خود و بیمه‌شده به سازمان می‌باشد و مکلف است در موقع پرداخت مزد یا حقوق و مزايا سهم بیمه شده را کسر نموده و سهم خود را بر آن افزوده به سازمان تأديه نماید. در صورتی که کارفرما از کسر حق بیمه سهم بیمه‌شده خودداری کند شخصاً مسئول پرداخت آن خواهد بود، تأخیر کارفرما در پرداخت حق بیمه یا عدم پرداخت آن رافع مسئولیت و تعهدات سازمان در مقابل بیمه‌شده نخواهد بود.

تبصره. بیمه‌شدگانی که تمام یا قسمتی از درآمد آنها به ترتیب مذکور در ماده ۳۱ این قانون تأمین می‌شود مکلفند حق بیمه سهم خود را برای پرداخت به سازمان به کارفرماتأديه نمایند ولی در هر حال کارفرما مسئول پرداخت حق بیمه خواهد بود.

ماده ۳۷: هنگام نقل و انتقال عین یا منافع موسسات و کارگاه‌های مشمول این قانون اعم از این که انتقال به صورت قطعی - شرطی - رهنی - صلح حقوق یا اجاره باشد و اعم از این که انتقال به طور رسمی یا غیر رسمی انجام بگیرد انتقالگیرنده مکلف است گواهی سازمان را مبنی بر نداشتن بدھی معوق بابت حق بیمه و متفرعات آن از انتقال دهنده مطالبه نماید. دفاتر استاد رسمی مکلفند در موقع تنظیم سند از سازمان راجع به بدھی واگذار کننده استعلام نمایند در صورتی که سازمان ظرف ۱۵ روز از تاریخ ورود برگ استعلام به دفتر سازمان پاسخی به دفترخانه ندهد دفترخانه معامله را بدون مفاصحاسب ثبت خواهد کرد. در صورتی که بنا به اعلام سازمان واگذار کننده بدھی داشته باشد می‌تواند با پرداخت بدھی معامله را انجام دهد بدون این که پرداخت بدھی حق واگذار کننده را نسبت به اعتراض به تشخیص سازمان و رسیدگی به میزان حق بیمه ساقط کند. در صورت انجام معامله بدون ارائه گواهی مذکور انتقال دهنده و انتقال گیرنده برای پرداخت مطالبات سازمان دارای مسئولیت تضامنی خواهد بود. وزارت خانه‌ها و موسسات و شرکت‌های دولتی همچنین شهرداری‌ها و اتاق‌های اصناف و سایر مراجع ذیربطر مکلفند در موقع تقاضای تجدید پروانه کسب یا هر نوع فعالیت دیگر مفاصحاسب پرداخت حق بیمه را از متقاضی مطالبه نمایند. در هر حال تجدید پروانه کسب موكول به ارائه مفاصحاسب پرداخت حق بیمه می‌باشد.

تبصره: سازمان مکلف است حداکثر پس از یک ماه از تاریخ ثبت تقاضا مفاصحاسب صادر و به تقاضاکننده تسلیم نماید.

ماده ۳۸: در مواردی که انجام کار به طور مقاطعه به اشخاص حقیقی یا حقوقی واگذار می‌شود کارفرما باید در قراردادی که منعقد می‌کند مقاطعه کار را متعهد نماید که کارکنان خود و همچنین کارکنان مقاطعه کاران فرعی را نزد سازمان بیمه نماید و کل حق بیمه را به ترتیب مقرر در ماده ۲۸ این قانون بپردازد. پرداخت پنجم درصد بهای کار مقاطعه کار از طرف کارفرما موكول به ارائه مفاصحاسب از طرف سازمان خواهد بود. در مورد مقاطعه کارانی که صورت مزد و حق بیمه کارکنان خود را در موعد مقرر به سازمان تسلیم و پرداخت می‌کنند معادل حق بیمه پرداختی بنا به درخواست سازمان از مبلغ مذکور آزاد خواهد شد. هر گاه کارفرما آخرین قسط مقاطعه کار را بدون مطالبه مفاصحاسب سازمان بپردازد مسئول پرداخت حق بیمه مقرر و خسارات مربوط خواهد بود و حق دارد وجوهی را که از این بابت به سازمان

پرداخته است از مقاطعه کار مطالبه و وصول نماید، کلیه وزارت‌خانه‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی همچنین شهرداری‌ها و اتاق اصناف و مؤسسات غیر دولتی و مؤسسات خیریه و عالم‌منفعه مشمول مقررات این ماده می‌باشند.

تبصره. کلیه کارفرمایان موضوع این ماده و ماده ۲۹ قانون بیمه‌های اجتماعی سابق مکلفند، مطالبات سازمان تأمین اجتماعی از مقاطعه کاران و مهندسین مشاوری که حداقل یکسال از تاریخ خاتمه، تعلیق و یا فسخ قرارداد آنان گذشته و در این فاصله جهت پرداخت حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای قرارداد و ارائه مفاصیح سازمان تأمین اجتماعی مراجعته ننموده‌اند را ضمن اعلام فهرست مشخصات مقاطعه کاران و مهندسین مشاور از محل پنج درصد کل کار و آخرین قسط نگهداری شده به این سازمان پرداخت نمایند. میزان حق بیمه پس از قطعی شدن طبق قانون و براساس آراء هیأت تجدید نظر موضوع ماده ۴۴ قانون تأمین اجتماعی و ابلاغ مجدد به پیمانکار جهت پرداخت بدھی حق بیمه ظرف ۲۰ روز از تاریخ ابلاغ توسط سازمان تأمین اجتماعی اعلام خواهد شد.

نحوه اجرای تبصره به موجب آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط سازمان تأمین اجتماعی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۳۹: کارفرما مکلف است حق بیمه مربوط به هر ماها حداکثر تا آخرین روز ماه بعد به سازمان پردازد. همچنین صورت مزد یا حقوق بیمه‌شدگان را به ترتیبی که در آئین‌نامه طرز تنظیم و ارسال صورت مزد که به تصویب شورای عالی سازمان خواهد رسید به سازمان تسلیم نماید. سازمان حداکثر ظرف شش ماه از تاریخ دریافت صورت مزد اسناد و مدارک کارفرما را موردنرسیدگی قرار داده و در صورت مشاهده نقص یا اختلاف یا مغایرت به شرح ماده ۱۰۰ این قانون اقدام و مابه التفاوت را وصول می‌نماید. هر گاه کارفرما از ارائه اسناد و مدارک امتناع کند سازمان مابه التفاوت حق بیمه را رأساً تعیین و مطالبه و وصول خواهد کرد.

ماده ۴۰: در صورتی که کارفرما از ارسال صورت مزد مذکور در ماده ۳۹ این قانون خودداری کند سازمان می‌تواند حق بیمه را رأساً تعیین و از کارفرما مطالبه و وصول نماید.

ماده ۴۱: در مواردی که نوع کار ایجاب کند سازمان می‌تواند به پیشنهاد هیأت مدیره و تصویب شورای عالی سازمان نسبت مزد را به کل کار انجام یافته تعیین و حق بیمه متعلق را به همان نسبت مطالبه و وصول نماید.

ماده ۴۲: در صورتی که کارفرما به میزان حق بیمه و خسارات تأخیر تعیین شده از طرف سازمان معتبر باشد می‌تواند ظرف سی روز از تاریخ ابلاغ، اعتراض خود را کتبیاً به سازمان تسلیم نماید. سازمان مکلف است اعتراض کارفرما را حداکثر تا یکماه پس از دریافت آن در هیأت بدوي تشخیص مطالبات مطرح نماید در صورت عدم اعتراض کارفرما ظرف مدت مقرر تشخیص سازمان قطعی و میزان حق بیمه و خسارات تعیین شده طبق ماده ۵۰ این قانون وصول خواهد شد.

ماده ۴۳: هیأت‌های بدوي تشخیص مطالبات سازمان از افراد زیر تشکیل می‌گردند.
نماینده وزارت رفاه اجتماعی که ریاست هیأت را به عهده خواهد داشت.

یکنفر به عنوان نماینده کارفرما به انتخاب اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران در مورد بازرگانان و صاحبان صنایع یا یکنفر نماینده صنف مربوط به معرفی اتاق اصناف در مورد افراد صنفی و صاحبان حرف و مشاغل آزاد.
یکنفر به انتخاب شورای عالی تأمین اجتماعی.

نماینده کارگران در مورد کارگران مشمول قانون تأمین اجتماعی به انتخاب وزیر رفاه اجتماعی.
آراء هیأت‌های بدوي در صورتی که مبلغ مورد مطالبه سازمان باابت اصل حق بیمه یک میلیون و پانصد هزار ریال یا کمتر باشدو یا این که در موعد مقرر مورد اعتراض واقع نشود قطعی و لازم الاجرا خواهد بود. در صورتی که مبلغ مورد مطالبه بیش از یک میلیون و پانصد هزار ریال باشد کارفرما و سازمان ظرف ۲۰ روز از تاریخ ابلاغ واقعی یا قانونی رأی هیأت بدوي حق تقاضای تجدیدنظر خواهند داشت.

ماده ۴۴: هیأت‌های تجدید نظر تشخیص مطالبات در مرکز استانها با شرکت افراد زیر تشکیل می‌شود.
نماینده وزارت رفاه اجتماعی که ریاست هیأت را به عهده خواهد داشت.
یکنفر از قضات دادگستری به انتخاب وزارت دادگستری.
یکنفر به انتخاب شورای عالی تأمین اجتماعی.

نماینده سازمان به انتخاب رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل سازمان.

یکنفر به عنوان نماینده کارفرما به انتخاب اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران در مورد بازرگانان و صاحبان صنایع یا یک نفر نماینده اتاق اصناف در مورد افراد صنفی و صاحبان حرف و مشاغل آزاد.
آراء هیأت تجدید نظر قطعی و لازم الاجرا است.

تبصره. هیأت‌های بدوي و تجدید نظر تاریخ رسیدگی را به کارفرما ابلاغ خواهند کرد و حضور کارفرما برای ادائی توضیحات بلامانع است.

ماده ۴۵: نحوه تسلیم اعتراض و درخواست تجدید نظر و تشکیل جلسات هیأت‌ها و ترتیب رسیدگی و صدوررأی و ابلاغ به موجب آئین نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد هیأت مدیره سازمان به تصویب شورای عالی سازمان خواهد رسید.

ماده ۴۶: سازمان می‌تواند به درخواست کارفرما بدھی او را حداکثر تا سی و شش قسط ماهانه تقسیط نماید و در این صورت کارفرما باید معادل دوازده درصد در سال نسبت به مانده بدھی خود بهره به سازمان بپردازد. در صورتی که کارفرما هر یک‌ماز اقساط مقرر را در رأس موعد پرداخت نکند بقیه اقساط تبدیل به حال شده و طبق ماده ۵۰ این قانون وصول خواهد شد.

ماده ۴۷: کارفرمایان مکلفند صورت مزد و حقوق و مزایای بیمه‌شدگان همچنین دفاتر و مدارک لازم را در موقع مراجعة بازرس سازمان در اختیار او بگذارند. بازرسان سازمان می‌توانند از تمام یاقوتی از دفاتر و مدارک مذکور رونوشت یا عکس تهیه و برای کسب اطلاعات لازم به هر یک از رؤسا و کارمندان و کارگران کارگاه و مراجع ذیربظ مراجعة نمایند. بازرسان سازمان حق دارند کارگاه‌های مشمول قانون را مورد بازرسی قرار دهند و دارای همان اختیارات و مسئولیت‌های مذکور در مواد ۵۲ و ۵۳ قانون کار خواهند بود. نتیجه بازرسی حداکثر ظرف یکماه از طرف سازمان به کارفرما اعلام خواهد شد.

ماده ۴۸: از تاریخی که سازمان با توجه به ماده ۷ این قانون گروه جدیدی را مشمول بیمه اعلام نماید ملزم به انجام تعهدات قانونی طبق مقررات نسبت به بیمه‌شدگان خواهد بود و کارفرمایان موظفند حق بیمه را از همان تاریخی که گروه مذبور مشمول بیمه اعلام شده است به سازمان بپردازند.

تبصره. در صورت عدم ارسال صورت مزد در موعد مقرر از طرف کارفرما سازمان می‌تواند مزد یا حقوق بیمه‌شدگان را براساس مأخذی که طبق ماده ۴۰ این قانون مبنای تعیین حق بیمه‌قرار گرفته است احتساب و مأخذ پرداخت مزایای نقدی قرار دهد. در مواردی که تعیین مزد یا حقوق بیمه شده به طریق مذکور میسر نباشد سازمان می‌تواند مزایای نقدی را به مأخذ حداقل مزد یا حقوق به‌طور علی‌الحساب پرداخت نماید.

ماده ۴۹: مطالبات سازمان ناشی از اجرای این قانون در عدد مطالبات ممتاز می‌باشد.

ماده ۵۰: مطالبات سازمان بابت حق بیمه و خسارات تأخیر و جرمیه‌های نقدی که ناشی از اجرای این قانون با قوانین سابق بیمه‌های اجتماعی و قانون بیمه‌های اجتماعی روستائیان باشد، همچنین هزینه‌های انجام شده طبق مواد ۶۶ و ۹۰ خسارات مذکور در مواد ۹۸ و ۱۰۰ این قانون در حکم مطالبات مستند به اسناد لازم الاجرا بوده و طبق مقررات مربوط به اجرای مقاد اسناد رسمی به وسیله مأمورین اجرای سازمان قابل وصول می‌باشد. آئین نامه اجرائی این ماده حداکثر ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون از طرف سازمان تهیه و پس از تصویب وزارت رفاه اجتماعی و وزارت دادگستری به موقع اجراء گذارده خواهد شد. تا تصویب آئین نامه مذبور مقررات این ماده توسط مأمورین اجرای احکام محاکم دادگستری براساس آئین نامه ماده ۳۵ قانون بیمه‌های اجتماعی اجراء خواهد شد.

فصل سوم - مقررات مالی

ماده ۵۱: هیأت مدیره مکلف است تا اول دی ماه هر سال بودجه کل سازمان را برای سال بعد تنظیم و به شورای عالی سازمان پیشنهاد نماید، شورای عالی سازمان مکلف است حداکثر تا پانزدهم اسفندماه بودجه سال بعد را تصویب و به هیأت مدیره ابلاغ نماید.

تبصره. سهم سازمان تأمین خدمات درمانی از بابت هزینه‌های ناشی از بندهای الف و ب ماده ۳ این قانون به ترتیب مقرر در ماده ۲۹ باید در

بودجه سازمان مشخص گردد.

ماده ۵۲: مانده درآمد پس از وضع مخارج و کلیه درآمدهای حاصل از خسارات و زیان دیرکرد و بهره سپردها و سود اوراق بهادر و سود سرمایه‌گذاری‌ها و درآمد حاصل از فروش و یا واگذاری و یا بهره‌برداری از اموال سازمان کلاً به حساب ذخائر منظور خواهد شد.

تبصره ۱. شورای عالی سازمان هر سال به پیشنهاد هیأت مدیره‌از محل ذخایر مبلغی جهت خرید اموال غیرمنقول و ایجاد ساختمان‌های تأسیسات و تجهیزات جدید که اعتبار آن در بودجه سازمان تأمین نشده باشد تخصیص خواهد داد.

ماده ۵۳: ذخایر سازمان نزد بانک رفاه کارگران متصرف خواهد شد بانک مذکور ذخایر مزبور را تحت نظر هیأتی با تصویب شورای عالی سازمان به کار خواهد انداخت.

فصل چهارم: حوادث و بیماریها و بارداری

ماده ۵۴: بیمه‌شدگان و افراد خانواده آنها از زمانی که مشمول مقررات این قانون قرار می‌گیرند در صورت مصدوم شدن بر اثر حوادث یا ابتلاء به بیماری می‌توانند از خدمات پزشکی استفاده نمایند. خدمات پزشکی «که به عهده سازمان تأمین خدمات درمانی است» شامل کلیه اقدامات درمانی سرپایی - بیمارستانی تحويل داروهای لازم و انجام آزمایشات تشخیص طبی می‌باشد.

ماده ۵۵: خدمات درمانی موضوع این قانون به دو صورت انجام می‌گیرد.

الف: اولویت درمان به روش درمان مستقیم داده شود.

ب: استفاده از روش درمان غیرمستقیم با اختیار و تشخیص وزارت بهادری و بهزیستی به موجب آئین‌نامه‌ای خواهد بود که وزارت بهادری و بهزیستی طرف مدت ۱۵ روز پس از تصویب این ماده واحد تهیه و به مرحله اجرا در خواهد آمد.

ماده ۵۶: به منظور توانبخشی، ترمیم و تجدید فعالیت بیمه‌شدگان آسیب‌دیده که قدرت کار اولیه خود را از دست داده‌اند «سازمان تأمین خدمات درمانی» برای اشتغال آنها به کارهای مناسب‌دیگر طبق آئین‌نامه‌هایی که از طرف شورای فنی سازمان مذکور پیشنهاد و به تصویب شورای عالی سازمان خواهد رسید از طریق مؤسسات حرفه‌ای معمولیان اقدام خواهد نمود.

ماده ۵۷: در صورتیکه معالجه بیمار مستلزم انتقال او از روستا یا از شهرستان به شهرستان دیگر باشد ترتیب نقل و انتقال طبق ضوابطی خواهد بود که از طرف «سازمان تأمین خدمات درمانی» پیشنهاد و به تصویب شورای فنی سازمان مذکور می‌رسد.

ماده ۵۸: افراد خانواده بیمه شده که از کمکهای مقرر در ماده ۵۴ این قانون استفاده می‌کنند عبارتند از:

همسر بیمه شده.

شوهر بیمه شده در صورتی که معاش او توسط بیمه شده زن تأمین می‌شود و سن او از شصت سال متجاوز باشد یا طبق نظر کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ این قانون از کارافتاده شناخته شود.

ماده ۵۹: بیمه شدگانی که تحت معالجه و یا درمانهای توانبخشی قرار می‌گیرند و بنا به تشخیص «سازمان تأمین خدمات درمانی» موقتاً قادر به کار نیستند به شرط عدم اشتغال به کار و عدم دریافت مزد یا حقوق استحقاق دریافت غرامت دستمزد را با رعایت شرایط زیر خواهند داشت:

بیمه شده بر اثر حوادث ناشی از کار و غیر ناشی از کاریا بیماریهای حرفه‌ای تحت درمان قرار گرفته باشد.

در صورتیکه بیمه شده به سبب بیماری و طبق گواهی پزشک احتیاج به استراحت مطلق یا بستری شدن داشته باشد و در تاریخ اعلام بیماری

مشغول به کار بوده و یا در مرخصی استحقاقی باشد.

ماده ۶۰: حادث ناشی از کار حوادثی است که در حین انجام وظیفه و به سبب آن برای بیمه شده اتفاق می‌افتد. مقصود از حین انجام وظیفه تمام اوقاتی است که بیمه شده در کارگاه یا مؤسسه‌ها و وابسته یا ساختمانها و محوطه آن مشغول کار باشدو یا به دستور کارفرما در خارج از محوطه کارگاه عهده‌دار انجام‌مأموریتی باشد. اوقات مراجعته به درمانگاه و یا بیمارستان و یا برای معالجات درمانی و توانبخشی و اوقات رفت و برگشت بیمه شده از منزل به کارگاه جزء اوقات انجام‌وظیفه محسوب می‌گردد مشروط بر اینکه حادثه در زمان عادی رفت و برگشت به کارگاه اتفاق افتاده باشد حوادثی که برای بیمه شده حین اقدام برای نجات سایر بیمه شدگان و مساعدت به آنان اتفاق می‌افتد حادثه ناشی از کار محسوب می‌شود.

ماده ۶۱: بیماریهای حرفه‌ای به موجب جدولی که به پیشنهاد هیأت مدیره به تصویب شورای عالی سازمان خواهد رسید تعیین می‌گردد مدت مسئولیت سازمان تأمین خدمات درمانی نسبت به درمان هریک از بیماریهای حرفه‌ای پس از تغییر کار بیمه شده به شرحی است که در جدول مذبور قید می‌شود.

ماده ۶۲: مدت پرداخت غرامت دستمزد ایام بیماری و میزان آن بشرح زیر می‌باشد:

غرامت دستمزد از اولین روزی که بیمه شده بر اثر حادثه یا بیماری حرفه‌ای و به موجب تشخیص سازمان تأمین خدمات درمانی قادر به کار نباشد پرداخت خواهد شد. در مواردی که عدم اشتغال به کار و معالجه به سبب بیماری باشد در صورتی که بیمار در بیمارستان بستری نشود غرامت دستمزد از روز چهارم پرداخت خواهد شد.

پرداخت غرامت دستمزد تا زمانی که بیمه شده به تشخیص سازمان تأمین خدمات درمانی قادر به کار نبوده و به موجب مقررات این قانون از کارافتاده شناخته نشده باشد ادامه خواهد یافت.

غرامت دستمزد بیمه شده‌ای که دارای همسر یا فرزند یا پدر و مادر تحت تکلف باشد به میزان سه چهارم آخرین مزد یا حقوق روزانه او پرداخت می‌گردد.

غرامت دستمزد بیمه شده‌ای که همسر یا فرزند یا پدر و مادر تحت تکلف نداشته باشد معادل دو سوم آخرین مزد یا حقوق روزانه او می‌باشد مگر اینکه بیمه شده به هزینه سازمان تأمین خدمات درمانی بستری شود که در اینصورت غرامت دستمزد معادل یک دوم آخرین مزد یا حقوق روزانه وی خواهد بود.

هرگاه سازمان تأمین خدمات درمانی بیمه شده‌ای را برای معالجه به شهرستان دیگری اعزام دارد و درمان او را به طور سریائی انجام دهد علاوه بر غرامت دستمزد متعلق صدر صد غرامت دستمزد روزانه هم با بت هزینه هر روز اقامت او پرداخت خواهد شد. در صورتی که به تشخیص پژوهشک معالج مدام که بیمار احتیاج به همراه داشته باشد علاوه بر مخارج مسافرت معادل پنجاه درصد حقوق یا دستمزد بیمه شده نیز به همراه بیمار از طرف سازمان پرداخت خواهد شد.

ماده ۶۳: در مورد بیماریها یا حوادث آخرین مزد یا حقوق روزانه بیمه شده به منظور محاسبه غرامت دستمزد ایام بیماری عبارت است از جمع کل دریافتی بیمه شده که به مأخذ آن حق بیمه دریافت شده است در آخرین ۹۰ روز قبل از شروع بیماری تقسیم به روزهای کار و در مورد بیمه شدگانی که کارمزد دریافت می‌کنند آخرین مزد عبارت است از جمع کل دریافتی بیمه شده که به مأخذ آن حق بیمه دریافت شده است در آخرین ۹۰ روز قبل از شروع بیماری تقسیم بر ۹۰ مشروط بر اینکه غرامت دستمزد این مبلغ از غرامت دستمزدی که به حداقل مزد کارگر عادی تعلق می‌گیرد کمتر نباشد. در صورتی که بیمه شده دریافت کننده کارمزد ظرف سه ماه مذکور مدتی از غرامت دستمزد استفاده کرده باشد متوسط دستمزدی که مبنای محاسبه غرامت دستمزد مذکور قرار گرفته است به منزله دستمزد روزانه ایام بیماری تلقی و در محاسبه منظور خواهد شد.

ماده ۶۴: در مواردی که کارفرمایان طبق قوانین و مقررات دیگری مکلف باشند حقوق یا مزد بیمه شدگان بیمار خود را پرداخت نمایند سازمان تأمین خدمات درمانی فقط عهده‌دار معالجه آنها طبق مقررات این قانون خواهد بود

تبصره: در مواردی که کارفرمایان طبق قوانین دیگری مکلف باشند حقوق کارگران مسؤول خود را پرداخت نمایند سازمان فقط عهده‌دار معالجه

آنها طبق مقررات این قانون خواهد بود.

ماده ۶۵: در صورت وقوع حادثه ناشی از کار کارفرما مکلف است اقدامات لازم اولیه را برای جلوگیری از تشدید وضع حادثه دیده به عمل آورده و مراتب را ظرف سه روز اداری کتاباً به اطلاع سازمان برساند. در صورتی که کارفرما با بت اقدامات اولیه مذکور متحمل هزینه‌های شده باشد سازمان تأمین خدمات درمانی هزینه‌های مربوطه را خواهد پرداخت.

ماده ۶۶: در صورتی که ثابت شود وقوع حادثه مستقیماً ناشی از عدم رعایت مقررات حفاظت فی و بروز بیماری ناشی از عدم رعایت مقررات بهداشتی و احتیاط لازم از طرف کارفرما یا نمایندگان او بوده سازمان تأمین خدماتی درمانی و سازمان هزینه‌های مربوط به معالجه و غرامات و مستمری‌ها و غیره را پرداخته و طبق ماده ۵۰ این قانون از کارفرما مطالبه و وصول خواهد نمود.

تبصره. مقصو می‌تواند با پرداخت معادل ده سال مستمری موضوع این ماده به سازمان از این بابت بری‌الذمه شود.

تبصره‌هر گاه بیمه‌شده مشمول مقررات مربوط به بیمه شخص ثالث باشد در صورت وقوع حادثه سازمان و سازمان تأمین خدمات درمانی و یا شخصاً کمک‌های مقرر در این قانون را نسبت به بیمه‌شده انجام خواهند داد و شرکتهای بیمه موظفند خسارات وارد به سازمان‌ها را در حدود تعهدات خود نسبت به شخص ثالث بپردازند.

ماده ۶۷: بیمه‌شده زن یا همسر بیمه‌شده مرد در صورتی که ظرف یکسال قبل از زایمان سابقه پرداخت حق بیمه شصت روزرا داشته باشد می‌تواند بشرط عدم اشتغال به کار از کمک بارداری استفاده نماید. کمک بارداری دو سوم آخرین مزد یا حقوق بیمه شده طبق ماده ۶۳ می‌باشد که حداقل برای مدت دوازده هفته جماعت قبل و بعد از زایمان بدون کسر سه روز اول پرداخت خواهد شد.

ماده ۶۸: بیمه‌شده زن یا همسر بیمه‌شده مرد در طول مدت یکسال قبل از وضع حمل حق بیمه شصت روز را پرداخته باشد از کمکها و معاینه‌های طبی و معالجات قبل از زایمان و حین زایمان و بعد از وضع حمل استفاده خواهد کرد. سازمان تأمین خدمات درمانی بنا به درخواست بیمه‌شده می‌تواند به جای کمک‌های مذکور مبلغی وجه نقد به بیمه‌شده پرداخت نماید، مبلغ مزبور در آئین نامه‌ای که از طرف هیأت مدیره تأمین خدمات درمانی تهیه و به تصویب شورای عالی سازمان می‌رسد تعیین خواهد شد.

ماده ۶۹: در صورتی که بیمه‌شده زن و یا همسر بیمه‌شده مرد به بیماری‌هایی مبتلا شود که شیر دادن برای طفل او زیان آور باشد یا پس از زایمان فوت شود شیر مورد نیاز تا ۱۸ ماهگی تحويل خواهد شد.

فصل پنجم - از کارافتادگی

ماده ۷۰: بیمه‌شده‌گانی که طبق نظر پزشک معالج غیر قابل علاج تشخیص داده می‌شوند پس از انجام خدمات توان بخشی و اعلام نتیجه توان بخشی یا اشتغال چنانچه طبق نظر کمیسیونهای پزشکی مذکور در ماده ۹۱ این قانون توانائی خود را کلأ یا بعضأ از دست داده باشند به ترتیب زیر با آنهافتار خواهد شد:

هر گاه درجه کاهش قدرت کار بیمه‌شده شصت و شش درصد و بیشتر باشد از کارافتاده کلی شناخته می‌شود. چنانچه میزان کاهش قدرت کار بیمه‌شده بین سی و سه تا شصت و شش درصد و به علت حادثه ناشی از کار باشد از کارافتاده جزئی شناخته می‌شود.

اگر درجه کاهش قدرت کار بیمه‌شده بین ده تا سی و سه درصد بوده و موجب آن حادثه ناشی از کار باشد استحقاق دریافت غرامت نقص مقطوع را خواهد داشت.

ماده ۷۱: بیمه‌شده‌ای که در اثر حادثه ناشی از کار یا بیماری حرفه‌ای از کارافتاده کلی شناخته شود بدون در نظر گرفتن مدت پرداخت حق بیمه استحقاق دریافت مستمری از کارافتادگی کلی ناشی از کار را خواهد داشت.

ماده ۷۲: میزان مستمری ماهانه از کارافتادگی کلی ناشی از کار عبارتست از یک سی ام مزد یا حقوق متوسط بیمه‌شده ضرب در سنت

پرداخت حق بیمه مشروط بر اینکه این مبلغ از پنجاه درصد مزد یا حقوق متوسط ماهانه او کمتر و از صد درصد آن بیشتر نباشد. در مورد بیمه شدگانی که دارای همسر بوده یا فرزند یا پدر با مادر تحت تکفل داشته باشند و مستمری استحقاقی آنها از شصت درصد مزد یا حقوق متوسط آنها کمتر باشد علاوه بر آن معادل ده درصد مستمری استحقاقی به عنوان کمک مشروط بر آنکه جمع مستمری و کمک از ۶۰٪ تجاوز نکند پرداخت خواهد شد.

تبصره: شوهر یا فرزند یا پدر یا مادر با شرایط زیر تحت تکفل بیمه شده محسوب می‌شوند.

سن شوهر از شصت سال متاخر باشد و یا به تشخیص کمیسیونهای پزشکی موضوع ماده ۹۱ این قانون از کارافتاده کلی بوده و در هر دو حالت به حکم این قانون مستمری دریافت ننمایدو معاش او توسط زن تأمین شود.

فرزندان بیمه شده که حائز شرایط مذکور در بند ۳ ماده ۱۵۸ این قانون باشند

سن پدر از شصت و سن مادر از پنجاه و پنج سال بیشتر بوده یا اینکه به تشخیص کمیسیونهای پزشکی موضوع ماده ۹۱ این قانون از کارافتاده باشند و معاش آنها توسط بیمه شده تأمین و در هر حال به موجب این قانون مستمری دریافت ندارند.

تبصره مزد یا حقوق متوسط ماهانه بیمه شده موضوع این ماده عبارت است از جمع کل مزد یا حقوق او که به مأخذ آن حق بیمه دریافت گردیده ظرف هفتاد و بیست روز قبل از وقوع حادثه ناشی از کار یا شروع بیماری حرفه‌ای که منجر به از کارافتادگی شده است تقسیم به روزهای کار ضرب در سی.

ماده ۷۳: به بیمه شده‌ای که در اثر حادثه ناشی از کار بین سی و سه تا شصت و شش درصد توانایی کار خود را از دست داده باشد مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار پرداخت خواهد شد. میزان مستمری عبارتست از حاصل ضرب درصد از کارافتادگی در مبلغ مستمری از کارافتادگی کلی استحقاقی که طبق ماده ۷۲ این قانون تعیین می‌گردد.

ماده ۷۴: بیمه شده‌ای که در اثر حادثه ناشی از کار بین ده تا سی و سه درصد توانایی کار خود را از دست داده باشد استحقاق دریافت غرامت نقص عضو را خواهد داشت میزان این غرامت عبارت است از سی و شش برابر مستمری استحقاقی مقرر در ماده ۷۲ این قانون ضرب در، درصد از کارافتادگی.

ماده ۷۵: بیمه شده‌ای که ظرف ده سال قبل از وقوع حادثه غیر ناشی از کار یا ابتلاء به بیماری حداقل حق بیمه یکسال کار را که متناسبن حق بیمه نود روز کار ظرف یکسال قبل از وقوع حادثه یا بیماری منجر به از کارافتادگی باشد پرداخت نموده باشد در صورت از کارافتادگی کلی حق استفاده از مستمری از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار ماهانه را خواهد داشت.

تبصره محاسبه متوسط دستمزد و مستمری از کارافتادگی موضوع ماده فوق به ترتیب مقرر در ماده ۷۲ این قانون و تبصره ۲ آن صورت خواهد گرفت.

فصل ششم - بازنشستگی

ماده ۷۶: مشمولین این قانون در صورت حائز بودن شرایط زیر حق استفاده از مستمری بازنشستگی را خواهند داشت:

حداقل ده سال حق بیمه مقرر را قبل از تاریخ تقاضای بازنشستگی پرداخته باشند.

سن مرد به شصت سال تمام و سن زن به پنجاه و پنج سال تمام رسیده باشد.

تبصره ۱ کسانی که ۳۰ سال تمام کار کرده و در هر مورد حق بیمه مدت مزبور را به سازمان پرداخته باشند در صورتیکه سن مردان ۵۰ سال و سن زنان ۴۵ سال تمام باشد می‌توانند تقاضای مستمری بازنشستگی نمایند.

تبصره ۲ الف - کارهای سخت و زیان‌آور کارهایی است که در آنها عوامل فیزیکی، شیمیایی، مکانیکی و بیولوژیکی محیط کارغیراستاندارد بوده و در اثر اشتغال کارگر تنفسی به مراتب بالاتر از ظرفیتهای طبیعی (جسمی و روانی) در وی ایجاد می‌شود که نتیجه آن بیماری شغلی و عوارض ناشی از آن بوده و بتوان با به کارگیری تمهیدات فنی، مهندسی، بهداشتی و ایمنی وغیره صفت سخت و زیان‌آور بودن را از آن مشاغل

کاهش دادیا حذف کرد.

۱ کارفرمایان کلیه کارگاههای مشمول قانون تأمین اجتماعی که تمام یا برخی از مشاغل آنها حسب تشخیص مراجع ذیربط سخت و زیان‌آور اعلام شده است یا اعلام خواهد شد مکلفاندظرف دو سال از تاریخ تصویب این قانون نسبت به ایمن‌سازی‌عامل شرایط محیط کار مطابق حد مجاز و استانداردهای مشخص شده در قانون کار و آیین‌نامه‌های مربوطه و سایر قوانین موضوعه در این زمینه اقدام کنند.

۲ کارفرمایان کارگاههای مشمول قانون تأمین اجتماعی مکلفاندقبل از ارجاع کارهای سخت و زیان‌آور به بیمه‌شدگان، ضمن انجام معاینات پزشکی آنان از لحاظ قابلیت و استعداد جسمانی متناسب با نوع کارهای رجوع داده شده (موضوع ماده ۹۰ قانون تأمین اجتماعی)، نسبت به انجام معاینات دوره‌ای آنان که حداقل در هر سال نباید کمتر از یک بار باشد، به منظور آگاهی از روند سلامتی و تشخیص به هنگام بیماری و پیشگیری از فرسایش جسمی و روحی اقدام کنند. وزارتین بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و کار و امور اجتماعی مکلفاند تمهیدات لازم را در انجام این بند به وسیله کارفرمایان اعمال کنند.

ب حمایتها:

افرادی که حداقل ۲۰ سال متوالی و ۲۵ سال متناوب در کارهای سخت و زیان‌آور (مخل سلامتی) اشتغال داشته و در هر مورد حق بیمه مدت مذکور را به سازمان پرداخته باشند، می‌توانند تقاضای مستمری بازنشستگی کنند، هر سال سابقه پرداخت حق بیمه در کارهای سخت

موضوع استفساریه:

آیا مراد قانونگذار از عبارت «افرادی که حداقل بیست سال متوالی و بیست و پنج سال متناوب در کارهای سخت و زیان‌آور (مخل سلامت) اشتغال داشته باشند» در جزء (۱) بند (ب) اصلاحیه تبصره (۲۶) ماده (۲۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۷۹/۱۱/۳۰ مجلس شورای اسلامی داشتن حداقل ۷۳۰۰ روز اشتغال در یک یا چند شغل زیان‌آور در یک یا چند کارگاه است؟

پاسخ مجلس:

بلی، توالی اشتغال به قوت خود باقی است.

در صورتی که بیمه‌شدگان موضوع این تبصره قبل از رسیدن به سن مقرر یا کمتر از ۲۰ سال سابقه خدمت دچار فرسایش جسمی و روحی ناشی از اشتغال در کارهای سخت و زیان‌آور شوند باتأیید کمیسیونهای پزشکی (موضوع ماده ۹۱ قانون تأمین اجتماعی) با هر میزان سن و سابقه خدمت از مزایای مندرج در این تبصره برخوردار خواهند شد.

در مورد سایر بیمه‌شدگان حداقل ساقه پرداخت حق بیمه برای استفاده از مستمری بازنشستگی از تاریخ تصویب این قانون هر سال یک سال افزایش خواهد یافت تا آن که این حداقل به بیست سال تمام برسد.

از تاریخ تصویب این قانون برای مشمولان این تبصره چهار درصد (۴٪) به نرخ حق بیمه در قانون تأمین اجتماعی افزوده خواهد شد که آن هم در صورت تقاضای مشمولان قانون، به طور یکجا یا به‌طور اقساطی به وسیله کارفرمایان پرداخت خواهد شد.

تشخیص مشاغل سخت و زیان‌آور و چگونگی احراز توالی و تناوب اشتغال، نحوه تشخیص فرسایش جسمی و روحی و سایر موارد مطروحه در این تبصره به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که حداکثرظرف چهار ماه توسط سازمان تأمین اجتماعی و وزارت‌خانه‌های کار و امور اجتماعی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

بیمه‌شدگانی که دارای سابقه پرداخت حق بیمه در کارهای سخت و زیان‌آور به تاریخ تصویب این قانون باشند می‌توانند با استفاده از مزایای این قانون درخواست بازنشستگی نمایند. در این صورت با احراز شرایط توسط بیمه‌شدگان، کارفرمایان مربوطه مکلفاند حق بیمه مربوطه و میزان مستمری برقراری را تا احراز شرایط مندرج در تبصره ۲ و همچنین چهاردرصد (۴٪) (میزان مستمری برقراری نسبت به سنت‌های قبل

از تصویب این قانون را یکجا به سازمان پرداخت نمایند.

تبصره ۳۵: بیمه شدگانی که دارای ۳۵ سال تمام سابقه پرداخت حق بیمه باشند می‌توانند بدون در نظر گرفتن شرط سنی مقرر در قانون تقاضای بازنیستگی نمایند.

تبصره ۴: زنان کارگر با داشتن (۲۰) سال سابقه کار و (۴۲) سال سن به شرط پرداخت حق بیمه با (۲۰) روز حقوق می‌توانند بازنیسته شوند.

ماده ۷۷: میزان مستمری بازنیستگی عبارتست از یک سی ام متوسط مزد یا حقوق بیمه شده ضرب در سالهای پرداخت حق بیمه مشروط بر آنکه از (۳۵، ۳۰) سی و پنج، سی ام متوسط مزد یا حقوق تجاوز ننماید.

تبصره متوسط مزد یا حقوق برای محاسبه مستمری بازنیستگی عبارتست از مجموع مزد یا حقوق بیمه شده که براساس آن حق بیمه پرداخت گردیده ظرف آخرین دو سال پرداخت حق بیمه تقسیم بر بیست و چهار.

ماده ۷۸: کارفرما می‌تواند بازنیستگی بیمه شدگانی را که حداقل پنج سال پس از رسیدن به سن بازنیستگی مقرر در این قانون به کار خود ادامه داده اند از سازمان تقاضانماید.

ماده ۷۹: در مورد مستخدمین شرکتهای دولتی که به موجب قانون اکثریت سهام آنها متعلق به بخش خصوصی شده یا بشود به ترتیب زیر رفتار خواهد شد:

مستخدمین مشمول ماده ۳۳ مقررات استخدامی شرکتهای دولتی و مستخدمین شرکتهای دولتی که مشمول مقررات بازنیستگی و وظیفه خاص بوده اند تابع مقررات بازنیستگی و وظیفه موردعمل خود خواهند بود.

مستخدمین شرکتهای دولتی که مشمول قانون بیمه های اجتماعی هستند مشمول مقررات این قانون خواهند شد.

سایر مستخدمین تابع مقررات قانون حمایت کارمندان در برابر اثرات ناشی از پیری و از کارافتادگی و فوت خواهند شد.

نحوه احتساب سوابق خدمت دولتی مستخدمین مذکور در بندهای ۱ و ۳ و میزان پرداخت کسور بازنیستگی توسط مستخدم و کارفرما و همچنین ترتیب تعیین حقوق بازنیستگی و وظیفه مستخدمی آنان به موجب آئین نامه های خواهد بود که توسط وزارت رفاه اجتماعی با همکاری سازمان امور اداری و استخدامی کشور به تصویب شورای عالی تأمین اجتماعی می رسد.

فصل هفتم - مرگ

ماده ۸۰: بازماندگان واجد شرایط بیمه شده متوفی در یکی از حالات زیر مستمری بازماندگان دریافت خواهند داشت.

در صورت فوت بیمه شده بازنیسته

در صورت فوت بیمه شده از کارافتاده کلی مستمری بگیر.

در صورت فوت بیمه شده ای که در ده سال آخر حیات خود، حداقل حق بیمه یک سال کار، مشروط بر اینکه ظرف آخرین سال حیات حق بیمه ۹۰ روز کار را پرداخت کرده باشد.

تبصره ۱: بیمه شدگان مشمول قانون تأمین اجتماعی که قبل از تصویب این ماده واحده فوت شده و به هر علت در مورد آنان مستمری برقرار نشده است، حسب مورد مشمول شرایط مقرر در این بند یا تبصره (۲) هستند.

تبصره ۲: چنانچه بیمه شده فاقد شرایط مقرر در این بند باشد ولی حداقل (۲۰) سال حق بیمه مقرر را قبل از فوت پرداخت کرده باشد، بازماندگان وی از مستمری برخوردار خواهند شد. در تعیین متوسط مزد یا حقوق ماهانه مشمولان این تبصره برای محاسبه میزان مستمری، تبصره ماده (۷۷) قانون تأمین اجتماعی ملاک عمل قرار می گیرد.

تبصره ۳ بیمه شده‌ای که از تاریخ تصویب این قانون به بعد فوت می‌شود و فاقد شرایط مقرر در این بند می‌باشد، چنانچه سابقه پرداخت حق بیمه او کمتر از (۲۰) سال و بیشتر از (۱۰) سال باشد، به بازماندگان وی در ازای هر سال سابقه پرداخت حق بیمه، غرامت مقطوعی معادل یک ماه حداقل دستمزد کارگر عادی در زمان فوت به طور یکجا و به نسبت سهام مقرر در ماده (۸۳) (قانون تأمین اجتماعی پرداخت می‌شود.

در صورت فوت بیمه شده‌ای که بین ده تا بیست سال سابقه پرداخت حق بیمه داشته باشد به بازماندگان وی به نسبت سنتوات پرداخت حق بیمه بدون الزام به رعایت ماده (۱۱۱) قانون تأمین اجتماعی و به نسبت سهام مقرر در ماده (۸۳) همان قانون مستمری پرداخت می‌گردد.

بیمه شده‌ای که از تاریخ تصویب این قانون به بعد فوت می‌شود چنانچه سابقه پرداخت حق بیمه او از یک سال تا ده سال باشد به بازماندگان وی در ازاء هر سال سابقه پرداخت حق بیمه غرامت مقطوعی معادل یک ماه حداقل دستمزد کارگر عادی در زمان فوت به طور یکجا و به نسبت سهام مقرر در ماده (۸۳) قانون تأمین اجتماعی پرداخت می‌شود.

تبصره ۴ در مواردی که بیمه شده بر اثر حادثه ناشی از کار یا بیماریهای حرفه‌ای فوت نماید.

در اجراء اصل یکصد و بیست و سوم (۱۲۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران قانون اصلاح تبصره (۳) بند (۳) ماده (۸۰) (۳) قانون تأمین اجتماعی اصلاحی مصوب ۱۳۷۶ مصوب جلسه علنی مورخ ۱۳۸۶/۳/۲۲ مجلس که با عنوان طرح دو فوریتی اصلاح بند (۳) (ماده (۸۰) (۳) قانون تأمین اجتماعی به مجلس شورای اسلامی تقدیم و مطابق اصل یکصد و دوازدهم (۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به مجمع محترم تشخیص مصلحت نظام ارسال گردیده بود با تأیید آن مجمع جهت اجرا به دولت ابلاغ گردید.

قانون اصلاح تبصره (۳) بند (۳) ماده (۸۰) قانون تأمین اجتماعی اصلاحی مصوب ۱۳۷۶ که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ بیست و دوم خرداد ماه یک هزار و سیصد و هشتاد و شش مجلس شورای اسلامی تصویب و با توجه به ایراد شورای نگهبان، در جلسه مورخ ۱۳۸۶/۱۱/۲۰ مجمع تشخیص مصلحت نظام به تصویب نهایی رسیده و طی نامه شماره ۱۹۱۲۲۵/۱۹۱۲۲۵ مورخ ۱۳۸۶/۱۲/۵ مجلس شورای اسلامی واصل گردیده است، به پیوست جهت اجراء ابلاغ می‌گردد.

قانون اصلاح تبصره (۳) بند (۳) ماده (۸۰) قانون تأمین اجتماعی اصلاحی مصوب ۱۳۷۶/۷/۲۷

ماده واحده - تبصره (۳) بند (۳) ماده (۸۰) قانون تأمین اجتماعی اصلاحی مصوب ۱۳۷۶/۷/۲۷ به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

- ۱- در صورت فوت بیمه شده‌ای که بین ده تا بیست سال سابقه پرداخت حق بیمه داشته باشد به بازماندگان وی به نسبت سنتوات پرداخت حق بیمه بدون الزام به رعایت ماده (۱۱۱) قانون تأمین اجتماعی و به نسبت سهام مقرر در ماده (۸۳) (همان قانون مستمری پرداخت می‌گردد).
- ۲- بیمه شده‌ای که از تاریخ تصویب این قانون به بعد فوت می‌شود چنانچه سابقه پرداخت حق بیمه او از یک سال تا ده سال باشد به بازماندگان وی در ازاء هر سال سابقه پرداخت حق بیمه غرامت مقطوعی معادل یک ماه حداقل دستمزد کارگر عادی در زمان فوت به طور یکجا و به نسبت سهام مقرر در ماده (۸۳) قانون تأمین اجتماعی پرداخت می‌شود.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ بیست و دوم خرداد ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و شش مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۶/۱۱/۲۰ از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام موافق با مصلحت نظام تشخیص داده شد.

ماده ۸/ بازماندگان واجد شرایط متوفی که استحقاق دریافت مستمری را خواهند داشت عبارتند از:

عیال دائم بیمه شده متوفی مدام که شوهر اختیار نکرده است.

تبصره همسران بیمه شدگان متوفی که شوهر اختیار نموده‌اند (عقد دائم) در صورت فوت شوهر دوم، توسط تأمین اجتماعی مجدد به آنها مستمری پرداخت خواهد شد. بار مالی ناشی از این تبصره از محل سه درصد (۳٪) کمک دولت به بیمه شدگان تأمین خواهد شد. آئین نامه اجرائی این قانون ظرف مدت دو ماه توسط سازمان تأمین اجتماعی پیشنهاد و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید

فرزندان متوفی در صورتی که سن آنان کمتر از هجده سال تمام باشد و یا منحصراً به تحصیل اشتغال داشته باشند یا به علت بیماری یا نقص

عضو طبق گواهی کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ این قانون قادر به کار نباشند.

پدر و مادر متوفی در صورتی که اولًا تحت تکفل او بوده ثانیاً سن پدر از شصت سال و سن مادر از پنجاه و پنج سال تجاوز کرده باشد و یا آنکه به تشخیص کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ این قانون از کارافتاده باشند و در هر حال مستمری از سازمان دریافت ندارند.

ماده ۸۲: بازماندگان بیمه شده زن با شرایط زیر از مستمری استفاده خواهند کرد:

شوهر مشروط بر اینکه اولًا تحت تکفل زن بوده ثانیاً سن او از شصت سال تجاوز باشد یا طبق نظر کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ این قانون از کارافتاده بوده و در هر حال مستمری از سازمان دریافت نکند.

فرزنдан در صورت حائز بودن شرایط زیر:

الف. پدر آنها در قيد حیات نبوده یا واجد شرایط مذکور در بنداول این ماده باشد و از مستمری دیگری استفاده نکند.

ب. سن آنها کمتر از هجده سال تمام باشد و یا منحصراً به تحصیل اشتغال داشته باشند تا پایان تحصیل و یا به علت بیماری یا نقص عضو طبق گواهی کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ این قانون قادر به کار نباشند.

پدر و مادر در صورتی که اولًا تحت تکفل او بوده ثانیاً پدر از شصت سال و سن مادر از پنجاه و پنج سال تجاوز کرده باشد و یا آنکه به تشخیص کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ این قانون از کارافتاده باشند و در هر حال مستمری از سازمان دریافت ندارند.

ماده ۸۳: سهم مستمری هر یک از بازماندگان بیمه شده متوفی بشرح زیر می باشد:

میزان مستمری همسر بیمه شده متوفی معادل پنجاه درصد مستمری استحقاقی بیمه شده مرد دارای چند همسر دائم باشد مستمری به تساوی بین آنان تقسیم خواهد شد.

میزان مستمری هر فرزند بیمه شده متوفی معادل بیست و پنج درصد مستمری استحقاقی بیمه شده می باشد و در صورتی که پدر و مادر را از دست داده باشد مستمری او دو برابر میزان مذکور خواهد بود.

میزان مستمری هر یک از پدر و مادر بیمه شده متوفی معادل بیست درصد مستمری استحقاقی بیمه شده می باشد. مجموع مستمری بازماندگان بیمه شده متوفی نباید از میزان مستمری استحقاقی متوفی تجاوز نماید هر گاه مجموع مستمری از این میزان تجاوز کند سهم هر یک از مستمری بگیران به نسبت تقسیل داده می شود و در این صورت اگر یکی از مستمری بگیران فوت شود یا فاقد شرایط استحقاقی دریافت مستمری گردد سهم بقیه آنان با توجه به تقسیم بندی مذکور در این ماده افزایش خواهد یافت و در هر حال بازماندگان بیمه شده از صد درصد مستمری بازماندگان متوفی استفاده خواهند کرد.

تبصره منظور از مستمری استحقاقی بیمه شده متوفی مستمری حین فوت او می باشد. در مورد بیمه شدگانی که در اثر هر نوع حادثه یا بیماری فوت شوند مستمری استحقاقی عبارت است از مستمری که برای بیمه شده از کارافتاده کلی حسب مورد برقرار می شود.

ماده ۸۴: هرگاه بیمه شده فوت کند هزینه کفن و دفن او از طرف سازمان تأمین خدمات درمانی پرداخت خواهد شد.

فصل هشتم - ازدواج و عائله مندی

ماده ۸۵: به بیمه شده زن یا مرد که برای اولین بار ازدواج می کند مبلغی معادل یکماه متوسط مزد یا حقوق با رعایت شرایط زیر به عنوان کمک ازدواج پرداخت می شود.
در تاریخ ازدواج رابطه استخدامی او با کارفرما قطع نشده باشد.

ظرف پنج سال قبل از تاریخ ازدواج حداقل حق بیمه هفتتصد و بیست روز کار را به سازمان پرداخته باشد.
عقد ازدواج دائم بوده و در دفتر رسمی ازدواج به ثبت رسیده باشد.
تبصره ۱ مزد یا حقوق متوسط موضوع این ماده عبارت است از جمع دریافتی بیمه شده ظرف دو سال قبل از ازدواج که به مأخذ آن حق بیمه پرداخت شده است تقسیم بر ۲۴.
تبصره ۲ در صورتی که طرفین عقد ازدواج واجد شرایط مذکور در این ماده باشند کمک ازدواج به هر دو نفر داده خواهد شد.

ماده ۸۶: کمک عائله مندی منحصرًا تا دو فرزند بیمه شده پرداختی شود مشروط بر آنکه:
بیمه شده حداقل سابقه پرداخت حق بیمه هفتتصد و بیست روز کار را داشته باشد.
سن فرزندان او از هجده سال کمتر باشد و یا منحصرًا به تحصیل اشتغال داشته باشند تا پایان تحصیل یا در اثر بیماری یا نقص عضو طبق گواهی کمیسیونهای پزشکی موضوع ماده ۹۱ این قانون قادر به کار نباشند.
میزان کمک عائله مندی معادل سه برابر حداقل مزد روزانه کارگر ساده در مناطق مختلف برای هر فرزند در هر ماه می باشد.

ماده ۸۷: پرداخت کمک عائله مندی به عهده کارفرما می باشد و باید در موقع پرداخت مزد یا حقوق به بیمه شده پرداخت شود.
تبصره هر گاه در مورد پرداخت کمک عائله مندی اختلافی بین بیمه شده و کارفرما حاصل شود به طریق مذکور در فصل حل اختلاف قانون کار عمل خواهد شد.

فصل نهم - مقررات کلی راجع به کمکها

ماده ۸۸: انجام خدمات بهداشتی مربوط به محیط کار به عهده کارفرمایان است. بیمه شدگانی که در محیط کار با مواد زیان آور از قبیل گازهای سمی، اشعه و غیره تماس داشته باشند باید حداقل هر سال یکبار از طرف سازمان تأمین خدمات درمانی معاینه پزشکی شوند.

ماده ۸۹: افرادی که به موجب قوانین سابق بیمه های اجتماعی یا به موجب این قانون بازنیسته و یا از کارافتاده شده یا می شوند و افراد بلافصل خانواده آنها همچنین افرادی که مستمری بازماندگان دریافت می دارند با پرداخت دو درصد از مستمری دریافتی از خدمات درمانی مذکور در بندهای الف و ب ماده ۳ این قانون توسط سازمان تأمین خدمات درمانی برخوردار خواهند شد، مابه التفاوت وجوه پرداختی توسط بیمه شدگان موضوع این ماده تا مبالغی که طبق ضوابط قانون تأمین درمان مستخدمین دولت باید پرداخت شود از طرف سازمان تأمین خواهد شد.

ماده ۹۰: افراد شاغل در کارگاهها باید قابلیت و استعداد جسمانی متناسب با کارهای موجوع داشته باشند بدین منظور کارفرمایان مکلفند قبل از به کار گماردن آنها ترتیب معاینه پزشکی آنها را بدهنند.

در صورتی که پس از استخدام مشمولین قانون معلوم شود که نامبردها در حین استخدام قابلیت و استعداد کار مرجع رانداشته و کارفرما در معاینه پزشکی آنها تعلل کرده است و بالنتیجه بیمه شده دچار حادثه شده و یا بیماری شد یا بدسازمان تأمین خدمات درمانی و این سازمان مقررات این قانون را درباره بیمه شده اجرا و هزینه های مربوط را از کارفرما مطابق ماده ۵۰ این قانون مطالبه و وصول خواهند نمود.

ماده ۹۱: برای تعیین میزان از کارافتادگی جسمی و روحی بیمه شدگان و افراد خانواده آنها کمیسیون های بدوی و تجدیدنظر پزشکی تشکیل خواهد شد. ترتیب تشکیل و تعیین اعضاء و ترتیب رسیدگی و صدور رأی براساس جدول میزان از کارافتادگی طبق آئین نامه ای خواهد بود که به پیشنهاد این سازمان و سازمان تأمین خدمات درمانی به تصویب شورای عالی می رسد.

ماده ۹۲: به منظور نظارت بر حسن اجرای وظایف درمانی ناشی از اجرای این قانون ۳ نفر از کارشناسان بیمه درمانی به انتخاب وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در شورای فنی سازمان تأمین خدمات درمانی موضوع ماده ۴ قانون تأمین خدمات درمانی مستخدمین دولت عضویت خواهند یافت.

ماده ۹۳: تغییر میزان از کارافتادگی در موارد زیر مستلزم تجدید نظر در مبلغ مستمری می باشد:

مستمری از کارافتادگی کلی در صورت از بین رفتن شرایط از کارافتادگی کلی به محض اشتغال مجدد مستمری بگیر قطع می‌شود. در صورتی که تقلیل میزان از کارافتادگی ناشی از کار به میزان مندرج در مواد ۷۳ و ۷۴ این قانون باشد حسب مورد مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار یا غرامت نقص عضو پرداخت خواهد شد.

مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار موضوع ماده ۷۳ این قانون طرف پنج سال از تاریخ برقراری قابل تجدید نظر می‌باشد.

در صورتی که در نتیجه تجدید نظر معلوم گردد که بیمه‌شده فاقد یکی از شرایط مقرر می‌باشد مستمری او قطع خواهد شد و در صورتی که مشمول ماده ۷۴ این قانون شناخته شود غرامت‌مذکور در آن ماده را دریافت خواهد نمود.

هرگاه میزان از کارافتادگی جزئی ناشی از کار افزایش یابدو این تغییر نتیجه حادثه منجر به از کارافتادگی باشد مستمری از کارافتادگی جزئی حسب مورد به مستمری کلی ناشی از کارتبدیل و یا میزان مستمری از کارافتادگی جزئی افزایش خواهد یافت.

ماده ۹۴: هرگاه برای یک مدت دو یا چند کمک نقدی موضوع این قانون به بیمه شده تعلق گیرد فقط کمک نقدی که میزان آن بیشتر است پرداخت خواهد شد به استثنای کمک ازدواج و عائله‌مندی و نوزاد که دریافت آنها مانع استفاده از سایر کمک‌های مقرر نخواهد بود.

افراد تحت تکفل بیمه‌شده‌گان در ایام خدمت سربازی بیمه شده از مزایای قانونی بیمه‌های اجتماعی برخودار خواهند بود «سازمان موظف است حق بیمه این افراد را طبق نرخ سازمان تأمین خدمات درمانی به سازمان مزبور پرداخت نماید».

ماده ۹۵: مدت خدمت وظیفه مشمولین این قانون پس از پایان خدمت و اشتغال مجدد در مؤسسات مشمول این قانون جزو سابقه پرداخت حق بیمه آنها منظور خواهد شد.

ماده ۹۶: سازمان مکلف است میزان کلیه مستمری‌های بازنیستگی، از کارافتادگی کلی و مجموع مستمری بازماندگان را در فواصل زمانی که حداکثر از سالی یکبار کمتر نباشد با توجه به افزایش‌هزینه زندگی با تصویب هیأت وزیران به همان نسبت افزایش دهد.

فصل دهم - تخلفات - مقررات کیفری

ماده ۹۷: هر کس به استناد اسناد و گواهی‌های خلاف واقع یا با توصل به عناوین و وسائل تقلیلی از مزایای مقرر در این قانون به نفع خود استفاده نماید یا موجبات استفاده افراد خانواده خود یا اشخاص ثالث را از مزایای مذکور فراهم سازد به پرداخت جزای نقدی معادل دو برابر خسارات واردہ به سازمان تأمین خدمات درمانی یا این سازمان و درصورت تکرار به حبس جنحه‌ای از ۶۱ روز تا شش ماه محکوم خواهد شد.

ماده ۹۸: کارفرمایانی که در موعد مقرر در این قانون حق بیمه موضوع قانون را پرداخت ننمایند علاوه بر تأدیه حق بیمه به پرداخت مبلغی معادل نیم در هزار مبلغ عقب‌افتاده برای هر روز تأخیر بابت خسارت تأخیر ملزم خواهند بود این خسارت نیز به ترتیب مقرر در ماده ۵۰ این قانون وصول خواهد شد.

ماده ۹۹: کارفرمایانی که ظرف مدت یکسال از تاریخ تصویب این قانون در مورد ترتیب پرداخت بدھی معوقه متعلق به قبل از فروردین ۱۳۵۴ خود با سازمان توافق نمایند از تأدیه خسارت تأخیر و جرائم معاف خواهند بود.

همچنین ظرف مدت یکسال فوق کارفرمایانی که به تشخیص سازمان به پرداخت بدھی‌های سابق خود معرض می‌باشند و یا آنکه کارگران آنان عملأً امکان استفاده از قسمتی از کمک‌های قانونی مقرر نداشته‌اند می‌توانند به هیأت‌های تشخیص مطالبات مقرر در مواد ۴۳ و ۴۴ مراجعه نمایند. هیأت‌های مذکور به دلایل و مدارکی که از ظرف کارفرما برای می‌شود رسیدگی نموده و تصمیم مقتضی اتخاذ خواهند کرد. در مورد بدھی‌های زائد بر دویست هزار ریال به تقاضای کارفرما و یا سازمان موضوع قابل رسیدگی مجدد در هیأت تجدید نظر بوده و تصمیم متخذde قطعی و لازم‌الاجرا است. هیأت‌های فوق‌الذکر می‌توانند به درخواست کارفرما ترتیب پرداخت بدھی او را حداکثر در ۳۶ قسط ماهانه بدھند و در این مدت کارفرماباید به میزان ۱۲ درصد نسبت به مانده بدھی خود بهره به سازمان بپردازند. در مورد دیون قطعی اعم از اینکه قطعیت آن ناشی از انقضای مهلت اعتراض مقرر در قانون و یا صدور آراء هیأت‌های موضوع مواد ۴۳ و ۴۴ این قانون بوده و مربوطه قبل از

فروردين ۱۳۵۴ باشد، در صورتی که کارفرمای مربوط تا تاريخ تصویب این قانون ترتیب پرداخت اصل بدهی خود را داده باشد از تأديه خسارت تأخیر که پرداخت ننموده معاف خواهد بود. در مورد دیون مربوط به قبل از فروردين ۱۳۵۴ در صورتی که کارفرما از انجام تعهدات و اجرای ترتیب پرداخت بدهی خود که مورد موافقت سازمان قرار گرفته تخلف نماید کلیه جرائم و خسارات بخشوده قابل وصول خواهد بود.

ماده ۱۰۰: کارفرمایانی که از تنظیم صورت مزد یا حقوق به ترتیب مذکور در قانون و آئین نامه مربوط خودداری کنند و کارفرمایانی که در موعد مقرر در ماده ۳۹ صورت مزد بیمه شدگان را به سازمان ارسال ندارند یا به ترتیبی که با موافقت قبلی سازمان معین می شود در مورد ارسال صورت مزد عمل نکنند به پرداخت خسارتی معادل یک دوازدهم حق بیمه آن ماهی که صورت مزد نداده اندلزم خواهند بود، این خسارت طبق ماده ۵۰ این قانون از طریق صدور اجرائیه وصول خواهد شد.

ماده ۱۰۱: سازمان مکلف است به صورت مزد ارسالی از طرف کارفرما طرف مدت ششم ماه از تاريخ وصول رسیدگی کند و در صورتی که از لحاظ تعداد بیمه شدگان یا میزان مزد یا حقوق یا مدت کار اختلافی مشاهده نماید مراتب را به کارفرما ابلاغ کند در صورتی که کارفرما تسلیم نظر سازمان نباشد می تواند هیأت های تشخیص موضوع مواد ۴۳ و ۴۴ این قانون تقاضای رسیدگی کند هر گاه رأی هیأت مبنی بر تأیید نظر سازمان باشد کارفرماعلاوه بر پرداخت حق بیمه به تأديه خسارتی معادل یک دوازدهم مابه التفاوت ملزم خواهد بود که طبق ماده ۵۰ این قانون از طریق صدور اجرائیه وصول خواهد شد.

ماده ۱۰۲: در صورتی که کارفرما یا نماینده او از اقدامات بازرس سازمان جلوگیری نموده یا از ارائه دفاتر و مدارک مربوط و تسلیم رونوشت یا عکس آنها به بازرس خودداری کند به جزای نقدی از پانصد ریال تا ده هزار ریال محکوم خواهد شد گزارش بازرسان سازمان در این خصوص در حکم گزارش ضابطین دادگستری است.

ماده ۱۰۳: کارفرمابانی که عمدآوجوهی زایدبرمیزان مقرر در این قانون به عنوان حق بیمه از مزدیا حقوق و مزایای بیمه شدگان برداشت نمایند علاوه بر الزام به استرداد وجوه مذکور به حبس جنحه ای از شخصت و یک روز تاشش ماه محکوم خواهند شد.

ماده ۱۰۴: وجوده و اموال سازمان در حکم وجوده و اموال عمومی می باشد و هر گونه برداشت غیر قانونی از وجوده مذکور و تصرف غیر مجاز در اموال آن اختلاس یا تصرف غیرقانونی است و مرتكب طبق قوانین کیفری تعقیب خواهد شد.

ماده ۱۰۵: کلیه کسانی که گواهی آنان مجوز استفاده از مزایای مقرر در این قانون می باشد در صورت صدور گواهی خلاف واقع علاوه بر جبران خسارات وارد به حبس جنحه ای از ۱۶ روز تا شش ماه محکوم خواهند شد.

ماده ۱۰۶: کلیه خسارات و وجوده حاصل از جرائم نقدی مقرر در این قانون به حساب سازمان واریز و جزء درآمدهای آن منظور خواهد شد.

ماده ۱۰۷: به شکایات و دعاوی سازمان در مراجع قضائی خارج از نوبت رسیدگی خواهد شد.

ماده ۱۰۸: کارفرمایانی که حق بیمه قطعی شده بیمه شدگان را طرف یکماه پس از ابلاغ آن از طرف سازمان نپردازن. یاتر تیبی برای پرداخت آن با موافقت سازمان ندهند به دو برابر خسارات مذکور در ماده ۹۷ این قانون محکوم خواهند شد.

ماده ۱۰۹: در صورتی که کارفرما شخص حقوقی باشد، مسئولیت های جزائی مقرر در این قانون متوجه مدیر عامل شرکت یا هر شخص دیگری خواهد بود که در اثر فعل یا ترک فعل او موجبات ضررو زیان سازمان یا بیمه شدگان فراهم شده است.

فصل یازدهم – مقررات مختلف

ماده ۱۱۰: سازمان از پرداخت هر گونه مالیات و عوارض اعم از حقوق و عوارض گمرکی و سود بازرگانی و غیره و پرداخت هزینه دادرسی دعاوی معاف است.

تبصره ۱: معافیت‌های موضوع این ماده شامل سازمان بیمه‌های اجتماعی سابق، سازمان تأمین اجتماعی سابق و صندوق تأمین

تبصره ۲: کلیه کارکنان سازمان از لحاظ پرداخت مالیات و عوارض بر حقوق و مزايا، مانند مستخدمين رسمی دولت خواهند بود.

ماده ۱۱۱: مستمری از کارافتادگی کلی و مستمری بازنیستگی و مجموع مستمری بازماندگان در هر حال نباید از حداقل مزد کارگر عادی کمتر باشد.

ماده ۱۱۲: بیمه‌شدگانی که به موجب این قانون مستمری یا کمک نقدی دیگری از سازمان دریافت می‌کنند نسبت به وجود دریافتی از پرداخت هر گونه مالیات معاف می‌باشند.

ماده ۱۱۳: کلیه کارکنان سازمان از لحاظ پرداخت مالیات و عوارض بر حقوق و مزايا مانند مستخدمين رسمی دولت خواهند بود.

ماده ۱۱۴: ضوابط سنی و مدت خدمت برای احتساب مستمری بازنیستگی کارکنان سازمان قبل از موعد مقرر تابع ضوابط و مقررات قانون استخدام کشوری و تغییرات و اصلاحات بعدی آن خواهد بود. حقوق بازنیستگی این افراد برابر با متوسط حقوق و مزايا دریافتی دو سال آخر خدمت که مأخذ پرداخت حق بیمه‌بوده است می‌باشد.

ماده ۱۱۵: افرادی که تا تاریخ تصویب این قانون طبق قوانین سابق بیمه‌های اجتماعی مستمری در حق آنان برقرار شده است مستمری خود را از سازمان دریافت خواهند داشت. مفاد ماده ۹۶ در مورد مشمولین این ماده نیز رعایت خواهد شد.

ماده ۱۱۶: سوابق پرداخت حق بیمه افراد بیمه شده از نظر تعهدات مذکور در ماده یک این قانون نزد شرکت سهامی بیمه‌ایران، بنگاه رفاه اجتماعی صندوق تعاون و بیمه کارگران و سازمان بیمه‌های اجتماعی کارگران و سازمان بیمه‌های اجتماعی و همچنین افرادی که بیمه اختیاری بوده‌اند برای استفاده‌از مزايا مذکور در این قانون جزء سابقه آنان محسوب خواهد شد مشروط بر اینکه:

کارگاه یا مؤسسه‌ای که بیمه شده در آن به کار اشتغال داشته است کارگران و کارمندان خود را نزد یکی از مؤسسات مذکور بیمه نموده باشد و اشتغال بیمه شده نیز در آن کارگاه یا مؤسسه مسلم باشد.

کمک مورد تقاضا در قانونی که حق بیمه به موجب آن پرداخت گردیده پیش‌بینی شده باشد.

ماده ۱۱۷: میزان حق بیمه روستائیان مشمول قانون بیمه‌های اجتماعی روستائیان و ترتیب وصول آن و انواع کمکهای قانونی و منابع مالی تأمین هزینه‌های مربوط به بیمه‌شدگان روستائی به موجب آئین‌نامه‌ای، خواهد بود که به پیشنهاد وزارت رفاه اجتماعی به تصویب کمیسیونهای مربوط مجلسین می‌رسد. تا زمان تصویب آئین‌نامه مذکور، مقررات و آئین‌نامه‌های موجود قانون بیمه‌های اجتماعی روستائیان به قوت خود باقی است.

ماده ۱۱۸: از تاریخ اجرای این قانون بیمه‌های اجتماعی مصوب ۱۳۳۹ و اصلاحیه‌های آن و قانون افزایش مستمریهای بعضی از مستمری بگیران مشمول قانون بیمه‌های اجتماعی، قانون تأمین آموزش فرزندان کارگر و سایر قوانینی که با این قانون مغایرت دارد ملغی است.

تبصره ۱: کلیه تعهدات مالی و اموال و دارائی صندوق تأمین آموزش فرزندان کارگر به سازمان منتقل می‌شود.

تبصره ۲: کارکنان صندوق تأمین آموزش فرزندان کارگر به سازمان منتقل و تابع مقررات و نظمات استخدامی سازمان خواهند بود.

تبصره ۳: آئین‌نامه‌های اجرائی قانون سابق بیمه‌های اجتماعی که با این قانون مغایرت نداشته باشد تا زمان تنظیم و تصویب آئین‌نامه‌های اجرائی این قانون قابل اجراء است.

الحاقی (۲) ماده (۷۶) قانون اصلاح مواد (۷۲) و (۷۷) و تبصره ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده (۷۶) مصوب ۱۳۷۱

ماده واحده - تبصره (۲) الحاقی ماده (۷۶) قانون اصلاح مواد (۷۲) و (۷۷) و تبصره ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده (۷۶) مصوب ۱۳۷۱ به شرح زیر اصلاح می شود:

الف - کارهای سخت و زیان آور کارهایی است که در آنها عوامل فیزیکی، شیمیایی، مکانیکی و بیولوژیکی محیط کار، غیر استاندارد بوده و در اثر استغلال کارگر تنفسی به مراتب بالاتر از ظرفیتهای طبیعی (جسمی و روانی) در وی ایجاد گردد که نتیجه آن بیماری شغلی و عوارض ناشی از آن بوده و بتوان با بکارگیری تمہیدات فنی، مهندسی، بهداشتی و ایمنی وغیره صفت سخت و زیان آور بودن را از آن مشاغل کاهش یا حذف نمود.

۱- کارفرمایان کلیه کارگاههای مشمول قانون تأمین اجتماعی که تمام یا بخشی از مشاغل آنها حسب تشخیص مراجع ذیربط سخت و زیان آور اعلام گردیده یا خواهند گردید، مکلفند ظرف دو سال از تاریخ تصویب این قانون نسبت به ایمن سازی عوامل شرایط محیط کار مطابق حد مجاز واستانداردهای مشخص شده در قانون کار و آیین نامه های مربوطه و سایر قوانین موضوعه در این زمینه اقدام نمایند.

۲- کارفرمایان کارگاههای مشمول قانون تأمین اجتماعی مکلفند قبل از ارجاع کارهای سخت و زیان آور به بیمه شدگان، ضمن انجام معاینات پزشکی آنان از لحاظ قابلیت و استعداد جسمانی متناسب با نوع کارهای رجوع داده شده (موضوع ماده ۹۰ قانون تأمین اجتماعی) نسبت به انجام معاینات دوره ای آنان که حداقل در هر سال باید کمتر از یکبار باشد، نیز به منظور آگاهی از روند سلامتی و تشخیص بهنگام بیماری و پیشگیری از فرسایش جسمی و روحی اقدام نمایند، وزارت خانه های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و کار و امور اجتماعی مکلفند تمہیدات لازم را در انجام این بند توسط کارفرمایان اعمال نمایند.

ب - حمایتها

۱- افرادی که حداقل بیست سال متولی و بیست و پنج سال متناوب در کارهای سخت وزیان آور (مخل سلامت) اشتغال داشته باشند و در هر مورد حق بیمه مدت مزبور را به سازمان پرداخته باشند می توانند تقاضای مستمری بازنیستگی نمایند. هر سال سابقه پرداخت حق بیمه در کارهای سخت وزیان آور یک و نیم سال محاسبه خواهد شد.

۲- در صورتی که بیمه شدگان موضوع این تبصره قبل از رسیدن به سابقه مقرر در این قانون دچار فرسایش جسمی و روحی ناشی از اشتغال در کارهای سخت و زیان آور گردد با تأیید کمیسیونهای پزشکی (موضوع ماده ۹۱ قانون تأمین اجتماعی) با هر میزان سابقه خدمت از مزایای مندرج در این تبصره برخوردار خواهد شد.

۳- در مورد سایر بیمه شدگان حداقل سال از استفاده از مستمری بازنیستگی از تاریخ تصویب این قانون هر سال یک سال افزایش خواهد یافت تا آنکه این حداقل به بیست سال تمام برسد.

۴- از تاریخ تصویب این قانون جهت مشمولان این تبصره، چهار درصد (۴٪) به نزد حق بیمه مقرر در قانون تأمین اجتماعی افزوده خواهد شد که آنهم در صورت تقاضای مشمولان قانون، بطور یکجا یا به طور اقساطی توسط کارفرمایان پرداخت خواهد شد.

۵- تشخیص مشاغل سخت و زیان آور و نحوه احراز تولی و تناوب اشتغال، نحوه تشخیص فرسایش فرمی و روحی و سایر موارد مطروحه در این تبصره به موجب آیین نامه ای خواهد بود که حداقل ظرف چهار ماه توسط سازمان تأمین اجتماعی و وزارت خانه های کار و امور اجتماعی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

۶- بیمه شدگانی که دارای سابقه پرداخت حق بیمه در کارهای سخت و زیان آور به تاریخ قبل از تاریخ تصویب این قانون باشند می توانند با استفاده از مزایای این قانون در خواست بازنیستگی نمایند در این صورت با احراز شرایط توسط بیمه شده، کارفرمایان مربوطه مکلفند حق بیمه مربوطه و میزان مستمری برقراری را تا احراز شرایط مندرج در تبصره (۲) همچنین چهار درصد (۴٪) میزان مستمری برقراری نسبت به سنت از تصویب این قانون را یکجا به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت نمایند.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ سی ام بهمن ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب وحجزه (۱) و (۳) بند (ب) تبصره (۲) آن در تاریخ ۱۴.۷.۱۳۸۰ عیناً به تصویب نهائی مجمع تشخیص مصلحت نظام رسیده است.

در اجراء اصل یکصد و بیست و سوم (۱۲۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران قانون پرداخت مستمری به فرزندان زنان متوفی مشمول

قانون تأمین اجتماعی و سایر صندوقهای بازنیستگی که با عنوان طرح دوفوریتی تسری قانون پرداخت حقوق وظیفه به فرزندان مستخدمین متوفی مصوب ۱۳۵۵ به مشمولین قانون تأمین اجتماعی به مجلس شورای اسلامی تقدیم و در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۶/۱۰/۵ مجلس با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است به لحاظ انقضاء مهلت مقرر، موضوع اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و عدم وصول پاسخ شورای محترم نگهبان، به پیوست ابلاغ می‌گردد

قانون پرداخت مستمری به فرزندان زنان متوفی مشمول قانون تأمین اجتماعی و سایر صندوقهای بازنیستگی

ماده واحد

حقوق وظیفه مادران متوفی مشمول قانون تأمین اجتماعی اعم از سازمان تأمین اجتماعی و سایر صندوقهای بازنیستگی با رعایت شرایط قانونی مربوط و همانند مردان مشمول در خصوص فرزندانشان (از محل کسورات بازنیستگی پرداختی توسط آنان) برقرار می‌شود.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحد در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ پنجم دی‌ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و شش مجلس شورای اسلامی تصویب و در مهلت مقرر موضوع اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران نظر شورای نگهبان واصل نگردید.

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۹/۴/۲۰ بنا به پیشنهاد وزارت رفاه و تأمین اجتماعی و تأیید شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی و به استناد ماده (۱۷) (قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی - مصوب ۱۳۸۳) اساسنامه صندوق تأمین اجتماعی را به شرح زیر تصویب نمود:

قانون بیمه بیکاری

ماده ۱ - کلیه مشمولین قانون تأمین اجتماعی که تابع قوانین کار و کارکشاورزی هستند مشمول مقررات این قانون می‌باشند.

تبصره - گروههای زیر از شمول مقررات این قانون مستثنی هستند:

۱ - بازنیستگان و از کارافتادگان کلی.

۲ - صاحبان حرف و مشاغل آزاد و بیمه‌شدگان اختیاری.

۳ - اتباع خارجی.

ماده ۲ - بیکار از نظر این قانون بیمه شده‌ای است که بدون میل و اراده بیکار شده و آماده کار باشد.

تبصره ۱ - بیمه شدگانی که به علت تغییرات ساختار اقتصادی واحد مربوطه به تشخیص وزارت‌خانه ذیرپوش و تأیید شورای عالی کار بیکار وقت‌شناخته شوند نیز مشمول مقررات این قانون خواهند بود.

تبصره ۲ - بیمه شدگانی که به علت بروز حوادث قهریه و غیر مترقبه از قبیل سیل، زلزله جنگ، آتش‌سوزی و... بیکار می‌شوند با معروف واحد کار و امور اجتماعی محل از مقرری بیمه بیکاری استفاده خواهند کرد.

ماده ۳ - بیمه بیکاری به عنوان یکی از حمایت‌های تأمین اجتماعی است و سازمان تأمین اجتماعی مکلف است با دریافت حق بیمه مقرر، به بیمه شدگانی که طبق مقررات این قانون بیکار می‌شوند مقرری بیمه بیکاری پرداخت نماید.

ماده ۴ - بیمه شده بیکار با معروفی کتبی واحد کار و امور اجتماعی محل از مزایای این قانون منتفع خواهد شد.

تبصره - بیکاران مشمول این قانون کلیه حقوق و مزايا و خسارات مربوطه (موضوع قانون کار) را دریافت خواهند کرد.

ماده ۵ - حق بیمه بیکاری به میزان (۳٪) مزد بیمه شده می‌باشد که کلاً توسط کارفرما تأمین و پرداخت خواهد شد.

تبصره - مزد بیمه شده و نحوه تشخیص تعیین حق بیمه بیکاری، چگونگی وصول آن، تکلیف بیمه شده و کارفرما و همچنین نحوه رسیدگی به اعراض، تخلفات و سایر مقررات مربوطه در این مورد بر اساس ضوابطی است که برای حق بیمه سایر حمایتهای تأمین اجتماعی در قانون و مقررات تأمین اجتماعی پیش‌بینی شده است.

ماده ۶ - بیمه شدگان بیکار در صورت احراز شرایط زیر استحقاق دریافت مقرری بیمه بیکاری را خواهند داشت:

الف - بیمه شده قبل از بیکار شدن حداقل (۶) ماه سابقه پرداخت بیمه را داشته باشد. مشمولین تبصره (۲) ماده (۲) این قانون از شمول این بند مستثنی می‌باشد.

ب - بیمه شده مکلف است ظرف (۳۰) روز از تاریخ بیکاری با اعلام مراتب بیکاری به واحدهای کار و امور اجتماعی آمادگی خود را برای

اشتغال به کار تخصصی و یا مشابه آن اطلاع دهد. مراجعه پس از سی روز با عذر موجه و با تشخیص هیأت حل اختلاف تا سه ماه امکان‌پذیر خواهد بود.

ج - بیمه شده بیکار مکلف است در دوره‌های کارآموزی و سوادآموزی که توسط واحد کار و امور اجتماعی و نهضت سوادآموزی و یا سایر احدهای ذیربیط با تأیید وزارت کار و امور اجتماعی تعیین می‌شود شرکت نموده و هر دو ماه یک بار گواهی لازم در این مورد را به شعب تأمین اجتماعی تسلیم نماید.

تبصره ۱ - کارگرانی که در زمان دریافت مقرری بیمه بیکاری به شغل یا مشاغلی گمارده می‌شوند که میزان حقوق و مزایای آن از مقرری بیمه بیکاری متعلقه کمتر باشد مابه التفاوت دریافتی بیمه شده از حساب صندوق بیمه بیکاری پرداخت خواهد شد.

تبصره ۲ - مدت دریافت مقرری بیمه بیکاری جزء سوابق پرداخت حق بیمه، بیمه شده از نظر بازنیستگی، از کارافتادگی و فوت محسوب خواهد شد.

ماهه ۷ - مدت پرداخت مقرری بیمه بیکاری و میزان آن به شرح زیر است:

الف - جمع مدت پرداخت مقرری از زمان برخورداری از مزایای بیمه بیکاری اعم از دوره اجرای آزمایشی و یا دائمی آن برای مجردين حداکثر (۳۶) ماه و برای متاهلین یا متکلفین حداکثر (۵۰) ماه بر اساس سابقه کلی پرداخت حق بیمه و به شرح جدول ذیل می‌باشد:
سابقه پرداخت حق بیمه حداکثر مدت استفاده از مقرری جمعاً با احتساب دوره‌های قبلی

برای مجردين برای متأهلین یا متکلفین

از (۶) ماه لغایت	(۲۴) ماه	(۶) ماه
از (۲۵) ماه لغایت	(۱۲۰) ماه	(۱۲) ماه
از (۱۲۱) ماه لغایت	(۱۸۰) ماه	(۱۸) ماه
از (۱۸۱) ماه لغایت	(۳۴۰) ماه	(۲۶) ماه
از (۲۴۱) ماه به بالا	(۳۶) ماه	(۵۰) ماه

تبصره - افراد مسن مشمول این قانون که دارای ۵۵ سال سن و بیشتر می‌باشند مادامی که مشغول به کار نشده‌اند می‌توانند تا رسیدن به سن بازنیستگی تحت پوشش بیمه بیکاری باقی بمانند.

ب - میزان مقرری روزانه بیمه شده بیکار معادل (۵۵٪) متوسط مزد یا حقوق و یا کارمزد روزانه بیمه شده می‌باشد. به مقرری افراد متأهل یامتکفل، تا حداکثر (۴) نفر از افراد تحت تکفل به ازاء هر یک از آنها به میزان (٪۱۰) حداقل دستمزد افزوده خواهد شد. در هر حال مجموع دریافتی مقرری بگیر نباید از حداقل دستمزد، کمتر و از (٪۸۰) متوسط مزد یا حقوق وی بیشتر باشد.

ج - مقرری بیمه بیکاری از روز اول بیکاری قابل پرداخت است.

تبصره ۱ - متوسط مزد یا حقوق روزانه بیمه شده بیکار به منظور محاسبه مقرری بیمه بیکاری عبارت است از جمع کل دریافتی بیمه شده که به مأخذ آن حق بیمه دریافت شده در آخرین (۹۰) روز قبل از شروع بیکاری تقسیم بر (٪۹۰) در صورتی که بیمه شده کارمزد، طرف (۳) ماه مذکور مدتی از غرامت دستمزد استفاده نموده باشد متوسط شروع بیکاری تقسیم بر (٪۹۰) در صورتی که بیمه شده کارمزد، طرف (۳) ماه مذکور مدتی از غرامت دستمزد استفاده نموده باشد متوسط مزدی که مبنای محاسبه غرامت دستمزد قرارگرفته به منزله دستمزد ایام بیکاری تلقی و در محاسبه منظور خواهد شد.

تبصره ۲ - افراد تحت موضوع این ماده عبارتند از:

۱ - همسر (زن یا شوهر)

۲ - فرزندان انانث مادام که ازدواج ننموده و فاقد حرفة و شغل باشند.

۳ - فرزندان ذکور که سن آنان کمتر از هجده سال تمام باشد و یا منحصراً به تحصیل اشتغال داشته و یا طبق نظر پزشک معتمد سازمان تأمین اجتماعی، از کارافتاده کلی باشند.

۴ - پدر و مادر که سن پدر از (۶۰) سال متجاوز باشد و یا طبق نظر پزشک معتمد سازمان تأمین اجتماعی از کارافتاده کلی باشند و در هر حال معاش آنان منحصراً توسط بیمه شده تأمین گردد.

۵ - خواهر و برادر تحت تکفل در صورت داشتن شرایط مربوط به فرزندان انان و ذکور، مذکور در بندهای (۲) و (۳) این تبصره.

تبصره ۳ - دریافت مقرری بیمه بیکاری مانع از دریافت مستمری جزئی نمی‌گردد.

تبصره ۴ - در صورت بیکاری زوجین فقط یکی از آنان (زن یا شوهر) محق به استفاده از افزایش مقرری به ازاء هر یک از فرزندان خواهد بود.

تبصره ۵ - بیمه شده بیکار و افراد تحت تکفل، در مدت دریافت مقرری بیمه بیکاری از خدمات درمانی موضوع بندهای "الف" و "ب" ماده (۳) قانون تأمین اجتماعی استفاده خواهد کرد.

تبصره ۶ - مقرری بیمه بیکاری مانند سایر مستمرهای تأمین اجتماعی از پرداخت هر گونه مالیات معاف خواهد بود.

ماده ۸ - در موارد زیر مقرری بیمه بیکاری قطع خواهد شد.

الف - زمانی که بیمه شده مجدداً اشتغال به کار یابد.

ب - بنا به اعلام واحد کار و امور اجتماعی محل و یا نهضت سوادآموزی و سایر واحدهای ذیربطری از طریق وزارت کار و امور اجتماعی، بیمه شده بیکار بدون عذر موجه از شرکت در دوره‌های کارآموزی یا سوادآموزی خودداری نماید.

ج - بیمه شده بیکار از قبول شغل تخصصی خود و یا شغل مشابه پیشنهادی خودداری ورزد.

د - بیمه شده بیکار ضمن دریافت مقرری بیکاری مشمول استفاده از مستمری بازنیستگی و یا از کارافتادگی کلی شود.

ه - بیمه شده به نحوی از انحصار با دریافت مزد ایام بلا تکلیفی به کار مربوطه اعاده گردد.

تبصره ۱ - در صورتی که پس از پرداخت مقرری بیمه بیکاری محرز شود که بیکاری بیمه شده، ناشی از میل و اراده او بوده است کارگر موظف به استرداد وجوه دریافتی به سازمان تأمین اجتماعی خواهد بود. مشمولین بند (۵) این ماده نیز مکلف به بازپرداخت مقرری بیمه بیکاری دریافتی، به سازمان مذکور می‌باشند.

تبصره ۲ - چنانچه بیمه شده بیکار اشتغال مجدد خود را مکثوم داشته و مقرری بیکاری را دریافت کرده باشد، ملزم به بازپرداخت مقرری دریافتی از تاریخ اشتغال خواهد بود.

تبصره ۳ - دریافت کمک‌هزینه حین کارآموزی مانع استفاده از مقرری بیمه بیکاری نخواهد بود.

ماده ۹ - کارفرمایان موظفند با هماهنگی شوراهای اسلامی و یا نمایندگان کارگران، فهرست محلهای خالی شغل را که ایجاد می‌شوند به مراکز خدمات اشتغال محل اعلام نمایند. محلهای شغلی مذکور (به استثنای رده‌های شغلی کارشناسی به بالا) منحصرًا توسط مراکز خدمات اشتغال و با معرفی بیکاران تأمین می‌گردد.

تبصره ۱ - دولت مکلف است همه‌ساله از طریق سیستم بانکی و منابع اعتباری سازمان تأمین اجتماعی و با استفاده از اعتبارات قرض الحسنه، طرحهای اشتغال‌زای مشخصی را جهت اشتغال به کار بیکاران مشمول این قانون در بودجه سالانه کشور پیش‌بینی و رأساً یا از طریق شرکتهای تعاونی و یا خصوصی و با نظارت وزارت کار و امور اجتماعی به مورد اجراء گذارد.

تبصره ۲ - بیکاران مشمول این قانون در اخذ پروانه‌های کسب و کار و موافقت اصولی و تأسیس واحدهای اقتصادی از وزارت‌خانه‌های صنعتی، کشاورزی و خدماتی با معرفی وزارت کار و امور اجتماعی در اولویت قرار خواهد داشت.

تبصره ۳ - سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای وزارت کار و امور اجتماعی مکلف است هم‌زمان با اجرای قانون بیمه بیکاری، آموزش مهارت‌های موردنیاز بازار کار و نیز بازآموزی و تجدید مهارت کارگران تحت پوشش بیمه بیکاری موضوع بند "ج" ماده (۷) این قانون را در مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای و یا مراکز آموزش جوار کارخانجات فراهم نماید. هزینه‌های مربوط از محل اعتبارات حساب صندوق بیمه بیکاری مطابق آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد سازمان‌های آموزش فنی و حرفه‌ای کشور و تأمین اجتماعی تهیه و به تصویب وزرای کار و امور اجتماعی، و بهداشت و درمان و آموزش پزشکی خواهد رسید قابل پرداخت است.

تبصره ۴ - نهضت سوادآموزی موظف است با همکاری کارفرمایان و وزارت‌خانه‌های ذیربطری نسبت به تشکیل کلاس‌های سوادآموزی برای بیسوادان مشمول این قانون اقدام نماید.

ماده ۱۰ - سازمان تأمین اجتماعی مکلف است حسابهای درآمد حق بیمه بیکاری و پرداخت مقرری بیمه بیکاری موضوع این قانون را جداگانه‌نگهدازی و در صورت‌های مالی خود منعکس نماید و گزارش عملکرد مالی خود را هر سال یک بار به وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و وزیر کار و امور اجتماعی و شورای اقتصاد ارائه نماید.

ماده ۱۱ - وزارت کار و امور اجتماعی و سازمان تأمین اجتماعی مجری این قانون خواهد بود.

ماده ۱۲ - سازمان تأمین اجتماعی مکلف است هزینه‌های موضوع این قانون را منحصرًا از محل درآمدهای ناشی از آن تأمین نماید.

هزینه‌های اداری و پرسنلی هر دو دستگاه مجری قانون به طوری که از (۱۰٪) (میزان مقرری پرداختی به بیمه شدگان تجاوز ننماید با تأیید وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و وزیر کار و امور اجتماعی تعیین و تخصیص داده می‌شود).

ماده ۱۳ - زمان اجرای این قانون از زمان اتمام قانون آزمایشی بیمه بیکاری (۱۳۵۹.۵.۶) لازم‌الاجرا است.

ماده ۱۴ - آیین‌نامه اجرایی این قانون طرف یک ماه توسط وزارت کار و امور اجتماعی و سازمان تأمین اجتماعی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

قانون فوق مشتمل بر چهارده ماده و بیست و یک تبصره در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ بیست و ششم شهریور ماه یک هزار و سیصد و شصت و نهم مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۶۹.۷.۱۰ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

اصلاح ماده (۳) آیین‌نامه اجرایی تبصره (۳) ماده واحده قانون نقل و انتقال حق بیمه یا بازنشتگی - مصوب ۱۳۶۵

وزارت امور اقتصادی و دارایی و به استناد هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۲/۶/۲۷ بنا به پیشنهاد شماره ۶۲/۶۱۶۳۹ مورخ ۱۳۹۱/۴/۱۷

تبصره (۳) ماده واحده قانون نقل و انتقال بیمه یا بازنشتگی - مصوب ۱۳۶۵ - تصویب نمود

آیین‌نامه اجرایی تبصره (۳) ماده واحده قانون نقل و انتقال حق بیمه یا بازنشتگی - مصوب ۱۳۶۵ - موضوع تصویب‌نامه شماره (۳) ماده

۵۹۵۲۲ مورخ ۱۳۶۵/۱۱/۲۷ به شرح زیر اصلاح می‌شود

ماده ۳ - در مورد اشخاصی که طبق ضوابط قانونی و یا به لحاظ تغییر محل کار یا خدمت، مشترک صندوق دیگری بشوند حق بیمه یا کسور بازنشتگی متعلقه هر ماه از سالوات خدمت موردنظر به مأخذ نرخ کسور مورد عمل صندوق جدید (طبق قوانین و مقررات مربوط) و براساس حقوق و مزایای ماهانه زمان تقاضا در محل خدمت جدید که مبنای کسر بازنشتگی قرار می‌گیرد محاسبه و مابهالتفاوت آن با کسور بازنشتگی یا حق بیمه که از صندوق قبلی به صندوق جدید منتقل شده است از شخص متقاضی وصول خواهد شد.

خلاصه ای از قوانین مربوط به شهر و شهرداری

• فصل اول شوراهای

آشنایی با قانون تشکیلات وظایف و انتخاب شورای اسلامی •

برای پیشبرد سریع برنامه های اجتماعی اقتصادی عمرانی بهداشتی فرهنگی آموزشی و سایر امور رفاهی از طریق همکاری مزدم با توجه به مقتضیات محلی اداره امور هرروستا بخش شهرستان یا استان باظارت شورایی به نام شورای روستا بخش شهرستان یا استان ضورت میگیرد و به منظور جلوگیری از تبعیض و جلب همکاری در تهیه برنامه های عمرانی و رفاهی استان ها و نظارت بر اجرای هماهنگ آن شورای عالی استان ها مرکب از نمایندگان شوراهای استان تشکیل میشود • دوره فعالیت شوراهای روستا و شهر از تاریخ تشکیل چهار سال میباشد •

تعداد اعضای شورای اسلامی روستاهای تا ۱۵۰۰ نفر جمعیت ۳ نفر و روستاهای بیش از ۱۵۰۰ نفر جمعیت و بخش پنج نفر خواهد بود •

خلاصه ای از وظایف شوراهای اسلامی شهرها •

۱- انتخاب شهردار برای مدت ۴ سال •

۲- تصویب لایحه برقراری یا لغو عوارض شهر

۳- نظارت بر حس اجرای مصوبات

۴- همکاری با مسئولین اجرایی

۵- برنامه ریزی درخصوص مشارکت مردم در انجام خدمات اجتماعی اقتصادی عمرانی فرهنگی آموزشی و سایر امور رفاهی

۶- بررسی و شناخت کمبودها و نیازها و نارسایی ها

۷- تصویب اساسنامه سرمایه گذاری •

فصل دوم • مقررات عمومی قانون شهرداری •

شهر نمود کامل گذر تمدن در بطن زمان میباشد که اعتلا و بالندگی آن برگرفته از مردم و فرهنگ آنان است • آنچه در نگاه اول در فضای شهری جلب توجه میکند چگونگی تلفیق نیازهای مردم به واسطه زندگی در شهر دیگر نه فقط مردم بلکه شهروند محسوب میشوند و مفهوم این شهروندی درک و شناخت روحیات و نیازمندیها بیست که مسئولین شهری در آن میبینند و خدماتی که به آن عرضه میدارند • بنابراین تعامل شهروندان و مدیریت شهری امری غیر قابل انکار است و در راستای توسعه شهر این جاده تعالی دو سویه میباشد • و مدیریت شهری در راستای انجام وظایف ذاتی خود میبایست به دنبال رفع نواقص شهری باشد و این موضوع درصورتی به بهترین شکل ممکن مورد اجرا واقع میشود که شهروندان محترم عوارض شهری خود را به موقع پرداخت کنند •

در تاسیس شهرداری در هر محل که جمعیت آن حداقل به پنج هزار نفر بالغ شود در صورت داشتن امکانات و شرایط لازم شهرداری تاسیس میگردد •

خلاصه ای از وظایف شهرداریها

- ایجاد خیابان ها و کوچه ها و میدان ها و باغهای عمومی و مجاري آب و توسعه معابر -

۲- تنظیف و نگهداری و تسطیح معابر و انهر عمومی

۳- جلوگیری از گدایی و جمع آوری متنکدان

۴- حفظ و اداره دارایی های منقول و غیر منقول شهرداری

۵- ساختن خیابانها و آسفالت کردن سواره روها و پیاده روها ای معابر و کوچه های عمومی

۶- جلوگیری از ساخت و سازهای غیر مجاز و تخلفات ساختمانی

۷- انجام پروژه های عمرانی خدماتی رفاهی فرهنگی اجتماعی ورزشی و غیره

آیین نامه مالی شهرداریها مصوب ۱۳۴۶

ماده ۳۰ - هر شهرداری دارای تعریف ای خواهد که در آن کلیه انواع عوارض و بهای خدمات و سایر درآمدهایی که بوسیله شهرداری و موسسات تابعه و وابسته به آن وصول یا تحصیل میشود درج و هر نوع عوارض یا بهای خدمات جدیدی که وضع و تصویب میگردد یا هر تغییری که در نوع و میزان نرخ آن ها صورت میگیرد در تعریفه مذکور منعکس میشود •

منابع درآمدی شهرداریها .

درآمد های ناشی از عوارض عمومی - درآمد های ناشی از خدمات و درآمد های موسسات انتفاعی - درآمد های حاصل از وجوده و اموال شهرداری و سایر منابع تامین اعتبار .

قانون نوسازی و عمران شهری و اصلاحات اساسی و تامین نیازمندی های شهری و احداث و اصلاح و توسعه معابر و ایجاد پارکها و پارکینگها توافقگاه ها و میدانها و حفظ و نگهداری پارکها و باغهای عمومی موجود و تامین سایر تاسیسات مورد نیاز عمومی و نوسازی محلات و مراقبت و رشد متناسب و موزون شهرها از وظایف اساسی شهرداری هاست و شهردارس در اجرای وظایف مذکور مکلف به تهیه برنامه های اساسی و نقشه های جامع میباشد

۷۷ قانون شهرداریها

رفع هرگونه اختلاف بین مودی و شهرداری در مورد عوارض به کمیسیونی مرکب از نمایندگان وزارت کشور و دادگستری و انجمن شهر ارجاع میشود و تصمیم کمیسیون مذبور قطعی است
کمیسیون ماده ۱۰۰

مالکین اراضی و املاک واقع در محدوده شهر یا حريم آن باید قبل از هر اقدام عمرانی یا تفکیک اراضی و شروع ساختمان از شهرداری پروانه اخذ نمایند . شهرداری میتواند از عملیات ساختمانی ساختمانی بدان پروانه یا مخالف مفاد پروانه بوسیله مامورین خود اعم از آنکه ساختمان در زمین محصور یا غیر محصور واقع باشد جلوگیری نمایند . در موارد مذکور که از لحاظ اصول شهرسازی یا فنی یا بهداشتی قلع تاسیسات و بنای خلاف مشخصات مندرج در پروانه ضرورت داشته باشد یا بدون پروانه شهرداری ساختمان احداث یا شروع به احداث شده باشد به تقاضای شهرداری موضوع در کمیسیونهای مرکب از نمایندگان وزارت کشور و یکی از قضات دادگستری و یکی از اعضای انجمن شهر مطرح میشود.

در مواردی که شهرداری مکلف به جلوگیری از عملیات ساختمانی است و دستور شهرداری اجرا نشود میتواند با استفاده از ماموران اجرائیات خود و در صورت لزوم ماموران انتظامی برای متوقف ساختن عملیات ساختمانی اقدام نمایند .
بودجه -

بودجه سالانه شهرداری عبارتست از یک برنامه جامع مالی که در آن کلیه خدمات و فعالیت ها و اقداماتی که باید در طی سال مالی انجام شود همراه با برآورد مبلغ و میزان مخارج و درآمد های لازم برای تامین هزینه انجام آنها پیش بینی میشود و پس از تصویب انجمن شهر قابل اجرا میباشد . بودجه شهرداریها باید براساس برنامه ها و وظایف و فعالیت های مختلف و هزینه هر یک از آنها تنظیم گردد .

مقررات اصناف در قوانین شهرداری

واحد تجاری : عبارتست از کلیه ساختمانهایی که بمنظور استفاده کسب و پیشه و تجارت احداث گردیده و یا در آنها واحدهای صنفی تحت پوشش قانون نظام صنفی و یا واحدهای تابع قانون تجارت فعالیت داشته باشند . اجرای مقررات شهرداری جنبه عمومی دارد و در مورد عوارض و فعالیتهای صنفی بازارگانی خدماتی انتفاعی و غیر انتفاعی کسب و پیشه و مشاغل بین صورت میباشد .

هر واحد صنفی تا زمان ابطال پروانه کسب مربوطه و تطیل رسمی محل فعالیت مشمول پرداخت عوارض بوده و تطیلی بدون اطلاع قبلی محل حرفه و کسب دلیل معافیت از عوارض نیست اتحادیه های مربوطه و یا اتاق اصناف موظف است بلا فاصله پس از تعطیلی واحد صنفی مراتب را کتبه شهرداری مناطق مربوطه اعلام نمایند صاحبان حرف و صنوف موظفند هرگونه تغییر و تحول در نوع صنف خود را به صورت کتبی به اتحادیه مربوطه اهلام و اتحادیه ها نیز موظفند مراتب را کتبه شهرداری اطلاع دهند . شهرداری میتواند نسبت به تعطیلی محل کسب فاقد پروانه را با وسیله مامورین خود اقدام نماید .

کلیه فعالیتهای انتفاعی بدون داشتن مجوز قانونی در منازل و در هر مکان دیگر مجاز نبوده و شهرداری با همکاری اتاق اصناف کمیسیون نظارت سازمان بازارگانی و اتحادیه های مربوطه در جهت ساماندهی موضوع اقدامات قانونی و هماهنگی لازم را معمول خواهد داشت .
ایجاد شهرکهای صنفی و ساماندهی و صنوف آراینده و مزاحم از وظایف شهرداریها و اتاق اصناف میباشد .

شهرداریها موظفند در صورت تخریب محل های کسب در اجرای طرحهای مصوب از دریافت هزینه های مترتب بر صدور پروانه ساخت محل جدید خودداری ورزد اگر معموضی از طرف شهرداری پیشنهاد شود ارزش روز محل کسب تخریب شده کمتر باشد .

پروانه کسب واحدهای صنفی در موارد ذیل بطور موقت یا دائم لغو میگردد

الف- تعطیل محل کسب زاید بر مدت یا در غیر موقت مقرر

ب- اشتغال به شغل یا مشاغل دیگر در محل کسب غیر از آنچه در پروانه قید گردید

- ج - عدم پرداخت حق عضویت اتحادیه
- د - عدم رعایت ضوابط شهرداری و نیروی انتظامی و خودداری از عوارض مربوط به کسب
- ه - عدم اجرای دستورات قانونی اتحادیه
- و - عدم اجرای مصوبات هیات عالی نظارت
- ز - تولید یا اصرار تداوم در عرضه کلای غیر استاندارد از کالاهای مشمول استاندارد اجباری ۰۰ پرداخت حق کسب و پیشه یا تجارت اشخاص اعم از مستاجر یا متصرف یا خود مالک که محل کارآنان در اثر اجرای طرح های احداث و توسعه معابر و نوسازی و عمران شهری از بین میروند طبق مقررات این آیین نامه از طرف شهرداری پرداخت میشود «موقعیت و مرغوبیت محل کسب و پیشه یا تجارت ۰ وضع محل کسب و پیشه از نظر نوع بنا نوع کسب و پیشه یا تجارت در نظر گرفته میشود ۰۰۰۰۰
- تابلوها -

بمنظور هماهنگی و یکسان سازی در ضوابط و مقررات مربوط به تبلیغات محیطی و ساماندهی امور و پاسخگویی به متقاضیان در زمینه نصب و انجام تبلیغات ضوابط و مقررات تبلیغات محیط در چهارچوب مطالعات طرح جامع ساماندهی تبلیغات شهری برای اجراقوانی در نظر گرفته شده که تمامی واحدهای صنفی نصب تابلوهای تجاری بیلبورد استند تابلوی شناسایی کسب تبلیغات ترسیمی نصب تابلوی پزشکان و درمانگاهها بیمارستانها ملزم به دریافت مجوز از شهرداری میباشد ۰۰

لایحه قانونی حفظ و گسترش فضای سبز در شهرها -

بمنظور حفظ و گسترش فضای سبز و جلوگیری از قطع بی رویه درختان قطع هرنوع درخت و یا نابود کردن آن به هر طریق در معابر میادین بزرگراها پارکها بوستانها باغات و نیز محل هایی که به تشخیص شورای اسلامی شهر باع شناخته شوند در محدوده حریم شهرها بدون اجازه شهرداری و رعایت ضوابط مربوط ممنوع است ۰ شهرداریها مکلفند درختان معابر میادین بزرگراها و پارکها را پس از تنظیم مشخصات انان پلاک کوبی کنند ۰۰ و ازین بردن فضای سبز و گلهای در پارکها و بلوارها و میادین به ازای هر متر مربع جریمه خواهد داشت و قطع غیر عمدى درختان مانند برخورد با اتومبیل وغیره جهت پرداخت خسارت مبالغی را براساس نظر کارشناس شهرداری در نظر خواهد گرفت .